

РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ

ISSN-1857-9779

БИЛТЕН

НА
УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ

Број 1260

Скопје, 1 мај 2022 година

Издание на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје
Бул. „Гоце Делчев“ бр. 9, 1000 Скопје

ПРВИОТ БРОЈ НА БИЛТЕНОТ Е ОБЈАВЕН ВО МАЈ 1957 ГОДИНА

Уредник на издавачката дејност на УКИМ:
проф. д-р Никола ЈАНКУЛОВСКИ, ректор

Уредник на Билтенот:
Илија Боѓоевски

Лектор:
Весна Илиевска-Цвешановска

Техничко уредување:
Зоран Кордоски

Бр. _____
5.8.2013
Скопје

Предмет: Материјали за Билтенот за објавување на интернет страницата на УКИМ

Согласно член 132, став 5 од Законот за високото образование („Сл. весник на РМ“ бр. 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 115/2010, 17/2011, 51/2011 и 123/2012), на интернет страницата на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, од бројот 1059 од 15 август 2013 година, ќе се објавуваат:

- рефератите за избор во наставно-научни, научни и соработнички звања;
- рецензиите за подобност на темата и оспособеноста на кандидатот за вршење научна работа;
- прегледите на одобрените докторски дисертации, прифатените магистерски и специјалистички теми;
- рецензиите на учебници и учебни помагала, како и
- рефератите за доделување на звањето почесен професор и титулата почесен доктор на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“.

По објавување на материјалите на интернет страницата, факултетите и институтите за своите потреби, истите треба да ги отпечатаат во материјална форма за да можат да ги достават на членовите на наставно-научниот, односно научниот совет. Поради тоа, потребно е сите материјали што се предвидени за објавување во Билтенот на Универзитетот, благовремено да ги доставувате во електронска форма. Поради усогласеност и униформност на текстовите потребно е материјалите за објавување да се доставуваат како Microsoft Word 2003 документи во кои исклучиво ќе се користи системскиот фонт Georgia. Овој фонт содржи богато множество на кирилични (македонски, српски, руски), латинични (со различни видови на надредени знаци), грчки и други знаци. Варијанта на овој фонт со коригирани знаци во италијанскиот формат за македонските букви ‘д’, ‘п’, ‘т’, ‘г’ може да се најде на интернет страницата на УКИМ, во делот **Документи -> Билтен на Универзитетот**. Исто така, таму може да се најде софтверско решение со кое може да се испрограмира тастатурата на персонален сметач при притискање на копчето ‘’ и копчињата ‘е’ и ‘и’ во македонска поддршка да се добијат знаците ‘è’, и ‘ì’ соодветно.

Поради запазување на роковите за објавување на материјалите во Билтенот, но и на интернет страницата, ве молиме, рефератите, откако ќе бидат лекторирани, да ги доставите во оригинална верзија (лекторирани со потписите), а електронската верзија со внесените корекции да ја доставите на е-адресата: bilten@ukim.edu.mk.

Неблаговремено доставените материјали и оние кои нема да бидат напишани согласно упатството нема да бидат објавени во тој број, туку ќе бидат поместени за објавување во наредниот број од Билтенот, односно откако ќе биде добиена бараната верзија.

Ви благодариме за соработката.

Со почит,

УКИМ - Ректорат

Изготвил:Т.Б.

Одобрил:К.М.

СОДРЖИНА НА БИЛТЕН БРОЈ 1260 ОД 1 МАЈ 2022 ГОДИНА

ГРАДЕЖЕН ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области (дисциплини): градежни материјали, механика на цврсто и деформабилно тело и друго на Градежниот факултет – Скопје (д-р **Цветанка Чифлиганец**).....7-22
2. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски трудови (Албнор **Насуфи**, Анастасија **Радевски**, Ѓорѓи **Камберски**, Мартин **Цеков**).....23

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања по предметите од наставно-научните области: интерна медицина и кардиологија на Медицинскиот факултет – Скопје (доц. д-р **Лидија Попоска**).....24-42
2. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област радиологија на Медицинскиот факултет – Скопје (доц. д-р **Билјана Пргова**).....43-57
3. Реферат за избор на едно лице во сите научни звања во научните области: микробиологија, бактериологија, вирусологија и паразитологија на Медицинскиот факултет – Скопје (ас. д-р **Кирил Михајлов**).....58-70
4. Реферат за избор на асистент по предметот **Медицинска физика** на Медицинскиот факултет – Скопје (м-р **Александра Пешевска**).....71-74
5. Рецензија на ракописот **Анатомија** за студентите од тригодишните стручни студии за дипломирана медицинска сестра/техничар, од авторите: **Биљана Зафирова**, **Јулија Живадиновиќ**, **Ники Матвеева**, **Елизабета Чадиковска**, **Аце Додевски**, **Билјана Трпковска**, **Билјана Бојациева-Стојаноска** 75-79
6. Рецензија на ракописот **Анатомија** за студентите од тригодишните стручни студии за дипломиран радиолошки технолог, од група автори.....80-84
7. Рецензија на ракописот **Анатомија** за студентите од тригодишните стручни студии за дипломирана акушерка, од група автори.....85-89
8. Рецензија за оцена на докторската дисертација: **Фактори кои влијаат на задоволството од исходот по изведена хируршка интервенција – имплантирање на тотална ендопротеза на колено од д-р Антонио Гавриловски**, пријавена на Медицинскиот факултет – Скопје.....90-95
9. Рецензија за оцена на докторската дисертација: **Употреба на автологна плазма богата со тромбоцити за автотрансплантација на кожа со нецелосна дебелина од д-р Бисера Николовска**, пријавена на Медицинскиот факултет – Скопје.....96-104

ПЕДАГОШКИ ФАКУЛТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

1. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски трудови (**Феми Беадиновски**, **Даниела Антовска**).....105
2. Преглед на одобрена тема за изработка на докторска дисертација (м-р **Бесјана Реџеви**).....106

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“

1. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски трудови (**Даниела Симоновска**, **Кристина Анастова**, **Маја Алексовска**, **Аница Андонова**, **Теа Мицевска**, **Елена Дракуловска Шоповски**, **Иван Каранфилов**, **Теодора Заневска**, **Глигор Чукарски**, **Драган Јанев**, **Викторија Трајковска**, **Мартин Илијев**, **Тамара Веселинска**, **Петар Поцков**, **Златко Новески**, **Мартин Божиноски**, **Марија Малинова**, **Његош Павлица**, **Милена Илиевска**, **Ели Пеливанова**, **Симона Илиевска**, м-р **Мирослав Огњановски**, **Симона Јовановска**, **Филип Николовски**, **Симона Дикова**, **Зоре Нацева**, **Изабела Апцева**, **Симона Манева**, **Ана Бојковска**,

Мартина Ангеловска, Елена Пешевска, Теодора Матеска, Војдан Узунов, Кристел Демири, Елена Стојановска, Александра Иваноска, Андријана Иваноска, Емилија Трајковска, Тијана Мазева, Анастасија Илиевска, Александра Трајкоска, Марија Смилковска, Фросина Андреева, Аце Дедејски, Горјан Станковски, Ема Шуманска, Александар Колариќ, Анастасија Велкова, Филип Ацевски, Марија Крстева, Оливер Видиков, Александра Кажлевска, Христина Јованова, Виктор Бучковски).....107-114

ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Функционална регионализација на македонската територија од м-р Владимир Златаноски**, пријавена на Природно-математичкиот факултет – Скопје.....115-118
2. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Покривачи и верижна сврзаност. Непрекинатост над покривачи**, изработена од м-р Емин Дурмиши, пријавена на Природно-математичкиот факултет – Скопје.....119-121

СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Застапеност и улога на *Bacteroides* и *Fusobacterium* кај пациенти од македонска и албанска припадност со пародонтопатија од д-р Урим Тефику**, пријавена на Стоматолошкиот факултет – Скопје.....122-130

ФАКУЛТЕТ ЗА ДРАМСКИ УМЕТНОСТИ

1. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски трудови (**Батухан Ибрахим, Гордана Малешевиќ, Горан Томиќ**).....131

ФАКУЛТЕТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА

1. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски трудови (**Кирил Стојановски, Влатко Анчев**).....132

ФАКУЛТЕТ ЗА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област (дисциплина): видови инструменти (пијано) (60910) на Факултетот за музичка уметност – Скопје (**вон. проф. д-р Кристина Светиева**).....133-148
2. Преглед на одобрени теми за изработка на магистерски трудови (**Магдалена Кочоска, Марија Роса Бадиас Хербера, Ива Дамјановски, Валентина Алити Љека, Даниела Мегленова, Диана Мирчевска, Андријана Богатиноска**).....149-150

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области (дисциплини): класична филологија (64007), друго (64029), историја на старогрчката книжевност (61222) и историја на римската книжевност (61223) на Филозофскиот факултет – Скопје (**д-р Даниела Тошева-Николовска**).....151-166

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ“

1. Рецензија на монографијата **Соматската фразеологија во преводот (македонско-чешки преплетувања од проф. д-р Јасминка Делова-Силјанова**).....167-170

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ

1. Преглед на одобрена тема за изработка на магистерски труд (**Надица Даниловска**).....171

ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСТИТУТ

1. Реферат за избор на лице во соработничко звање – асистент истражувач во наставно-научната област економика на земјоделството и развој (шифра 40103) на Земјоделскиот институт – Скопје (**м-р Деспина Поповска Стојанов**).....172-177

ИНСТИТУТ ЗА СТОЧАРСТВО

1. Исправка на техничка грешка во Рефератот за избор објавен во Билтенот бр. 1258 од 1.4.2022 година на страница 191.....178

ЈНУ ИНСТИТУТ ЗА НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА

1. Реферат за избор на наставник во насловно звање – виш научен соработник/вонреден професор од наставно-научната област античка историја (60120) на втор циклус студии на ЈНУ Институт за национална историја, по предметите: **Извори за историјата на Античка Македонија и Македонија во римскиот период** (д-р Славица Бабамова).....179-188

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО
НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ (ДИСЦИПЛИНИ): ГРАДЕЖНИ
МАТЕРИЈАЛИ, МЕХАНИКА НА ЦВРСТО И ДЕФОРМАБИЛНО ТЕЛО И
ДРУГО НА ГРАДЕЖНИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје – Градежен факултет – Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 25.3.2022 година, за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања од наставно-научните области: градежни материјали (20700), механика на цврсто и деформабилно тело (20705) и друго (20720), како и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-2/92-53, донесена на 513. седница, одржана на 20.4.2022, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Мери Цветковска, редовен професор на Градежниот факултет во Скопје, д-р Коце Тодоров, вонреден професор на Градежниот факултет во Скопје и д-р Тодорка Самарџиоска, редовен професор на Градежниот факултет во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научните области: градежни материјали, механика на цврсто и деформабилно тело и друго, во предвидениот рок се пријави д-р Цветанка Чифлиганец.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката Цветанка Чифлиганец, дипл. град. инж., е родена на 8.7.1985 год. во Радовиш, Р. Македонија. Основното образование го завршила во основното училиште „Крсте Петков Мисирков“ во Радовиш, со континуирано одличен успех. Средното образование го завршила во 2004 година во гимназијата „Коста Сусинов“ во Радовиш, на природно-математичката насока. Во учебната 2004/2005 година се запишала на Градежниот факултет во Скопје, на конструктивната насока. Сите испити согласно со наставната програма ги положила со средна оценка 9,61, а дипломската работа со наслов „Идејно решение на индустриско-производна хала“ ја одбрала во септември 2008 година.

Во учебната 2008/2009 година, кандидатката се запишала на вториот циклус студии на Градежниот факултет во Скопје, на конструктивната насока. Сите испити предвидени со наставната програма на постдипломските студии ги положила со средна оценка 10. Магистерската работа на тема „Нумеричка анализа на топлински мостови од аспект на енергетска ефикасност на градежните објекти“ ја одбрала во јуни 2010 година, со што се стекнала со право на стручен назив – магистер по технички науки од областа на градежништвото. Во декември 2011 го продолжила студирањето на третиот циклус студии во Школата за докторски студии при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, програма: Градежништво, насока: конструкции. Сите испити предвидени со наставната програма на третиот циклус студии ги положила со средна оценка 10. Докторската дисертација со наслов „Експериментално истражување и нумеричка анализа на спрегнати плочи од дрво и бетон на амбиентална температура и во пожар“ ја пријавила на Градежниот факултет во Скопје, во февруари 2019 година. Со научниот степен доктор на технички науки од областа на градежништвото се стекнала на 16.2.2022 година, по спроведена јавна одбрана на докторската дисертација.

Во декември 2011 година, д-р Цветанка Чифлиганец престојувала на Рурскиот универзитет во Бохум, Германија. Во април 2018 година учествувала на тренинг-школа на Универзитетот во Коимбра, Португалија. Во мај 2018 година спровела кратка научна мисија на ЕТХ Цирих, Швајцарија. Во периодот мај – август 2019 година престојувала на Универзитетот во Љубљана и на институтот ZAG во Словенија, каде што спровела низа експериментални испитувања за потребите на докторската дисертација.

Во мај 2000 година, кандидатката освоила второ место на државен натпревар по географија. Секоја година од студирањето добива признание за најдобар студент на генерацијата, а за учебната 2007/2008 година добива признание за најуспешен дипломиран студент и од Градежниот факултет во Скопје и од УКИМ. Во 2009 година, кандидатката е добитник и на признанието „Инженерски прстен“, доделено од Инженерската институција на Македонија и Комората на овластени архитекти и инженери.

Од февруари 2009 година, д-р Цветанка Чифлиганец е избрана за соработник по групата предмети кои ги покрива Катедрата за механика и материјали на Градежниот факултет во Скопје. Од јуни 2011 година, таа е во редовен работен однос на позицијата помлад асистент на Катедрата за механика и материјали на Градежниот факултет во Скопје. Во мај 2015 година, таа е избрана во звањето асистент во областа техничка механика и јакост на материјалите на Градежниот факултет во Скопје.

Кандидатката има одлично познавање и владеење на англискиот јазик, за што приложила и соодветен сертификат.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Градежен факултет – Скопје, кандидатката д-р Цветанка Чифлиганец изведува вежби на прв и втор циклус студии на студиската програма Градежништво.

Од февруари 2009 година па сè до јуни 2011 година, како соработник на Катедрата за механика и материјали при Градежниот факултет во Скопје, кандидатката д-р Цветанка Чифлиганец учествувала во: корекции на домашните задачи по предметите Статика, Јакост на материјалите и Кинематика и динамика, подготовка и спроведување на колоквиуми и завршни испити, одржување на консултации со студентите и дополнителни активности поврзани со речиси сите предметите од Катедрата. Од септември 2010 год. започнала со одржување на аудиторни вежби по предметот Статика на студиската програма Геотехника, а од февруари 2011 и со одржување на аудиторни вежби по предметот Статика на студиската програма Градежништво. Во учебната 2010/2011 година учествувала во спроведувањето на аудиторните вежби по предметот Статика на Проект 45, во рамките на Градежниот факултет во Скопје. По засновањето на редовен работен однос на Градежниот факултет во Скопје, како помлад асистент на Катедрата за механика и материјали, односно од учебната 2011/2012 година, па сè до денес, учествува и во одржувањето на аудиторните вежби по предметот Кинематика и динамика. До денес, кандидатката била вклучена и во изведување на аудиторни вежби на следните предмети од Катедрата за механика и материјали: Програмирање, Градежни материјали и Пожарна отпорност на конструкции.

Во април 2018 година, кандидатката е организатор и предавач на работилницата „Numerical analysis of fire exposed structures“, спроведена во рамки на проектот K-FORCE (Knowledge for Resilient Society) од програмата Erasmus+.

Во Образецот 2, кој е составен дел на овој Извештај, детално се наведени сите нејзини активности во наставно-образовната дејност.

Научноистражувачка дејност

Д-р Цветанка Чифлиганец има објавено вкупно 32 научни труда, од кои 1 труд е објавен во меѓународно научно списание кое нема импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, но е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови, 1 труд во меѓународно научно списание, 29 труда во меѓународни научни публикации и 1 труд во зборник од научен собир. Дополнително, објавени се и 2 апстракта во зборник на меѓународна конференција. Објавените публикации се од научните области: спрегнати конструкции, пожарна отпорност на конструкции, енергетска ефикасност и друго.

Од вкупниот број на трудови, кандидатката е прв автор на вкупно 15 трудови и 1 апстракт. Кандидатката, како автор на трудови, учествувала на 9 стручно-научни собири со усна презентација и на 10 стручно-научни собири со постер.

Дополнително, Цветанка Чифлиганец е учесник во 2 национални научни проекта, како и учесник во 6 меѓународни научни проекти.

Во Образецот 2, кој е составен дел на овој Извештај, детално се наведени сите нејзини активности во научноистражувачката дејност.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Во соработка со членови на Градежниот факултет во Скопје, д-р Цветанка Чифлиганец е вклучена во стручно-апликативната работа која опфаќа специфични проблеми и области од градежништвото. Стручната дејност ја реализира со учество како соработник проектант на неколку основни проекти на конструкции во нашата земја, а е вклучена и како соработник во неколку ревидентски извештаи.

Д-р Цветанка Чифлиганец покажува особено изразена активност во дејностите од поширок интерес. Таа е заменик-член во две COST-акции, член на работни групи во 4 COST-акции, а член е и на работна група при Институтот за стандардизација на Р Македонија (ИСРСМ). Кандидатката има остварено студиски престои на неколку престижни универзитети: ЕТХ во Цирих, Швајцарија, Универзитетот во Коимбра, Португалија, Рурскиот универзитет во Бохум, Германија и Универзитетот во Љубљана, Словенија. Дополнително, кандидатката д-р Цветанка Чифлиганец била и: уредник на зборник на трудови, член на научен одбор на меѓународна конференција и член на организационен одбор на меѓународни конференции.

Во Образецот 2, кој е составен дел на овој Извештај, наведени се подетално сите активности од областа на стручно-применувачката дејност и дејностите од поширок интерес.

Оценка од самоевалуација

Во согласност со законските обврски, извршена е и оценка на наставната дејност на кандидатката од страна на студентите во сите години од нејзиниот ангажман на Катедрата за механика и материјали. За различни предмети од Катедрата во кои кандидатката учествувала во изминатите години, просечните оценки се движат во границите од 8 до 10.

3. ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија констатира дека кандидатката д-р Цветанка Чифлиганец учествувала во наставата на доволен број предмети од областа за којашто се избира во наставно-научно звање. Со истражувањето во рамки на докторската дисертација од областа на спрегнати конструкции од дрво и бетон и конструкции во услови на пожар, д-р Цветанка Чифлиганец прави значаен исчекор во научните сознанија за иновативните конструкции кои се иднината на одржливото градежништво.

На полето на научноистражувачката дејност, активно ги следи и практично ги применува најновите достигнувања од областа, а своите резултати ги објавува на конференции и симпозиуми во земјата и во странство.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката, од нејзиниот ангажман како надворешен соработник на Катедрата за механика и материјали, па сè до денес, Рецензентската комисија заклучи дека д-р Цветанка Чифлиганец поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето доцент во научните области: градежни материјали, механика на цврсто и деформабилно тело и друго.

Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Градежниот факултет во Скопје, д-р Цветанка Чифлиганец да биде избрана во звањето доцент во научните области: градежни материјали, механика на цврсто и деформабилно тело и друго.

Членови на Комисијата

Проф. д-р Мери Цветковска, с.р.

Проф. д-р Тодорка Самарџиоска, с.р.

Вонр. проф. д-р Коце Тодоров, с.р.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Цветанка Петре Чифлиганец

(име, татково име и презиме)

Институција: Градежен факултет – Скопје

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: градежни материјали (20700); механика на цврсто и деформабилно тело (20705); друго (20720)

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ДОЦЕНТ/ НАУЧНО ЗВАЊЕ – НАУЧЕН
СОРАБОТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	<p>Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус *</p> <p>Просечниот успех на прв циклус изнесува: 9,61. Просечниот успех на втор циклус изнесува: 10,00.</p>	да
2	<p>Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира</p> <p>Назив на научната област: <u>градежни материјали, механика на цврсто и деформабилно тело, друго</u>; поле: <u>градежништво и водостопанство</u>; подрачје: <u>техничко-технолошки науки</u>.</p>	да
3	<p>Објавени најмалку четири научни труда** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор</p>	да
3.5 3.5.1	<p>Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји</p>	да
3.5.2	<ol style="list-style-type: none"> 1. Назив на зборникот: <u>Proceedings of the World Conference on Timber Engineering 2021 (WCTE 2021)</u> 2. Назив на меѓународниот собир: <u>World Conference on Timber Engineering 2021 (WCTE 2021), Santiago, Chile</u> 3. Имиња на земјите: <u>Чиле, САД, Канада, Австралија, Аргентина, Јапонија, Кина, Германија, Австрија, Швајцарија и др.</u> 4. Наслов на трудот: <u>Axially loaded screws for use in timber-concrete composite slabs</u> 5. Година на објава: <u>2021</u> 	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
3-5-3	<ol style="list-style-type: none"> 1. Назив на зборникот: <u>Proceedings of the International Conference in Ljubljana 2021 in edition of Applications of Structural Fire Engineering</u> 2. Назив на меѓународниот собир: <u>Applications of Structural Fire Engineering ASFE`21</u> 3. Имиња на земјите: <u>Германија, Швајцарија, Италија, Нов Зеланд, Австралија, Велика Британија, Португалија, Словенија, Чешка и др.</u> 4. Наслов на трудот: <u>Experimental and numerical investigation on temperature profile in timber-concrete composite beam type floor slab in fire</u> 5. Година на објава: <u>2021</u> 	
3-5-4	<ol style="list-style-type: none"> 1. Назив на зборникот: <u>Proceedings of the International Conference on Sustainable Materials, Systems and Structures (SMSS 2019) Durability, Monitoring and Repair of Structures; RILEM Proseedings Pro 128</u> 2. Назив на меѓународниот собир: <u>RILEM International Conference on Sustainable Materials, Systems and Structures (SMSS 2019) Durability, Monitoring and Repair of Structures</u> 3. Имиња на земјите: <u>Шведска, Норвешка, Португалија, Франција, Германија, Италија, САД, Холандија и др.</u> 4. Наслов на трудот: <u>Numerical model of an experimentally tested timber-concrete composite slab exposed to fire</u> 5. Година на објава: <u>2019</u> 	
4	<p>Познавање на најмалку еден странски јазик, определен со општ акт на Универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Странски јазик: <u>англиски</u> 2. Назив на документот: <u>сертификат</u> 3. Издавач на документот: <u>Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје</u> 4. Датум на издавање на документот: <u>12.11.2021</u> 	да
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност	да

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не

* На лицата кои имаат заснован работен однос на Универзитетот или на некој од универзитетите во Република Македонија во моментот на стапување во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр.82/2018), нема да се применуваат одредбите од Законот кои се однесуваат на просекот, односно дека лицата треба да имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус. Во овој случај, полето под реден број 1 не се пополнува.

** За кандидатот/ите кој има повеќе од 4 (четири) научни труда во референтна научна публикација, рецензентската комисија научните труда ќе ги наведе, ќе ги оцени и ќе ги вреднува во Образец 2.

Членови на Комисијата

Проф. д-р Мери Цветковска, с.р.

Проф. д-р Тодорка Самарџиоска, с.р.

Вонр. проф. д-р Коце Тодоров, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Цветанка Петре Чифлиганец

(име, татково име и презиме)

Институција: Градежен факултет – Скопје

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: градежни материјали (20700); механика на цврсто и деформабилно тело (20705); друго (20720)

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Одржување на вежби	108.9
1.1	Академска 2008/2009 година Статика – Градежништво	4.05 4.05
1.2	Академска 2009/2010 година Статика – Градежништво Кинематика и динамика Јакост на материјалите	10.8 4.05 2.7 4.05
1.3	Академска 2010/2011 година Статика – Геотехника Статика – Градежништво Статика – Проект 45 Кинематика и динамика Јакост на материјалите	18.45 2.7 6.75 1.35 4.05 3.6
1.4	Академска 2011/2012 година Статика – Геотехника Статика – Градежништво Кинематика и динамика Кинематика и динамика – II циклус геотехника Јакост на материјалите	11.7 2.7 4.05 2.7 0.9 1.35
1.5	Академска 2013/2014 година Статика – четиригодишни студии Статика – тригодишни студии Кинематика и динамика – четиригодишни студии Кинематика и динамика – тригодишни студии	16.2 4.05 4.05 4.05 4.05
1.6	Академска 2014/2015 година Статика Кинематика и динамика	8.1 4.05 4.05

1.7	Академска 2015/2016 година	9.9
	Статика	4.05
	Кинематика и динамика	4.05
	Програмирање	1.8
1.8	Академска 2016/2017 година	6.75
	Статика	4.05
	Кинематика и динамика	2.7
1.9	Академска година 2017/2018	5.4
	Статика	2.7
	Кинематика и динамика	2.7
1.10	Академска 2018/2019 година	3.6
	Кинематика и динамика	2.7
	Пожарна отпорност на конструкции – II циклус	0.9
1.11	Академска 2019/2020 година	6.75
	Статика	4.05
	Кинематика и динамика	2.7
1.12	Академска 2020/2021 година	1.8
	Кинематика и динамика	1.8
1.13	Академска 2021/2022 година (зимски семестар)	5.4
	Градежни материјали – Градежништво	1.8
	Градежни материјали – Геотехника	0.9
	Пожарна отпорност на конструкции – II циклус	0.9
	Кинематика и динамика	1.8
2.	Консултации со студенти	10.78
1	Академска 2008/2009 година	0.208
2	Академска 2009/2010 година	0.694
3	Академска 2010/2011 година	0.81
4	Академска 2011/2012 година	0.974
5	Академска 2013/2014 година	1.544
6	Академска 2014/2015 година	1.06
7	Академска 2015/2016 година	1.192
8	Академска 2016/2017 година	1.068
9	Академска 2017/2018 година	0.884
10	Академска 2018/2019 година	0.9
11	Академска 2019/2020 година	0.602
12	Академска 2020/2021 година	0.314
13	Академска 2021/2022 година	0.532
3.	Пакет материјали за одреден предмет	2

1	Материјал од избор задачи за одржување и обновување на програмата за вежби на предметите: Статика и Кинематика и динамика	2
	Вкупно	121.68

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Учесник во национални научни проекти	9
1 2 3	„Нумеричко моделирање и експериментално испитување на термички и акустични карактеристики на градежни материјали и елементи и нивна оптимизација за зголемување на комфорот во објектите“, АКУТЕРМОЛАБ, МОН, 2021. „Neutral-Network-Based Approach for prediction of the fire resistance of RC columns“, МОН, 2016-2018. „Stress-strain and thermal analysis of reinforced concrete elements strengthened with FRP sheets“, УКИМ, 2016-2018.	3 3 3
2.	Учесник во меѓународни научни проекти	30
1 2 3 4 5 6	„Numerical analysis on fire resistance of concrete structures damaged by seismic action“, Bilateral scientific research project Macedonia – China, Ministry of education and science of R. North Macedonia, 2020-2021. „Fire safety evaluation of materials used in energy efficient buildings“, Bilateral scientific research project Macedonia – China, Ministry of education and science of R. North Macedonia, 2016-2018. As member of WG3 of COST Action CA20139 - Holistic design of taller timber buildings, 2021-2025. As Management Committee substitute member of COST Action CA18135 – Fire in the Earth System: Science & Society (FIRElinks), 2019-2023. As Management Committee substitute member and member of WG2/TG2 of COST Action FP1404 - Fire Safe Use of Bio-based Building Products, 2014-2018. As member of WG2 of COST Action TU0904 - Integrated Fire Engineering and Response, 2010-2014.	5 5 5 5 5 5
3.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание кое нема импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank, MathSciNet (Mathematical Reviews), Zentralblatt fur Mathematik и Реферативный журнал "Математика" или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование (5.00)	3
1	Meri Cvetkovska, Milos Knezevic, Qiang Xu, Cvetanka Chifliganec, Marijana Lazarevska, Ana Trombeva Gavriloska. Fire scenario influence on fire resistance of reinforced concrete frame structure. Procedia Engineering 211 (2018) 28–35, 2017 8th International Conference on Fire Science and Fire Protection Engineering (on the	3

	Development of Performance-based Fire Code), Elsevier, ISSN: 877-7058	
4.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови (5.00)	4.5
1	Chifliganec C., Cvetkovska M. Influence of fire compartment position on behavior and fire resistance of RC frame. Scientific Journal of Civil Engineering, Volume 5, Issue 2, ISSN – 1857 – 839X, December 2016	4.5
5.	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји (5.00)	97.5
1	Chifliganec, C., Pečenko, R., Cvetkovska, M., Lazarov, L., Hozjan, T. Axially loaded screws for use in timber-concrete composite slabs. World	3
2	Conference on Timber Engineering 2021, 9-12 August 2021, Santiago, Chile, pp. 1711-1716.	3
3	Chifliganec, C., Cvetkovska, M., Pečenko, R., Hozjan, T. Experimental and numerical investigation on temperature profile in timber-concrete composite beam type floor slab in fire. Proceedings of the International Conference - Applications of Structural Fire Engineering (ASFE'21).	4
4	Pecenko, R., Huc, S., Chifliganec, C. & Hozjan, T. (eds.). Ljubljana: University of Ljubljana, Faculty of Civil and Geodetic Engineering, pp. 361-366.	3
5	Chifliganec, C., Cvetkovska, M., Lazarov, L. Timber-concrete composite floor with concrete plug reinforced with steel pipe as connector in fire.	3
6	18th International Symposium of MASE, October 2019, Ohrid, Macedonia.	3
7		4.5
8	Cvetkovska, M., Todorov, K., Postolov, N., Volcev, R., Chifliganec, C., Jovanoska, M. Estimation and reconstruction of concrete structure after fire	4
9	18th International Symposium of MASE, October 2019, Ohrid, Macedonia.	3
10		3
11	Cvetanka Chifliganec, Meri Cvetkovska, Ana T. Gavriloska, Marijana Lazarevska, Milica Jovanoska. TCC floor in fire. 2nd International Symposium Knowledge FOR Resilient soCiEty K-FORCE 2019, September 2019, Tirana, Albania.	3
12		3
13	Milica Jovanoska, Cvetanka Chifliganec, Koce Todorov, Vladimir Vitanov, Ana Trombeva Gavriloska. Metamaterials in Earthquake Engineering. 2nd International Symposium Knowledge FOR Resilient soCiEty K-FORCE 2019, September 2019, Tirana, Albania.	3
14		3
15	Chifliganec, C., Cvetkovska, M., Lazarov, L., Gavriloska, A. Numerical model of an experimentally tested timber-concrete composite slab exposed to fire. RILEM International Conference on Sustainable Materials, Systems and Structures (SMSS 2019) Durability, monitoring and repair of structures, March 2019, Rovinj, Croatia.	3
16		4
17	M. Cvetkovska, C. Chifliganec. Fire resistance of protected and unprotected timber beams and columns. 7th International Conference	3
18		4
19		3
20		3
21		4
22		3
23		4
24		3
25		4

26	Contemporary achievements in civil engineering, 23-24 April 2019, Subotica, Serbia.	4
27		3
28	Meri Cvetkovska, Milivoje Milanović, Cvetanka Chifliganec. Resistance of reinforced concrete and steel-concrete composite structures. International Congress of ASES 2018, 6-8 September 2018, Zlatibor, Serbia	5
29	Chifliganec C., Cvetkovska M., Lazarov L., Jovanoska M. Fire scenario influence on the fire resistance and behavior of RC frame structure. 17th International Symposium of MASE, 4-7 October 2017, Ohrid, R. Macedonia.	4
	M. Jovanoska, S. Petkovska-Oncevska, K. Todorov, C. Chifliganec. Structural application and analysis of FRP pultruded elements. 17th International Symposium of MASE, 4-7 October 2017, Ohrid, R. Macedonia.	
	Chifliganec C., Cvetkovska M., Milanovic M., Jovanoska M. Comparative analysis on performance and fire resistance of RC frame structure in case of different fire scenarios. 2nd International Fire Safety Symposium IFireSS 2017, 7-9 June 2017, Napoli, Italy.	
	Chifliganec, C., Cvetkovska, M., Trombeva-Gavrilovska, A., Jovanoska, M. Protected and unprotected timber beams in fire environment. 1st International Conference CoMS 2017 Construction Materials for Sustainable future, 19-21 April 2017, Zadar, Croatia.	
	Milanovic M., Cvetkovska M., Knezevic P., Chifliganec C. Uperedna analiza požarne otpornosti AB stubova prema EC 2 i srpskim normama. 5th International Conference Contemporary achievements in civil engineering, April 2017, Subotica, Serbia.	
	Chifliganec C., Cvetkovska M., Milanovic M., Jovanoska M. Influence of fire compartment position on the behavior and the fire resistance of a RC frame. 12th International Scientific and Professional Conference on Contemporary Theory and Practice in Construction, 7-8 December 2016, Banja Luka, R. Srpska.	
	M. Milanovic, M. Cvetkovska, C. Chifliganec, P. Knezevic. Fire resistance of steel-concrete composite frames as function of types of cross-sections. 12th International Scientific and Professional Conference on Contemporary Theory and Practice in Construction, 7-8 December 2016, Banja Luka, R. Srpska.	
	C. Chifliganec, M. Cvetkovska, M. Milanovic, M. Jovanoska. Fire compartment influence on structural behavior of RC frame. 5th International scientific conference on safety engineering fire, environment, work environment, integrated risk and 15th International conference on fire and explosion protection, 5-7 October 2016, Novi Sad, Serbia.	
	C. Chifliganec, M. Cvetkovska, M. Milanovic, M. Jovanoska. Fire scenario influence on fire resistance of RC frame. Symposium of ASES 2016, 15-17 September 2016, Zlatibor, Serbia.	
	M. Milanovic, M. Cvetkovska, P. Knezevic, C. Chifliganec. Structural system influence on fire resistance of steel-concrete composite beams. Symposium of ASES 2016, 15-17 September 2016, Zlatibor, Serbia.	
	M. Jovanoska, T. Samardzioska, C. Chifliganec. Sound insulation of partition walls in practice. 16th International Symposium of MASE, 1-3 October 2015, Ohrid, R. Macedonia.	
	M. Milanovic, M. Cvetkovska, C. Chifliganec, M. Jovanoska. Determination of critical buckling load of a steel concrete composite column in fire. 16th International Symposium of MASE, 1-3 October 2015, Ohrid, R. Macedonia.	

	<p>M. Cvetkovska, M. Knezevic, C. Chifliganec. Numerical and experimental determination of residual concrete strength after action of fire. COTEQ 2015 -The International Conference on Equipment Technology for Non-Destructive Testing and Inspection, June 2015, Brazil.</p> <p>M. Cvetkovska, M. Milanovic, M. Jovanoska, C. Chifliganec. Parametric analysis of fire resistance of centrally loaded composite steel-concrete columns. 15th International Symposium of MASE, 18-21. September 2013, Struga, R. Macedonia.</p> <p>M. Cvetkovska, T. Samardzioska, C. Filipova, Ana Trombeva-Gavriloska. Numerical analysis of thermal bridges using FEM. International scientific conference People, Buildings and Environment 2010, 10-12 November 2010, Krtiny, Czech Republic.</p> <p>M. Cvetkovska, T. Samardzioska, C. Filipova. Influence of building envelope on energy efficiency. Symposium of ASES 2010, 22-24 September 2010, Zlatibor, Serbia.</p> <p>M. Cvetkovska, T. Samardzioska, C. Filipova. Numerical analysis of heat transfer. First National Conference TEIK 2010, 18-19 March, 2010, Niš, Serbia.</p> <p>M. Cvetkovska, C. Filipova, T. Samardzioska, A. Gavriloska. Numerical analysis of thermal bridges in buildings. GNP 2010, 15-19 February 2010, Žabljak, Monte Negro.</p> <p>C. Filipova. Design project of an industrial manufacturing hall. 13th International Symposium of MASE, 14-17 October 2009, Ohrid, R. Macedonia.</p> <p>C. Filipova, M. Cvetkovska, T. Samardzioska. Thermal bridges in buildings. 13th International Symposium of MASE, 14-17 October 2009, Ohrid, R. Macedonia.</p>	
6.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји (3.00)	2.4
1	Ц. Филипова, Г. Јакимовски, О. Колев. Десигн пројект оф ан тџо бас реинфорсед-понтрете халл. Геореџ- ИИ, 17-21 Април 2008, Охрид, Р. Македонија.	2.4
7.	Учество на научен/стручен собир со реферат – усна презентација	9
1	World Conference on Timber Engineering 2021, Santiago, Chile, 9-12 August 2021	1
2	International Conference - Applications of Structural Fire Engineering, ASFE 21, Ljubljana, Slovenia, 10-11 June 2021	1
3	18th International Symposium of Macedonian Association of Structural Engineers (MASE), October 2019, Ohrid.	1
4	Final Conference of COST Action FP 1404 “Fire Safe Use of Bio Based Building Products”, 1-2 October 2018, ETH Zurich, Switzerland	1
5	2nd International Fire Safety Symposium IFireSS 2017, 7-9 June 2017, Napoli, Italy.	1
6	1st International Conference CoMS 2017 Construction Materials for Sustainable future, 19-21 April 2017, Zadar, Croatia.	1
7	5th International scientific conference on safety engineering fire, environment, work environment, integrated risk and 15th International conference on fire and explosion protection, 5-7 October 2016, Novi Sad, Serbia.	1
8	Georex- II, 17-21 April 2008, Ohrid, R. Macedonia.	1
9	One day Workshop “Numerical analysis of fire exposed structures” in the frames of the training visit held at Ss. Cyril and Methodius University	1

	in Skopje as part of the Special Mobility Strand (SMS) program of the KFORCE Erasmus+ project, 11-21 April 2018.	
8.	Учество на научен/стручен собир со реферат – постер	7.5
1	18th International Symposium of Macedonian Association of Structural Engineers (MASE), October 2019, Ohrid.	0.5
2	2nd International Symposium Knowledge FOR Resilient soCiEty K-FORCE 2019, September 2019, Tirana, Albania (2x0.5)	1
3	17th International Symposium of MASE 2019, 4-7 October 2017 (2x0.5)	1
4	1st International Symposium Knowledge FOR Resilient soCiEty K-FORCE 2017, September 14, 2017, Novi Sad, Serbia.	0.5
5	12th International Scientific and Professional Conference on Contemporary Theory and Practice in Construction, 7-8 December 2016, Banja Luka, R. Srpska.	0.5
6	Symposium of ASES 2016, 15-17 September 2016, Zlatibor, Serbia. (2x0.5)	0.5
7	16th International Symposium of MASE, 1-3 October 2015, Ohrid, R. Macedonia. (2x0.5)	1
8	Symposium of ASES 2010, 22-24 September 2010, Zlatibor, Serbia.	1
9	GNP 2010, 15-19 February 2010, Žabljak, Monte Negro	0.5
10	13th International Symposium of MASE, 14-17 October 2009, Ohrid, R. Macedonia. (2x0.5)	0.5
9.	Апстракти објавени во зборник на меѓународна конфереција	2
1	Chifliganec, C. Numerical modelling of timber-concrete composite slab exposed to fire. Final Conference of COST Action FP 1404 “Fire Safe Use of Bio Based Building Products”, 1-2 October 2018, ETH Zurich, Switzerland.	1
2	Hozjan T., Bedon C., Klippel M., Chifliganec C. , Dzolev I., Pečenko R. Numerical analysis of TCC systems in fire - Final activity report from WG2-TG2. Final Conference of COST Action FP 1404 “Fire Safe Use of Bio Based Building Products”, 1-2 October 2018, ETH Zurich, Switzerland.	1
	Вкупно (со публикации вклучени во образец 1)	164.9
	Вкупно (без публикации вклучени во образец 1)	151.9

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Главен (основен) проект – учесник/соработник	14
	Основен проект за индивидуален станбен објект А1 (По+Пр+2+Пк) со деловен простор, Гостивар, 2019.	2
1	Основен проект за промена на кровната конструкција на институти на Медицински факултет, Скопје, 2018.	2
2	Проект за санација на опожарен објект, ул. „Баница“ бр. 3, Скопје, 2018.	2
3	Основен проект за промена на кровната конструкција на Институт за судска медицина, криминалистика и медицинска деонтологија, Скопје, 2017.	2
4	Основен проект за меѓукатна спрегната платформа за Центарот за трансфер на технологии и иновации на Факултетот за електротехника и информациски технологии, Скопје, 2017.	2
5	Основен проект за Тренинг-центар на ФК Вардар, Скопје, 2015.	2
6	Основен проект за надградба на деловен објект за сервисирање со гуми со администрација, Скопје, 2011.	2
7		
2.	Ревизија – учесник/соработник	1.5
1	Ревидентски извештај на Основен проект за градежни работи – Изведба на топлинска станица за транспорт на вода од ОУ „Кочо Рацин” – Скопје, 2011	0.5
2		0.5

3	год. Ревидентски извештај на Основен проект за заштита од бучава – Изведба на топлинска станица за транспорт на вода од ОУ „Кочо Рацин“ – Скопје Ревидентски извештај на Основен проект за заштита од бучава – Изведба на звучна бариера на делницата Табановце – Куманово од автопатот Е-75, од км 0+000 до км 8+388	0.5
Дејности од поширок интерес		
1.	Уредник на зборник на трудови од научен/стручен собир	1
1	Proceedings of the International Conference in Ljubljana, 10-11 June 2021 in edition of Applications of Structural Fire Engineering, Ed. Pečenko R., Huč S., Chifliganec C., Hozjan T. Publisher: University of Ljubljana, Faculty of Civil and Geodetic Engineering, ISBN 978-961-6884-71-6, ISSN 2570-8074, June 2021	1
2.	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир	6
1	Organization Committee of International conference Applications of Structural Fire Engineering, ASFE' 21	1
2	International Scientific Committee of International conference Applications of Structural Fire Engineering, ASFE' 21	1
3	International Scientific Committee of International conference Applications of Structural Fire Engineering, ASFE' 21	1
4	18th International Symposium of MASE 2019	1
5	17th International Symposium of MASE 2017	1
6	13th International Symposium of MASE 2009 12th International Symposium of MASE 2007	1
3.	Студиски престој во странство	2.5
1	Универзитет во Љубљана, Словенија, Факултет за градежништво и геодезија (2x0.5)	1
2		0.5
3	ETH – Цирих, Швајцарија, Институт за конструкции	0.5
4	Универзитет во Коимбра, Португалија, Оддел за градежништво Рур-универзитет во Бохум, Германија	0.5
4.	Членство во извршно тело на меѓународна организација која поддржува/организира научноистражувачка дејност (ФП7, ЦОСТ, ИЦГЕБ, ИЕАЕ и сл.)	4
1	Management Committee substitute member of COST Action CA18135	2
2	– Fire in the Earth System: Science & Society (FIRElinks), 2019-2023 Management Committee substitute member of COST Action FP1404 - Fire Safe Use of Bio-based Building Products, 2014-2018	2
5.	Учество во комисии и тела на државни и други органи	1
1	Член на Работна група 5 – Пресметување на дрвени конструкции, Технички комитет ТК40 - еврокодovi и национални анекси на Институтот за стандардизација на Р Македонија (ИСПСМ)	1
	Вкупно	30

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	121,68
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ со публикации вклучени во Образец 1	164,9
без публикации вклучени во Образец 1	151,9

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	30
Вкупно	
со публикации вклучени во Образец 1	316,58
без публикации вклучени во Образец 1	303,58

Членови на Комисијата

Проф. д-р Мери Цветковска, с.р.
Проф. д-р Тодорка Самарџиоска, с.р.
Вонр. проф. д-р Коце Тодоров, с.р.

ПРЕГЛЕД

НА ОДОБРЕНИ МАГИСТЕРСКИ ТЕМИ НА ГРАДЕЖЕН ФАКУЛТЕТ Скопје, УКИМ - 513.
СЕДНИЦА НА ННС ОД 20.04.2022

Р. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1	Албнор Насуфи, дипл. град. инж.	<i>Влијанија од полу-крути врски кај челичните рамки</i>	EFFECTS OF SEMI-RIGID CONNECTION ON STEEL FRAMES	д-р Денис Поповски, Градежен факултет	26.04.2022 0202/92-58
2	Анастасија Радевски, дипл. град. инж.	<i>Анализа на производна челична хала според Еврокод рамки</i>	ANALYSIS OF PRODUCTION STEEL HALL ACCORDING TO EUROCODE	проф. д-р Денис Поповски, Градежен факултет	26.04.2022 0202/92-55
3	Ѓорѓи Камберски, дипл. геод. инж.	<i>Приспаи за аквизиција на просторни податоци преку извори со неизвесна квалитет</i>	APPROACHES FOR SPATIAL DATA ACQUISITION THROUGH SOURCES WITH UNKNOWN DATA QUALITY	проф. д-р Ѓорѓи Ѓорѓиев, Градежен факултет	26.04.2022 0202/92-57
4	Мартин Цеков, дипл. град. инж.	<i>Анализа на различни типови на санација на тукнајини при експлоатација и рехабилитација на коловозна конструкција</i>	ANALYSIS OF DIFFERENT TYPES OF REPAIRS OF CRACKS IN EXPLOITATION AND REHABILITATION OF PAVEMENT CONSTRUCTION'	проф. д-р Горан Мијоски, Градежен факултет	26.04.2022 0202/92-56

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ПО
ПРЕДМЕТИТЕ ОД НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ: ИНТЕРНА МЕДИЦИНА И
КАРДИОЛОГИЈА
НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на Статутот на Медицинскиот факултет во Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 458/2019 и бр. 458/2021-анекс), член 173 од Законот за високото образование (Службен весник на РМ бр. 82/2018 и Службен весник на РСМ бр. 178/2021) и членовите 8, 30, 33, 34, 35 и 36 од Правилникот за посебните услови и постапката за избор во научно-наставни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори (Универзитетски гласник број 411/2018 и 426/2019), врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 10.3.2022 година, за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања по предметите од наставно-научните области: интерна медицина и кардиологија, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет, донесена на XL седница одржана на 5.4.2022 година, Одлука бр. 02-1573/28, формирана е Рецензентска комисија во состав:

1. проф. д-р Маријан Бошевски,
2. проф. д-р Марија Вавлукис,
3. проф. д-р Христо Пејков,
4. проф. д-р Ѓорѓи Дерибан,
5. проф. д-р Дејан Спасовски.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања по предметите од наставно-научните области: интерна медицина и кардиологија, во предвидениот рок се пријави еден кандидат: доц. д-р Лидија Попоска.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Лидија (Мојсоска) Попоска е родена на 8.12 1968 година, во Охрид, каде што завршила основно и средно насочено образование. Во учебната 1986/87 година се запишала на Медицинскиот факултет во Скопје, кој го завршила на 25 јануари 1992 година, со просечен успех 9,96. Истата година се здобила со признание за најдобар студент по медицина од Сојузот на задруженијата на лекарите на Македонија, како и пофалница од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ за најдобар студент на генерација.

Во учебната 1993/1994 година ги започнала постдипломските студии од областа на кардиологијата, кои ги завршила со просечен успех 10,00. Во ноември 2004 година го одбрала магистерскиот труд со наслов „Дисперзија на коморната реполаризација како независен фактор во ризик стратификација кај пациенти со коморни тахикардии“.

На 30.11.2017 година се стекнала со научниот назив доктор на медицински науки – клиничка медицина со одбрана на докторската дисертација со наслов: „Проценка на ризик од појава на преткоморна фибрилација кај пациенти со имплантиран траен електростимулатор на срцето“.

На Клиниката за кардиологија во Скопје е вработена од јуни 1996 година, на Отсекот за аритмии. Специјалистичкиот испит по специјалноста интерна медицина го положила во април 2000 година, а супспецијалистичкиот испит по специјалноста кардиологија го положила го декември 2007 година.

Активно ги владее англискиот и германскиот јазик.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Од 1997 година, кандидатката учествува редовно во наставата како асистент по предметот Интерна медицина на Медицинскиот факултет. Наставник е и на предметот Електрокардиографија, кој се води како изборен предмет на додипломските студии.

Од 2018 година, кога е избрана во наставно-научното звање доцент, активно учествува во наставата на Медицинскиот и Стоматолошкиот факултет, како наставник по предметите: Интерна медицина, Клиничко испитување, Основи на научноистражувачка работа и Ургентна медицина.

Учествува како предавач на различни состаноци, симпозиуми и работилници во земјава и во странство, во организација на ЕМСА, ЛКМ, Здружението на кардиолози на РМ, Медицински факултет – Скопје на РМ.

Коавтор е на учебникот „Електрокардиографија“, наменет за додипломските студии по медицина, но и за лекарите воопшто.

Коавтор е на учебникот „Основи на научноистражувачка работа“, наменет за додипломските студии по медицина и за студенти на стручни студии за сите здравствени професии.

Научноистражувачка дејност

Д-р Лидија Попоска досега учествувала во неколку интернационални научни проекти, како истражувач, главен истражувач или национален координатор. Носител е на национален научноистражувачки проект: „Континуирано амбулантско ЕКГ мониторирање со апарат-едноканален систем, временски неограничено, во споредба со конвенционална ЕКГ холтер метода“. Како автор или коавтор има објавено 26 трудови во меѓународни научни списанија.

Стручно-применувачка дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Лидија Попоска активно е вклучена во стручно-апликативната работа на ЈЗУ Универзитетска клиника за кардиологија – Скопје. Врши и здравствена дејност од областа на кардиологијата и интерната медицина.

Д-р Лидија Попоска, како дел од Одделението за аритмии, активно е вклучена во процесот на електрофизиолошки испитувања и имплантација на електростимулатори и/или кардиовертери.

Учествувала како национален советник од Р Македонија за Препораките за срцева електростимулација од Европското кардиолошко здружение, издадени 2021 година, Препораките за третман на преткоморна фибрилација од Европското кардиолошко здружение, издадени во 2020 година и за Препораките за третман на суправентрикуларни тахикардии од Европското кардиолошко здружение, издадени во 2019 година.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат:

Лидија Васил Попоска

Институција:

Медицински факултет, Скопје, ЈЗУ Универзитетска клиника за кардиологија

Научна област: интерна медицина и кардиологија

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ВОНРЕДЕН
ПРОФЕСОР

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	<p>Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус *</p> <p>Просечниот успех на прв циклус изнесува: 9,96 Просечниот успех на втор циклус изнесува: 10</p>	ДА
2	<p>Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира</p> <p>Назив на научната област: медицина; поле: клиничка медицина; подрачје: кардиологија.</p>	ДА
3	<p>Објавени најмалку пет рецензирани научни труда во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор</p>	ДА
3.1	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>1. Назив на научното списание: International Journal of arrhythmias 2. Назив на електронската база на списанија: Web of Science 3. Наслов на трудот: Sex- related differences regarding cephalic vein lead access for CIEDs implantation 4. Година на објава: 2021</p>	
3.2	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>1. Назив на научното списание: Current Pharmecautical Design 2. Назив на електронската база на списанија: Web of Science</p>	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	5. Наслов на трудот: Myocardial Infarction in Systemic Lupus Erythematosus - the Sex-Specific Risk Profile 6. Година на објава: 2021	
3.3	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 1. Назив на научното списание: Journal of Sensors 2. Назив на електронската база на списанија: Web of Science 3. Наслов на трудот: Noninvasive Glucose Measurement Using Machine Learning and Neural Network Methods and Correlation with Heart Rate Variability 4. Година на објава: 2020	
3.4	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 1. Назив на научното списание: European Heart Journal 2. Назив на електронската база на списанија: Web of Science 3. Наслов на трудот: Roadmap for cardiovascular education across the European Society of Cardiology: inspiring better knowledge and skills, now and for the future 4. Година на објава: 2019	
3.5	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 1. Назив на научното списание: Thrombosis and Haemostasis 2. Назив на електронската база на списанија: Web of Science 3. Наслов на трудот: The Challenge of Thromboprophylaxis in Cancer Patients-Balancing the Thrombotic and Bleeding 4. Година на објава: 2018	
3.6	Книга или дел од книга рецензирана и објавена во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД 1. ICT Innovations 2020, Machine Learning and Applications, Chapter: Correlating Glucose Regulation with Lipid profile, Cham, Switzerland, 2020	ДА
4.	Објавен рецензиран учебник, монографија од научната област за која се избира 1. Наслов: Основи на научноистражувачка работа 2. Место: Скопје 2021	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
5.	Претходен избор во наставно-научно звање – доцент, датум и број на Билтен: 1151 од 15.8.2017 година	ДА
6	Има способност за изведување на високообразовна дејност	ДА

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Маријан Бошевски, с.р.
Проф. д-р Марија Вавлукис, с.р.
Проф. д-р Христо Пејков, с.р.
Проф. д-р Ѓорѓи Дерибан, с.р.
Проф. д-р Дејан Спасовски, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Лидија Васил Попоска

Институција: Медицински факултет, Скопје, Универзитетска клиника за кардиологија

Научна област: интерна медицина – кардиологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
	Одржување на настава	
1.	Одржување настава на прв циклус студии	
1.1	Одржување настава на прв циклус студии (Интерна медицина за студенти по општа медицина) <i>2 x 1 x 0,04 x 2 семестри x 5 академски години (2017-2022)</i>	0,80
1.2	Одржување настава на прв циклус студии (Клиничко испитување за студенти по општа медицина) <i>2 x 1 x 0,04 x 2 семестри x 1 академски години (2017-2018)</i>	0,16
1.3	Одржување на настава на прв циклус студии (Електрокардиографија – изборен предмет за студенти по општа медицина) <i>15 x 1 x 0,04 x 1 семестар x 5 академски години</i>	3,0
1.4	Одржување настава на прв циклус студии (Ургентна медицина за студенти по општа медицина) <i>2 x 1 x 0,04 x 1 семестри x 1 академска година (2021-2022)</i>	0,08
1.5	Одржување настава на прв циклус студии (Интерна медицина за студенти по стоматологија) <i>1 x 1 x 0,04 x 1 семестри x 5 академски години (2017-2022)</i>	0,20
1.6	Одржување настава на прв циклус студии (општа медицина – интерна медицина клиничка пракса – ментор) <i>7 x 7 x 2 семестри x 0,04 x 5 академски години (2017-2022)</i>	19,6
1.7	Одржување настава на прв циклус студии (Здравствена нега на интернистички болни со интерна медицина, дерматовенерологија и инфективни болести за студенти од студиска програма: медицински сестри и техничари) <i>2 x 1 x 0,04 x 1 семестри x 5 академски години (2017-2022)</i>	0,40
1.7	Одржување настава на прв циклус студии (Здравствена нега на возрасни со геронтологија за студенти од студиска програма: медицински сестри и техничари) <i>1 x 1 x 0,04 x 1 семестри x 5 академски години (2017-2022)</i>	0,20
1.8	Одржување настава на прв циклус (Интерна медицина со дерматологија за студенти од студиска програма: физиотерапевти) <i>1 x 1 x 0,04 x 1 семестри x 5 академски години (2017-2022)</i>	0,20

1.9	Одржување настава на прв циклус (Физиотерапија во кардиологија и пулмоалергологија за студенти од студиска програма: физиотерапевти) <i>2 x 1 x 0,04 x 1 семестри x 5 академски години (2017-2022)</i>	0,40
1.10	Одржување настава на прв циклус (Геронтологија за студенти од студиска програма: физиотерапевти) <i>1 x 1 x 0,04 x 1 семестри x 5 академски години (2017-2022)</i>	0,20
1.11	Одржување настава на прв циклус (Интерна медицина за студенти од студиска програма: логопеди) <i>1 x 1 x 0,04 x 1 семестри x 5 академски години (2017-2022)</i>	0,20
1.12	Одржување настава на прв циклус (Геронтологија за студенти од студиска програма: логопеди) <i>1 x 1 x 0,04 x 1 семестри x 5 академски години (2017-2022)</i>	0,20
1.13	Одржување настава на прв циклус (Интерна медицина за студенти од студиска програма: Стоматолошки сестри) <i>2 x 1 x 0.04 x 1 семестар x 2 академски години (2020-2022)</i>	0,16
2.	Одржување на вежби на прв циклус студии	
2.1	Одржување вежби (Основи на научно истражувачка работа за студенти по општа медицина) <i>18 x 1 x 0,03 x 1 семестар x 5 академски години(2017-2022)</i>	2,70
2.2	Одржување вежби (Основи на научно истражувачка работа за студенти од студиска програма: медицински сестри и техничари) <i>3 x 1 x 0,03 x 1 семестар x 5 академски години(2017-2022)</i>	0,45
2.3	Одржување вежби (Основи на научно истражувачка работа за студенти од студиска програма: радиолошки технолози) <i>3 x 1 x 0,03 x 1 семестар x 5 академски години(2017-2022)</i>	0,45
2.4	Одржување вежби (Основи на научно истражувачка работа за студенти од студиска програма: физиотерапевти) <i>3 x 1 x 0,03 x 1 семестар x 5 академски години(2017-2022)</i>	0,45
2.5	Одржување вежби (Основи на научно истражувачка работа за студенти од студиска програма: логопеди) <i>3 x 1 x 0,03 x 1 семестар x 5 академски години(2017-2022)</i>	0,45
3.	Одржување на настава од втор циклус студии	
3.1	Одржување на настава од втор циклус студии специјализација по интерна медицина <i>2 x 1 x 0,05 x 1 семестар x 5 академски години(2017-2022)</i>	0,5
3.2	Одржување на настава од втор циклус студии специјализација по кардиологија <i>8 x 1 x 0,05 x 1 семестар x 5 академски години(2017-2022)</i>	2,0
4.	Ментор и едукатор на здравствена едукација	

4.1	Ментор на здравствена едукација (5 кандидати) <i>4 часа неделно x 640 недели x 0,08 – 204,08</i> Едукатор – здравствена едукација (27 кандидати) <i>7 часа x 296 недели x 0,08- 165,76</i>	369,84
5.	Член на комисија за рецензија на пишан труд од семинари за докторски студии Кандидат: д-р Јане Талески	0,7
6.	Член на комисија за одбрана на дипломска работа <i>6 кандидати x 0,1</i>	0,6
7.	Член на комисија за полагање на специјалистички испит по интерна медицина, кардиологија и спортска медицина и супспецијалистички испит по кардиологија <i>15 кандидати x 0,2</i>	3,0
8.	Учество на стручни работилници – вебинари	
8.1.	EHRA Webinar: Arrhythmias during pregnancy 25 Jan 2019	1,0
8.2	EAPC Webinar: How to read an athlete's ECG 18 May 2020	1,0
8.3	EHRA Webinar: What's New in the 2019 ESC Supraventricular Tachycardia Guidelines? 24 Sep 2020	1,0
8.4	ACVC Webinar: The trial of the trials: AUGUSTUS vs ENTRUST AF PCI: from trial design to clinical implications 28 Sep 2020	1,0
8.5	ESC Webinars Series- Sports Cardiology. Focus 2: Exercise as secondary prevention in CVD 2 Dec 2020	1,0
8.6	ACVC Webinar: Case Based challenges and gaps of the 2019 ESC Guidelines of Dyslipidemia 10 Dec 2020	1,0
8.7	EHRA Advanced EP with focus on AF ablation course, Online, Austria 07-09 Oct 2021	1,0
8.8	EHRA Webinar: Reducing inappropriate and unnecessary ICD shocks 25 Oct 2021	1,0
8.9	MasterClass XARELTO AF 09-11 Mart 2018, Subotica, Srbija	1,0
9.	Позитивно рецензиран учебник	
9.1	Учебник со наслов „Основи на научноистражувачка работа“ (коавтор) <i>Извештај во Билтен на УКИМ бр. 1243 од 15.8.2021 година</i>	6,0
10.	Научно популарна книга - коавтор ICT Innovations 2020, Machine Learning and Applications, Chapter: Correlating Glucose Regulation with Lipid profile, Cham, Switzerland, 2020	4,0

11.	Научно-популарна статија	
11.1	What is the best strategy to follow in very old patients with atrial fibrillation: rate or rhythm control? <i>E -journal of cardiology practice, Volume 17, ESC</i>	1,0
11.2	Atrial fibrillation Matters – afibmatters.org website <i>ESC, European Heart Rhythm Association</i>	1,0
11.3	Преткоморна фибрилација- Лидија Попоска <i>www. alkaloid.com.mk</i> <i>Професионална дигитална платформа за медицински професионалци</i>	1,0
11.4	Аритмии- Лидија Попоска <i>www. alkaloid.com.mk</i> <i>Професионална дигитална платформа за медицински професионалци</i>	1,0
11.5	Кога можете да почнете да вежбате и да спортувате по прележан КОВИД-19 – Лидија Попоска <i>www.ugd.edu.mk</i>	1,0
11.6	„Сподели ја моќта“ – промовирање на здравиот начин на живот и одржување на контакт со својот лекар <i>Лекарски весник Јануари 20018</i>	1,0
12.	Едукативно помагало прирачник за семејни лекари и интернисти	
12.1	Xarelto – Збирка на случаи од македонската клиничка пракса (Баер- Скопје), коавтор	3,0
12.2	Нарушувања во срцевиот ритам и спроведување – прирачник за специјалисти по интерна медицина (Лек -Скопје), коавтор	3,0
	Вкупно	437,94

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. Број	Назив на активност:	Поени
1.	Национален координатор на меѓународен научен проект	
1.1	European Observation Research Program (EORP) – Atrial Fibrillation III Registry	6,0
2.	Учесник во меѓународни научни проекти	
2.1	European Observation Research Program (EORP) – Heart Failure III Registry	5,0
2.2	European Observation Research Program (EORP) – NSTEMI Registry	5,0
2.3	Authors/Task Force Members: Josep Brugada, Demosthenes G. Katritsis Elena Arbelo et. al. 2019 ESC Guidelines for the management of patients with supraventricular tachycardia. <i>European Heart Journal (2019) 00, 1 65</i> NATIONAL REVIEWER	5,0
2.4	Authors/Task Force Members: Gerhard Hindricks, Tatjana Potpara, Nikolaos Dagues et al. 2020 ESC Guidelines for the diagnosis and management of atrial fibrillation developed in collaboration with the European Association of Cardio-Thoracic Surgery (EACTS) <i>European Heart Journal (2020) 00, 1 125</i> NATIONAL REVIEWER	5,0

2.5	Authors/Task Force Members: Michael Glikson, Jens Cosedis Nielsen, Mads Brix Kronborg et al. 2021 ESC Guidelines on cardiac pacing and cardiac resynchronization therapy. <i>European Heart Journal (2021) 00, 1 94</i> NATIONAL REVIEWER	5,0
3.	Раководител на национален научноистражувачки проект	
3.1	Континуирано амбулантско ЕКГ-мониторирање со апарат-едноканален систем, временски неограничено, во споредба со конвенционална ЕКГ холтер метода.	6,0
4.	Учесник во национален научноистражувачки проект	
4.1	„ГЛУКО“ – проект од Фондот за иновации и технолошки развој на Република Македонија со реден број 09-827/1, од 06.09 2018 година	3,0
5.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое има импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование	
5.1	Vavlukis M, Pop-Gjorceva D, Poposka L , Sandevska E, Kedev S. Myocardial Infarction in Systemic Lupus Erythematosus - the Sex Specific Risk Profile. <i>Curr Pharm Des.</i> 2020 Dec 9. doi: 10.2174/1381612826666201210110809. Epub ahead of print. PMID: 33302858. <i>60% од 8 + IF=2,208 (2020)</i>	7,008
5.2	Vavlukis M, Kotlar I, Taravari H, Poposka L , Kedev S. Can rivaroxaban be a drug of choice for treating heparin-induced thrombocytopenia in a patient with pulmonary thromboembolism? <i>Anatol J Cardiol.</i> 2017 Jul;18(1):77-79. doi: 10.14744/AnatolJCardiol.2017.7805. PMID: 28680014; PMCID: PMC5512203. <i>60% од 8 + IF=1,280 (2017)</i>	6,08
5.3	Tatjana S. Potpara, Lidija Poposka . The Challenge of Thromboprophylaxis in Cancer Patients – Balancing the Thrombotic and Bleeding Risks. <i>Thromb Haemost</i> 2018; 118:1347-1349. <i>90% од 8 + IF=4,662 (2018)</i>	11,862
5.4	Marjan Gusev, Lidija Poposka , Gjoko Spasevski, Magdalena Kostoska, Bojana Koteska, Monika Simjanoska, Nevena Ackovska, Aleksandar Stojmenski, Jurij Tasic, and Janez Trontelj. Noninvasive Glucose Measurement Using Machine Learning and Neural Network Methods and Correlation with Heart Rate Variability. <i>Hindawi. Journal of Sensors.</i> Volume 2020, Article ID 9628281.	

	<i>60% od 8 +IF 5,076 (2018)</i>	9,876
5.5	Jane Taleski, Svetlana Stankovik, Dejan Risteski, Filip Janusevski, Bekim Pocesta, Zan Zimbakov and Lidija Poposka . Sex-related differences regarding cephalic vein lead access for CIEDs implantation. Int J Arrhythm (2021) 22:19. <i>60% od 8+IF 1,108 (2021)</i>	5,908
5.6	D. Kotecha, J. J. Bax, C. Carrera, B.Casadei, B. Merkely, SD. Anker, PE. Vardas, PP. Kearney, M. Roffi, M. Ros, A. Vahanian, F. Weidinger, R. Beeri, A. Budaj, P.Calabro, K. Czervinska-Jelonkiewicz, F. D'Ascenzi, T. De Potter, KF. Fox, J. Hartikainen, B. McAdam, D. Milicic, AA. Pasquet, A.Sionis, SMA. Sohab, C. Tsioufis, pMJ Verhorst, P. Kirchhof, A.Altun, MP. ANguita, S. Baldus, N.Bettencourt, AN Borg, H. Burri, D. Carballo, M.Dekleva, AF Demiraj, J.Eha, A.Ergilis, N.Frey, A.Freyschuss, C.Ginghina, LM Gonsales, J. Grapsa, L.Poposka , S.Price, R.Ribeiras, S. Rotevatn, JRS Sagredo, PA Sirnes, REA Smith, S. Sokolovic, FC Tanner, IAC Van Der Bilt, O. Verrene, S, von Haehling, M. Zavatta. Roadmap for cardiovascular education across the European Society of Cardiology: inspiring better knowledge and skills, now and for the future. European Heart Journal (2018) 0, 1–11. <i>60% od 8+IF 24,889 (2018)</i>	29,689
6.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое нема импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank, MathSciNet (Mathematical Reviews), Zentralblatt fur Mathematik и Реферативный журнал "Математика" или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование	
6.1	Poposka L , Vavlukis M, Pejkov H, Gusev M. Comparison of 24 H ECG holter monitoring with real-time long-term ECG monitoring system using ecgalert software and savvy single-lead patch (Article). Open Access Macedonian Journal of Medical Sciences. Volume 9, Issue B, 2021, Pages 12-17 SCOPUS	3,0
6.2	I. Vishinov, M. Gusev, M. Vavlukis and L. Poposka , "Correlating Short-Term Heart Rate Variability and Instantaneous Blood Glucose Measurements," 2020 28th Telecommunications Forum (TELFOR), 2020, pp. 1-4, doi: 10.1109/TELFOR51502.2020.9306517. SCOPUS	3,0
6.3	A.Stojmenski, M. Gusev, L. Poposka , M. Vavlukis, "Heart Rate Variability of 30-minute ECG Measurements and Correlation to Glucose Levels," 2020 28th Telecommunications Forum (TELFOR), 2020, pp.1-4, doi:10.1109/TELFOR51502.2020.9306538 SCOPUS	3,0
6.4	Vishinov I, Gusev M, Poposka L , Vavlukis M. Correlating Glucose Regulation with Lipid Profile. ICT Innovations 2020, Machine Learning and Applications, 12th International Conference, ICT	

	Innovations 2020, Skopje, North Macedonia, September 24–26, 2020, Proceedings SCOPUS	3,0
6.5	Mitevka I, Poposka L. Coronavirus Disease-19 and Cardiovascular Disease. OAMJMS 2020 Jun 15; &(T1)39-44	4,5
6.6	Poposka L. Mitevka I. Chloroquine and Hydroxychloroquine in Treatment of Coronavirus Disease-19. OAMJMS 2020 Aug 20&(T1) 203-207.	4,5
6.7	Lidija Poposka , Vladimir Boskov, Dejan Risteski, Jane Taleski, Filip Janusevski, Elizabeta Srbinovska, Ljubica Georgievska-Ismail Electrocardiographic Parameters as Predictors of Response to Cardiac Resynchronization Therapy. OAMJMS. February 09, 2018	3,0
6.8	Taleski J, Poposka L , Janusevski F, Pocesta B, Boskov V and Boyle NG. Scoring System Assessment of Cephalic Vein Access for Device Implantation. The Journal of Innovations in Cardiac Rhythm Management, 9(2018),3284–3290	3,0
6.9	M. Gusev, L. Poposka , E. Guseva, M. Kostoska, B. Koteska, M. Simjanoska, N. Ackovska and A. Stojmenski Trends from Minimally Invasive to Non-invasive Glucose Measurements. MIPRO 2020/DSBE, Proceedings of 43rd Int. Convention on ICT, Opatija, Croatia, IEEE Conference proceedings, ISSN 1847-3946, 2020, pp.333-338.	3,0
6.10	M. Gusev, E. Guseva, and L. Poposka . Design of a Non-invasive ECG-Based Glucose Measurement MIPRO 2020/DSBE, Proceedings of 43rd Int. Convention on ICT, Opatija, Croatia, IEEE Conference proceedings, ISSN 1847-3946, 2020, pp.321-326.	4,0
6.11	E. Ajdaraga, M. Gusev, L. Poposka . Evaluation of User Satisfaction with the ECGalert System MIPRO 2019, Proceedings of 42nd Int. Convention on ICT, Opatija, Croatia, IEEE Conference proceedings, ISBN 978-953-233-087-8, 2019, pp.355-360.	4,0
6.12	M. Gusev, L. Poposka , E. Guseva. Applicability of the ECGalert solution. Proceedings of the Telfor 2017, IEEE Conference, 2017, pp.681-684.	4,0
6.13	Vishinov I, Gusev M, Poposka L , Vavlukis M, I. Ahmeti. Distribution Analysis of Long-Term Heart Rate Variability Versus Blood Glucose. September 2021 DOI:10.23919/MIPRO52101.2021.9596643 Conference: 2021 44th International Convention on Information, Communication and Electronic Technology (MIPRO)	3,0
6.14	E. Shaquiri, Gusev M, Poposka L , Vavlukis M, I. Ahmeti Developing A Deep Learning Solution to Estimate Instantaneous Glucose Level from Heart Rate Variability September 2021 DOI:10.23919/MIPRO52101.2021.9597191 Conference: 2021 44th International Convention on Information, Communication and Electronic Technology (MIPRO)	3,0
7.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови	

7.1	Tatjana Makarovska Bojadzieva, Lidija Puposka , Marija Vavlukis, Milenka Blagoevska. Secondary Thromboprophylaxis in Hereditary Thrombophilia. Cardiology and Angiology: An International Journal, ISSN: 2347-520X, Vol.: 7, Issue.: 2	3,0
7.2	Jasmina Pluncevic Gligoroska, Beti Dejanova, Sanja Manchevska, Lidija Puposka , Enigin Emini. PHENOMENON OF ATHLETE'S HEART, POSITIVE PHYSIOLOGICAL ADAPTATION TO EXERCISE: WHEN AND HOW? Research in Physical Education, Sport and Health. 2020, Vol. 9, No. 1, pp.103-108	3,0
7.3	I. Vishinov, M. Gusev, L. Puposka , M. Vavlukis, Correlating the Cholesterol Levels to Glucose for Men and Women CiiT 2020, Skopje, Macedonia, 2020, http://ciit.finki.ukim.mk/ , paper 43, 2020.	3,0
8.	Секциски предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество	
8.1	L.Puposka. Atrial fibrillation- better detection for better stroke prevention. IV National Congress of Cardiac Pacing and Electrophysiology 29 Sep-1 Oct 2017, Sofia, Bulgaria.	2,0
8.2	L.Puposka. Left bundle branch block or left ventricular hypertrophy- implications for cardiac resynchronization therapy IV National Congress of Cardiac Pacing and Electrophysiology 29 Sep-1 Oct 2017, Sofia, Bulgaria.	2,0
8.3	L.Puposka. Flecainide for suspected premature ventricular contraction-induced cardiomyopathy V National Congress of Cardiac Pacing and Electrophysiology 17-19 May 2019, Golden Sands, Bulgaria.	2,0
8.4	L.Puposka. Photoplethysmography and ECG from wearable devices: how to interpret the findings? VI National Congress of Cardiac Pacing and Electrophysiology 17-29-31 Oct 2021, Plovdiv, Bulgaria.	2,0
8.5	L.Puposka. ECG interpretation – rhythm and conduction disturbances (Workshop). 42 nd International Medical Scientific Congress for medical students and young doctors, 24-27 th May, 2019 Ohrid, Macedonia	2,0
8.6	L.Puposka. Xarelto in the focus of patients with atrial fibrillation and diabetes. 6 th Diabetes Days in Macedonia with international Participation, Skopje, November 05-07, 2021	2,0
8.7	L.Puposka. Tips and tricks in ECG interpretation. Twinning Project between EMSA Ankara and EMSA Macedonia, Skopje November 2019.	2,0
8.8	L.Puposka. Rhythm management in AF: Appropriate use of antiarrhythmic drugs. Symposium with international participation “Highlights in Cardiovascular diseases” Oct, 2021	2,0
8.9	Модератор на Меѓународен симпозиум „Кардиоваскуларни сликовни техники и искуства со КОВИД 19“, окт. 2020	2,0
8.10	L.Puposka. Optimalni tretman pacijenata sa AF I komorbiditetima (dijabetes I bubrezno popustanje). Simpozium kardiologa BiH sa medunarodnim uchesscem, Maj 2021	2,0
8.11	L.Puposka. Poremecaji ritma, proslost, sadasnjost I buducnost. Cardio Standalone See, Okt 2019, Zagreb, Hrvatska	2,0

8.12	L.Poposka. Arrhythmia prevention in Acute Coronary Syndrome. Symposium “Highlights in Acute Coronary Syndrome”, Skopje Sep 2018	2,0
9.	Секциски предавања на научен/стручен собир	
9.1	Л.Попоска. Провери, контролирај, превенирај. Акредитиран онлине состанок со здужението на лекари по општа и семејна медицина на Република Северна Македонија, дек. 2020.	1,0
9.2	Л.Попоска. Стручен состанок (тркалезна маса). Апиксабан кај пациенти со ПФ – од клинички студии до презентација на случаи од секојдневната пракса, дек. 2021.	1,0
9.3	Л.Попоска. Стручен состанок за специјализанти и субспецијализанти по кардиологија. Атријална фибрилација – од водичи до клинички студии и податоци од секојдневната пракса, мај 2021.	1,0
9.4	Л.Попоска. (модератор на настанот). Фелкарин во ритмот на срцето, септември 2020	1,0
9.5	Л.Попоска. Руфиксало- моќен антикоагулант и третман на тромбоза и тромбоемболиски компликации, март 2022	1,0
9.6	Л.Попоска, КОВИД оредизвици – да ги заштитиме нашите АФ пациенти со дијабетес и бубрежно засегање, јуни 2020.	1,0
9.7	L.Poposka, I. Trakov. WEBINAR: Management of rhythm disturbances in the COVID -19 era. June 2020	1,0
9.8	Л.Попоска. Улога на диуретици во срцева слабост. Стручно предавање на УК Клиника за кардиологија, фебр. 2019	1,0
9.9	Л.Попоска. Синкопа, нови препораки за дијагноза. Стручно реферирање на Катедра за интерна медицина, окт. 2019	1,0
9.10	Л.Попоска. Изолација на пулмонални вени како третман за ПФ. Стручно реферирање на Катедра за интерна медицина, дек. 2021	1,0
9.11	Л.Попоска. Оптимален менаџмент на пациенти со не-валвуларна АФ со посебен фокус на пациенти со АФ и АКС	1,0
9.12	Л.Попоска. Антикоагулантна терапија кај геријатриски пациенти. Стручен состанок, окт. 2021	1,0
9.13	Л.Попоска. Тахиаритмии – работилница, обработка на случаи. Кардиолошки лекови денови, окт. 2017	1,0
9.14	Л.Попоска – модератор и предавач на работилница од Здружение на Интернисти на тема: „Антикоагулантна вртелешка во четири училници“, март 2019 година.	1,0
9.15	Л.Попоска – предавач на Научен симпозиум 2019 при Медицинскиот факултет во Скопје, организирано од ЕМСА.	1,0
10.	Апстракти објавени во зборник на конференција со меѓународно учество	
10.1	L.Poposka, E.Srbinska, J. Taleski, V.Boskov, D.Risteski, F. Janusevski. ECG parameters as predictors of response to CRT therapy. EHRA EUROPACE- CARDIOSTIM 2017 (Poster presentation)	1,0
10.2	J. Taleski, L.Poposka, D.Risteski, F. Janusevski. B.Pocesta. Improving the safety and efficiency of CEID implantation procedures with pre-procedural contrast enhanced venography. EHRA EUROPACE- 2018 (Poster presentation)	1,0

10.3	L.Poposka, J. Taleski, D.Risteski, Pocesta B. LBBB morphology differences as predictor of response to cardiac resynchronization therapy. EHRA CONGRESS 2019 (Poster presentation)	1,0
10.4	M. Manceva, D.Matkova. L. Poposka. Atrial flutter mimicking ventricular tachycardia 6th MACEDONIAN CONGRESS of CARDIOLOGY with international participation, 3-6 October, 2019,Ohrid, Macedonia (Abstract Book)	1,0
10.5	V.Kralevska. L.Poposka. Effort induced complete AV block- Case Report. 6th MACEDONIAN CONGRESS of CARDIOLOGY with international participation, 3-6 October, 2019,Ohrid, Macedonia (Abstract Book)	1,0
10.6	N.Petkovikj, A Gulevska, D.Matkova, A. Gjorgjievski, L.Poposka. Quality of life in patients with different types of AF. 6th MACEDONIAN CONGRESS of CARDIOLOGY with international participation, 3-6 October, 2019,Ohrid, Macedonia (Abstract Book)	1,0
10.7	E.Kikerkovska, Gj.Spaseski, S. Kjaeva, E.Parissko, L.Poposka. Comparison of different types of AF – Macedonian versus general European experience. 6th MACEDONIAN CONGRESS of CARDIOLOGY with international participation, 3-6 October, 2019,Ohrid, Macedonia (Abstract Book)	1,0
10.8	D.Matkova, M. Manceva, B.Manev, H.Sejfuli, L.Poposka. Rate control in patients with AF -characteristics of the patients, medications. 6th MACEDONIAN CONGRESS of CARDIOLOGY with international participation, 3-6 October, 2019,Ohrid, Macedonia (Abstract Book)	1,0
10.9	H.Camovska Shesovska, J.Jovanovski, T.Bojkovska, L.Poposka. Antithrombotic treatment for stroke prevention in patients with AF 6th MACEDONIAN CONGRESS of CARDIOLOGY with international participation, 3-6 October, 2019,Ohrid, Macedonia (Abstract Book)	1,0
10.10	M.Gusev, Gj.Spaseski, E.Kikerkovska, L.Poposka. Long-term single lead ECG monitoring with ECGAlert system for AF screening. 6th MACEDONIAN CONGRESS of CARDIOLOGY with international participation, 3-6 October, 2019,Ohrid, Macedonia (Abstract Book)	1,0
10.11	I.Bojovski, L.Poposka, M.Bosevski. Duration of anticoagulation therapy in patients with genetic inheritance of thrombophilia. 6th MACEDONIAN CONGRESS of CARDIOLOGY with international participation, 3-6 October, 2019,Ohrid, Macedonia (Abstract Book)	1,0
10.12	T.Bojkovska, J.Spaseska Jovanovska, Gj.Spaseski, E.Kikerkova, L.Poposka. Demographic characteristics of patients with AF, in the Republic of MACedonija (SnapShot Survey from 2018) 6th MACEDONIAN CONGRESS of CARDIOLOGY with international participation, 3-6 October, 2019,Ohrid, Macedonia (Abstract Book)	1,0

10.13	J. Taleski, F. Janusevski, B.Pocesta, D.Risteski, L.Poposka. Pre-procedural contrast enhanced venography, increases successful and safety rate of pacemaker implantation procedure. 6th MACEDONIAN CONGRESS of CARDIOLOGY with international participation, 3-6 October, 2019, Ohrid, Macedonia (Abstract Book)	1,0
11.	Рецензија на научен/стручен труд 0,2 поени x 13	2,6
	Вкупно	212,115

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Меѓународни експертски активности – expert panel meeting - Serbia, Montenegro, Macedonia	
1.1	Expanding our leadership in AF: Integrating new approaches in AF management to improve patient outcomes 16 May 2018 Poposka L: From clinical trials to RWD: translating the data into clinical decisions	1,0
1.2	Elevate our leadership in AF and VTE 7 May 2019 Poposka L: The standard of care in primary stroke prevention (from CTs to RWD)	1,0
1.3	Leading excellence for stroke prevention in AF across broader range of patients 1 Okt 2020 Poposka L: NOACs as standard of care in primary stroke prevention in AF patients (focus on RWE)	1,0
1.4	Advance our leadership in management of AF across range of patients: Focus on holistic, integrated, and personalized patient approach 20 May 2021 Poposka L: NOACs and data from clinical practice (RWE): Are they all the same?	1,0
2.	Експертски активности - Advisory Board Applying data from RCT and RWE in everyday clinical practice and patient profiles which will have biggest benefit from Rivaroxaban treatment in SPAF	1,0
3.	Специјализација и супспецијализација од медицинските науки	3,0
4.	Клиничка практика во соодветната област (дијагностички и тераписки процедури) Едноканално-временски неограничено ЕКГ-мониторирање со ECG Alert-системот	2,0
5.	Клиничка или научно-апликативна студија во областа на медицинските науки и здравството – учесник	
5.1	Impact of clinical phenotypes on management and outcomes in European atrial fibrillation patients: a report from the ESC-EHRA EURObservational Research Programme in AF (EORP-AF) General Long-Term Registry.	

	Proietti M, Vitolo M, Harrison SL, Lane DA, Fauchier L, Marin F, Nabauer M, Potpara TS, Dan GA, Boriani G, Lip GYH; ESC-EHRA EORP-AF Long-Term General Registry Investigators. BMC Med. 2021 Oct 20;19(1):256. (Collaborator)	1,0
5.2	Impact of renal impairment on atrial fibrillation: ESC-EHRA EORP-AF Long-Term General Registry . Ding WY, Potpara TS, Blomström-Lundqvist C, Boriani G, Marin F, Fauchier L, Lip GYH; ESC-EHRA EORP-AF Long-Term General Registry Investigators. Eur J Clin Invest. 2022 Jan 9:e13745. doi: 10.1111/eci.13745. Online ahead of print. (Collaborator)	1,0
5.3	Association between antithrombotic treatment and outcomes at 1-year follow-up in patients with atrial fibrillation: the EORP-AF General Long-Term Registry. Boriani G, Proietti M, Laroche C, Fauchier L, Marin F, Nabauer M, Potpara T, Dan GA, Kalarus Z, Tavazzi L, Maggioni AP, Lip GYH; EORP-AF Long-Term General Registry Investigators . Europace. 2019 Jul 1;21(7):1013-1022. (Collaborator)	1,0
5.4	Contemporary stroke prevention strategies in 11 096 European patients with atrial fibrillation: a report from the EURObservational Research Programme on Atrial Fibrillation (EORP-AF) Long-Term General Registry. Boriani G, Proietti M, Laroche C, Fauchier L, Marin F, Nabauer M, Potpara T, Dan GA, Kalarus Z, Diemberger I, Tavazzi L, Maggioni AP, Lip GYH; EORP-AF Long-Term General Registry Investigators; Steering Committee (National Coordinators) . Europace. 2018 May 1;20(5):747-757. (Collaborator)	1,0
5.5	Relation of outcomes to ABC (Atrial Fibrillation Better Care) pathway adherent care in European patients with atrial fibrillation: an analysis from the ESC-EHRA EORP Atrial Fibrillation General Long-Term (AFGen LT) Registry Marco Proietti 1 2 3, Gregory Y H Lip 3 4, Cécile Laroche 5, Laurent Fauchier 6, Francisco Marin 7, Michael Nabauer 8, Tatjana Potpara 9 10, Gheorghe-Andrei Dan 11, Zbigniew Kalarus 12, Luigi Tavazzi 13, Aldo Pietro Maggioni 5 13, Giuseppe Boriani 14, ESC-EORP Atrial Fibrillation General Long-Term Registry Investigators Group Europace . 2021 Feb 5;23(2):174-183. (Collaborator)	1,0
5.6	Effect of Systemic Hypertension With Versus Without Left Ventricular Hypertrophy on the Progression of Atrial Fibrillation (from the Euro Heart Survey) . Erkuner Ö, Dudink EAMP, Nieuwlaat R, Rienstra M, Van Gelder IC, Camm AJ, Capucci A, Breithardt G, LeHeuzey JY, Lip GYH, Crijns HJGM, Luermans JGLM. Am J Cardiol. 2018 Aug 15;122(4):578-583. (Collaborator)	1,0
	ВКУПНО	16

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Член на рецензентска комисија за избор во звање 4 x 1,0	4,0
2.	Член на Работна група во Европското кардиолошко здружение E-communication committee, EHRA (2018 – 2020)	0,9
3.	Претседател на работна група за аритмии на Македонското кардиолошко здружение	2,0
4.	Член на факултетска комисија	0,5
5.	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/ стручен собир	
5.1	Член на научен одбор на „Highlights in acute coronary Syndrome“ 04-05 Sep 2018, Skopje	0,5
6.2	Член на научен одбор на “42th International Medical Scientific Congress” 24-27 May, 2019, Ohrid	0,5
6.3	Член на научен одбор на “Symposium and Educational course under auspice of Macedonian Society of Cardiology, WG on thrombosis and peripheral arterial disease and RIETE group - Venous thrombembolism - Diagnostic and therapeutic approach”. 5-6.4.2019, Скопје.	0,5
6.4	Central European Arrhythmia Policy Symposium , 27-28 Sep, 2019, Budapest, Hungary	0,5
6.5	Член на научен одбор на “6 th Macedonian Congress of Cardiology”, Ohrid, 3-6 Okt, 2019, Ohrid.	0,5
7.	Учество во комисии и тела на државни и други органи	
7.1	Член на национална стручна комисија за ретки болести	0,5
8.	Членство во здруженија	
8.1	European Heart Rhythm Association, ESC	0,5
8.2	European Council on Stroke, ESC	0,5
	Вкупно	11,4

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	437,94
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	212,115
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	16
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	11,4
Вкупно	677,455

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Маријан Бошевски, с.р.
 Проф. д-р Марија Вавлукис, с.р.
 Проф. д-р Христо Пејков, с.р.
 Проф. д-р Ѓорѓи Дерџанов, с.р.
 Проф. д-р Дејан Спасовски, с.р.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Лидија Попоска.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Лидија Попоска поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето вонреден професор во наставно-научните области: интерна медицина и кардиологија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, д-р Лидија Попоска да биде избрана во звањето **вонреден професор** во наставно-научните области: интерна медицина и кардиологија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Маријан Бошевски, с.р.

Проф. д-р Марија Вавлукис, с.р.

Проф. д-р Христо Пејков, с.р.

Проф. д-р Ѓорѓи Дерибан, с.р.

Проф. д-р Дејан Спасовски, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ РАДИОЛОГИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Медицински факултет – Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 10.3.2022 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област радиологија, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-1573/29, донесена на XI седница одржана на 5.4.2022 година, формирана е Рецензентска комисија во состав:

д-р **Михаел Груневски**, редовен професор на Медицинскиот факултет

д-р **Светлана Антевска Грујоска**, редовен професор на Медицинскиот факултет

д-р **Василчо Спиров**, редовен професор на Медицинскиот факултет.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област радиологија, во предвидениот рок се пријави доц. д-р Билјана Пргова.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Доц. д-р Билјана Пргова е родена на 26.11.1967 година, во Скопје. Средно образование завршила во МУЦ „Панче Караѓозов“ на 10.6.1986 година. Со високо образование се стекнала на Медицинскиот факултет во Скопје. Дипломирала на 10.11.1992 година, со просечен успех 9,37. Од 1994 година работела како лекар во трупa во АРМ. Специјализација по РАДИОДИЈАГНОСТИКА завршила на 20.10.2003. По завршувањето на специјализацијата, работи во Воена болница – Скопје. Од 2010 година е раководител на радиолошкото одделение во ГОБ „8-ми Септември“.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик.

Во учебната 2005 година се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Студиите ги завршила на 18.11.2008 година, со просечен успех 9,9. На 18.11.2008 година го одбрала магистерскиот труд на тема: *TNM STAGING НА МАЛИГНИ ТУМОРИ НА ЕЗОФАГУС*.

Докторска дисертација пријавила на 7.11.2011 година на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Дисертацијата на тема: *МАГНЕТНО-РЕЗОНАНТНА ХОЛАНГИОПАНКРЕАТОГРАФИЈА РАДИОЛОШКИ МЕТОД ВО ДИЈАГНОСТИКАТА НА БОЛЕСТИТЕ НА ПАНКРЕАТО-БИЛИЈАРНИОТ СИСТЕМ*, ја одбрала на 14.9.2015 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Климе Ѓорески, проф. д-р Надица Митреска, проф. д-р Михаел Груневски, проф. д-р Никола Јанкуловски и проф. д-р Билјана Таушанова.

Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област радиологија.

На 22.5.2008 година е избрана во звањето помлад асистент на Медицинскиот факултет во Скопје, во областа радиологија.

На 25.3.2010 година е избрана во звањето асистент на Медицинскиот факултет во Скопје, во областа радиологија. Одлуката за избор за асистент ја донесе Наставно-научниот совет на својата V работна седница одржана на 25.3.2010 година, бр. 02-1565.

На 3.10.2017 година е избрана во звањето доцент на Медицинскиот факултет во Скопје, во областа радиологија. Одлуката за избор за доцент ја донесе Наставно-научниот совет на својата VI работна седница одржана на 3.10.2017 година, бр. 02-4826/62.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Медицински факултет, кандидатката доц. д-р Билјана Пргова изведува вежби и настава на прв и втор циклус студии на студиската програма Радиологија.

Научноистражувачка дејност

Доц. д-р Билјана Пргова има објавено вкупно 15 научни трудови од областа на радиологијата, од кои 13 труда во меѓународни научни списанија, од последниот избор.

Доц. д-р Билјана Пргова е учесник на еден меѓународен научен проект за мултипла склероза P3-IMU-838-RMS-01(ESURE 1). Организатор на проектот е Immunic USA.

Оценка од самоевалуација

Доц. д-р Билјана Пргова, како доцент, добива позитивни оценки од анонимно спроведените анкети на студентите на Медицинскиот факултет.

ОБРАЗЕЦ 1

**ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: **Билјана Стефан Пргова**

(име татково име и презиме)

Институција: **Универзитетска клиника, Институт за радиологија – Скопје**

(назив на факултетот/ институтот)

Научна област: **радиологија**

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	<p>Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус *</p> <p>Просечниот успех на прв циклус изнесува: 9,37. Просечниот успех на втор циклус изнесува: 9,63.</p>	ДА
2	<p>Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира</p> <p>Назив на научната област: РАДИОЛОГИЈА; поле: АБДОМИНАЛНА РАДИОЛОГИЈА; подрачје: КЛИНИЧКА МЕДИЦИНА.</p>	ДА
3	<p>Објавени најмалку пет рецензирани научни труда во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор</p>	ДА
3.1	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирани во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>1. Назив на научното списание: European Journal of Cancer Prevention</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: SCImago Journal Rank</p> <p>3. Наслов на трудот: Single-center randomized trial comparing conventional chemoembolization versus doxorubicin-loaded polyethylene glycol microspheres for early- and intermediate-stage hepatocellular carcinoma.</p> <p>4. Година на објава: 2020</p> <p>1. Назив на научното списание: Journal of Morphological Sciences</p>	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	<p>2. Назив на електронската база на списанија: SCImago Journal Rank</p> <p>3. Наслов на трудот: IMPORTANCE OF PAIN DURATION PRIOR PAIN RELIEF TREATMENT WITH CT-GUIDED PERIRADICULAR THERAPY IN PATIENTS WITH CHRONIC LUMBAR PAIN</p> <p>4. Година на објава: 2021</p> <p>1. Назив на научното списание: Journal of Morphological Sciences</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: SCImago Journal Rank</p> <p>3. Наслов на трудот: URINARY STONE DENSITY MEASURED ON NON-CONTRAST COMPUTED TOMOGRAPHY CORRELATED WITH SUCCESS RATE BY EXTRACORPOREAL SHOCKWAVE LITHOTRIPSY TREATMENT</p> <p>4. Година на објава: 2021</p> <p>1. Назив на научното списание: Journal of Morphological Sciences</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: SCImago Journal Rank</p> <p>3. Наслов на трудот: Evaluation of the therapeutic efficacy of computed tomography - guided periradicular therapy in patients with extraforaminal disc herniations.</p> <p>4. Година на објава: 2020</p> <p>1 Назив на научното списание: Open Access Macedonian Journal of Medical Sciences</p> <p>2 Назив на електронската база на списанија: SCImago Journal Rank</p> <p>3 Наслов на трудот: Cardiovascular Comorbidity in Patients with Chronic Obstructive Pulmonary Disease: Echocardiography Changes and Their Relation to the Level of Airflow Limitation.</p> <p>4 Година на објава: 2019</p> <p>1. Назив на научното списание: KNOWLEDGE International Journal</p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: SCImago Journal Rank</p> <p>3. Наслов на трудот: Jejunal adenocarcinoma: a case report</p> <p>4. Година на објава: 2019</p>	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Назив на научното списание: KNOWLEDGE International Journal 2. Назив на електронската база на списанија: SCImago Journal Rank 3. Наслов на трудот: Splenic abscess in patient with chronic pancreatitis: a case report 4. Година на објава: 2019 	
3.2	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Назив на научното списание: SANAMED 2. Меѓународен уредувачки одбор вкупен број членови: 10 број и припадност по земји: ХРВАТСКА 1 член ЦРНА ГОРА 1 член БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА 1 член ИТАЛИЈА 1 член ПОЛСКА 1 член УНГАРИЈА 1 член ИНДИЈА 1 член БУГАРИЈА 1 член ТУРЦИЈА 1 член МАКЕДОНИЈА 1 член 3. Наслов на трудот: METASTATIC CUTANEUS MELANOMA OF THE GALLBLADDERCASE REPORT 4. Година на објава: 2019 <ol style="list-style-type: none"> 1. Назив на научното списание: SANAMED 2. Меѓународен уредувачки одбор вкупен број членови: 10 број и припадност по земји: ХРВАТСКА 1 член ЦРНА ГОРА 1 член БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА 1 член ИТАЛИЈА 1 член ПОЛСКА 1 член УНГАРИЈА 1 член ИНДИЈА 1 член БУГАРИЈА 1 член ТУРЦИЈА 1 член МАКЕДОНИЈА 1 член 3. Наслов на трудот: 	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	<p>DEEP VEIN THROMBOSIS AND RECURENT PULMONARY EMBOLISM IN APATIENT WITH THROMBOPHILIC MUTATIONS AND GENERALIZED PSORIASIS: ACASE REPORT</p> <p>4. Година на објава: 2020</p> <p>1.Назив на научното списание: ACTA MORPHOLOGICA</p> <p>2.Меѓународен уредувачки одбор вкупен број членови: 10 број и припадност по земји: СРБИЈА 1 член АВСТРИЈА 1 член БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА 1 член ИТАЛИЈА 2 члена РОМАНИЈА 1 член АРГЕНТИНА 1 член ПОРТУГАЛИЈА 1 член БУГАРИЈА 1 член ТУРЦИЈА 1 член</p> <p>3. Наслов на трудот: DESCRIPTIVE ANALYSIS OF CLINICAL AND DEMOGRAPHIC DATA OF SELECTED GROUP OF PATIENTS WITH PULMONARY EMBOLISM</p> <p>4. Година на објава: 2020</p>	
3-3	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е објавено во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД</p> <p>1.Назив на научното списание: LIETUVOS CHIRURGIJA</p> <p>2.Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД: ЛИТВАНИЈА</p> <p>3.Наслов на трудот: A case report of intraoperatively diagnosed holangiocarcinoma after unsuccessful conservative treatment of ERCP complicated with hemorrhage</p> <p>4. Година на објава: 2018</p> <p>1.Назив на научното списание: LIETUVOS CHIRURGIJA</p> <p>2.Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД: ЛИТВАНИЈА</p> <p>3.Наслов на трудот: Comparative study for application of polypropylene monofilament light mesh, polypropylene monofilament heavy mesh and self gripping polypropylene mesh in patients with inguinal hernia surgically treated with Lichtenstein technique</p> <p>4. Година на објава: 2020</p>	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	1. Назив на научното списание: TURKISH JOURNAL OF GASTROENTEROLOGY 2. Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД: ТУРЦИЈА 3. Наслов на трудот: Mucosa-associated lymphoid tissue (MALT) lymphoma of the rectum presenting as a large pelvic mass: A case report 4. Година на објава: 2019	
4	Претходен избор во наставно-научно звање – доцент, датум: 3.10.2017 , број на Билтен: 1151 .	ДА
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност	ДА

Рецензентска комисија

Проф. д-р Михаел Груневски, с.р.
Проф. д-р Светлана Антевска Грујоска, с.р.
Проф. д-р Василчо Спиоров, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2**ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ****Кандидат:** Билјана Стефан Пргова

(име татково име и презиме)

Институција: Универзитетска клиника, Институт за радиологија – Скопје

(назив на факултетот/ институтот)

Научна област: радиологија**НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ**

Ред. бр.	Назив на активноста	Број на часови	Поени од формулар	Вкупно поени
1.0	Вежби на прв циклус студии			
1.1	Вежби по основи на клиничка радиологија за студенти по дентална медицина		0.03	
	- 2018/2019	30		0.90
	- 2019/2020	30		0.90
	Вкупно:			1.80
2.0	Предавања на прв циклус студии			
2.1	Предавања радиологија за студенти на медицина		0.04	
	- 2018	10		0.40
	- 2019	15		0.60
	- 2020	15		0.60
	- 2021	15		0.60
	Вкупно:			2.20
2.2	Предавања по основи на клиничка радиологија за студенти по дентална медицина		0.04	
	- 2018/2019	15		0.60
	- 2019/2020	15		0.60
	Вкупно:			1.20
2.3	Предавања радиологија на физијатри		0.04	
	- 2019	10		0.40
	- 2020	10		0.40
	- 2021	10		0.40
	Вкупно:			1.20
2.4	Предавања радиологија на рентген технолози		0.04	
	- 2019	5		0.20
	- 2020	5		0.20
	- 2021	7		0.28
	Вкупно:			0.68
3.0	Едукатор на здравствена едукација (27 специјализанти – 2017/2021)			
	17 * Специјализанти на радиологија – турнус (4 месеци)	7 (часа неделно) x (недели)	0.08	
	10 * Специјализанти на радиологија – турнус (1 месец)	112	0.08	152.32
		28	0.08	22.40
		28	0.08	15.68

	7 * Специјализанти хируршки гранки (1 месец) 8 * Специјализанти интерна медицина (3 месеци)	84	0.08	47.04
	Вкупно:			237.44
4.0	Ментор на специјалистичка работа (5 специјализанти)	5	1.0	5.0
	Вкупно:			5.0
5.0	Член на комисија за оцена или одбрана на специјалистичка работа	3	0.2	0.60
	Вкупно:			0.60
6.0	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа 1. „Улога на радиолошкиот технолог при промена на метод на преглед во сороботка со специјалист радиолог“ (2019) 2. „Клиничка анатомија на пекторална и скапуларна регија“ (2018) 3. Клиничка анатомија на ’рбетен столб“ (2017) 4. „Што треба да знае да работи радиолошкиот технолог по европски и американски стандарди“ (2019) 5. „Поделба на апарати за радиолошка дијагностика, акцент на методи и прегледи на имиџинг апарати“ (2021) 6. „Функционална анатомија на респираторниот систем – механика на дишење“ (2022)	6	0.1	0.60
	Вкупно:			0.60
7.0	Учесник во школи и работилници			
	1. Lap Colon Workshop, City General Hospital “8-mi Septemvri, April 15-16, 2019	1		
	Вкупно:			1.0
8.0	Консултација со студенти 2017/2021 (3 студенти во семестар)	21	0.2	4.20
	Вкупно:			4.20
	Вкупно:			254.72

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред бр.	Назив на активност	Поени	Вкупно поени
1.0	Учесник во меѓународни научни проекти 1. Проект за мултипла склероза P3-IMU-838-RMS-01(ESURE 1) Организатор на проектот е Immunic USA	5	5
			5.0
2.0	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое има импакт-фактор за годината во која е објавен	8+и. ф	

	<p>трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p>		
	<p>1. SINGLE-CENTER RANDOMIZED TRIAL COMPARING CONVENTIONAL CHEMOEMBOLIZATION VERSUS DOXORUBICIN-LOADED POLYETHYLENE GLYCOL MICROSPHERES FOR EARLY- AND INTERMEDIATE-STAGE HEPATOCELLULAR CARCINOMA. Aleksandar Gjoreski, Ivona Jovanoska, Filip Risteski, Biljana Prgova Veljanova, Dane Nedelkovski, Vladimir Dimov, Rozalinda Popova Jovanovska, Biljana Grozdanovska Angelovska, Nenad Mitrevski and Biljana Dimova European Journal of Cancer Prevention, 2020</p> <p>2. IMPORTANCE OF PAIN DURATION PRIOR PAIN RELIEF TREATMENT WITH CT-GUIDED PERIRADICULAR THERAPY IN PATIENTS WITH CHRONIC LUMBAR PAIN. Dimitar Veljanovski, Biljana Prgova, Masa Kostova, Daniela Ristikj-Stomnaroska, Sandra Dejanova, Violeta Vasilevska Nikodinovska Journal of Morphological Sciences, 2021;4(2):94-102</p> <p>3. URINARY STONE DENSITY MEASURED ON NON-CONTRAST COMPUTED TOMOGRAPHY CORRELATED WITH SUCCESS RATE BY EXTRACORPOREAL SHOCKWAVE LITHOTRIPSY TREATMENT. Chalcheska Slavica, Stojovska-Jovanovska E, Stojanoski I, Kostadinovski V, Dejanova-Panev S, Veljanovska-Prgova B Journal of Morphological Sciences, 2021;4(2):94-102</p> <p>4. EVALUATION OF THE THERAPEUTIC EFFICACY OF COMPUTED TOMOGRAPHY - GUIDED PERIRADICULAR THERAPY IN PATIENTS WITH EXTRAFORAMINAL DISC HERNIATIONS. Veljanovski Dimitar, Prgova B, Kostova M, Kostov M, Dodevski A Journal of Morphological Sciences, 2020;3(3):100-106</p> <p>5. CARDIOVASCULAR COMORBIDITY IN PATIENTS WITH CHRONIC OBSTRUCTIVE PULMONARY DISEASE: ECHOCARDIOGRAPHY CHANGES AND</p>	<p>4.8+1.95</p> <p>4.8+0.24</p> <p>4.8+0.24</p> <p>4.8+0.24</p>	<p>6.75</p> <p>5.04</p> <p>5.04</p> <p>5.04</p>

	<p>THEIR RELATION TO THE LEVEL OF AIRFLOW LIMITATION. Daniela Buklioska-Ilievska¹, Jordan Minov, Nade Kochovska-Kamchevska, Biljana Prgova-Veljanova, Natasha Petkovikj, Vladimir Ristovski, Marjan Baloski Open Access Macedonian Journal of Medical Sciences. 2019 Nov 15; 7(21):3568-3573</p> <p>6. METASTATIC CUTANEUS MELANOMA OF THE GALLBLADDER CASE REPORT. Biljana Prgova Veljanova, Andrea Nancheva Bogoevska, Gordana Bozinovska Beaka, Aleksandar Gjoreski, Jasminka Nancheva Sanamed, vol 14, no 2 (2019)</p> <p>7. DEEP VEIN THROMBOSIS AND RECURENT PULMONARY EMBOLISM IN APATIENT WITH THROMBOPHILIC MUTATIONS AND GENERALIZED PSORIASIS: A CASE REPORT. Baloski Marjan, Ilievska Buklioska Daniela, Brishkoska-Boshkovski Vesna, Taner Hasan, Minova Nedeska Natasa, Prгова-Veljanova Biljana, Nanceva Bogoevska Andrea, Nanceva Jasminka, Bosevski Marijan, Panov Sasho Sanamed, vol 15, no 2 (2020)</p>	<p>4.8+0.89</p> <p>4.8+0.36</p> <p>4.8+0.36</p>	<p>5.69</p> <p>5.16</p> <p>5.16</p>
	Вкупно:		37.88
3.0	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е објавено во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД	5	
	<p>1. A CASE REPORT OF INTRAOPERATIVELY DIAGNOSED HOLANGIOCARCINOMA AFTER UNSUCCESSFUL CONSERVATIVE TREATMENT OF ERCP COMPLICATED WITH HEMORRHAGE. Gordana Bozinovska Beaka, Biljana Prгова Veljanovska, Milka Zdravkovska, Blagica Burova Lietuvos chirurgija, 2018, 17 (3-4), p. 256-263 DOI: https://doi.org/10.15388/LietChirur.2018.3-4.12050 ЛИТВАНИЈА</p> <p>2. COMPARATIVE STUDY FOR APPLICATION OF POLYPROPYLENE MONOFILAMENT LIGHT MESH, POLYPROPYLENE MONOFILAMENT HEAVY MESH AND SELF GRIPPING POLYPROPYLENE MESH IN PATIENTS WITH INGUINAL HERNIA SURGICALLY TREATED WITH LICHTENSTEIN TECHNIQUE. Gordana Bozinovska Beaka, Biljana Prгова Veljanovska, Milka Zdravkovska, Patricija Kalamaras Lietuvos chirurgija, 2020, 19(3-4), pp. 128-139</p>	<p>3.0</p> <p>3.0</p>	<p>3.0</p> <p>3.0</p>

	DOI: https://doi.org/10.15388/LietChirur.2020.19.32 ЛИТВАНИЈА		
	3. MUCOSA-ASSOCIATED LYMPHOID TISSUE (MALT) LYMPHOMA OF THE RECTUM PRESENTING AS A LARGE PELVIC MASS: A CASE REPORT. Irena Eftimovska Rogach, Biljana Prgova Veljanova , Jusuf Vejseli, Ljupcho Dameski Turk J Gastroenterol, 2019; 30(Suppl 3): S137-S912 ТУРЦИЈА	3.0	3.0
	Вкупно:		9.0
4.0	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое нема импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank, MathSciNet (Mathematical Reviews), Zentralblatt fur Mathematik и Реферативный журнал "Математика" или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование	5	
	1. JEJUNAL ADENOCARCINOMA: A CASE REPORT Gordana Bozhinovska Beaka, Biljana Prgova Veljanovska , Milka Zdravkovska, Irena Eftimovska Rogach, Nadica Bozhinovska KNOWLEDGE International Journal Vol.31.4 June, 2019		3.0
	2. SPLENIC ABSCESS IN PATIENT WITH CHRONIC PANCREATITIS: A CASE REPORT Gordana Bozhinovska Beaka, Biljana Noveska-Petrovska Biljana Prgova Veljanovska , Nadica Bozhinovska KNOWLEDGE International Journal Vol.31.4 June, 2019		3.0
	3. DESCRIPTIVE ANALYSIS OF CLINICAL AND DEMOGRAPHIC DATA OF SELECTED GROUP OF PATIENTS WITH PULMONARY EMBOLISM Baloski Marjan, Buklioska Ilievska Daniela, Hasan Taner, Nedeska Minova Natasa, Prgova-Veljanova Biljana , Nanceva Boguchevska Andrea, Brishkoska-Boshkovski Vesna, Nanceva Jasminka, Bosevski Marijan, Panov Sasho Acta Morphologica. 2020; Vol.17(1):20-26		3.0
	Вкупно:		9.0
5.0	Апстракт објавени во зборник на конференција -меѓународна -национална	1.0 0.5	

	<p>1. MRI IMPORTANCE IN DIAGNOSIS OF CADASIL Biljana Prgova, Dimitar Veljanovski, Masha Kostova, Gordana Bozinovska 17th – XVII Balkan Congress of Radiology Heraklion, Greece, from October 17th – 19th,2019.</p>		1.0
	<p>2. RADIOLOGY APPROACH IN ACUTE ABDOMINAL TRAUMA – CASE REPORT Dejanova Panev Sandra, Jakimovska Maja, Nancheva Bogoevska Andrea, Prgova Veljanova Biljana 17th – XVII Balkan Congress of Radiology Heraklion, Greece, from October 17th – 19th,2019</p>		1.0
	Вкупно:		2.0
	ВКУПНО:		62.88

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активноста	Поени	Вкупно поени
1.0	Клиничка или научно-апликативна студија во областа на медицинските науки и здравството	Раководител 2 Учесник 1	
1.1	1. Меѓународен научен проект за мултипла склероза: Laq-мс-305 во соработка со фармацевската куќа „ТЕВА“ од 2017 до 2019 година - раководител		2.0
	2. Проект за мултипла склероза P3-IMU-838-RMS-01(ESURE 1) Организатор на проектот е Immunic USA од 2022 година - учесник		1.0
2.0	Клиничка практика во соодветната област (дијагностички процедури) првпат во институцијата воведена процедура	1	
2.1	1. Воведување на дијагностичка процедура – МР ентерографија во ГОБ „8 –ми Септември“		1.0
	2. Воведување на дијагностичка процедура – МРЦП во ГОБ „8 –ми Септември“		1.0
	Вкупно:		5.0

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

1.0	Член на организационен или програмски одбор на научен стручен/стручен собир	0.5	
1.1	Македонска асоцијација на радиолози		0.5
2.0	Член на универзитетска комисија	1.0	
2.1	Наставно-научен совет, 2019 -		1.0
3.0	Член на факултетска комисија	0.5	
3.1	1. Комисија за специјалистички испит по радиологија (2017 – 2021), вкупно 3 комисији		1.5
4.0	Учество во комисији и тела на државни и други органи		
4.1	Член на комисија за спроведување на писмен и уснен испит во рамките постапка за селекција на кандидати за вработување	0.5	

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Комисија за упатување на седумнаесет доктори на специјализација (2021). 2. Комисија за упатување на тројца доктори на супспецијализација (2021). 3. Комисија за спроведување на писмен испит за тројца рендген-технолози. 4. Комисија за спроведување на устен испит за тројца рендген-технолози. 5. Комисија за спроведување на писмен испит за еден доктор на медицина 		<p>0.5</p> <p>0.5</p> <p>0.5</p> <p>0.5</p> <p>0.5</p>
5.0	Член на комисија за избор во звање	0.2	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Комисија за избор на 2 асистента по предметот Радиологија (2019) 		0.2
6.0	Награда за научни постигнувања од струкова организација - самостоен	3.0	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. БЛАГОДАРНИЦА, за особен придонес и ангажирање при справување со пандемијата предизвикана од коронавирусот COVID-19 (Лекарска комора). 2. БЛАГОДАРНИЦА, по повод 7 Април, Светски ден на здравјето, 2020 (Македонско лекарско друштво) https://mld.mk/svetskidennazdravjeto2020/ 		<p>3.0</p> <p>3.0</p>
7.0	Раководител на внатрешна организациона единица	3	
7.1	Раководител на Оддел за радиологија во ГОБ „8-ми Септември“*		3.0
	Вкупно:		14.7

Професионални референци на кандидатот за избор во звање	Поени
Наставно-образовна дејност	254,72
Научноистражувачка дејност	62,88
Стручно-применувачка дејност	5,0
Дејности од поширок интерес	14,7
ВКУПНО	337,3

Рецензентска комисија

Проф. д-р Михаел Груневски, с.р.
Проф. д-р Светлана Антевска Грујоска, с.р.
Проф. д-р Василчо Спиrow, с.р.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-применувачката дејност, како и дејноста од поширок интерес на доц. д-р Билјана Пргова.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека доц. д-р Билјана Пргова поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето вонреден професор во наставно-научната област радиологија.

Според гореизнесеното, Рецензентската комисија има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, **доц. д-р Билјана Пргова** да биде избрана во звањето вонреден професор во наставно-научната област радиологија.

Рецензентска комисија

Проф. д-р Михаел Груневски, с.р.

Проф. д-р Светлана Антевска Грујоска, с.р.

Проф. д-р Василчо Спиров, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДНО ЛИЦЕ ВО СИТЕ НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ: МИКРОБИОЛОГИЈА, БАКТЕРИОЛОГИЈА, ВИРУСОЛОГИЈА И ПАРАЗИТОЛОГИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Медицински факултет – Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 9.3.2022 година, за избор на едно лице во сите научни звања во научните области: микробиологија, бактериологија, вирусологија и паразитологија, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-1573/15, донесена на 5.4.2022 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Татјана Грданоска, вонреден професор, Катедра за микробиологија со паразитологија, Медицински факултет – Скопје, д-р Маја Јурхар Павлова, виш научен соработник, Катедра за микробиологија со паразитологија, Медицински факултет – Скопје и д-р Лилјана Лабачевска Ѓатовска, научен соработник, Катедра за микробиологија со паразитологија, Медицински факултет – Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на едно лице во сите научни звања во научните области: микробиологија, бактериологија, вирусологија и паразитологија, во предвидениот рок се пријави **ас. д-р Кирил Михајлов**.

Ас. д-р Кирил Михајлов

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Ас. д-р Кирил Михајлов е роден на 2.5.1981 година, во Скопје. Основно и средно образование завршил во Скопје со одличен успех. Со високо образование се стекнал на Медицинскиот факултет во Скопје, на кој се запишал во 1999 година, а го завршил во 2007 година. Дипломирал со просечен успех 8,51. За време на студирањето имал активности во IFMSA (Меѓународна федерација на медицинските студентски асоцијации), каде што реализирал две професионални студентски размени, во болницата „Св. Лука“ во Малта (2006) и во Клиничкиот центар во Белград, Србија (2007).

Во 2008 година го положил стручниот испит при Лекарската комора на Македонија и се здобива со лиценца за работа. Од 2009 до 2011 година волонтирал на Институтот за микробиологија и паразитологија како специјализант, а во декември 2011 година се вработува како помлад асистент на Катедрата за микробиологија со паразитологија (Билтен бр. 1020 од 1 декември 2011). Специјализацијата по медицинска микробиологија и паразитологија успешно ја завршил во 2013 година и се стекнал со звањето специјалист по медицинска микробиологија и паразитологија.

Истата година (2013) запишал докторски студии при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, РС Македонија, на студиската програма Базична медицина, потпрограм: Микробиологија. Докторските студии успешно ги завршил во 2020 година, со одбрана на докторската дисертација под наслов: „Идентификација, антимикробна осетливост и молекуларна типизација на *Clostridioides difficile*“ и се стекнал со титулата доктор на медицински науки. За потребите на докторските студии во 2017 година поминува двомесечен студиски престој во Марибор, Р Словенија, финансиран од ФЕМС. За време на престојот во Марибор, ас. д-р Кирил Михајлов работи во Националната лабораторија за здравје, околина и храна, како дел од научноистражувачкиот тим на проф. д-р Маја Рупник. Во оваа институција, тој ја усвојува техниката на роботипизација на *C. difficile*.

Во текот на своето работење на Институтот за микробиологија и паразитологија како специјалист, активно е вклучен во лабораториската здравствено-дијагностичка дејност на сите лаборатории. Паралелно работи и во наставната дејност на Катедрата за микробиологија и паразитологија, каде што учествува во подготовките и изведувањето на практичната настава и

практичниот дел од испитите по: Микробиологија со паразитологија 1 и Микробиологија со паразитологија 2, за студентите по општа медицина, Микробиологија со паразитологија, за студентите од тригодишните стручни студии, Микробиологија со имунологија, за студентите по стоматологија и Микробиологија со паразитологија, за студентите по фармација.

Ас. д-р Кирил Михајлов е активен член на Здружението на микробиолози на Македонија (ЗММ), Федерацијата на европски микробиолошки друштва (ФЕМС), Меѓународната федерација за контрола на инфекции (ИФИК), како и на Македонското здружение за контрола на интрахоспитални инфекции (МЗКИХИ). Како едукатор учествувал и на работилницата во Македонија во 2014 година, организирана од СОМВАСТЕ, за одредување на антибиотската резистенција. Како технички секретар, активно учествува во организација на конгресите на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество во 2018 и во 2014 година.

Од 2013 до 2015 година учествувал во меѓународниот проект “Knowledge development and transfer of best practice on bio-safety/bio-security/bio-risk management”, финансиран од ЕУ, како претставник од Македонија. Ас. д-р Кирил Михајлов е автор и коавтор на поголем број научноистражувачки трудови, презентирани и објавени на национални и меѓународни и конгреси, како и на неколку труда објавени во меѓународни индексирани научни списанија. Активно се служи со македонскиот и англискиот јазик – Ц1-ниво според Европската јазична рамка на Советот на Европа (CEFR).

Д-р Кирил Михајлов е избран за асистент докторанд во 2015 (Билтен бр. 1099 од 30 април 2015). Последен пат е избран за асистент во 2021. Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот на УКИМ бр. 1229 од 2021 година. Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр. 1020, бр. 1099 и бр. 1229, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

Научноистражувачка дејност

Д-р Кирил Михајлов има објавено преку 30 научни труда од областа микробиологија и паразитологија, како автор или коавтор, од кои 8 научни труда во меѓународни научни списанија, 1 труд во домашно научно списание и повеќе трудови во зборници од научни собири.,

Докторските студии успешно ги завршил во 2020 година со одбрана на докторската дисертација под наслов „Идентификација, антимикробна осетливост и молекуларна типизација на *Clostridioides difficile*” и се стекнал со титулата доктор на медицински науки. За потребите на докторските студии во 2017 година поминува двомесечен студиски престој во Марибор, Р Словенија, финансиран од ФЕМС. За време на престојот во Марибор, ас. д-р Кирил Михајлов работи во Националната лабораторија за здравје, околина и храна, како дел од научноистражувачкиот тим на проф. д-р Маја Рупник. Во оваа институција, тој ја усвојува техниката на риботипизација на *C. difficile*.

Наставно-образовна дејност

Д-р Кирил Михајлов во минативе десет години е вклучен и во наставната дејност на Катедрата за микробиологија и паразитологија, каде што учествува во подготовките и изведувањето на практичната настава и практичниот дел од испитите за студентите од прв/втор циклус студии по: Микробиологија со паразитологија 1 и Микробиологија со паразитологија 2, за студентите по општа медицина, Микробиологија со паразитологија, за студентите од тригодишните стручни студии (медицински сестри и физиотерапевти), Микробиологија со имунологија, за студентите по стоматологија, Микробиологија со паразитологија, за студентите по фармација, Микробиологија и имунологија, за лабораториски биоинженери (Фармацевтски факултет) и стручните студии за инженери по медицинско-лабораториска дијагностика (Медицински факултет).

Стручно-применувачка дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Кирил Михајлов, во текот на своето работење на Институтот за микробиологија и паразитологија, како специјалист, активно е вклучен во лабораториската здравствено-

дијагностичка дејност на сите лаборатории. Како едукатор, учествува во едукацијата на специјализантите по медицинска микробиологија и паразитологија.

Коавтор е во подготовката на практикумите по Микробиологија и паразитологија за студентите по фармација и стоматологија.

Учествува како организатор и едукатор за практична настава на 2 COMBASTE-работилница за антибиотска резистенција одржана во Скопје, Македонија (ноември 2014).

Како секретар е вклучен во организацијата на 5. Конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество, 2014, Охрид, Р Македонија и 6. Конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество (FEMS supported symposium) 2018, Охрид, Р Македонија.

Како член на организациониот одбор на Македонското здружение за контрола на интрахоспитални инфекции, вклучен е во организација на стручните состаноци и работилници во периодот 2010 – 2020.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Кирил Делчо Михајлов

(име, татково име и презиме)

Институција: Медицински факултет – Скопје, Институт за микробиологија и паразитологија

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: МИКРОБИОЛОГИЈА

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАУЧНО ЗВАЊЕ – НАУЧЕН СОРАБОТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: 8,51	Да
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: медицина; поле: базична медицина; подрачје: микробиологија.	Да
3	Објавени најмалку четири научни труда** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	Да
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 1. Назив на научното списание: Open Access Macedonian Journal of Medical Sciences 2. Назив на електронската база на списанија: Scopus, SCImago Journal Rank 3. Наслов на трудот: Distribution of <i>Clostridium difficile</i> Ribotypes in Macedonian Patients and their Antimicrobial Susceptibility 4. Година на објава: 2019	Да
3.2	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови 1. Назив на научното списание: Acta Morphologica 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): Вкупно 14; Северна Македонија 4, Италија 2, Србија 1, Австрија 1, Романија 1, Бугарија 1, Турција 1, Босна и Херцеговина 1, Португалија 1, Аргентина 1	Да

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	3. Наслов на трудот: Antibiotic Susceptibility of <i>Clostridioides difficile</i> Strains Isolated from Fecal Samples 4. Година на објава: 2020	
3.3	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови 1. Назив на научното списание: <i>Physioacta</i> 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): Вкупно 26; Северна Македонија 10, Србија 3, Германија 1, Романија 2, Бугарија 1, Турција 1, Босна и Херцеговина 3, Црна Гора 1, Албанија 1, Словенија 1, Белорусија 1, САД 1 3. Наслов на трудот: Raising Awareness of <i>Clostridium Difficile</i> Infection and Its Prevalence in Hospitalized Patients 4. Година на објава: 2018	Да
3.4	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови 1. Назив на научното списание: <i>Physioacta</i> 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): Вкупно 26; Северна Македонија 10, Србија 3, Германија 1, Романија 2, Бугарија 1, Турција 1, Босна и Херцеговина 3, Црна Гора 1, Албанија 1, Словенија 1, Белорусија 1, САД 1 3. Наслов на трудот: Common Respiratory Pathogens and Detection of Serologic Immune Response 4. Година на објава: 2017	Да
4	Познавање на најмалку еден странски јазик, определен со општ акт на Универзитетот, односно на самостојната висока стручна школа 5. Странски јазик: англиски 6. Назив на документот: Уверение за познавање на англискиот јазик на ниво Ц1 според Европската јазична рамка на Советот на Европа (CEFR) 7. Издавач на документот: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Скопје 8. Датум на издавање на документот: 5.11. 2021	Да
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност	Да

Рецензентска комисија

Проф. д-р Татјана Грданоска, претседател, с.р.
В. н. сор. д-р Маја Јурхар Павлова, член, с.р.
Н. сор. д-р Лилјана Лабачевска Ѓатовска, член, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Кирил Делчо Михајлов

Институција: Медицински факултет, Институт за микробиологија и паразитологија

Научна област: микробиологија и паразитологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Одржување на лабораториски вежби за студенти по: - медицина (5 часа x 15 недели x 2 семестри x 10 години x 0,03) = 45 - стоматолози (2 часа x 15 недели x 10 години x 0,03) = 9 - фармацевти (3 часа x 15 недели x 10 години x 0,03) = 13,5 - висока школа медицински сестри и физиотерапевти (8 часа x 10 години x 0,03) = 2,4 - лабораториски биоинжењери (фармацевтски факултет): (3 часа x 10 недели x 10 години x 0,03) = 9 - инжењери за медицинско-лабораториска дијагностика (медицински факултет): (3 часа x 10 недели x 2 семестра x 0,03) = 1,8	80,7
2.	Консултации со студенти (10 години x 2 семестра x просечно 320 студенти x 0,002) = 12,8	12,8
3.	Позитивно рецензирана збирка задачи или практикум - Практикум по микробиологија и паразитологија за студенти по стоматологија (коавтор) x 3 - Практикум по микробиологија и паразитологија за студенти по фармација (коавтор) x 3	6
4.	Консултации со студенти во рамките на здравствена клиничка практика (10 студенти x 4 семестри x 0,2) = 8	8
5.	Едукатор на специјализанти (20 x 0,2)	4
6.	Настава во школи и работилници Едукатор за практична настава на 2 СОМВАСТЕ-работилница за антибиотска резистенција одржана во Скопје, Македонија (ноември 2014)	1
	Вкупно	112,5

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Национален координатор на меѓународен научен проект EU CBRN COE Project 3 “Knowledge development and transfer of best practice on bio-safety/bio-security/bio-risk management” 2014/2016	6
2.	Учесник во меѓународен научен проект EU CBRN COE Project 3 “Knowledge development and transfer of best practice on bio-safety/bio-security/bio-risk management” 2014/2016	5
3.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое нема импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science,	

	<p>Journal Citation Report, SCImago Journal Rank, MathSciNet (Mathematical Reviews), Zentralblatt fur Mathematik и Реферативный журнал "Математика" или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>1. Evaluation of Different Methods for Hygienic Microbiological Control from the Working Surfaces in the Microbiological Laboratories; sept. 2011 Macedonian Journal of Medical Sciences, IV (3). pp. 240-244. Popovska K, Zdravkovska M, Gerasimovska V, Mihajlov K, Blazevska B, Icev K</p> <p>2. Distribution of <i>Clostridium difficile</i> Ribotypes in Macedonian Patients and their Antimicrobial Susceptibility. Open Access Macedonian Journal of Medical Sciences. 2019 Jun 30; 7(12):1896-1899 Mihajlov K, Andreska A, Ristovska N, Grdanoska T, Trajkovska Dokic E.</p> <p>3. Antimicrobial Susceptibility of <i>Campylobacter</i> isolates in the Capital of North Macedonia; Pril (Makedon Akad Nauk Umet Odd Med Nauki).2019.Oct 1;40(2):73-80. Trajkovska Dokic E, Mihajlov K, Mirchevska G, Kostovski M, Blazevska A, Stojkovska S.</p>	<p>3</p> <p>3</p> <p>3</p>
4.	<p>Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p> <p>1.Common Respiratory Pathogens and Detection of Serologic Immune Response. Physioacta 2017; 11(2): 29-37.Grdanoska T, Mihajlov K, Cekovska Z, Jankoska G, Petrovska M, Labachevska Gjatovska L, Kondova I, Panoski N.</p> <p>2. Raising Awareness of <i>Clostridium Difficile</i> Infection and Its Prevalence in Hospitalized Patients; Phisioacta 2018 : vol 12 N.3; 11-18,Mihajlov K, Trajkovska Dokic E</p> <p>3.The role of probiotic “Diastop probio” in prevention of <i>Clostridium difficile</i> colonization and infection in hospitalized patients. Arch Pub Health 2018 Apr. 30;10(1):12-8. Trajkovska Dokic E, Mihajlov K, Popovska K, Mirchevska G, Kartalov A, Kuzmanovska B.</p> <p>4.Connection Between <i>Chlamydia trachomatis</i> and Carcinoma. Phisioacta 2019 : vol 13 N.2; 19-24. Grdanoska T, Tanturovski D, Miceva E, Mihajlov K, Mirchevska G.</p> <p>5.Antibiotic Susceptibility of <i>Clostridioides difficile</i> Strains Isolated from Fecal Samples. Acta Morphol. 2020; Vol.17(2): 52-58, Mihajlov K, Trajkovska Dokic E.</p>	<p>3</p> <p>4,5</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>4,5</p>
5.	<p>Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание</p>	<p>2,7</p>

	Соеви на <i>Clostridium Difficile</i> асоцирани со нозокомијални инфекции – лабораториска дијагноза, преваленца, осетливост и молекуларна карактеризација на изолатите; Макед.Мед.Електр.С. 2015 Јул; 50009, <u>Михајлов К.</u> Трајковска Докиќ Е	
6.	<p>Апстрактите објавени во зборник на конференција</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. К. Михајлов, Т. Грдановска, П. Зафировска, Б. Јагликовски, Е. Трајковска Докиќ, М. Петровска, Ж. Цековска, Д. Докиќ, И. Кондова Топузовска, Љ. Георгиевска Исмаил, Н. Пановски Serological Diagnosis of Atypical Pneumonia Caused by Legionella Pneumophila- an Annual Survey. MICROBIOLOGIA BALKANICA 2011, Белград, Србија од 25-29 10. 2011. 1 2. Т. Грдановска, П. Зафировска, Б. Јагликовски, И. Павловска, К. Михајлов, Е. Трајковска Докиќ, М. Петровска, Ж. Цековска, И. Кондова Топузовска, Љ. Георгиевска Исмаил, Н. Пановски. Assotiation of Immune Response to Chlamydia pneumoniae to Inflammatory Markers of Cardiovascular Diseases, MICROBIOLOGIA BALKANICA 2011, Белград, Србија од 25-29 10. 2011. 0,5 3. Грдановска Т., Михајлов К., Ицев К., Мирчевска Г., Кондова Топузовска И., Трајковска Докиќ Е., Петровска М., Докиќ Д., Пановски Н. „Серумски имун одговор кон најчестите предизвикувачи на атипични пневмонии - наше искуство со Pneumo-Slide тестот“, 28 конгрес на Лекарите на Р. Македонија со меѓународно учество, организиран од Мекедонското лекарско друштво, Охрид 15-18 јуни 2011 1 4. В. Стојкова, К. Михајлов, К. Поповска Јовановска: Nasal Carriage of Methicillin –Resistant Staphylococcus aureus (MRSA) in Patients on Admission to a Medical Surgical ICU at the University Hospital, Skopje IFIC (International Federation of Infection Control) конгрес во Загреб, Хрватска, 2012. 0,5 5. Т. Грдановска, П. Зафировска, Б. Јагликовски, И. Павловска, Б. Зафирова, К. Михајлов, Е. Трајковска Докиќ, М. Петровска, Ж. Цековска, И. Кондова Топузовска, Љ. Георгиевска Исмаил, Н. Пановски Cardionvascular Markers and Chlamidia pneumoniae Antibodies, What Does Our Experience Show? Седма средба на Европското здружение за истражување на Хламидија во Амстердам, Холандија, 2012. 1 6. Т. Грдановска, Г. Мирчевска, К. Михајлов, М. Шевченко, М. Петровска, И. Кондова Топузовска, Н. Пановски: Difference of Seropositivity to Common Respiratory Pathogens in Children and Adults, Annual Survey, Петти конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2014. 1 7. К. Михајлов, Г. Јанкоска, Т. Грдановска, Л. Лабачевска Ѓатовска, Г. Мирчевска, М. Петровска. Асоцираност на цервикалната изолација на Ureaplasma spp. со присуството на Chlamidia trachomatis во истата регија, Петти конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид 2014 1 	1

	<p>8. К. Поповска, М. Здравковска, К. Михајлов, В. Герасимовска. Methods for Hygienic Microbiological Control From the Working Surfaces in Health-Care Facilities Versus Staff Behavior, Петти конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2014.</p> <p>9. Т. Грданоска, Г. Мирчевска, К. Михајлов, М. Шевченко, М.Петровска, И. Кондова, Н. Пановски. Difference of Seropositivity to Common Respiratory Pathogens in Children and Adults, Annual Survey, Петти конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2014.</p> <p>10. Е. Трајковска Докиќ, К. Поповска, К. Михајлов, Н. Јанкуловски. Toxigenic Clostridium Difficile Strains in Hospitalized Patients, презентираан на Петтиот меѓународен <i>Clostridium Difficile</i> симпозиум, мај 2015, Блед, Словенија.</p> <p>11. В. Котевска, Г. Мирчевска, К.Михајлов, Б. Шурбевска, А. Кафтаницева, Ж. Цековска, Н. Пановски, М. Петровска Important Pathogens in Patients with Cystic Fibrosis, Микробиологија Балканика 2015, Солун, Грција.</p> <p>12. Т. Грданоска, К. Михајлов, Ж. Цековска, В. Котевска Г. Јанкоска, М.Петровска, И. Кондова, Н. Пановски. Serologic Immune Response to Common Respiratory Pathogens – Annual Survey, Микробиологија Балканика 2015, Солун, Грција.</p> <p>13. Е. Трајковска Докиќ, К. Михајлов, А. Блажевска, Н. Јанкуловски. Increasing Awareness for Clostridium Difficile Infection at the University Clinics “Mother Teresa”, Микробиологија Балканика 2015, Солун, Грција.</p> <p>14. Т. Грданоска, К. Михајлов, Г. Јанкоска, Е. Трајковска Докиќ, Д. Тантуровски, Б. Шурбевска, М.Петровска, Ж. Цековска, Н. Пановски. Chlamydia trachomatis and Carcinoma, Antigen and Antibody Detection, is there a Connection? Осми собир на Европското здружение за истражување на хламидија во Оксфорд, Велика Британија, септември 2016.</p> <p>15. Т. Грданоска, К. Михајлов, Ж. Цековска, В. Котевска, М.Петровска, И. Кондова, Н. Пановски. Разлики меѓу серолошката позитивност кај честите респираторни патогени кај деца и возрасни, Петти конгрес на инфектолозите на Македонија во Охрид, октомври 2016.</p> <p>16. Е. Трајковска Докиќ, С. Стојковска, К. Михајлов, Н.Пановски. Развиток и пренесување на антибиотска резистенција кај Campylobacter, Петти конгрес на инфектолозите на Македонија, Охрид, октомври 2016.</p> <p>17. Т. Грданоска, К. Михајлов, Б.Ш.Бонева, Г. Јанковска, Ж. Цековска, М.Босилковски, Н. Пановски. Seropositivity for Leishmania donovani in Symptomatic Patients, Десетта Микробиологија Балканика, Софија, Бугарија, 2017.</p> <p>18. К.Михајлов, А.Андреска, Н.Ристовска, Т.Грдановска, Е. Трајковска Докиќ Clostridium Difficile Ribotypes in</p>	<p>0,5</p> <p>0,5</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>1</p>
--	--	--

	<p>Hospitalized Patients, симпозиум поддржан од ФЕМС, во склоп на Шести конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2018.</p> <p>19. Т. Грданоска, К. Михајлов, С. Цветаноска, Б. Шурбевска, Ж. Цековска, В. Котевска, Г. Јанкоска, М.Петровска, И. Кондова, Н. Пановски. Serologic Immune Response to Respiratory Pathogens, Differences in Children and Adults. Шести конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2018.</p> <p>20. Е. Трајковска Докиќ, К. Михајлов, Г.Мирчевска, А.Кафтанџиева, М. Петровска, С. Стојковска. Antimicrobial Susceptibility of Campylobacter Isolates, Шести конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2018.</p>	
7.	<p>Секциско предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество К.Михајлов, А.Андреска, Н.Ристовска, Т.Грдановска, Е. Трајковска Докиќ Clostridium Difficile Ribotypes in Hospitalized Patients, усна презентација на симпозиумот поддржан од ФЕМС, во склоп на Шестиот конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2018.</p>	2
8.	<p>Учество на научен/стручен собир со реферат -усна презентација и постер</p> <p>1. К.Михајлов, Т.Грдановска, П.Зафировска, Б.Јагликовски, Е. Трајковска Докиќ, М. Петровска, Ж. Цековска, Д.Докиќ, И. Кондова Топузовска, Љ. Георгиевска Исмаил, Н. Пановски Serological Diagnosis of Atypical Pneumonia Caused by Legionella Pneumophila- an Annual Survey. Постер презентација на MICROBIOLOGIA BALKANICA 2011, Белград, Србија. 25-29.10.2011.</p> <p>2. Т. Грдановска, П.Зафировска, Б. Јагликовски, И. Павловска, К. Михајлов, Е. Трајковска Докиќ, М. Петровска, Ж. Цековска, И. Кондова Топузовска, Љ. Георгиевска Исмаил, Н. Пановски. Assotiation of Immune Response to Chlamydia pneumoniae to Inflammatory Markers of Cardiovascular Diseases, усно презентиран на MICROBIOLOGIA BALKANICA 2011, Белград, Србија, 25-29 10. 2011.</p> <p>3. Грдановска Т., Михајлов К., Ицев К.,Мирчевска Г.,Кондова Топузовска И., Трајковска Докиќ Е.,Петровска М., Докиќ Д., Пановски Н. „Серумски имун одговор кон најчестите предизвикувачи на атипични пневмонии- Наше искуство со Pneumo-Slide тестот“, усно презентиран на 28. Конгрес на лекарите на Р Македонија со меѓународно учество, организиран од Македонското лекарско друштво, Охрид, 15-18 јуни 2011.</p> <p>4. В.Стојкова, К.Михајлов, К. Поповска Јовановска: Nasal Carriage of Methicillin –Resistant Staphylococcus aureus (MRSA) in Patients on Admission to a Medical Surgical ICU at the University Hospital, Skopje, постер-презентација на Меѓународниот конгрес на IFIC (International Federation of Infection Control) во Загреб, Хрватска, 2012.</p> <p>5. Т.Грдановска, Г.Мирчевска, К.Михајлов, М Шевченко, М Петровска, И. Кондова Топузовска, Н. Пановски: Difference</p>	<p>0,5</p> <p>1</p> <p>1</p> <p>0,5</p> <p>1</p> <p>0,5</p> <p>0,5</p>

	<p>of Seropositivity to Common Respiratory Pathogens in Children and Adults, Annual Survey, усно презентирани на Петтиот конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2014.</p> <p>6. К. Михајлов, Г. Јанкоска, Т. Грдановска, Л. Лабачевска, Г. Ѓатовска, Г. Мирчевска, М. Петровска. Асоцираност на цервикалната изолација на <i>Ureaplasma spp.</i> со присуството на <i>Chlamidia trachomatis</i> во истата регија, постер-презентација на Петтиот конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2014.</p> <p>7. К. Поповска, М. Здравковска, К. Михајлов, В. Герасимовска. Methods for Hygienic Microbiological Control From the Working Surfaces in Health-Care Facilities Versus Staff Behavior, постер-презентација на Петтиот конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2014.</p> <p>8. В. Котевска, Г. Мирчевска, К. Михајлов, Б. Шурбевска, А. Кафтанџиева, Ж. Цековска, Н. Пановски, М. Петровска. Important Pathogens in Patients with Cystic Fibrosis, постер-презентација на Микробиологија Балканика 2015, Солун, Грција.</p> <p>9. Т. Грданоска, К. Михајлов, Ж. Цековска, В. Котевска, Г. Јанкоска, М.Петровска, И. Кондова, Н. Пановски. Serologic Immune Response to Common Respiratory Pathogens – Annual Survey, постер-презентација на Микробиологија Балканика 2015, Солун, Грција.</p> <p>10. Е. Трајковска Докиќ, К. Михајлов, А. Блажевска, Н. Јанкуловски. Increasing Awareness for <i>Clostridium Difficile</i> Infection at the University Clinics “Mother Teresa”, постер-презентација на Микробиологија Балканика 2015, Солун, Грција.</p> <p>11. Т. Грданоска, К. Михајлов, Г. Јанкоска, Е. Трајковска Докиќ, Д. Тантуровски, Б. Шурбевска, М.Петровска, Ж. Цековска, Н. Пановски. <i>Chlamydia trachomatis</i> and Carcinoma, Antigen and Antibody Detection, is there a Connection? Постер презентирани на Осмиот собир на Европското здружение за истражување на хламидија во Оксфорд, Велика Британија, септември 2016.</p> <p>12. Т. Грданоска, К. Михајлов, С. Цветаноска, Б. Шурбевска, Ж. Цековска, В. Котевска, Г. Јанкоска, М.Петровска, И. Кондова, Н. Пановски. Serologic Immune Response to Respiratory Pathogens, Differences in Children and Adults. Усна презентација на Шестиот конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2018.</p> <p>13. Е. Трајковска Докиќ, К. Михајлов, Г.Мирчевска, А.Кафтанџиева, М. Петровска, С. Стојковска. Antimicrobial Susceptibility of <i>Campylobacter</i> Isolates, усна презентација на Шестиот конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2018.</p>	<p>0,5</p> <p>0,5</p> <p>0,5</p> <p>1</p> <p>1</p> <p></p> <p></p> <p></p> <p></p> <p></p> <p></p> <p></p> <p></p> <p></p> <p></p> <p></p>
	<p>ВКУПНО</p>	<p>69,7</p>

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Завршена специјализација во областа на медицинските науки и здравството (медицинска микробиологија со паразитологија)	2
4.	Воведување нова лабораториска/клиничка или јавноздравствена метода во областа на медицинските науки и здравството (првпат во државата воведена метода) ПВР-риботипизација на <i>Clostridioides difficile</i>	4
	Вкупно	6
Дејности од поширок интерес		
1.	Студиски престој во странство до три месеци февруари – мај 2017, Национална лабораторија за здравје, околина и храна, Марибор, Словенија.	0,5
2.	FEMS (Federation of European Microbiology Societies) Research Grant for International Fellowship at the National Laboratory of Health, Environment and Food, Maribor, Slovenia	2
3.	Благодарница од Лекарската комора на Македонија за придонес во справувањето со ковид-19-пандемијата	1
4.	Член на Управен одбор на здружение поврзано со структурата (Македонско здружение за контрола на интрахоспитални инфекции)	0,3
5.	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/ стручен собир x 2 x 1бод (5. Конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество, 2014, Охрид, Р Македонија, 6. Конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество (FEMS supported symposium), 2018, Охрид, Р Македонија)	2
6.	Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир x 20 x 0,5 бода (стручни состаноци на МЗК ИХИ, 2010 – 2020)	10
	Вкупно	15,8

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	112,5
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	69,7
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	6
ДЕЈНОСТ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	15,8
Вкупно	204

Рецензентска комисија

Проф. д-р Татјана Грданоска, претседател, с.р.
В. н. сор. д-р Маја Јурхар Павлова, член, с.р.
Н. сор. д-р Лилјана Лабачевска Ѓатовска, член, с.р.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-применувачката дејност, како и дејноста од поширок интерес на ас. д-р Кирил Михајлов. Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот, Комисијата заклучи дека д-р Кирил Михајлов поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избран во звањето научен соработник во научните области: микробиологија, бактериологија, вирусологија и паразитологија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, ас. д-р Кирил Михајлов да биде избран во звањето **научен соработник** во научните области: микробиологија, бактериологија, вирусологија и паразитологија.

Рецензентска комисија

Проф. д-р Татјана Грданоска, претседател, с.р.

В. н. сор. д-р Маја Јурхар Павлова, член, с.р.

Н. сор. д-р Лилјана Лабачевска Ѓатовска, член, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА АСИСТЕНТ ПО ПРЕДМЕТОТ МЕДИЦИНСКА ФИЗИКА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Медицинскиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ (УКИМ) во Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 9.3.2022 година, за избор на асистент по предметот Медицинска физика, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-1573/22, донесена на 5.4.2022 година, формирана е Рецензентска комисија во состав:

д-р Томислав Станковски, вонреден професор на Медицинскиот факултет,

д-р Душко Лукарски, доцент на Медицинскиот факултет,

д-р Венјамин Мајсторов, редовен професор на Медицинскиот факултет.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на асистент по предметот Медицинска физика, во предвидениот рок се пријави Александра Пешевска, м-р по физички науки – медицинска физика.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката Александра Пешевска, м-р по физички науки – медицинска физика, е родена на 7.11.1993 година, во Скопје. Средно образование завршила во Скопје во 2012 година, со одличен успех. Во учебната 2012/2013 година се запишала на Природно-математичкиот факултет во Скопје, насока: медицинска физика, а во 2016 дипломирала со просечен успех 9,45. Во учебната 2014/2015 година започнува паралелни студии на Природно-математичкиот факултет, насока: наставна физика, а во 2017 дипломирала со просек 9,48.

Активно го владее англискиот јазик, што го потврдува со соодветен сертификат за положен испит бр. 03-507/2 од 4.3.2022 година, издаден од Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ при УКИМ – Скопје (Уверение за познавање на англиски јазик на ниво Б2 според Европската јазична рамка на Советот на Европа (CEFR)).

Во 2016 година се вработила на Институтот за патолошка физиологија и нуклеарна медицина „Академик Исак С. Таџер“ и истата година започнала специјализација по медицинска нуклеарна физика. Во февруари 2021 го положила специјалистичкиот испит и се стекнала со звањето специјалист по медицинска нуклеарна физика.

Во учебната 2017/2018 се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Природно-математичкиот факултет во Скопје. Студиите ги завршила со просечен успех 9,86. На 12.11.2021 година го одбрала магистерскиот труд на тема: „Споредбена анализа на методите за определување на гломеруларната филтрациска брзина на бубрезите со користење на $^{99m}\text{Tc-DTPA}$ “ и се стекнала со звањето магистер по физички науки – медицинска физика.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Медицински факултет, за потребите на Катедрата за медицинска физика, кандидатката м-р Александра Пешевска активно учествува во изведувањето на практичната настава (вежби) од прв циклус студии по предметот Биофизика, на студиските програми: Општа медицина, Стручни радиолошки технолози, Физиотерапевти и Медицинска лабораториска дијагностика и Биофизика за студентите по фармација и стоматологија и учествува во изведувањето на практичната настава (вежби) од прв циклус студии по предметите Општа фотографија и Радијациона физика на студиската програма Стручни радиолошки технолози.

Како редовно вработена на Институтот за патолошка физиологија и нуклеарна медицина „Академик Исак С. Таџер“, м-р Александра Пешевска активно учествува во изведувањето на практичната настава (вежби) од прв циклус студии по предметите:

Нуклеарна медицина за стручни радиолошки технолози, Нуклеарна медицина во дијагностички методи за стручни медицински сестри и Нуклеарна медицина на студиската програма Општа медицина. Кандидатката активно учествува и во практичната едукација на специјализантите по медицинска нуклеарна физика.

Научноистражувачка дејност

М-р Александра Пешевска има објавено еден труд како коавтор во научно списание со меѓународен одбор на уредувачи и 3 труда во зборници од научни собири. Пешевска зема учество и како млад истражувач во 3 научни проекти, од кои 2 национални и 1 меѓународен.

За овој избор во звањето асистент, до Рецензентската комисија го поднесува следниов труд за рецензија:

Manevska N., Popovski N., Makazlieva T., Popovska H., **Pesevska-Todorcevska A.**, Stojanoski S. *The Contribution of SPECT/CT Bone Scintigraphy in the Localization of an Infective (Purulent) Sacroiliitis – A Case Report*. Open Access Maced J Med Sci. 2020 Sep. 3;8(C):132-9. (IF=0,55),

и поднесува документи со кои се докажува нејзиното учество во следниве проекти:

1. Билатерален македонско-кинески проект: *„Inferring and dynamical modeling effective networks from neural data: comparison with structural and functional connectivity“*, за период 2020 – 2022 година, финансиран од МОН.
2. Научен проект: *Ефект на тироидна дисфункција врз кардио-респираторни интеракции*, за период 2019 – 2021 година, финансиран од Медицински факултет – Скопје.
3. Научноистражувачки проект: *Преттрансплантациона проценка на бубрежната функција кај донорите на бубрег со нуклеарномедицински методи наспроти математички формули*, финансиран од УКИМ во учебната 2019/2020 г.

Стручно-применувачка дејност и дејност од поширок интерес

М-р Александра Пешевска, како специјалист по медицинска нуклеарна физика, активно е вклучена во стручно-апликативната работа на Институтот за патолошка физиологија и нуклеарна медицина „Академик Исак С. Таџер“.

Во 2017 година остварила едномесечен едукативен престој во Нуклеарномедицинскиот оддел при Spedali Civili di Brescia, Бреша, Италија, како дел од националниот проект под референтен број МАК6015, а под покровителство на ИАЕА.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат:

Александра Васе Пешевска

Институција:

Медицински факултет – Скопје, Катедра за медицинска физика

Научна област:

МЕДИЦИНСКА ФИЗИКА

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ – АСИСТЕНТ

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Има завршено прв и втор циклус академски студии со најмалку 300 ЕКТС-кредити	ДА
2	Стегнат назив – магистер од соодветната област Назив на научната област: <u>магистер по физички науки – медицинска физика.</u>	ДА
3	Остварен просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на првиот циклус и вториот циклус на академски студии посебно Просечниот успех на прв циклус изнесува: 9,45. Просечниот успех на втор циклус изнесува: 9,86.	ДА
4	Има познавање на најмалку еден странски јазик 1. Странски јазик: <u>англиски</u> 2. Назив на документот: <u>Уверение за познавање на јазик</u> 3. Издавач на документот: <u>Филолошки факултет „Блаже Коневски“ – Скопје</u> 4. Датум на издавање на документот: <u>4.3.2022</u>	ДА

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Томислав Станковски, с.р.

Доц. д-р Душко Лукарски, с.р.

Проф. д-р Венјамин Мајсторов, с.р.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на м-р Александра Пешевска.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката, Комисијата заклучи дека м-р Александра Пешевска поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето асистент по предметот Медицинска физика.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, м-р Александра Пешевска да биде избрана во звањето асистент по предметот Медицинска физика.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Томислав Станковски, с.р.

Доц. д-р Душко Лукарски, с.р.

Проф. д-р Венјамин Мајсторов, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

НА РАКОПИСОТ АНАТОМИЈА ЗА СТУДЕНТИТЕ ОД ТРИГОДИШНИТЕ СТРУЧНИ СТУДИИ ЗА ДИПЛОМИРАНА МЕДИЦИНСКА СЕСТРА/ТЕХНИЧАР ОД АВТОРИТЕ: БИЉАНА ЗАФИРОВА, ЈУЛИЈА ЖИВАДИНОВИЌ, НИКИ МАТВЕЕВА, ЕЛИЗАБЕТА ЧАДИКОВСКА, АЦЕ ДОДЕВСКИ, БИЉАНА ТРПКОВСКА, БИЉАНА БОЈАЦИЕВА-СТОЈАНОСКА

Врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, бр. 02-1868/46, за членови на Рецензентската комисија за рецензирање на учебникот **АНАТОМИЈА** за студентите од тригодишните стручни студии за дипломирана медицинска сестра/техничар од авторите: Биљана Зафирова, Јулија Живадиновиќ, Ники Матвеева, Елизабета Чадиковска, Аце Додевски, Билјана Трпковска и Билјана Бојаџиева-Стојаноска, наменета за студентите од тригодишните стручни студии за дипломирана медицинска сестра/техничар на Медицинскиот факултет, за предметот Анатомија со хистологија, избрани се: проф. д-р Никола Јанкуловски и проф. д-р Марија Вавлукис.

По добивањето на ракописот и неговото детално разгледување и анализа, до Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, рецензентите го поднесуваат следниов

ИЗВЕШТАЈ

I. ОПШТ ДЕЛ

Основни податоци за ракописот

Назив на ракописот:	АНАТОМИЈА за студентите од тригодишните стручни студии за дипломирана медицинска сестра/техничар
Назив на предметната програма:	Анатомија со хистологија
Назив на студиската програма:	Прв циклус тригодишни стручни студии за медицински сестри/техничари, на Медицинскиот факултет
Фонд на часови и ЕКТС-кредити	40+10 часа; 4 кредити
Предметот Анатомија со хистологија (дел анатомија), за студиите од прв циклус тригодишни стручни студии за медицински сестри/техничари на Медицинскиот факултет, е задолжителен предмет со фонд на часови 40+10, број на ЕКТС-кредити – 4 и се слуша во прв семестар.	
Реден број на изданието:	прво издание
Општи податоци за ракописот:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 315 страници (формат Б5), напишани на компјутер, со големина на фонот 11. Текстот е поделен во 12 поглавја (вклучувајќи ја литературата).

РЕЦЕНЗЕНТИ

Проф. д-р Никола Јанкуловски, с.р.

Проф. д-р Марија Вавлукис, с.р.

II. Посебен дел од рецензентот: проф. д-р Никола Јанкуловски

<p>Краток опис на содржината:</p>	<p>Учебникот „Анатомија“, за студентите од тригодишните стручни студии за дипломирана медицинска сестра/техничар, содржи 12 поглавја во кои е обработена системската анатомија на човековото тело, како и топографската анатомија на трупот (граден кош, абдомен и карлица), во обем соодветен за студентите од Медицинскиот факултет од тригодишните стручни студии за дипломирана медицинска сестра/техничар. На почетокот од секоје поглавје се наоѓа кус вовед, кој овозможува полесно совладување на материјата од соодветниот систем.</p> <p>Во првото поглавје, изнесен е вовед во анатомијата, каде што е обработена основната латинска терминологија, основните анатомски методи и просторните рамнини на човековото тело.</p> <p>Второто поглавје, Локомоторен систем, ги обработува анатомските структури во состав на мускулно-скелетниот систем. Систематизирани во потпоглавја, изнесени се коските, зглобовите и мускулите на горниот и долниот екстремитет, трупот, главата и вратот.</p> <p>Третото поглавје, Периферен нервен систем, ги обработува анатомските карактеристики на спиналните и кранијалните нерви, како и на автономниот нервен систем.</p> <p>Во четвртото поглавје се изнесени анатомските карактеристики на респираторниот систем. Анализирани се сите анатомски структури кои влегуваат во состав на овој систем, како и нивната васкуларизација, лимфна дренажа и инервација.</p> <p>Во петтото поглавје е анализиран кардиоваскуларниот систем. Прикажана е неговата поделба на артериски и венски васкуларен систем. Објаснети се анатомските структури во состав на малиот и големиот крвоток. На крајот од поглавјето, изнесени се основните анатомски карактеристики на лимфниот систем.</p> <p>Шестото поглавје го анализира гастроинтестиналниот систем. Прикажана е анатомската структура на сите органи кои го сочинуваат овој систем, поткрепено со основните податоци за нивната васкуларизација, лимфна дренажа и инервација.</p> <p>Во седмото поглавје е обработен урогениталниот систем. Анализирани е анатомската градба на сите органи и структури кои влегуваат во состав на овој систем, како и нивната васкуларизација, лимфна дренажа и инервација.</p>
--	--

	<p>Осмото поглавје накусо го обработува ендокриниот систем, со приказ на антомските карактеристики на жлездите кои влегуваат во неговиот состав.</p> <p>Во деветтото поглавје се анализирани сетилните органи. Обработени се анатомските структури кои влегуваат во состав на органот за вид и органот за слух и рамнотежа.</p> <p>Основните анатомски карактеристики на централниот нервен систем и неговите патишта се обработени во десеттото поглавје. Изнесени се и анатомските карактеристики на мозочните обвивки, коморниот систем и васкуларизацијата на мозочното ткиво.</p> <p>Единаесеттото поглавје ја обработува топографската анатомија на трупот. Изнесена е поделбата на трите топографски делови на трупот (граден кош, стомак и карлица), на сидови и празнина, како и понатамошната поделба на празнината на помали простори.</p> <p>На крајот од ракописот се наведени користената литература, која е од понов датум и соодветно цитирана, како и содржината.</p>
<p>Оцена за усогласеноста со предметната програма:</p>	<p>Учебникот во целост е усогласен со предметната програма.</p>
<p>Предлози за потребни корекции:</p>	<p>Нема потреба од корекции.</p>
<p>Оцена на ракописот:</p>	<p>одличен</p>
<p>Категоризација:</p>	<p>учебник</p>
<p>Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:</p>	<p>Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 315 страници (формат Б5), напишани на компјутер, со големина на фонот 11. Текстот е поделен во 12 поглавја (вклучувајќи ја литературата).</p>

Врз основа на изнесеното, чест ми е и задоволство овој ракопис да го поддржам и да го предложам да се отпечати како учебник по предметот Анатомија со хистологија (дел анатомија), наменет за студентите од тригодишните стручни студии за дипломирана медицинска сестра/техничар на Медицинскиот факултет во Скопје.

Во Скопје, 14.4.2022 година

РЕЦЕНЗЕНТ
Проф. д-р Никола Јанкуловски, с.р.

III. Посебен дел од рецензентот: проф. д-р Марија Вавлукис

<p>Краток опис на содржината:</p>	<p>Во 12 поглавја, учебникот ги обработува сите области од анатомијата на човековото тело кои се подготвуваат да станат медицински сестри/техничари.</p> <p>Ракописот е поделен на следниве поглавја: Вовед во анатомија, Локомоторен систем, Периферен нервен систем, Респираторен систем, Кардиоваскуларен систем, Гастроинтестинален систем, Урогенитален систем, Ендокрин систем, Сетилни органи, Централен нервен систем, Топографска анатомија на трупот и Литература.</p> <p>Во првото поглавје, на начин разбирлив за студентите, направен е осврт на анатомската номенклатура, опишани се просторните рамнини во однос на кои се изучува човековото тело, а накусо се изнесени и основните анатомски методи.</p> <p>Во второто поглавје, систематизирани во потпоглавја, изнесени се анатомските карактеристики на локомоторниот систем. На почетокот се наоѓа кус вовед во остеологија, синдезмологија и миологија. Понатаму, анализирани се коските, зглобовите и мускулите на горниот и долниот екстремитет, трупот, главата и вратот.</p> <p>Третото поглавје го обработува периферниот нервен систем. Накусо се објаснети спиналните и кранијалните нерви, како и автономниот нервен систем.</p> <p>Во четвртото, петтото, шестото и седмото поглавје, од анатомски аспект, обработени се структурите и органите кои влегуваат во состав на респираторниот, кардиоваскуларниот, гастроинтестиналниот и урогениталниот систем, соодветно. Опишани се анатомските карактеристики на сите органи кои ги сочинуваат овие системи, како и нивните холотопски и синтопски соодноси. Накусо е објаснета и нивната васкуларизација, лимфна дренажа и инервација.</p> <p>На почетокот од секое поглавје, прво се изнесени општите карактеристики на соодветниот систем, што овозможува полесно совладување на материјата. Во склоп на петтото поглавје, вметнат е и дел кој накусо го објаснува лимфниот систем.</p> <p>Во осмото поглавје, изнесени се основните анатомски карактеристики на жлездите со внатрешно лачење кои влегуваат во состав на ендокриниот систем.</p> <p>Во деветтото и десеттото поглавје, изнесени се основните анатомски карактеристики на сетилото за вид, сетилото за слух и рамнотежа, и на централниот нервен систем со неговите обвивки, коморен систем и васкуларизација.</p> <p>Во единаесетото поглавје, објаснета е топографската анатомија на трупот. Анализирани се поделбата на</p>
--	--

	<p>градниот кош, абдоменот и карлицата, на сидови и празнина, а понатаму поделбата на соодветната празнина на помали компартмани.</p> <p>За изработка на ракописот, користена е современа литература, која е наведена и соодветно цитирана во посебно поглавје.</p> <p>Содржината е наведена на крајот од ракописот.</p>
Оцена за усогласеноста со предметната програма:	Учебникот во целост е усогласен со предметната програма.
Предлози за потребни корекции:	Нема потреба од корекции.
Оцена на ракописот:	одличен
Категоризација:	учебник
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 315 страници (формат Б5), напишани на компјутер, со големина на фонтот 11. Текстот е поделен во 12 поглавја (вклучувајќи ја литературата).

Врз основа на изнесеното, чест ми е и задоволство овој ракопис да го поддржам и да го предложам да се отпечати како учебник по предметот Анатомија со хистологија (дел анатомија), наменет за студентите од тригодишните стручни студии за дипломирана медицинска сестра/техничар на Медицинскиот факултет во Скопје.

Во Скопје, 14.4.2022 година

РЕЦЕНЗЕНТ
Проф. д-р Марија Вавлукис, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ „АНАТОМИЈА“ ЗА СТУДЕНТИТЕ ОД ТРИГОДИШНИТЕ
СТРУЧНИ СТУДИИ ЗА ДИПЛОМИРАН РАДИОЛОШКИ ТЕХНОЛОГ ОД ГРУПА
АВТОРИ

Врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, бр. 02-1573/58, за членови на Рецензентската комисија за рецензирање на учебникот **АНАТОМИЈА**, за студентите од тригодишните стручни студии за дипломиран радиолошки технолог, од авторите: Јулија Живадиновиќ, Ники Матвеева, Биљана Зафирова, Елизабета Чадиќовска, Аце Додевски, Билјана Трпковска и Билјана Бојаџиева Стојаноска, наменет за студентите од Медицинскиот факултет, за предметите: Анатомија 1 и Анатомија 2, избрани се: проф. д-р Марија Папазова и проф. д-р Маја Јакимовска Димитровска.

По добивањето на ракописот и неговото детално разгледување и анализа, до Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, рецензентите го поднесуваат следниов

ИЗВЕШТАЈ

ОПШТ ДЕЛ

Основни податоци за ракописот

Назив на ракописот:	АНАТОМИЈА , за студентите од тригодишните стручни студии за дипломиран радиолошки технолог
Назив на предметната програма:	Анатомија 1 и Анатомија 2
Назив на студиската програма:	Тригодишни стручни студии за дипломиран радиолошки технолог
Фонд на часови и ЕКТС-кредити	Анатомија 1, 30+15 часа; 5 кредити Анатомија 2, 30+15 часа; 4 кредити
Предметите Анатомија 1 и Анатомија 2, за студиите на тригодишните стручни студии за дипломиран радиолошки технолог, се задолжителни предмети. Предметот Анатомија 1 се слуша во прв семестар, со фонд на часови 30+15 и број на ЕКТС-кредити – 5. Предметот Анатомија 2 се слуша во втор семестар, со фонд на часови 30+15 и број на ЕКТС-кредити – 4.	
Реден број на изданието:	прво издание
Општи податоци за ракописот:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 376 страници (формат Б5), напишани на компјутер, со големина на фонтот 11. Текстот е поделен во 12 поглавја (вклучувајќи ја литературата).

РЕЦЕНЗЕНТИ

Проф. д-р Марија Папазова, с.р.

Проф. д-р Маја Јакимовска Димитровска, с.р.

IV. Посебен дел од рецензентот: проф. д-р Марија Папазова

<p>Краток опис на содржината:</p>	<p>Учебникот „Анатомија“, за тригодишните стручни студии за дипломиран радиолошки технолог, ја обработува анатомијата на човековото тело во обем соодветен за студентите од оваа насока на тригодишните стручни студии. Материјата е поделена во 12 поглавја, во кои се анализирани функционалните системи (локомоторен, периферен, централен нервен систем, ендокрин и сетилни органи) и топографијата на трупот.</p> <p>Во првото поглавје, изнесен е вовед во анатомијата, каде што е обработена основната латинска терминологија, основните анатомски методи и просторните рамнини на човековото тело. Во склоп на ова поглавје, вклучени се потпоглавја за: остеологија, синдезмологија, миологија, ангиологија, неврологија и спланхнологија. Во секое од нив, изнесени се податоци за соодветната анатомска област.</p> <p>Второто поглавје, Локомоторен систем, ги обработува анатомските структури на горниот и долниот екстремитет, главата и трупот систематизирани во потпоглавја, во кои се изнесени остеологијата, синдезмологијата, миологијата, ангиологијата и неврологијата на анатомските структури, соодветно.</p> <p>Третото поглавје, Периферен нервен систем, ги обработува анатомските структури на периферниот нервен систем (черепни и спинални нерви со соодветните сплетови) и нивната улога во инервација на анатомските ентитети на горниот и долниот екстремитет, главата и трупот.</p> <p>Во четвртото поглавје се изнесени анатомските карактеристики на респираторниот систем. Анализирани се сите анатомски елементи кои влегуваат во состав на горните и долните дишни патишта, органите, крвните и лимфните садови и нивната инервација.</p> <p>Во петтото поглавје е анализиран кардиоваскуларниот систем. Анализирани се малиот и голем крвоток, морфологијата, градбата, како и соодносите со васкуларизација и инервација на срцето и неговата обвивка. Обработени се и артериските и венските садови на големиот и малиот крвоток, како и лимфниот систем.</p> <p>Шестото поглавје го анализира гастроинтестиналниот систем. Детално се опишани органите на гастроинтестиналниот систем, нивната положба, соодносите, морфологијата, градбата со васкуларизација и нивната инервација.</p> <p>Седмото поглавје го обработува урогениталниот систем. Обработени се органите кои припаѓаат на урогениталниот систем. Детално се опишани</p>
--	--

	<p>морфологијата, градбата, соодносите и нивната васкуларизација и инервација.</p> <p>Осмото и деветтото поглавје прави осврт на ендокриниот систем и сетилните органи. Во поглавјето за ендокриниот систем, опишани се анатомските карактеристики на жлездите со внатрешна секреција. Во поглавјето за сетилните органи, прикажан е анатомски опис на сетилото за вид, слух и рамнотежа, мирис, вкус и допир.</p> <p>Во десеттото поглавје се анализира централниот нервен систем. Прикажани се деловите, градбата, морфологијата и патиштата во централниот нервен систем. Опишана е васкуларизацијата, со осврт на коморниот систем и цереброспиналната течност.</p> <p>Во единаесеттото поглавје, обработена е топографијата на трупот, наведени се слоевите, поделбата и содржината на топографските регии на градниот кош, абдоменот и карлицата со перинеум.</p> <p>На крајот од ракописот е наведена користената литература, која е од понов датум и соодветно цитирана, како и содржината.</p>
Оцена за усогласеноста со предметната програма:	Учебникот во целост е усогласен со предметната програма.
Предлози за потребни корекции:	Нема потреба од корекции.
Оцена на ракописот:	одличен
Категоризација:	учебник
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 376 страници (формат Б5), напишани на компјутер, со големина на фонтот 11. Текстот е поделен во 12 поглавја (вклучувајќи ја литературата).

Врз основа на изнесеното, ми претставува чест и задоволство овој ракопис да го поддржам и да го предложам да се отпечати како учебник по предметите Анатомија 1 и Анатомија 2, наменет за студентите од тригодишните стручни студии за дипломиран радиолошки технолог при Медицинскиот факултет во Скопје.

Во Скопје, 18.4.2022 година

РЕЦЕНЗЕНТ
Проф. д-р Марија Папазова, с.р.

**V. Посебен дел од рецензентот: проф. д-р Маја Јакимовска
Димитровска**

<p>Краток опис на содржината:</p>	<p>Во 12 поглавја, учебникот ги обработува сите области од систематската и топографската анатомијата во обем соодветен за студентите од тригодишните стручни студии за дипломирана медицинска сестра/техничар.</p> <p>Авторите направиле успешно усогласување на досега користените анатомски термини и описи со општоприфатената Terminologia Anatomica, како и со стандардниот анатомски учебник „Грејс анатомија“.</p> <p>Ракописот е поделен на следниве поглавја: „Вовед во анатомија“, „Локомоторен систем“, „Периферен нервен систем“, „Респираторен систем“, „Кардиоваскуларен систем“, „Гастроинтестинален систем“, „Урогенитален систем“, „Ендокрин систем“, „Сетилни органи“, „Централен нервен систем“, „Топографска анатомија“ и „Литература“.</p> <p>Во првото поглавје, Вовед во анатомија, направен е осврт на анатомската номенклатура, опишани се просторните рамнини во однос на кои се изучува човековото тело, а накусо се изнесени и основните анатомски методи. Изнесени се и општите сознанија од остеологијата, синdezмологијата, миологијата, ангиологијата, неврологијата и спланхнологијата, на начин разбирлив за студентите.</p> <p>Во второто поглавје, Локомоторен систем, обработени се остеологијата, синdezмологијата, миологијата, ангиологијата и неврологијата на горниот и долниот екстремитет, трупот, главата и вратот, соодветно.</p> <p>Во третото поглавје, Периферен нервен систем, анализирани се анатомските структури на периферниот нервен систем (черепни и спинални нерви со соодветните сплетови) и нивната улога во инервација на анатомските ентитети на горниот и долниот екстремитет, главата и трупот.</p> <p>Во четвртото, петтото, шестото и седмото поглавје, обработени се функционалните системи: респираторен, кардиоваскуларен, гастроинтестинален и урогенитален систем. Опишани се органите, нивната морфологија и градба, холотопски, синтопски и скелетотопски соодноси, како и нивната васкуларизација и инервација.</p> <p>Осмото и деветтото поглавје ги опишува анатомските структури, морфологијата и градбата на жлездите со внатрешна секреција во поглавјето на ендокриниот систем, додека во поглавјето на сетилните органи, прикажан е анатомски опис на сетилото за вид, слух и рамнотежа, мирис, вкус и допир.</p>
--	--

	<p>Во десеттото поглавје се анализира централниот нервен систем, при што се обработуваат деловите, градбата, морфологијата и патиштата во централниот нервен систем со опис на васкуларизацијата, коморниот систем и цереброспиналната течност.</p> <p>Во единаесеттото поглавје, обработена е топографијата на трупот, наведени се слоевите, поделбата и содржината на топографските регии на градниот кош, абдоменот и карлицата со перинеум.</p> <p>За изработка на ракописот, користена е современа литература, која е наведена и соодветно цитирана во посебно поглавје.</p> <p>Содржината е наведена на крајот од ракописот.</p>
Оцена за усогласеноста со предметната програма:	Учебникот во целост е усогласен со предметната програма.
Предлози за потребни корекции:	Нема потреба од корекции.
Оцена на ракописот:	одличен
Категоризација:	учебник
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 376 страници (формат Б5), напишани на компјутер, со големина на фонтот 11. Текстот е поделен во 12 поглавја (вклучувајќи ја литературата).

Врз основа на изнесеното, чест ми е и задоволство овој ракопис да го поддржам и да го предложам да се отпечати како учебник по предметите Анатомија 1 и Анатомија 2, примарно наменет за студентите од тригодишните стручни студии за дипломиран радиолошки технолог при Медицинскиот факултет во Скопје.

Во Скопје, 18.4.2022 година

РЕЦЕНЗЕНТ
Проф. д-р Маја Јакимовска Димитровска, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ „АНАТОМИЈА“, ЗА СТУДЕНТИТЕ ОД ТРИГОДИШНИТЕ
СТРУЧНИ СТУДИИ ЗА ДИПЛОМИРАНА АКУШЕРКА, ОД ГРУПА АВТОРИ

Врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, бр. 02-1573/60 на 5.4.2022 година, за членови на Рецензентската комисија за рецензирање на учебникот **АНАТОМИЈА**, за студентите од тригодишните стручни студии за дипломирана акушерка/акушер, од авторите: Елизабета Чадиќовска, Јулија Живадиновиќ, Ники Матеева, Биљана Зафирова, Аце Додевски, Билјана Трпковска, Билјана Бојаџиева-Стојановска, избрани се: проф. д-р Марија Папазова и доц. д-р Викторија Јовановска.

По добивањето на ракописот и неговото детално разгледување и анализа, до Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, рецензентите го поднесуваат следниов

ИЗВЕШТАЈ

VI. ОПШТ ДЕЛ

Основни податоци за ракописот

Назив на ракописот:	АНАТОМИЈА , за студентите од тригодишните стручни студии за дипломирана акушерка/акушер
Назив на предметната програма:	Анатомија
Назив на студиската програма:	
Фонд на часови и ЕКТС-кредити	26+10 часа; 2,5 кредити
Предметот Анатомија со ембриологија, за студиите за Интегрирани студии од I циклус за студентите од тригодишните стручни студии за дипломирана акушерка/акушер, е задолжителен предмет со фонд на часови од анатомија 26+10, број на ЕКТС-кредити – 2,5 и се слуша во прв семестар.	
Реден број на изданието:	прво издание
Општи податоци за ракописот:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 169 страници (формат Б5), напишани на компјутер, со големина на фонтот 11. Текстот е поделен во 4 поглавја (вклучувајќи ја литературата).

РЕЦЕНЗЕНТИ

Проф. д-р Марија Папазова, с.р.
Доц. д-р Викторија Јовановска, с.р.

VII. Посебен дел од рецензентот: проф. д-р Марија Папазова

<p>Краток опис на содржината:</p>	<p>Во 4 поглавја, учебникот ги обработува сите области од анатомијата на човек, во обем соодветен за студентите од тригодишните стручни студии за акушерки.</p> <p>Авторите направиле успешно усогласување на досега користените анатомски термини и описи со општоприфатената Terminologia Anatomica, како и со стандардниот анатомски учебник „Грејс анатомија“.</p> <p>Ракописот е поделен на следниве поглавја:</p> <p>Во првото поглавје, направен е осврт на анатомската номенклатура, опишани се просторните рамнини во однос на кои се изучува човековото тело, а накусо се изнесени и основните анатомски методи. Изнесени се и општите сознанија од остеологијата, синдезмологијата, миологијата, ангиологијата, неврологијата и спланхнологијата, на начин разбирлив за студентите.</p> <p>Во второто поглавје се обработени остеологијата, синдезмологијата, миологијата на глава и врат, горниот и долниот екстремитет, соодветно.</p> <p>Во третото поглавје се обработени, соодветно, анатомските карактеристики на градниот кош, абдоменот, сетилата, ендокриниот систем, периферниот и централниот нервен систем. Во секое поглавје, прво се изнесени општите карактеристики на соодветниот дел од телото и неговата топографска поделба на сид и празнина, а потоа следува анализа на сите структурни компоненти. Во описот на сидовите на сите три дела од трупот, објаснети се мускулите, фасциите, слабите места, крвните и лимфните садови и нервите на соодветниот сид. Опишани се органите, нивните холотопски, синтопски и скелетотопски соодноси, како и нивната васкуларизација и инервација.</p> <p>Во четврто поглавје се вклучени поглавја за системската и топографската анатомија на карлицата. Во нив се опфатени топографските карактеристики на овој дел од телото, органите, со цел да се овозможи полесно учење и ориентирање.</p> <p>За изработка на ракописот користена е современа литература, која е наведена и соодветно цитирана во посебно поглавје.</p> <p>Содржината е наведена на крајот од ракописот.</p>
<p>Оцена за усогласеноста со предметната програма:</p>	<p>Учебникот во целост е усогласен со предметната програма.</p>
<p>Предлози за потребни корекции:</p>	<p>Нема потреба од корекции.</p>

Оцена на ракописот:	одличен
Категоризација:	учебник
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 169 страници (формат Б5), напишани на компјутер, со големина на фонтот 11. Текстот е поделен во 4 поглавја (вклучувајќи ја литературата).

Врз основа на изнесеното, чест ми е и задоволство овој ракопис да го поддржам и да го предложам да се отпечати како учебник по предметот Анатомија, примарно за студентите од тригодишните стручни студии за акушерки.

Во Скопје, 15.4.2022 година

РЕЦЕНЗЕНТ
Проф. д-р Марија Папазова, с.р.

VIII. Посебен дел од рецензентот: доц. д-р Викторија Јовановска

<p>Краток опис на содржината:</p>	<p>Во 4 поглавја, учебникот ги обработува сите области од анатомијата на човек, во обем соодветен за студентите од тригодишните стручни студии за акушерки.</p> <p>Авторите направиле успешно усогласување на досега користените анатомски термини и описи со општоприфатената Terminologia Anatomica, како и со стандардниот анатомски учебник „Грејс анатомија“.</p> <p>Ракописот е поделен на следниве поглавја:</p> <p>Во првото поглавје, направен е осврт на анатомската номенклатура, опишани се просторните рамнини во однос на кои се изучува човековото тело, а накусо се изнесени и основните анатомски методи. Изнесени се и општите сознанија од остеологијата, синдезмологијата, миологијата, ангиологијата, неврологијата и спланхнологијата, на начин разбирлив за студентите.</p> <p>Во второто поглавје се обработени остеологијата, синдезмологијата, миологијата на глава и врат, горниот и долниот екстремитет, соодветно.</p> <p>Во третото поглавје се обработени, соодветно, анатомските карактеристики на градниот кош, абдоменот, сетилата, ендокриниот систем, периферниот и централниот нервен систем. Во секое поглавје, прво се изнесени општите карактеристики на соодветниот дел од телото и неговата топографска поделба на сид и празнина, а потоа следува анализа на сите структурни компоненти. Во описот на сидовите на сите три дела од трупот, објаснети се мускулите, фасциите, слабите места, крвните и лимфните садови и нервите на соодветниот сид. Опишани се органите, нивните холотопски, синтопски и скелетотопски соодноси, како и нивната васкуларизација и инервација.</p> <p>Во четврто поглавје се вклучени поглавја за системската и топографската анатомија на карлицата. Во нив се опфатени топографските карактеристики на овој дел од телото, органите, со цел да се овозможи полесно учење и ориентирање.</p> <p>За изработка на ракописот користена е современа литература, која е наведена и соодветно цитирана во посебно поглавје.</p> <p>Содржината е наведена на крајот од ракописот.</p>
<p>Оцена за усогласеноста со предметната програма:</p>	<p>Учебникот во целост е усогласен со предметната програма.</p>
<p>Предлози за потребни корекции:</p>	<p>Нема потреба од корекции.</p>

Оцена на ракописот:	одличен
Категоризација:	учебник
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 169 страници (формат Б5), напишани на компјутер, со големина на фонтот 11. Текстот е поделен во 4 поглавја (вклучувајќи ја литературата).

Врз основа на изнесеното, чест ми е и задоволство овој ракопис да го поддржам и да го предложам да се отпечати како учебник по предметот Анатомија, примарно за студентите од тригодишните стручни студии за акушерки.

Во Скопје, 15.4.2022 година

РЕЦЕНЗЕНТ

Доц. д-р Викторија Јовановска, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА НА ТЕМА: ФАКТОРИ КОИ ВЛИЈААТ НА ЗАДОВОЛСТВОТО ОД ИСХОДОТ ПО ИЗВЕДЕНА ХИРУРШКА ИНТЕРВЕНЦИЈА – ИМПЛАНТИРАЊЕ НА ТОТАЛНА ЕНДОПРОТЕЗА НА КОЛЕНО ОД Д-Р АНТОНИО ГАВРИЛОВСКИ, ПРИЈАВЕНА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, на својата LV редовна седница одржана на 5.4.2022 година, а по предлог на Советот на студиската програма на трет циклус студии – докторски студии, студиска програма: Медицина, во согласност со Законот за високото образование на Република Македонија, а врз основа на член 112 од Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр. 82/2018), член 275 од Статутот на Медицинскиот факултет во Скопје, во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (бр. 458 од 17.10.2019) и член 61 од Правилникот за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на трет циклус – докторски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 245/2013), формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатот д-р Антонио Гавриловски со наслов: „Фактори кои влијаат на задоволството од исходот по изведена хируршка интервенција – имплантирање на тотална ендопротеза на колено“, во состав:

1. проф. д-р Даниела Георгиева, претседател,
2. проф. д-р Зоран Божиновски, ментор, член,
3. проф. д-р Златко Темелковски, член,
4. проф. д-р Симеон Трпески, член,
5. проф. д-р Розалинда Исјановска, член.

Комисијата, во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Анализа на трудот

Докторската дисертација на кандидатот д-р Антонио Гавриловски, со наслов: „Фактори кои влијаат на задоволството од исходот по изведена хируршка интервенција – имплантирање на тотална ендопротеза на колено“, содржи 54 страници компјутерски обработен текст во фонт Times New Roman, со 1,5 проред и големина на букви 12, како и 34 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии и книги. Текстот е збогатен со табели и слики. Трудот има апстракт на македонски јазик и е структуриран во 8 поглавја и воедно ги содржи сите делови на еден научноистражувачки проект: вовед, мотив за изработка на докторската дисертација, цели, хипотези, пациенти и методи, методи на статистичка анализа, резултати на истражувањето и дискусија на добиените резултати по што следат заклучоците, како и листа на библиографски податоци. Начинот на изложување е јасен и концизен, лесно се следи и воедно побудува интерес за одбраната тема на истражување. Поголавјата се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се овозможува систематизирано и прегледно следење на материјата обработена во докторската теза. Трудот обработува актуелна научна и клиничка проблематика, која досега не е истражувана во нашата држава – анализа на факторите кои влијаат од исходот од хируршка интервенција на колелото, вредна и оправдана за истражување, како од научен, така и од клинички аспект. Начинот на презентирање е концизен, јасен и лесно разбирлив.

Првото поглавје од докторската дисертација претставува **вовед**, кој е правилно структуриран и понатаму е поделен во 5 точки, односно тематски единици.

Во првиот дел се обработени анатомијата и функционалните особености на колениот зглоб, како и неговата улога во човечкото тело.

Во вториот дел е дефинирана епидемиологијата на остеоартритисот на колениот во општата популација, со повикување на соодветни епидемиолошки студии кои ја обработувале оваа тема.

Во третиот дел е обработена патогенезата на остеоартритисот, со посебен осврт на најновите иследувања кои упатуваат на биохемиски промени за појава на овој тип дегенеративно заболување, што претставува битен пробив во разбирањето на оваа состојба.

Во четвртиот дел, детално е прикажана клиничката и радиографската дијагностика на остеоартритисот. Нотира се и најчестите класификациони системи на овој тип заболување.

Во петтиот дел е дефиниран третманот на остеоартритисот, кој се одвива во фази според прогресијата на состојбата проценета со радиографска анализа.

Второто поглавје го анализира **мотивот** за изработка на оваа студија, кој е јасно дефиниран. Кандидатот нотира дека основен мотив за спроведување на ова истражување претставува фактот дека и покрај тоа што имплантирањето на тотална ендопротеза на колени е една од најзастапените ортопедски хируршки интервенции кај нас и во светот, литературата цитира одреден процент на незадоволство по интервенцијата. Освен тоа, нотира дека во објавените студии на оваа тема нема јасно, прецизно и систематизирано класифицирање на факторите кои би довеле до незадоволство од исходот од оваа интервенција.

Во **третото поглавје** од докторската дисертација, кандидатот ги презентира **целите на истражувањето**, кои се јасно дефинирани и одредени. Во овој научен труд, главна цел на истражувањето е одредување на факторите кои влијаат на задоволството од исходот по имплантирање на тотална ендопротеза на колени пред и по оперативниот зафат. Истражувачките цели се:

- одредување дали јачината на болката пред операција влијае на задоволството;
- дали возраста на пациентот влијае врз задоволството од интервенцијата;
- дали постоперативниот обем на движење влијае на задоволството;
- дали големината на БМИ влијае на задоволството.

Во **четвртото поглавје**, кандидатот ги прикажува **хипотезите** на кои е засновано ова истражување. Тестираните хипотези се следните:

- Јачината на болката кај пациентот пред операција е во корелација со задоволството од исходот, односно пациентите со поголема болка пред операција ќе бидат позадоволни од интервенцијата.
- Пациенти кои имале помали очекувања пред операција ќе бидат позадоволни од исходот од интервенцијата.
- Повозрасните пациенти се повеќе задоволни од исходот.

Петтото поглавје ги прикажува **пациентите и методите**, каде што систематски се претставени одредени компоненти на методологијата на испитување за нивно полесно следење. Ова поглавје има 8 потточки.

Во првиот дел е дефиниран дизајнот на студијата како ретроспективно-проспективна студија, во која се опфатени пациенти оперирани на Универзитетската клиника за ортопедски болести.

Во вториот дел е дефиниран примерокот на анализирани пациенти. Тоа се 60 оперирани пациенти на Клиниката за ортопедски болести, Скопје, поделени според демографски карактеристики.

Во третиот и четвртиот дел се дефинирани инклузионите и ексклузионите критериуми за вклучување или исклучување од студијата.

Во петтиот дел се објаснети општите постапки низ кои поминуваат сите пациенти.

Во шестиот дел е објаснет хируршкиот метод кој е изведен преку стандарден антеро-медијален парапателарен пристап на коленото, каде што по подготовката на зглобните тела за имплантирање на ендопротезата на колено, следува имплантирање на оригиналните компоненти, тестирање на стабилноста и движењата во зглобот и затворање на оперативната рана по слоеви.

Седмиот дел го обработува клучниот дел на оваа студија, а тоа е собирањето податоци преку анализа на предоперативни и постоперативни параметри, и тоа: БМИ, возраст и пол на пациентот, јачина на болката по ВАС-скалата, HSS-бодови наменети за колениот зглоб, како и податоци од модифицираниот SF36-прашалник со посебна нагласеност на физичката и психичката компонента.

Начинот на проценување и мерење на сите параметри е прикажан текстуално и сликовито со шеми на кои е прикажана постапката за проценка на параметрите.

Осмиот дел го дефинира начинот на кој е извршена статистичката обработка на добиените податоци.

Описот на статистичката анализа е прикажан во шестото поглавје. Анализата на податоците добиени од истражувањето е направена во статистичкиот програм СПСС 23,0. Шапиро Њилк'с тест е користен за тестирање на нормалноста на дистрибуцијата на податоците.

Категориските (атрибутивни) варијабли се прикажани со апсолутни и релативни броеви. Нумеричките (квантитативни) варијабли се прикажани со просек, стандардна девијација, минимални и максимални вредности, медијална вредност и интерквартилен ранк.

Разликата во предоперативните и постоперативните вредности на анализираниите радиографски параметри е анализирана со Њилцоџон_матцхед паирс тест и со Студент т-тест фор депендент самплес. Статистичката сигнификантност кандидатот ја дефинира на ниво на $p < 0.05$.

Резултатите од истражувањето се прикажани во седмото поглавје.

Добиените резултати од спроведената статистичка анализа се прикажани прегледно во 30 табели и 28 графикони.

Во делот на резултатите, прикажана е статистичка анализа на соодносите меѓу испитуваните фактори кои се назначени во хипотезите. Посебно се споредувани сите по пол, возраст, БМИ, обем на движење со добиените вредности по ВАС-скалата, HSS-скорот, како и бодовите добиени од SF36-прашалникот.

Параметрите се компаративно детално и јасно анализирани со дескриптивна статистичка анализа со табеларен приказ на резултатите, каде што се споредени предоперативни со постоперативни податоци.

Со прикажаните вредности, потврдени се очекуваните резултати во студијата.

Седмото поглавје на докторската дисертација е дискусијата.

Во делот на дискусија, кандидатот дава осврт на комплексноста на евалуацијата на резултатите од хируршкиот третман во денешно време. Тој со повеќе цитирани студии и метаанализи го поддржува употребениот хируршки метод употребен во оваа дисертација.

Кандидатот дава осврт на факторите кои влијаат на задоволството на пациентите и промената на себеперцепцијата и квалитетот на живот, со цитирање на соодветни студии. Кандидатот во компаративната анализа бележи слични резултати во однос на сличните студии достапни за споредба. Наведено е дека е потребна идна дополнителна анализа на поголема група пациенти која останува да го потврди почетниот наод.

Значаен дел од дискусијата кандидатот посветува на споредбена анализа преку наведените студии и метаанализи кои се однесуваат на можните корекции во предоперативните прашалници, како и во начинот на избегнување на пристрасност при евалуација на резултатите.

Во дискусијата е направен осврт и на присутната контраверза во однос на идеалната возраст каде што е индицирана интервенцијата имплантација на тотална ендопротеза на колено. Наведени се студии преку кои може да се дојде до заклучоци кои фактори одат во прилог на задоволството во однос на исходот од интервенцијата.

Во **осмото поглавје**, врз основа на анализата на податоците и добиените резултати од истражувањето, кандидатот ги формулира **заклучоците** од истражувањето. Во студијата е извршена анализа на резултатите добиени по 24-месечно следење на пациентите каде што е имплантирана тотална ендопротеза на колено. Направена е компаративна анализа на добиените резултати и прецизно се тие изнесени преку јасни заклучоци.

Потврдени се поставените хипотези во предлогот за изработка на овој труд.

Последната глава од докторската дисертација ја содржи приложената литература, која е суфициентна и прегледна, содржи 34 референци и коректно е цитирана по прифатените стандарди.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатот д-р Антонио Гавриловски, со наслов: „Фактори кои влијаат на задоволството од исходот по изведена хируршка интервенција – имплантирање на тотална ендопротеза на колено“, претставува актуелно истражување во клиничката медицина од областа на ортопедијата. Докторската дисертација е изработена по сите принципи на едно научно истражување. Во согласност со мотивот на студијата, дефинирани се и целите на истражувањето. Научниот пристап е оригинален и внимателно избран, а методологијата на испитување е современа.

Поставените цели се во целина реализирани, а добиените резултати се адекватно обработени, интерпретирани и дискутирани во согласност со нивната научна и клиничко применета вредност. Од добиените резултати се изведени соодветни заклучоци. Оваа студија дава придонес таа да го најде своето место во идните препораки за третман на адолесцентни идиопатски сколиози со задна сегментална инструментација и фузија со конструкција со висока густина во целост од полиаксијални педикуларни шrafoви.

Докторската дисертација на кандидатот д-р Антонио Гавриловски, со наслов: „Фактори кои влијаат на задоволството од исходот по изведена хируршка интервенција – имплантирање на тотална ендопротеза на колено“, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатот, пред одбраната на докторскиот труд, ги објавил (како прв автор во меѓународни научни списанија или еден труд во списание со импакт-фактор) следниве рецензирани научноистражувачки трудови:

1. Comparative analysis of hidden blood loss in total knee arthroplasty . Gavrilovski A, Shabani I, Velkovski V, Todorova T, Memeti S. Arch Pub Health [Internet]. 2021 Nov. 20 [cited 2022 Apr. 7];13(2):91-5.
2. FIRST MAJOR ELECTIVE ORTHOPEDIC SURGERY IN A PATIENT WITH SEVERE HEMOPHILIA A AND FACTOR VIII INHIBITORS IN MACEDONIA Gavrilovski A, Trajanovski A, Saveski A University Clinic for Orthopedic Surgery Skopje, Macedonian Journal of Anaesthesiology, vol.5 No1, March 2021

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Главен научен придонес на докторската дисертација е можноста од клиничка апликативна примена на резултатите по нивна извршена компаративна анализа, добиени по примената на задна сегментална инструментација и фузија со конструкција, со висока густина во целост од полиаксијални педикуларни шrafoви. Студијата покажа дека применетиот метод на хируршка корекција на адолесцентни идиопатски сколиози е соодветен и извонредно ефикасен метод со кој деформитетот може да се коригира во рамки на нормалните параметри за коронарно и сагитално порамнување и баланс на 'рбетниот столб.

Докторската дисертација „Фактори кои влијаат на задоволството од исходот по изведена хируршка интервенција – имплантирање на тотална ендопротеза на колено“, поднесена од д-р Антонио Гавриловски, претставува оригинален и самостоен научен труд и во целост ги исполнува условите согласно со Правилникот за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на третиот циклус – докторски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Комисијата смета дека трудот е автентичен и актуелен, има значаен научен и апликативен придонес, во целост ги обработува поставените проблеми и ги содржи сите елементи на научен труд, со јасно дефинирани цели, прецизно изложени пациенти и методи, како и детално прикажани и статистички обработени резултати на студијата.

Дискусијата и заклучоците се објективни и даваат прецизни одговори на поставените цели.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје да ја прифати **позитивната оценка** и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатот д-р Антонио Гавриловски со наслов: „Фактори кои влијаат на задоволството од исходот по изведена хируршка интервенција – имплантирање на тотална ендопротеза на колено“.

Рецензентска комисија

Проф. д-р Даниела Георгиева, претседател, с.р.

Проф. д-р Зоран Божиновски, ментор, член, с.р.

Проф. д-р Златко Темелковски, член, с.р.

Проф. д-р Симеон Трпески, член, с.р.

Проф. д-р Розалинда Исјановска, член, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „УПОТРЕБА НА АВТОЛОГНА ПЛАЗМА БОГАТА СО ТРОМБОЦИТИ ЗА АВТОТРАНСПЛАНТАЦИЈА НА КОЖА СО НЕЦЕЛОСНА ДЕБЕЛИНА“ ОД Д-Р БИСЕРА НИКОЛОВСКА, ПРИЈАВЕНА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, на седницата одржана на 5.4.2022 година, со Одлука бр. 0905-1573/82, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација со наслов: УПОТРЕБА НА АВТОЛОГНА ПЛАЗМА БОГАТА СО ТРОМБОЦИТИ ЗА АВТОТРАНСПЛАНТАЦИЈА НА КОЖА СО НЕЦЕЛОСНА ДЕБЕЛИНА од кандидатката д-р Бисера Николовска, во состав: проф. д-р Ѓорѓе Џокиќ (претседател), проф. д-р Даниела Миладинова (ментор), проф. д-р Смиља Туцарова Ѓоргова (член), проф. д-р Игор Кафтанџиев (член) и проф. д-р Бети Зафирова Ивановска (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет му го поднесува следниот

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката д-р Бисера Николовска, со наслов: УПОТРЕБА НА АВТОЛОГНА ПЛАЗМА БОГАТА СО ТРОМБОЦИТИ ЗА АВТОТРАНСПЛАНТАЦИЈА НА КОЖА СО НЕЦЕЛОСНА ДЕБЕЛИНА, содржи 144 страници компјутерски обработен текст во фонт Times New Roman, со проред 1 и големина на букви 12, 218 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, национални прописи, меѓународни акти и интернет-ресурси. Од вкупниот број референци, 135 (62%) се објавени во последните 10 години. Текстот е збогатен со 42 слики и 63 табели.

Трудот е структуриран во 6 глави: вовед; предмет, хипотеза и цел на истражувањето; материјал и методи; резултати на истражувањето, дискусија на добиените резултати по што следат заклучоци и препораки и сугестии за понатамошни истражувања (идни концепти), како и листа на библиографски податоци. Начинот на изложување е јасен, разбирлив и концизен, лесно се следи, а воедно и побудува интерес за можностите и перспективите на примената на методата од одбраната тема на докторската дисертација. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето. Трудот обработува актуелна проблематика, од клиничко апликативен, но и од научноистражувачки аспект.

Првата глава од докторската дисертација е **воведот**, поделен во 11 поднаслови. Пред воведниот дел, даден е апстракт со клучни зборови, најчесто користените кратенки во текстот и кратка содржина на трудот. Текстот во воведниот дел е концизен, содржински јасно структуриран и воедно ја поставува одбраната тема во контекст на современата медицинска наука и клиничка практика.

Во првата тематска субединица на воведот се обработени основните анатомски и физиолошки карактеристики на кожата. Опишана е во детали анатомската и хистолошката градба на одделните слоеви на кожата (епидермис, дермис и хиподермис), како и кожните аднекси. Различните функции на кожата, како на најголем и најкомплексен орган на човековото тело, се систематизирани според значењето – примарно, како заштитна бариера од различни надворешни влијанија – хемиски, физички (механичка сила, термички фактор), биолошки (инфективни агенси), како и дополнително улогата на кожата во метаболизмот (синтеза на витамин Д) и сензибилитетот (спроведување на импулси за допир, болка и температура). Познавањето на анатомијата и физиологијата на кожата е од непроценливо значење при земањето на кожни трансплантати. Втората тематска подединица го дефинира поимот рана, заздравување на рана и поделба на раните според етиопатогенетските механизми на настанување. Јасно е дефиниран поимот рана како нарушување на интегритетот на кожата, што води до нарушување на функциите, а од таму е потребата за санирање на дефектот, односно обновување на интактната кожна покривна со цел да се превенираат инфекции, да се намали загубата на течности, електролити и топлина, а секако и да се намали контракција на раната и естетското нагдување. Заздравувањето на раната е комплексен клеточно-биохемиски процес, кој се одвива

во три етапи – хемостаза, пролиферација и матурација со ремоделирање. Кога ќе дојде до нарушување на интегритетот на ткивото се повредуваат и крвните садови што води до активирање на процесот на хемостаза. Во процесот на хемостаза од повредените крвни садови се излева крв која доаѓа во контакт со екстрацелуларниот матрикс и го активира процесот на коагулација. Тромбоцитите при контакт со субендотелијалниот колаген го започнуваат процесот на атхезија, агрегација и дегранулација со ослободување на бројни медијатори (фактор на раст од тромбоцитите, трансформиращки фактор на раст, тромбоцитен фактор на активација, тромбоцитен фактор 4, интерлеукин 1, тромбоцитен фактор на ангиогенеза, васкуларен ендотелен фактор на раст, епидермален фактор на раст, фактор на раст од ендотелот на тромбоцитите, фактор на раст од епителните клетки, инсулин сличен фактор на раст, остеокалцин, остеоонектин, фибриноген, тромбоспондин, фибронектин и серотонин). Во понатамошниот процес на хемостаза, кој води до активирање на коагулацијата, се формира фибринска мрежа која служи како матрикс околу кој започнува регенерација на оштетеното ткиво и да овозможи платформа за клеточна миграција. Први клетки кои мигрираат во раната се неутрофилните гранулоцити кои обезбедуваат брза заштита од инфекција и ги отстрануваат бактериите и клеточниот дебрис. Следните клетки кои мигрираат на местото на повредата се моноцитите, кои под дејство на цитокините се диференцираат во макрофаги и имаат централна улога во заздравувањето на раната преку активирање и регрутирање на други клетки со посредство на цитокини, фактори на раст, интерклеточна комуникација и молекули за атхезија, регулирајќи ја ангиогенезата и ремоделирањето на матриксот. Во заздравувањето на раните учествуваат и Т-лимфоцитите со сè уште недоволно разјаснети механизми. Следната фаза е пролиферативната која трае од 4. до 12. ден по повредата и во неа настанува обновување на интегритетот на ткивото. Во овој процес, активно учество заземаат најпрвин фибробластите кои се активираат и ја започнуваат синтезата и ремоделирањето на матриксот. Ендотелните клетки кои се наоѓаат блиску до повредата пролиферираат и учествуваат во ангиогенезата. Мезенхималните клетки кои мигрираат на местото на повредата овозможуваат создавање на коска, рскавица, сврзно и васкуларно ткиво преку процеси на диференцијација. На овие процеси делуваат факторите на раст, цитокините, хормоните, нутритивните, ацидобазниот статус, парцијалниот притисок на кислородот и други локални фактори на средината. Третата и последна фаза на процесот на заздравување – матурација и ремоделирање се карактеризира со реорганизација на претходно синтетизираниот колаген во динамичен процес на колагенолиза и колагеносинтеза. Во оваа фаза се намалува бројот на клетките, се намалува васкуларизацијата и се отстранува вишокот на екстрацелуларен матрикс, а колагените влакна се ориентираат спрема силите на тензија. Третата фаза трае од 6 до 12 месеци, а надворешната бариера се воспоставува преку процес на епителизација. Епителните клетки од работ на раната пролиферираат и мигрираат кон матриксот уште од првиот ден по повредата, а процесот завршува за 48 часа кај примарно згрижените рани со просечна брзина на реепителизацијата од 1mm/24h. Процесот на заздравување зависи од повеќе локални (механичка повреда, хематом, сером, инфекција, туѓо тело, локална исхемија и ирадијација) и системски фактори (возраст, нутритивен статус, системска траума, метаболички заболувања, имуносупресија, пушење и болести на сврзното ткиво). Постојат три главни начини на заздравување на хируршка рана: примарно (кога рабовите на раната се идеално адаптирани и постои минимален инфламаторен одговор и создавање на лузна), секундарно (кога рабовите не се во интимен контакт најчесто кај големи кожни дефекти и контаминирани рани кое води до појава на хипертрофични лузни) и терцијарно (кога раната се остава на почеток да заздравува по секундарен пат, а по 3 – 5 дена се згрижува хируршки, односно примарно). Третманот на рани има за цел отстранување или намалување на штетните локални и системски фактори кои влијаат негативно врз процесот на заздравување на рана и локален третман (конзервативен или хируршки), кој го стимулира процесот на заздравување. Постојат повеќе хируршки техники на затворање на рана, при што принципите на реконструктивната скала се: секундарно заздравување на рана, примарно заздравување на рана, примарно одложено (терцијарно) заздравување на рана, кожен трансплантат со нецелосна дебелина, кожен трансплантат со целосна дебелина, експанзија на ткиво, локален резен со неспецифична васкуларизација, аксијален резен и слободен резен. Изборот на техниката зависи од повеќе фактори: етиологија на рана, длабочина на рана, површина и дно на раната, присуство на коморбидитети и здружени повреди.

Понатаму, во воведот се дефинира поимот на кожен трансплантат со нецелосна дебелина (КТНД). Покривањето на кожни дефекти со КТНД претставува најбрз и најефикасен метод за реконструкција на големи кожни дефекти, при што се одзема кожа од давачка или донорска регија и се поставува врз подлогата на примачкото место со целосен прекин на нервите и крвоснабдувањето од давачката регија. Кожниот трансплантат се состои од епидермис и дермис кој може да биде присутен делумно или целосно, па според содржината на дермис во трансплантатот се дели на тенок (0,25 – 0,30 мм), интермедиерен (0,40 – 0,45 мм) и дебел (0,55 – 0,60 мм). Се применува и трансплантатот со целосна дебелина и состав на кожата кој содржи цел слој на дермис и има дебелина од 1 мм. Сложенграфт претставува трансплантат кој, покрај кожа, содржи и друго ткиво (коска, рскавица). Прикажан е историскиот развој на трансплантацијата на кожата од пред 3000 години до денес, со заклучок дека во денешно време трансплантацијата на кожа со нецелосна дебелина се применува како стандардна метода за препокривање на големи кожни дефекти. Изборот на тип на кожен трансплантат зависи од состојбата на раната, големината, локализацијата, длабочината и естетските побарувања. Индикации за трансплантација на кожа со нецелосна дебелина (ТКНД) се препокривање на големи рани кај кои не е можно затворање со флехови или би заздравувале премногу долго пер секундам. Такви рани би биле изгореници од втор и трет степен, рани како последица на мекоткивен дебридман на мекоткивна инфекција, рани како последица на траума со загуба на кожа и меки ткива, хронични рани и улкуси од различна етиологија (дијабетес, венска и артериска инсуфициенција, декубитални рани). Исто така, може да се користи за препокривање на дефекти по ексцизија на малигни лезии за полесно следење на појава на рецидиви, за обложување на телесни отвори, за заместување на дефекти на мукоза за препокривање на дефекти на донорската регија при подигање на резени и препокривање на мускулни резени. Во детали е опишана оперативната техника за ТКНД, почнувајќи од подготовката на раната кога се прави проценка на дното и рабовите на раната, таа се испира со физиолошки раствор, а се прави и дебридман или некректомија со што се отстранува целото девитализирано ткиво со цел да се осигура добра васкуларизација и да се намали бројот на бактериите. Доколку раната ги задоволува критериумите за ТКНД, се пристапува кон земање на КТНД. Најчеста давачка регија е натколеницата, глутеалната регија, надлактицата и грбот. Откако ќе се исчисти и исцрта со маркер давачката регија се инфилтрира со локален анестетик. Земањето на КТНД може да биде со рачен нож, со електричен дерматомили дерматом на вакуум. Откако се монтира апаратот, му се подесува дебелината и со помош на асистентот кој врши тракција на кожата дерматомпт се поставува на 3-40 степени на кожата, се уключува и се движи паралелно на кожата споро и под благ притисок се до земањето на посакуваната должина. По земањето, кожниот трансплантат се измива и се навлажнува со физиолошки раствор, а на неговата површина се прават бројни мали засеци со скалпел. Ако површината на раната е поголема од површината на давачката регија, кожниот трансплантат се обработува низ специјален инструмент кој со специфична патека на сечење му дава мрежест изглед. Откако ќе се подготви примачката регија, кожниот трансплантат се поставува на дното на раната и треба да се фиксира за да се овозможи стабилност при иницијалната адхеренција и заздравување. Фиксацијата за подлогата може да се направи на повеќе начини, стандардната техника е фиксација со конци или степлер. Може да се употребуваат ресорптивни или нересорптивни конци кои може да се шијат поединечно или континуирано. Изборот на техниката зависи од можностите на хирургот и од големината на раната. Употребата на степлер е полесна и побрза метода, но треба да се избегнува бидејќи при поставувањето на клипсите може да се повреди или измести кожниот трансплантат, а и отстранувањето на клипсите е болно. Алтернативни техники на фиксација се: вакуум асистирана фиксација, фиксација со ткивен лепак, фиксација со мед, фиксација со полиуретанска фолија и фластер, а во последно време се користат фибрински лепила и плазма богата со тромбоцити. Посебно е анализирано преврзувањето на давачката и примачката регија. При преврзувањето на раната, најважно е да се примени завоен материјал кој ќе врши константен и рамномерен притисок врз целата трансплантирана површина. За преврска се користи нелеплива газа (вазелин, ксероформ), а врз неа намокрен сунѓер или друг тип материјал (памук, пенеста гума) и се шије околу рабовите на кожниот дефект со нересорптивни конци (радијално или се врзуваат над сунѓерот). Алтернативен метод за преврска на рани со неправилна форма или на рани со голем ексудат претставува вакуум асистирано затворање на рани. При земање на КТНД, хирургот прави ајтрпгена рана со нецелосна

дебелина. Стандардна преврска на давачката регија е поставување на нелеплива газа (вазелин, ксероформ), а врз неа влажна газа со антисептик. Постојат повеќе типови на оклузивни, полуоклузивни, полуотворени и отворени типови на преврски. Треба да се има предвид дека и донорската лузна е со значајни последици по пациентот и поради тоа треба да се избере соодветна донорска регија според возраст и пол, а и типот на трансплантатот. Давачката и примачката регија се преврзуваат до нивното заздравување. Конците од трансплантатот се отстрануваат 7 – 10 дена, а раната од донорската регија епителизира просечно за 7 – 21 ден. Лузните се третираат со масти за подмачкување, хидратација и се користи компресивна терапија на екстремитети и намалување на отокот. Прицврстувањето на кожниот трансплантат започнува веднаш и е најизразен во тек на првите осум часа од трансплантацијата. За преживувањето, значајна е имбибицијата со серумовидна течност од подлогата на примачката регија преку капиларна сила низ сунѓеровидниот дермис и низ неговите крвни садови што оневозможува сушење на трансплантатот. Реваскуларизацијата започнува по 2 – 3 дена, најверојатно преку васкуларно сраснување на крвните садови од подлогата на примачката регија во крвните садови и канали на трансплантатот. Целосна ревакуларизација на трансплантатот настанува по 7 – 8 дена. По осмиот ден настанува стабилизација на трансплантатот и негово дефинитивно преживување. Преживувањето на кожниот трансплантат зависи од квалитетот и крвоснабдувањето на примачката регија, затоа таа мора да биде оптимално подготвена. Лошата локална состојба на примачката регија е честа причина за пропаѓање на кожниот трансплантат. Раната може да има лоша васкуларизација, да има некротично ткиво и да биде контаминирана со бактерии, кои заедно со инфламаторниот одговор води до отпуштање на протеолитички ензими и други медијатори кои ја нарушуваат атхеренцијата на трансплантатот. Најчеста причина за пропаѓање на кожниот трансплантат поврзана со хируршката техника е појавата на хематом помеѓу подлогата и трансплантатот. Поради тоа, хемостазата на рана по нејзината обработка е од есенцијално значење за преживувањето на трансплантатот. Исто така, при преврзување на раната може да се употреби прекумерен притисок и да настане локална исхемија. Трансплантацијата на кожа со нецелосна дебелина (ТКНД) претставува златен стандард при третман на загуба на голема површина на кожа. Предности на ТКНД наспроти ТКЦД се: изведување на процедурата при полош локален и васкуларен статус на раната, поголема можност за преживување поради дебелината на трансплантатот и помали ограничувања во однос на давачката регија. Недостатоци на ТКНД се: субоптимален изглед на лузната, поголема контракција на кожниот трансплантат, и потребата од специјална опрема за харвестирање и обработка на големи трансплантати. КТНД е понежен и понетраен од КТЦД поради што е можна потреба од повторна трансплантација и или заздравување по секундарен пат, доколку истото не е комплетно. Постојат повеќе стратегии за да се подобри заздравувањето на кожниот трансплантат, кои се класифицирани во три групи: процедури за подобрување на квалитетот на примачката регија, процедура за подобрување на атхезијата преку ефективна фиксација и превенција на раскинувачките сили кои делуваат на трансплантатот и подлогата и употреба на помошна терапија. Механичката фиксација на кожниот трансплантат со конци претставува стандардна метода за фиксација. Во последниве две децении, широка употреба има терапијата со негативен притисок, која има предност со тоа што постигнува блок контакт и рамномерен притисок на трансплантатот со подлогата особено кај раните со неправилна форма, отстранување на ексудатот, зголемување на крвотокот и оксигенацијата со што се зголемува стапката на преживување на кожниот трансплантат. Недостатоци на методата на фиксација на кожен трансплантат со терапија со негативен притисок се ризик од раскинување и поместување на кожниот трансплантат доколку системот за негативен притисок се исклучи или престане да функционира, зголемен ризик од инфекција и болка, а секако и зголемената цена на чинење. Употребата на фибринско лепило е воведена во 1909, но широка примена за КТНД започнува од 2000 година. Фибринскиот лепак е составен од фибриноген и тромбин во различни концентрации и го фиксира кожниот трансплантат преку процесите на хемостаза и атхезија. Примената е главно во третманот на изгорениците. Иако фиксацијата на кожен трансплантат со фибрински лепак е корисна за прифаќањето на кожниот трансплантат, методата не нашла широка примена, пред се поради тешкотијата во производство на лепак со ниска концентрација на тромбин. Прераната коагулација ја намалува атхезијата на кожниот трансплантат, а и процесот на производство на автологен ткивен лепак е сложен и одзема многу време. Во стратегиите за подобрување на заздравувањето на давачката

регија, главната цел е во изборот на идеална преврска за давачката регија која би поттикнала брза реепителизација, би имала мала инциденца за инфекција, не би причинувала болка, би барала малку неѓа и истовремено не би била скапа. Литературните податоци даваат предност на влажните преврски во однос на сувите, бидејќи водат до побрзо заздравување и намалување на болката. Влажните преврски ја стимулираат епителизацијата, при што предност се дава на хидроколоидните преврски и повидон јод пената. Во поново време како помошна терапија при ТКНД се користат и производи од тромбоцити и други производи од регенеративната медицина (стем-клетки, фактори на раст, прекурсори). Воведот завршува со детален опис на плазма богата со тромбоцити (ПРП). ПРП претставува продукт од полна крв кој содржи голем број тромбоцити во мала количина плазма која има целосна содржина на фактори на когулација кои се во физиолошки концентрации. Според потеклото, ПРП може да биде автологна (од сопствена крв) или хетерологна (од дарител на крв). Индикации за хетерологна ПРП се состојби каде што треба да се избегне несаканиот ефект од земање повеќе крв, како акутна траума, постари пациенти или сепса. Процесот на подготвување на ПРП започнува со земање крв во епрувета со антикоагуланс (цитрат декстроза или цитрат фосфат декстроза). Крвта се центрифугира, по што тромбоцитите се одвојуваат од еритроцитите со мало количество на плазма. Некои системи користат метода во 2 чекора – по првото центрифугирање се отстрануваат еритроцитите, а по второто се отстранува плазма сиромашна со тромбоцити. ПРП може да варира во зависност од соржината на фибриноген. Фибрин богат со тромбоцити (ПРФ) содржи фибрин со тродимензионална мрежа, а кај ПРП е потечен. Фибринската мрежа на ПРФ е слична на природната, поради што ослободувањето на фактори на раст е поспоро. Бројот на тромбоцити во ПРП може да биде зголемен од 2 до 8.5 пати. При анализа на бројот на тромбоцитите во ПРП потребно е да се ресуспендираат, бидејќи во суспензијата тромбоцитите се агрегирани и мерењето може да даде погрешни резултати. Постои консензус за минималниот број на тромбоцити кои се потребни во ПРП, минимално од 0.8 до 1 милион тромбоцити на 1 милилитар. Поголемиот број тромбоцити може да биде со инхибиторен ефект врз заздравувањето на раната. Постои разлика во концентрацијата на факторите на раст која зависи од: нивната концентрација во $\square\square\square\square$ гранулите која е варијабилна, како и од техниката на производство која може да даде различна концентрација на тромбоцити и различен степен на нивна активација или фрагментација на тромбоцитите. Присуството на леукоцити во ПРП, исто така, влијае на концентрацијата на факторите на раст, бидејќи и самите ги произведуваат. Протеините кои ги секретираат тромбоцитите влијаат врз многу аспекти на заздравувањето на раните. PDGF влијае хемотактично на макрофагите, TGF, PDGF и IGF помагаат во митогенезата и хемотаксата на стем-клетките, остеобластите, ангиогенезата, создавањето на колаген и коскен матрикс. Ахезивните протеини, како што се фибриногенот, фибронектинот и витронектинот, учествуваат во создавање на тромбот и имаат митогени карактеристики. Класификацијата на ПРП се базира на апсолутен број на тромбоцити, начин на активација и присуство или отсуство на леукоцити. На леукоцитите им се припишуваат антибактериски својства и производство на фактори на раст кои учествуваат во процесот на заздравување на рана. ПРП има голема примена во стоматологијата, ортопедијата, неурохирургијата, максилнофацијалната хирургија, спинална, кардиоваскуларна хирургија, но и за третман на изгореници и акутни, односно хронични рани.

Второто поглавје ги анализира предметот, хипотезата и целта на истражувањето. Предмет на оваа студија е испитување на ефектот на ПРП за фиксација на кожниот трансплантат со нецелосна дебелина и ефектот на ПРП врз давачката регија. За евалуација на ефектот на ПРП, резултатите од испитуваната група се споредуваат со резултатите од контролната група каде што се применуваше стандардна техника за трансплантација на кожа со нецелосна дебелина и стандардна преврска на давачката регија. Дизајнот на студијата произлезе од недостатокот на проспективни студии, каде што се истражува ефектот на ПРП врз примачката и давачката регија кај пациентот. Примарната цел на истражувањето беше да се испита фиксацијата на кожниот трансплантат со ПРП и да се испита ефектот на намалување на болката при апликација на ПРП на давачката регија. Секундарни цели беа да се испита дејството на ПРП врз времетраењето на заздравувањето на раната, развојот на постоперативните компликации, создавањето на лузна и брзината на епителизација на давачката регија.

Во третото поглавје, кое ги обработува материјалот и методите, опишан е дизајнот на студијата, која беше проспективна рандомизирана отворена и интервентна

клиничка студија која се изведе на Универзитетската клиника за пластична и реконструктивна хирургија од 2017 до 2020 година. Во студијата учествуваа 60 испитаници, рандомизирани во две групи – 30 пациенти во испитуваната и 30 во контролната група, кои се следеа постоперативно во тек на 6 месеци. Селекцијата на пациентите се вршеше според претходно утврдените инклузии (возраст над 18 години, дефект на кожа која зафаќа минимум 1% ТБСА и кој е резултат на инфекција, траума, изгореница, ексцизијана бенигна лезија или хронична рана) и ексклузии критериуми (пациенти под 18 години, пациенти со хепатит, коагулолатии, нарушувања на тромбоцитите и малигни екстракутани заболувања). На пациентите им беше детално објаснета целата процедура, по што следеше потпишување на информирана согласност. Кај сите учесници беше спроведена предоперативна анестезиолошка подготовка на пациентите, оперативна интервенција со или без ПРП и постоперативна нега и следење на пациентите. Се употребуваа три типа на анестезија: локална анестезија со седација, регионална анестезија или општа ендотрахеална анестезија одредувани според состојбата на пациентот и големината и местоположбата на дефектот. Кај испитуваната група се земаше 15 милилитри крв за добивање ПРП-плазма. Крвта се подготвуваше без антикоагуланс (со центрифугирање на 1500 rpm во тек на 5 минути) и поради тоа примената беше ограничена на 30 минути по подготвувањето. Во контролната група, ПРП-плазмата се користеше во примачката и давачката регија, а во контролната група со сугурирање на рабовите со конци или степлер, а на давачката регија се правеше стандардна преврска со вазелинска газа натопена со антисептик. Постоперативно кај сите пациенти се спроведе идентичен протокол со раздвижување, следење на болката започнувајќи од денот на операцијата и ординирање на антибиотици (профилактички или терапевски) и аналгетици според потребата на пациентот. Почнувајќи од денот на операцијата се следеше изгледот на преврските на давачката и примачката регија и се нотираше во терапевската листа (без особености, крварење, ексудација и растурена преврска). Прва преврска на раните се правеше 5 – 7 постперативен ден или по индикација за порана преврска (крварење, ексудација, болка, непријатен мирис или растурена преврска). Вадењето на конците од контролната група се правеше од 10. до 14. ден, а за време на преврската на раната на примачката и давачката регија се анализираше изгледот на раната и на кожниот трансплантат и се нотираше појава на едем, хематом, сером, инекција, ексудација, се мереше стапката на епителизација и се изразуваше во проценти. Пациентите беа отпуштени од болничко лекување и закажани контролни прегледи по индикација на ординирачкиот хирург. Постоперативно се следеа повеќе параметри: изглед на преврска на давачка и примачка регија, болка на давачка и примачка регија, примена на аналгетици, мобилизација на пациентот, резултати од брис на рана и постоперативна лабораторија, денови од операција до прва преврска на примачка и давачка регија, причини за предвремени преврски, појава на компликации на раните, парцијалнопропаќање на кожен трансплантат, појава на болка при преврска, ден на вадењена конци, вкупен број преврски, процент на здравување на рана, денови на хоспитализација, цена на лекување и број на повторни операции. Три и шест месеци по операцијата пациентите беа телефонски контактирани и повикани на контролен преглед за евалуација на лузните. Квалитетот на лузната се оценуваше со Ванкуверска скала за проценка на лузни. За статистичка анализа беше користен пакетот SPSS for windows 26,0. За тестирање на нормалноста на податоците беа користени Kolmogor-Smirnov test for normality и Shapiro-Wilk's W тест. Континуираните варијабли се прикажани со mean±SD или со median (IQR), категоријските варијабли со апсолутни броеви и %, односно со дистрибуции на фреквенции. Споредбата на анализираните групи во однос на континуираните варијабли беше извршена со Student t-test for independent samples, Mann-Whitney test, Analysis of Variance или Kruskal-Wallis test, додека Chi-square или Fisher exact test беа користени за споредба на групите во однос на категоријските варијабли.

Корелацијата помеѓу две варијабли беше направена со Spearman-овиот коефициент на Ранк корелација. Логистичка регресиона анализа беше користена за утврдување на предиктивните фактори за лош исход од третманот на раната, и беше

пресметуван OR (однос на превага). Вредностите на $p < 0.05$ беа земени како статистички сигнификантни.

Резултатите од истражувањето се прикажани во четвртото поглавје – прикажани се табеларно демографските карактеристики (според пол, возраст и националност) кај испитуваната и контролната група. Во однос на здравствената состојба и должината на хоспитализацијата, анализирани се според индекс на телесна маса, хронични болести и пушење. Во однос на здравствената состојба не е забележана разлика, но во испитуваната група е значително пократко времето на хоспитализација. Анализирани се карактеристики на раната во однос на тип, етиологија, површина, локализација и микробиолошки наод, при што не е регистрирана разлика во дистрибуцијата помеѓу двете групи. Предоперативно се одредени биохемиски параметри и тие се споредени во двете групи, при што не е најдена значајна разлика. Анализирајќи ги интраоперативните параметри, забележано е сигнификантно пократко времетраење на операцијата и помала површина на земен трансплантат од давачката регија во испитуваната група. Мобилизацијата на пациентите постоперативно побрзо се реализирала кај групата со ПРП, во однос на групата која ги користела стандардните техники на заздравување на раните. Кај пациентите третирани со ПРП-плазма, помала е примената на антибиотици и аналгетици. Во однос на преврските поголем број на предвремени и општо вкупен број на преврски се направени во поголем број во контролната група, а првата преврска е направена начително подоцна во групата третирана со ПРП. Инфекција на давачката регија е застапена во значително поголем процент кај контролната група, додека поголем процент на епителизација се забележува во групата третирана со ПРП. Според ВАС-скорот за болка, сигнификантно послаба болка е регистрирана кај пациентите во испитуваната група. При анализата на лузните, забележан е полош изглед на лузните во контролната група, третирана со стандардни техники на заздравување на раните. Направена е анализа на раните според големината и етиологијата (рани по ексцизија, изгореници, инфекции, траума и хронични рани). Среден индекс на болка за време на преврска на давачката регија е повисок во контролната група, каде што е и значително повисок процентот на парцијално пропаѓање на КТНД. Во контролната група е значително поголем бројот на предвремени преврски. Исто така, анализирано е влијанието на големината на раната и коморбидитетите врз исходот на ТКНД, како и епителизација и големина на раните со компликации и коморбидитети и етиологија на раната со компликации. Во анализата на времетраењето на операцијата според големината и етиологијата на раната забележани се најголеми и најзначајни разлики кај големите рани. Со логистичка регресиона анализа проценувани се предикторите за лош исход, при што најголемо значење имало нивото на CRP, инфекцијата на раната и, што е од најголемо значење за студијата, типот на применувана техника. Со користење на ПРП се намалува шансата за лош исход за 1,2%

Петтото поглавје е дискусијата, каде што во првото потпоглавје се анализираат тромбоцитите и нивната улога во процесот на хемостаза и заздравување на раните. Хемостазата е, всушност, дел од првата фаза на заздравување на раната во која освен тромбоцитите учествуваат и коагулационите фактори. Тромбоцитите ослободуваат голем број секреторни протеини кои се врзуваат со трансмембранските рецептори на таргет клетките (мезенхимални стем-клетки, остеобласти, фибробласти, ендотелни и епидермални клетки), ги активираат интрацеуларните сигнални протеини кои вршат експресија на гени одговорни за клеточна пролиферација, создавање на матрикс, создавање на остеоид, синтеза на колаген. Ослободувањето на секреторни протеини е најинтензивно првиот час и по оваа иницијална секреција се ослободува дополнително количество протеини во тек на 5-10 дена, колку што им е и животниот век. Повеќе објавени студии ги анализираат ослободените фактори на раст од тромбоцитите при користење на ПРП-плазма во процесот на заздравување. Експериментален модел на рани со користење на ПРП укажува на зголемена густина на колаген 1 во регенерираното ткиво, а патохистолошки се регистрирани во други студии: поинтензивно мигрирање на келтките, премостување и формирање на

кератохијалински гранули, депозиција на меланин, формирање на млади и матурирани колагени влакна, неоваскуларизација на дермисот и присуство на воспалителен клеточен инфилтрат. Најголем дел од студиите на користење на ПРП се однесуваат на изгорениците каде што се дефинираат цитокините и факторите на раст кои влијаат на заздравувањето на изгорениците. Акутните рани кај пациентите со трауматски дефект на кожата, исто така, покажуваат побрзо заздравување со користење на ПРП. Прифаќањето и заздравувањето на кожниот трансплантат зависи од адекватна адхеренција и реваскуларизација на подлогата на примачката регијата да истите фактори кои влијаат врз заздравувањето на рана ќе влијаат и на заздравување и прифаќање на кожниот трансплантат, при што од коморбидитетите најзначајно место зазема дијабетесот, но не помалку значајни се и пушењето и згоеноста. Бактериската инфекција, која често настанува во болнички услови како интрахоспитална инфекција, во голема мера влијае на исходот на заздравувањето, при што најголемо значење имаат *Pseudomonas Aeuriginosa* и *Staphylococcus Aureus*. Хроничните рани се предизвикани од повеќе болести: дијабетес, венска инсуфициенција, декубитални рани, болест на сврзните ткива, траума и зрачење. Успехот при трансплантација на кожа со нецелосна дебелина не подразбира само прифаќање на кожниот трансплантат врз примачката регија, адекватна реепителизација на давачката регија. Продолженото заздравување на давачката регија може да предизвика поголема болка и nelaгодност кај пациентот отколку првичната ситуација поради која било направено ТКНД. Објавена е само една студија со систематски преглед и метаанализа на студиите кои го анализираат морбидитетот на давачката регија, во што е и предноста на студијата од докторската дисертација. Изнесени се и главните лимитации на студијата (мал број на пациенти, хетерогена група на раните, нема анализа на составот на ПРП, ниту патохистолошка анализа на кожните промени, нема униформност во земањето брисеви). Сите тие лимитирачки фактори даваат основа за проширување на истражувањата, со надоврзување кон веќе изработената студија.

Докторската дисертација со наслов: УПОТРЕБА НА АВТОЛОГНА ПЛАЗМА БОГАТА СО ТРОМБОЦИТИ ЗА АВТОТРАНСПЛАНТАЦИЈА НА КОЖА СО НЕЦЕЛОСНА ДЕБЕЛИНА, од кандидатката д-р Бисера Николовска, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатката, пред одбраната на докторскиот труд, ги објавила (како прв автор во меѓународни научни списанија или еден труд воспиеание со импакт фактор) следниве рецензирани истражувачки трудови:

- [1]. **Nikolovska B**, Miladinova D, Pejкова S, Trajkova A, Georgieva G, Jovanovski T, Jovanovska K PLATELET RICH PLASMA-REVIEW OF LITERATURE “, CONTRIBUTIONS Sec.of Med Sci XLII1, 2021.
- [2]. **Nikolovska B**, Miladinova D, Pejкова S, Trajkova A, Georgieva G, Jovanovska K USE OF PLATELET RICH PLASMA AND SPLIT THICKNESS SKIN GRAFT IN POST-INFECTION SOFT TISSUE DEFECTS: OURINITIAL EXPERIENCE“, Macedonian Journal of Anaesthesia 2020; 4(4);37-43.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Главни научен придонес на докторската дисертација е воведувањето на метода со автологна ПРП-плазма за фиксација на кожните дефекти со кожен трансплантат со нецелосна дебелина и преврска на давачката регија со ПРП. Проспективната студија во која се евалуираа ефектите на примената на ПРП-плазмата овозможи корелација на ефектите од испитуваната група со користење на ПРП-плазма за фиксација на кожниот трансплантат и тие се споредуваа со контролната група каде што се користеа стандардни техники за трансплантација на кожа со нецелосна дебелина и стандардна преврска на давачката регија, овозможи прецизна евалуација на методата и ги опфати сите аспекти на трансплантација на кожа со нецелосна дебелина. Автологната плазма претставува евтин и безбеден продукт, едноставен за производство и примена. При употреба на ПРП-плазма, евидентна беше моменталната атхезија за подлогата на давачката регија. Непосредниот бенефит од примената на ПРП е значајно намалување на времетраењето на оперативната интервенција и значајно намалување на постоперативните компликации. Антибактериското дејство на ПРП имаше ефект врз намалувањето на инфекциите во испитуваната група и намалената примена на антибиотици. Должината на хоспитализацијата кај пациентите третирани со ПРП беше намалена, намален вкупниот број на преврски, намалена болката, а и лузната со подобри карактеристики во периодот 3 – 6 месеци по интервенцијата. Сите овие наоди ѝ даваат предност на методата за пациентот, а и за здравствениот систем во целина, значајно намалувајќи ги трошоците на лекување.

Примената на ПРП-плазма би требало да влезе во секојдневната клиничка практика во пластичната и реконструктивна хирургија. Позитивните резултати од направената студија студија иницираат рутинско користење на ПРП-плазмата, а од таму произлегува и потребата за развој и унапредување на техниката за добивање на ПРП-плазма, со одредување на тромбоцитите, леукоцитите и факторите на раст. Неопходно е да се направи консензус за производство на ПРП, негова активација и концентрација на факторите на раст. Пошироката примена на методата кај поголем број пациенти ќе даде можност за проценка на ефектите на ПРП кај пациенти со одредена етиопатогенеза на кожните дефекти. Студијата претставува основа за воведување на методата со изработка на протокол со консензус за подготовка на ПРП, униформност во земањето микробиолошки брисеви од раните и доволно долго следење на пациентите со цел да се проучат ефектите од влијанието на ПРП-плазмата врз заздравувањето на кожните трансплантати со нецелосна дебелина.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација со наслов: **УПОТРЕБА НА АВТОЛОГНА ПЛАЗМА БОГАТА СО ТРОМБОЦИТИ ЗА АВТОТРАНСПЛАНТАЦИЈА НА КОЖА СО НЕЦЕЛОСНА ДЕБЕЛИНА** од кандидатката **д-р Бисера Николовска**.

КОМИСИЈА

Проф. д-р Ѓорѓе Џокиќ, претседател, с.р.
Проф. д-р Даниела Миладинова, ментор, с.р.
Проф. д-р Смиља Туцарова Ѓоргова, член, с.р.
Проф. д-р Игор Кафтанциев, член, с.р.
Проф. д-р Бети Зафирова Ивановска, член, с.р.

ПРЕГЛЕД
На одобрени теми на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“-
Скопје

Магистерски трудови

Ред. Бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на тема		Име и презиме на менторот	Датум и бр.на Одлука од ННС за прифаќање на темата
		На македонски јазик	На англиски јазик		
1	Феми Беадиновски	„Развојот на образовната мисла и оснивањето на социологијата на образованието“	„Development of educational thought and establishment of the subject of sociology of education“	Проф.д-р Емиљ Сулејмани	02-337/120 од 20.4.2022
2.	Даниела Антовска	„Можности за примена на дидактичките игри во почетните одделенија низ курикулумот за одделенска настава“	„Opportunities for applying didactic games in the initial classes through the curriculum of class teaching“	Проф. д-р Сузана Никодиновска Банчотовска	02-337/13 од 20.04.2022

Со почит,
 Скопје, 21.4.2022 год.

ДЕКАН,
 Проф. д-р Емиљ Сулејмани

ПРЕГЛЕД
На одобрена тема на Педагошкиот факултет „Св. Климент Охридски“-
Скопје

Докторски труд

Ред. Бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на тема		Име и презиме на менторот	Датум и бр.на Одлука од ННС за прифаќање на темата
		На македонски јазик	На англиски јазик		
1	Бесјана Реџепа	„Менаџирањето на одделението и неговите предизвици во наставата по мајчин јазик“	„Classroom Management and its Challenges in the Native Language Learning Process“	Проф.д-р Лулзим Адеми	02-337/14 од 20.4.2022

Со почит,

Скопје, 21.4.2022 год.

ДЕКАН,
Проф. д-р Емиљ Сулејмани

ПРЕГЛЕД
на прифатени теми за изработка на магистерски трудови на Правниот факултет „Јустинијан
Први,, во Скопје Н.Н.С од
01-04-2022 година

Кандидат	Тема	Ментор	Датум	Одлука број
Даниела Симоновска	Дипломатијата на САД за време на Студената војна (со посебен осврт на војната во Виетнам) (Diplomacy of the USA during the Cold War (with Special Reference to the Vietnam War))	проф.д-р Иванка Василевска	01.04 2022	02- 369 /67
Кристина Анастова	Реформи во тестаменталното наследување (Reforms in the Inheritance by Will)	проф.д-р Ангел Ристов	01.04 2022	02- 369 /68
Маја Алексовска	Брачното и вонбрачното сродство во наследувањето на Република Северна Македонија низ призмата на начелото на рамноправност и еднаквост (Marital and Extramarital kinship in the Inheritance Law in the Republic of North Macedonia through the Prism of the Principle of Equity and Equality)	проф.д-р Елена Игновска	01.04 2022	02- 369 /69
Аница Андонова	Влијание на пресудите на Европскиот суд за човекови права врз реформите на семејното право во Република Северна Македонија (The Influence of the European Court of Human Rights Case-law on the Family Law Reforms in the Republic of North Macedonia)	проф. д-р Елена Игновска	01.04 2022	02- 369 /70
Теа Мицевска	Судска контрола на извршувањето во правото на Република Северна Македонија (Judicial Control over the Enforcement in the Law of the Republic of North Macedonia)	проф. д-р Татјана Зороска Камиловска	01.04 2022	02- 369 /71
Елена Дракуловска Шоповски	Поим и видови осигурување (Insurance – Notion and Types)	проф. д-р Биљана Петревска	01.04 2022	02- 369 /72

Иван Каранфилов	Концепт на неосновано збогатување во банкарството (Unjust Enrichment in Banking)	проф. д-р Биљана Петревска	01.04 2022	02- 369 /73
Теодора Заневска	Друштва и видови друштва (персонални друштва и друштва на капитал) (Commercial societas – personal and capital)	проф. д-р Димитар Гелев	01.04 2022	02- 369 /74
Глигор Чукарски	Лизингот и неговата примена (Lease and its use)	проф. д-р Биљана Петревска .	01.04 2022	02- 369 /75
Драган Јанев	Видови банкарски ризици (Types of Risks in Banking)	проф. д-р Биљана Петревска	01.04 2022	02- 369 /76
Викторија Трајковска	Банкарски дејности (Banking business clause)	проф.д-р Димитар Гелев	01.04 2022	02- 369 /77
Мартин Илијев	Предизвиците на осигурениците од реформите во пензиското осигурување (Insured' Benefits of Pension Insurance Reform)	проф.д-р Биљана Петревска	01.04 2022	02- 369 /78
Тамара Веселинска	Стечај и услови за отварање на стечајната постапка (Insolvency and Conditions for Commencement of Insolvency Proceedings)	проф.д-р Димитар Гелев	01.04 2022	02- 369 /79
Петар Поцков,	Версајскиот систем од 1919 година – раѓањето на јавната дипломатија (The Versailles System of 1919 – the Birth of Public Diplomacy)	проф.д-р Иванка Василевска	01.04 2022	02- 369 /80
Златко Новески	Даночната постапка кај даноците на имот во Република Северна Македонија (Tax Procedure for Property Taxes in Republic of North Macedonia)	проф.д-р Александра Максимовска Стојкова	01.04 2022	02- 369 /81
Мартин Божиноски	Управување со јавниот долг во Југоисточна Европа (Public Debt Management in South East Europe)	проф.д-р Александар Стојков	01.04 2022	02- 369 /82

Марија Малинова	Договор за кредит и правни последици од задоцнето исполнување на договорните обврски (Credit Agreement and Legal Consequences of Late Fulfillment of Contractual Obligations)	проф.д-р Јован Зафироски	01.04 2022	02- 369 /83
Његош Павлица	Инфлација – предизвик за глобалната економија (Inflation – Challenge for the Global Economy)	проф.д-р Јован Зафироски	01.04 2022	02- 369 /84
Милена Илиевска	Даночно-правни аспекти на дигиталната економија (Tax and Legal Aspects of Digital Economy)	проф.д-р Јован Зафироски	01.04 2022	02- 369 /85
Ели Пеливанова	Правна анализа на Директивата за механизми за решавање на даночните спорови во Европската унија и нејзиното влијание по македонското даночно право (Legal Analysis on the Directive on tax dispute resolution mechanisms in the European Union and Its Impact on the Macedonian Tax Law)	доц.д-р Елена Нешовска Ќосева	01.04 2022	02- 369 /86
Симона Илиевска	Анализа на степенот на даночна транспарентност кај даноците од имот во Република Северна Македонија (Analysis of the Level of Tax Transparency in Property Taxes in Republic of North Macedonia)	доц.д-р Елена Нешовска Ќосева	01.04 2022	02- 369 /66
м-р Мирослав Огњановски	Договор за купопродажба (Emtio venditio) во римското право (The Contract of Sale (Emptio Venditio) in Roman Law)	проф.д-р Владо Бучковски	01.04 2022	02- 369 /65
Симона Јовановска	Contractus reales во римското право (Contractus reales in Roman Law)	проф.д-р Есин Кранли Бајрам	01.04 2022	02- 369 /63

Филип Николовски	Тужбата како процесно правно средство за поведување на управен спор (The lawsuit as a procedural legal remedy for initiating an administrative dispute)	проф.д-р Борче Давитковски	01.04 2022	02- 369 /64
Симона Дикова	Начело на ефикасност и пропорционалност во Новиот ЗОУП (Principle of efficiency and proportionality in the New LGAP)	проф.д-р Борче Давитковски	01.04 2022	02- 369 /62
Зоре Нацева	Перење пари, методи, техники и превенција (Money Laundering, Methods, Technics and Prevention)	проф.д-р Никола Тупанчески	01.04 2022	02- 369 /58
Изабела Апцева	Препораките на ГРЕКО во контекст на сузбивањето на корупцијата кај судиите и јавните обвинители во Република Северна Македонија (GRECO's Recommendations for Prevention of Corruption of Judges and Public Prosecutors in Republic of North Macedonia)	проф.д-р Никола Тупанчески	01.04 2022	02- 369 /59
Симона Манева	Посебни истражни мерки и нивната улога во сузбивањето на организираниот криминал (Special Investigative Measures and their Role in Fight Against Organized Crime)	проф.д-р Никола Тупанчески	01.04 2022	02- 369 /60
Ана Бојковска	Улогата на центрите за социјална работа во постапувањето спрема деца (Role of the Centers for Social Welfare in the Proceedings Against Children Offenders)	проф.д-р Гордана Лажетик	01.04 2022	02- 369 /61
Мартина Ангеловска	Криминолошки карактеристики на убиствата како кривични дела против животот и телото (Criminological Aspects of Murders as Crimes Against the Life and Body)	проф.д-р Гордана Лажетик	01.04 2022	02- 369 /45

Елена Пешевска	Криминолошки аспекти на сообраќајната деликвенција (Criminological Aspects of Traffic Delinquency)	проф.д-р Гордана Лажетиќ	01.04 2022	02- 369 /46
Теодора Матеска	Казнено-правни аспекти и третман на криминалот од омраза (Criminal Law Aspects and Treatment of the Hate Crime)	проф.д-р Гордана Лажетиќ	01.04 2022	02- 369 /47
Војдан Узунов	Процесни овластувања во контекст на судење во разумен рок (Procedural Aspects in Context of Trial in Reasonable Time)	проф.д-р Гордана Лажетиќ	01.04 2022	02- 369 /48
Кристел Демири	EUROJUST и другите европски механизми за судска соработка во кривичната материја (EUROJUST and other EU Mechanisms for Judicial Cooperation in the Criminal Matters)	проф.д-р Гордан Калајџиев	01.04 2022	02- 369 /49
Елена Стојановска	Претрес во казнената постапка со посебен аспект на претрес на лица (Search in the Criminal Procedure with Specific Attention of the Search of Persons)	проф.д-р Гордан Калајџиев	01.04 2022	02- 369 /50
Александра Иваноска	Криминолошки аспекти на трговијата со луѓе (Criminological Aspects of the Human Trafficking)	проф.д-р Александра Груевска Дракулевски	01.04 2022	02- 369 /51
Андријана Иваноска	Криминолошки аспекти на семејното насилство (Criminological Aspects of the Domestic Violence)	проф.д-р Александра Груевска Дракулевски	01.04 2022	02- 369 /52
Емилија Трајковска	Феноменолошки карактеристики и превенција на семејното насилство (Phenomenological Characteristic and Prevention of Domestic Violence)	проф.д-р Александра Груевска Дракулевски	01.04 2022	02- 369 /53
Тијана Мазева	Криминолошки аспекти на насилничкиот криминалитет (Criminological Aspects of the Violent Crime)	проф.д-р Александра Груевска Дракулевски	01.04 2022	02- 369 /54

Анастасија Илиевска	Кривичните дела против изборите и гласањето во македонското казнено законодавство и судска пракса (Crimes Against the Voting Right in Macedonian Criminal Legislation and Court Practice)	проф.д-р.д-р Александра Деаноска Трендафилова	01.04 2022	02- 369 /55
Александра Трајкоска	Казнено правен одговор на делата на корупција со посебен осврт на кривичните дела поткуп и противзаконито влијание (Criminal Law Answer to the Corruptive Crimes, with Specific Attention to the Crimes of Bribe and Trading of Interests)	. проф.д-р д-р Александра Деаноска Трендафилова	01.04 2022	02- 369 /56
Марија Смилковска	Казната затвор во македонското законодавство и судска пракса – со посебен осврт врз кратката казна затвор (Prison Sentence in Macedonian Legislation and Court Practice – with Specific Attention to Short Time Imprisonment)	проф.д-р Александра Деаноска Трендафилова	01.04 2022	02- 369 /57
Фросина Андреева	Примената на мерките на претпазливост на подрачјето на Основен суд Струмица во периодот 2017-2021 година (Implementation of the Preventive Measures in the Jurisdiction of the Strumica Basic Court in the Period of 2017-2021)	проф.д-р Дивна Илиќ Димоски	01.04 2022	02- 369 /44
Аце Дедејски	Мерката притвор пред Основен суд Струмица во периодот 2017-2021 година (Implementation of the Detention in the Jurisdiction of the Strumica Basic Court in the Period of 2017-2021)	проф.д-р Дивна Илиќ Димоски	01.04 2022	02- 369 /32
Горјан Станковски	Криминолошки аспекти на убиствата во Република Северна Македонија во периодот 2017-2022 (Criminological Aspects of the Murders in the Republic of	Александра Груевска Дракулевски	01.04 2022	02- 369 /33

	North Macedonia in the period of 2017-2022)			
Ема Шуманска	Транзициска правда и заштита на човековите права во Европа (Transitional justice and humans right protection in Europe)	проф.д-р Елена Михајлова Стратилати	01.04 2022	02- 369 /34
Александар Колариќ	Иднината на инвестиционото право во Европската Унија (The Future of the Investment Law in European Union)	проф.д-р Тони Дескоски	01.04 2022	02- 369 /35
Анастасија Велкова,	Привремени мерки во постапка пред меѓународна трговска арбитража (Interim measures in the international commercial arbitration)	проф.д-р Тони Дескоски	01.04 2022	02- 369 /36
Филип Ацевски	Надлежност на меѓународниот Центар за решавање на инвестициони спорови (ICSID) (Jurisdiction in the International Center for Settlement of Investment Disputes)	проф.д-р Вангел Доковски	01.04 2022	02- 369 /37
Марија Крстева	Фер и правичен третман како стандард за заштита на странските директни инвестиции (Fair and equitable treatment standard in international investment law)	проф.д-р Вангел Доковски	01.04 2022	02- 369 /38
Оливер Видиков	Енергетската транзиција во рамките на правото на Европската Унија и предизвиците на меѓународните инвеститори во однос на правната сигурност (The Energy transition within the EU law and the challenges for international investors concerning legal certainty)	проф.д-р Вангел Доковски	01.04 2022	02- 369 /39
Александра Кажлевска	Влијанието на лажните вести врз одлуките на читателите на онлајн медиумите во Република Северна Македонија (The impact of fake news on the decisions making processes of the	проф.д-р Даниела Блажевска	01.04 2022	02- 369 /40

	readers of online media in the Republic of North Macedonia)			
Христина Јованова	Комуникациски и правни аспекти на транспарентноста на судството во Република Северна Македонија (Communication and legal aspects of the transparency of the judiciary in the Republic of North Macedonia)	проф.д-р Јасна Бачовска Недиќ	01.04 2022	02- 369 /41
Виктор Бучковски	Заштита на трговските марки и географските називи во винската индустрија во Северна Македонија и Хрватска (Protection of trademarks and geographical indications in the wine industry in North Macedonia and Croatia)	проф. д-р Гоце Наумовски	01.04 2022	02- 369 /42

Изработил : Хамди Весели
Советник за студентски прашања

ДЕКАН
Проф.д-р Сашо Георгиевски

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ФУНКЦИОНАЛНА РЕГИОНАЛИЗАЦИЈА НА МАКЕДОНСКАТА ТЕРИТОРИЈА“ ОД М-Р ВЛАДИМИР ЗЛАТАНОСКИ, ПРИЈАВЕНА НА ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет во Скопје, на седницата одржана на 28.3.2022 година (Одлука бр. 02-1547/11 од 4.4.2022 г.), формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатот м-р Владимир Златаноски со наслов: ФУНКЦИОНАЛНА РЕГИОНАЛИЗАЦИЈА НА МАКЕДОНСКАТА ТЕРИТОРИЈА, во состав: проф. д-р Олгица Димитровска (претседател), проф. д-р Благоја Маркоски (ментор), проф. д-р Свемир Горин (член), проф. д-р Иван Радевски (член) и проф. д-р Никола В. Димитров (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет во Скопје му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатот м-р Владимир Златаноски, со наслов: ФУНКЦИОНАЛНА РЕГИОНАЛИЗАЦИЈА НА МАКЕДОНСКАТА ТЕРИТОРИЈА, содржи 164 страници компјутерски обработен текст во фонт Skola SerifCnOffc, со 1,5 проред и големина на букви 12, со / фусноти, 31 табела, 12 графикони, 35 картографски прикази, 7 равенки и 144 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги, национални прописи, меѓународни акти и интернет-ресурси.

Трудот е структуриран во 7 глави, вовед и заклучни согледувања. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Во **воведот** на трудот, изложени се предметот и целите на истражувањето, хипотезата, истражувачките прашања, теоретската рамка, територијата на истражување и методите на истражувањето. Кандидатот укажува на проблемот на регионализацијата и на интересот на истражување на овој проблем во периодот на XX, така што наведува одредени конкретни истражувања кои се реализирани за територијата на РС Македонија. Во продолжение, објаснети се содржините на одделните поглавја во дисертацијата.

Втората глава од докторската дисертација е насловена „Методолошки пристап во научноистражувачката работа“. Во неа се анализира научните достигнувања во регионалната географија, предметот на истражување, целите на истражување со образложение, хипотезите, применетите методи на истражување во регионалната географија, очекуваниот научен придонес и примената на резултатите од истражувањето.

Третата глава ги анализира искуствата во сферата на географската регионализација, така што се презентирани типови на функционални регионализации на некои покарактеристични држави во светот (Германија, Обединетото Кралство, Соединетите Американски Држави, Франција, Чешката Република и Словенија). Врз основа на наведените искуства, понатаму се зборува за регионализацијата како процес во РС Македонија, каде што се презентирани досегашните територијални организации и актуелната НТЕС-регионализација.

Во **четвртото поглавје** се елаборирани основните поими и принципи во регионалната географија, каде што поконкретно се зборува за концепциите и типовите на региони, односно како се одвивал развојот на регионалната географија од самите почетоци до нејзината модерна фаза. Исто така, во ова поглавје методолошки се објаснети трите основи типови на региони: формални, функционални и вернакуларни.

Петтото поглавје е посветено на генерален приказ на основните природно географски, социо-географски и економско географски карактеристики на РС Македонија, како територија која е предмет на функционална регионализација. Наведените карактеристики се прикажани, бидејќи тие на свој начин влијаат врз креирањето на функционалните региони.

Шестото поглавје е посветено на примена на Интрамакс-методот, како основа за креирање на функционална регионализација. Непосредната примена го подразбира собирањето, уредувањето и обработката на податоци.

Во **седмото поглавје** се дадени резултатите од спроведената анализа и за таа цел креирани се модели на функционална регионализација од 2 до 23 и за нив е направена стабилизација со цел добивање на најсоодветен модел за нашата држава.

Во **осмото поглавје**, даден е осврт на позитивните и негативните страни на применетиот Интрамакс-метод и употребата на други методи за функционална регионализација. Во овој дел од дисертацијата е направена компарација со регионализациите во Словенија и Чешката Република.

Од целокупниот спроведен процес на регионализација, констатирано е дека:

- креираната функционална регионализација кореспондира со резултатите добиени од други научни трудови,

- креираните региони главно се кохерентни со НТЕС 3-нивото во РС Македонија;

- некои општини не се соодветно распоредени во НТЕС 3-класификацијата;

- големината на некои од општините е дискутабилна (на пример, Општина Кичево со многу голем број населени места);

- на општините, кои се урбани центри, им недостасува едно пониско административно статистичко ниво на утврдување на граници на населени места;

- во РС Македонија, во актуелната административно-територијална организација недостасува нивото НТЕС 2, така што при идни регионализации треба да се креира НТЕС 2, така што ќе се опфатат два дела, односно Македонија Исток и Македонија Запад.

Во **заклучни согледувања**, од целокупниот процес на изработка на трудот, дадени се констатациите за досегашните регионализации во литературата и за територијата на РС Македонија, придобивките од примената на Интрамакс-методот и изработката на функционални региони во државата и укажувањата на потреби од понатамошни истражувања на проблемот функционална регионализација со опфат на поголем број параметри.

Предмет на истражување

Генерално, предмет на истражување на докторската дисертација е функционална регионализација на македонската територија. Во функција на тоа, разработени се одредени теориски аспекти и искуства во други држави. Со примена на Интрамакс-методот, спроведена е постапка на обработка на претходно собраниите податоци (растојанија меѓу градските центри, миграции на населението и други податоци) врз кои се темелат излезни резултати за функционалната регионализација на територијата на РС Македонија.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Соодветно на насловот на докторската дисертација, станува збор за научното подрачје од регионална географија, каде што при секоја регионализација на некоја територија се земаат низа параметри поврзани со природни и антропогени карактеристики на просторот. Во случајот во функција на регионализацијата се прикажани и општите географски одлики на територијата на РС Македонија.

Краток опис на применетите методи

Во докторската дисертација се применети повеќе методи на научно истражување, како што се: метод на аквизиција просторни и непросторни податоци, метод на генерализација и систематизација, аналитичко-статистички методи, ГИС-методи, картографски методи. Од сите наведени, соодветно на предметот на дисертацијата, најсуштински се аналитичко-статистичките методи, односно Интрамакс-методот, преку кој е направена композиција од постапки кои како излезни резултати нудат серија на табеларни податоци и картографски прикази. Како што е спомнато, непосредната примена го подразбира собирањето, уредувањето и обработката на податоци.

Собирањето на податоците опфаќа: просторни податоци кои се картографски обработени (населени места, општини, региони) со точкести, линиски и површински елементи и непросторни податоци (бројот на населението и миграциите на населението). Уредувањето на податоците го опфаќа процесот на формирање на картографска основа и алфанумеричка база на податоците. Обработката на податоците е суштинскиот дел на дисертацијата, бидејќи од податоците за населените места во државата се креирани општински популациски центри, како

основа за интеракциите меѓу општините и државата. Така се креирани географски координати на пресметаните популациски општински центри, а врз основа на нив во продолжение следат матрици за просечни миграциски текови меѓу општините за периодот 2006 – 2020 година, матрица на растојанија меѓу општинските популациски центри во километри и матрици на потребно време за патување меѓу општинските популациски центри во минути меѓу 80-те општини во државата. Наведените матрици се користени за спроведување на процесот на регионализација.

Соодветно на тоа следува развојот на Интрамакс-методот и неговата примена за обработка на податоците за територијата на РС Македонија. Интрамакс-методот претставува алгоритам на хиерархиско кластерирање, кое се обидува да ги максимизира пропорциите на вкупни интеракции агрегирани врз основа на основните просторни единици од податоците во матрицата. Алгоритамот претпоставува прелиминарна обработка на податоците, почеток на процедурата, оптимизација на интеракциите и процес на групирање. Врз основа на алгоритмот, утврдени се три алтернативни пристапи за креирање функционална регионализација, и тоа:

- пристап на функционална дистанца,
- процедура на повратно пропорционално вклопување, и
- надградена Интрамакс-метода.

Териториите може да бидат доделени на одредена класа за време на една итерација, а потоа класата да се промени со следната итерација. Со мултиплицирање на почетните точки и нивно повторување, овозможено е да се испитаат повеќе можни решенија.

Краток опис на резултатите од истражувањето

Резултатите од истражувањето се презентирани во 7. поглавје. Во ова поглавје е спроведена почетната агрегација на основните единици во функционални региони, така што е изработен дендрограм од спроведената функционална регионализација со Интрамакс-методот. Утврдена е стабилноста на функционалните региони, така што се издвоени четири групи на стабилност, односно од вкупниот број регионализациии, со најголема стабилност се јавуваат анализите со 11, 3, 10, 9 и 7 региони. Во продолжение следуваат модели на функционална регионализација документирани со алфанумерички податоци и соодветни картографски прикази. Меѓутоа, како најрелевантни поопстојно се анализирани моделите на функционална регионализација со 11, 3, 10, 9 и 7 единици.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатот м-р Владимир Златаноски, со наслов: „Функционална регионализација на македонската територија“, претставува истражување во регионалната географија. Изработката на темата на оваа докторска дисертација е двонасочна. Од една страна е проучување и избор на најрелевантни методи и критериуми за вршење наменска функционална регионализација, а од друга страна, со избраните методи и критериуми да се изврши функционална регионализација на конкретната територија на РС Македонија.

Врз основа на наведените компоненти, непосредната истражувачка постапка на кандидатот овозможи целосно совладување на современите методи за регионализација на конкретна територија, а врз основа на конкретни податоци за територијата на РС Македонија се изработи конкретна функционална регионализација на територијата.

Научниот придонес се темели и на согледувањето на можностите со применетиот метод да се обработат и серија други податоци како критериуми, така што при евентуална нова административно-територијална организација на РС Македонија, со помош на овие методи, би имале многу посоодветна регионализација од актуелната.

Докторската дисертација на кандидатот м-р Владимир Златаноски, со наслов: „Функционална регионализација на македонската територија“, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатот, пред одбраната на докторскиот труд, ги објавил (како прв автор, во меѓународни научни списанија или еден труд во списание со импакт-фактор) следниве рецензирани истражувачки трудови:

- [3]. Radevski I., Gorin S., Dimitrovska O., Milevski I., Apostolovska-Toshevska B., Taleska M., **Zlatanovski V. (2016)**: Estimation of maximum annual discharges by frequency analysis with four probability distributions in case of non-homogeneous time series (Kazani karst spring in Republic of Macedonia), Acta Carsologica vol. 45, no.3
- [4]. **Zlatanovski V. (2018)**: Nodal microregions in the Demir Hisar region, Geographical Reviews 50, Skopje
- [5]. Dimitrov, N., Markoski, B., Radevski, I. & **Zlatanovski, V. (2017)**. Bitola – from Eyalet capital to regional centre in the Republic of Macedonia. Urban Development Issues, 55(3), 67-82.
- [6]. Markoski, B., Radevski, I., Gorin, S., & **Zlatanovski, V. (2019)**. Mapping of marshes and wetland areas in Republic of N. Macedonia. Symposium dedicated to the 70th anniversary of the Macedonian Geographical Society – New trends in geography, 3-4.10.2019, Ohrid, Republic of North Macedonia
- [7]. Radevski I., Gorin S., **Zlatanovski V. (2020)** Water Resources Management in Republic of North Macedonia. In: Negm A., Romanescu G., Zelenakova M. (eds) Water Resources Management in Balkan Countries. Springer Water. Springer, Cham

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Главни научни придонеси на кандидатот се: употреба на современи научни методи во полето на регионалната географија, а со тоа применет е нов модел за рамномерен регионален развој на анализираната територија.

Подрачје на примена и ограничувања. Со оглед на тоа што регионалната географија покрива широк аспект на останати научни дисциплини од географијата и дејности во социјалниот и општествениот живот, таа има широка примена. Меѓутоа, можни се одредени ограничувања во домените кои главно третираат негеографски податоци. Со применетиот Интрамакс-метод во истражувањето се дојде до заклучок дека тој пројавува недоследности во процесот на регионализација во високоразвиените урбани центри.

Можните понатамошни истражувања се мошне широки од аспект што вака разработениот метод овозможува обработка на серија други критериуми според кои може да се добијат идеални решенија за издвојување на функционални региони во државата. Ова особено може да биде корисно при административно-територијалните организации во РС Македонија.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатот **м-р Владимир Златаноски**, со наслов: „Функционална регионализација на македонската територија“.

КОМИСИЈА

Проф. д-р Олгица Димитровска, претседател, с.р.

Проф. д-р Благоја Маркоски, ментор, с.р.

Проф. д-р Свемир Горин, член, с.р.

Проф. д-р Иван Радевски, член, с.р.

Проф. д-р Никола В. Димитров, член, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА ПОКРИВАЧИ И ВЕРИЖНА СВРЗАНОСТ. НЕПРЕКИНАТОСТ НАД ПОКРИВАЧИ, ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р ЕМИН ДУРМИШИ, ПРИЈАВЕНА НА ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со Одлука на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет во Скопје, по предлогот на Институтот за математика, избрана е Рецензентска комисија за оцена и одбрана на докторската дисертација под наслов: ПОКРИВАЧИ И ВЕРИЖНА СВРЗАНОСТ. НЕПРЕКИНАТОСТ НАД ПОКРИВАЧИ, поднесена од м-р Емин Дурмиши, асистент на Универзитетот во Тетово.

Рецензентската комисија во состав: д-р Зоран Мисајлески, вонреден професор на Градежниот факултет (претседател), д-р Никита Шекутковски, редовен професор на Природно-математичкиот факултет во Скопје (ментор), д-р Ѓорги Маркоски, редовен професор на Природно-математичкиот факултет во Скопје, д-р Мартин Шоптрајанов, вонреден професор на Природно-математичкиот факултет во Скопје и д-р Анета Велкоска, вонреден професор на Универзитетот „Св. Апостол Павле“ во Охрид, по внимателно читање на приложената докторска теза, до Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет го приложува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Предмет на докторската дисертација е дефиницијата на сврзаност со помош на покривачи и вериги.

Иако дефиницијата е позната, во литературата не е систематски обработена, и обично при докажувањето на својства за сврзаноста се користи стандардната дефиниција.

Докторската дисертација, со наслов: ПОКРИВАЧИ И ВЕРИЖНА СВРЗАНОСТ. НЕПРЕКИНАТОСТ НАД ПОКРИВАЧИ, е поделена на пет поглавја:

1. Верижно сврзани простори и множества
2. Верижно разделени множества во простор и тотално верижно несврзани простори
3. Слабо верижно разделени множества во тополошки простор
4. Сврзаност над покривачи и непрекинатост над покривачи
5. Крајни точки на покривачи.

Првото поглавје содржи кратка историја на поимот сврзаност, почнувајќи од почетоките на математичката област топологија во средината на деветнаесеттиот век, по што е дадена стандардна дефиниција во почетокот на дваесеттиот век од страна на Рис:

Нека X е тополошки простор. Ако за непразни множества $A, B \subseteq X$ важи $\overline{A \cap B} = \overline{A} \cap \overline{B}$, тогаш велиме дека A и B се разделени. Ако X не може да се претстави како унија на две разделени множества, тогаш велиме дека X е сврзан.

За разлика од оваа дефиниција во [N. Shekutkouski, *On the concept of connectedness, Bulletin Mathématique (2016) No.1, 5-14*] е дадена следнава дефиниција:

Нека $\mathbf{F}$ е фамилија од множества на X и нека $x, y \in X$. Ако постои низа $F_1, F_2, \dots, F_n$ од $\mathbf{F}$ така што $F_i \cap F_{i+1} \neq \emptyset, \forall i = 1, 2, \dots, n-1, x \in F_1$ и $y \in F_n$, тогаш велиме дека низата $F_1, F_2, \dots, F_n$ е верига во $\mathbf{F}$ од x до y .

Дефиниција: Велиме дека тополошкиот простор X е верижно сврзан ако $\forall x, y \in X$ и за секој отворен покривач $\mathbf{U}$ на X , постои верига од x до y .

Теоремите од топологија кои произлегуваат од поимот сврзаност, се предокажани со методите на верижна сврзаност. Разгледана е еквивалентноста на

поимите. Покажани се и својства на новите поими дефинирани со верижна сврзаност. Значајни резултати се добиени за компонентите на верижна сврзаност и со примена на верижна сврзаност при производ на тополошки простори.

На крај е дадена дефиницијата на сврзаност за фамилија од множества $\mathbf{F}$ (независно од тополошки простор) и поимот за верижно пресликување меѓу две фамилии и неколку својства.

Во **второто поглавје** се воведува поимот верижна разделеност. Слично на дефиницијата на тотално несврзаните простори, ќе се дефинираат тотално верижно несврзани простори и ќе се споредуваат со тотално несврзаните и тотално разделените простори. Ќе бидат наведени и докажани неколку својства на тотално верижно несврзаните простори.

Во **третото поглавје**, разгледувани се варијанти на поимите како силна верижна сврзаност на множество, нивните особини и релациите со претходните поими.

Четвртото поглавје е посветено на непрекинатоста над покривачи. Се разгледуваат проксимативни низи и мрежи од функции непрекинати покривачи – основен поим во фундирање на теоријата на внатрешен облик.

Добиени се повеќе интересни резултати за овие поими кои би можеле да се користат во натамошните истражувања.

Во **петтото поглавје** е рedefиниран, со покривачи, поимот крајна точка, воведен од Бинг и Ваибурн, при што е испитана нивната меѓусебна релација.

Меѓу позначајните резултати, во чие добивање кандидатот дава сопствен придонес, се:

- Тотално верижно несврзаните простори се совпаѓаат со тотално разделените простори.

- За секоја проксимативна мрежа $(f_v): X \rightarrow Y$ може да се индуцира пресликување $(f_v)_\# : QX \rightarrow QY$, каде што QX и QY се просторите на квазикомпонентите (= компонентите на верижна сврзаност) на X и Y , соодветно.

- Поимот на крајна точка над покривач се совпаѓа со веќе познати соодветни поими во синцирен континуум.

З А К Л У Ч О К

Во приложената докторска теза, ПОКРИВАЧИ И ВЕРИЖНА СВРЗАНОСТ. НЕПРЕКИНАТОСТ НАД ПОКРИВАЧИ, за првпат систематски се докажуваат основните теореми за сврзаност со помош на поимот верижна сврзаност и се испитуваат особините на овој поим. Воведени се нови поими базирани на поимот верижна сврзаност и докажани се повеќе особини на овие поими од страна на кандидатот за доктор на науки м-р Емин Дурмиши.

Кандидатот покажува дека може успешно да работи со методите кои се применуваат во докторската теза. Тезата претставува оригинален придонес на м-р Емин Дурмиши и ги содржи елементите за успешно изработена докторска дисертација.

Му предлагаме на Наставно-научниот совет на Природно-математичкиот факултет да го усвои извештајот на Комисијата за преглед и оцена и да овозможи јавна одбрана.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

**Д-р Зоран Мисајлески, вонреден професор,
Градежен факултет, УКИМ – Скопје (претседател), с.р.**

**Д-р Никита Шекутковски, редовен професор,
Природно-математички факултет, УКИМ – Скопје
(ментор), с.р.**

**Д-р Ѓорги Маркоски, редовен професор,
Природно-математички факултет, УКИМ – Скопје, с.р.**

**Д-р Мартин Шоптрајанов, вонреден професор,
Природно-математички факултет, УКИМ – Скопје, с.р.**

**Д-р Анета Велкоска, вонреден професор,
Универзитет „Св. Апостол Павле“ во Охрид, с.р.**

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „ЗАСТАПЕНОСТ И УЛОГА НА *BACTEROIDES* И *FUSOBACTERIUM* КАЈ ПАЦИЕНТИ ОД МАКЕДОНСКА И АЛБАНСКА ПРИПАДНОСТ СО ПАРОДОНТОПАТИЈА” ОД Д-Р УРИМ ТЕФИКУ, ПРИЈАВЕНА НА СТОМАТОЛОШКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет во Скопје, на седницата одржана на 7.4.2022 година, формираше Комисија за оценка на докторската дисертација на кандидатот д-р Урим Тефику со наслов „Застапеност и улога на *Bacteroides* и *Fusobacterium* кај пациенти од македонска и албанска припадност со пародонтопатија“, во состав: проф. д-р Стевица Ристеска (претседател), проф. д-р Мирјана Поповска (ментор), проф. д-р Маја Пандилова (член), проф. д-р Вера Радојкова-Николовска (член) и проф. д-р Лидија Поповска (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатот д-р Урим Тефику, со наслов „Застапеност и улога на *Bacteroides* и *Fusobacterium* кај пациенти од македонска и албанска припадност со пародонтопатија“, содржи 126 страници компјутерски обработен текст во фонт Georgia со 1 проред и големина на букви 11, со 193 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги, национални прописи, меѓународни акти и интернет-ресурси.

Трудот е структуриран во 8 глави, вовед и заклучни согледувања. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Во **воведот** на трудот, изложени се предметот и целите на истражувањето, хипотезата, истражувачките прашања, теоретската рамка и методите на истражувањето. Кандидатот, повикнувајќи се на консултираната литература, укажува дека оваа студија претставува солидна база на која во иднина ќе се надградат нови наоди и нови сознанија, но ќе биде импулс повеќе за нови идеи, посовремени, попрецизни и посуптилни, за некои идни генерации кај кои ова истражување ќе побуди интерес.

Првата глава од докторската дисертација е насловена „Вовед“. Во неа е анализирана пародонтопатијата како мултифакториелно воспалително заболување и патогенетските случувања кои се одигруваат во пародонтот. Епидемиолошките податоци говорат дека пародонталната болест е мошне распространета во популацијата, т.е. може да зафати до 90 % од светското население. Кандидатот потврдува дека заболувањето на пародонтот е инфективна болест на ткивата кои го опкружуваат забот со широк спектар на клинички, микробиолошки и имунолошки нарушувања. За неа се верува дека најверојатно е последица на динамична интеракција помеѓу инфективните агенси, имунолошкиот одговор на домаќинот, изложеност на животната средина и генетската предиспозиција.

Во воведното изложување се потенцира дека застапеноста и односот меѓу бактериските видови е посебно корисен податок во разјаснување на биологијата на субгингивалниот плак. Бактериите од субгингивалниот плак се сметаат како примарен етиолошки фактор за појава на пародонтопатијата, но според одредени автори само неколку видови, како што се: *A. actinomycetemcomitans*, *T. forsythia* и *P. gingivalis*, се посочуваат како главни периопатогени. *P. gingivalis* и *F. Nucleatum*, благодарение на вирулентните компоненти со кои располагаат, успеваат да преживеат во своето комплицирано опкружување со селективно модулирање на имуновоспалителниот одговор на домаќинот. Голем број анаероби се посочени како микроорганизми кои учествуваат во патогенетските случувања во пародонтот предизвикувајќи гингивална

инфламација, пародонтално-ткивна деструкција и ресорпција на коскениот супстрат. Меѓу одговорните за овие случувања се апострофираат *Fusobacterium* и *Bacteroides*.

Мотивиран од овие факти, кандидатот појавил интерес да ги доразјасни влијанието и улогата на овие два периопатогена во пародонтот. Поврзувајќи го нивното присуство во пародонталните џепови со начинот на живеење, исхраната, поднебјето и оралнохигиенските навики, со различните клинички стадиуми кај хроничната и агресивната пародонтопатија, се потрудил да даде одговор на клучни прашања. Во оваа докторска дисертација, кандидатот се доближил до разрешувањето на одредени дилеми, но и дефинирал ставови и препораки во интерес на оралното здравје и општиот системски статус кај припадниците од македонска и албанска националност.

Во втората глава е приложен литературниот преглед. Преку богато цитираната литература, кандидатот го разјаснува составот на оралната микробиолошка флора која е клучна во дефинирање на неговата улога кај здравиот и заболениот пародонт. Многу од овие видови бактерии имаат патоген потенцијал, но само неколку може да бидат вистински иницијатори на болеста, додека другите се последица на новосоздадените услови во кои одделни периопатогени прилично едноставно виреат, а се резултат на постоење на болест. Со набљудување, следење и проучување на одделни патогени во пародонтот, сегашните докази укажуваат дека застапноста на периопатогените микроорганизми, како што се *F. nucleatum*, *A. actinomycetemcomitans* и *P. gingivalis*, се разликува помеѓу етничките групи. Ваквите разлики се чини дека се поврзани со тропизмот на домаќинот (т.е. специфична адаптација на суппопулациите на бактериските подвидови кон одредени генетски родови на домаќините) повеќе отколку на разликите во географско влијание и условите на живот.

P. gingivalis е сој на бактерии кој припаѓа на црвениот комплекс и кој во најголем случај се поврзува со хроничната пародонтопатија (СНР) и прогресија на пародонталната деструкција. *F. nucleatum* припаѓа на семејството *Bacteroidaceae*, докажано е дека истовремено е доминантен микроорганизам во пародонтот. Тој е Грам-негативен анаеробен вид на *Fusobacteriae*, бројно најдоминантни во биофилмот на деналниот плак и важен фактор во екологијата на биофилмот и хуманите инфективни болести. Во услови на заболување, сепак *F. nucleatum* е еден од најзастапените видови пронајден и надвор од усната празнина (во цревата, овариумите, плацентата, бронхиите). Наведената литература ја посочува патогеноста на *F. nucleatum*, која делумно се припишува на неговата функција како „мост во организмот“, кој поддржува интеграција на периопатогените во оралните биофилмови. *F. nucleatum* е еден од најприсутните видови во усната празнина. Тој е вклучен во сите форми на пародонталната болест, потенцирајќи ја благата реверзибилна форма на гингивитис или напреднатите неповратни форми на пародонтопатија, хроничната пародонтопатија, локализирана агресивна пародонтопатија, генерализирана агресивна пародонтопатија и многу други.

Во литературата постои податок дека оралната бактериска флора е богата и се карактеризира со исклучителна разновидност. Квантитативно се проценува на вредности кои надминуваат повеќе од 700 различни видови и филоטיפови, кои припаѓаат на девет соеви; деферибактерии, спирохети, фузобактерии, актинобактерии, фирмикути, бактериодес, протеобактерии и две без одгледувачки членови; OP11 и TM7. Малку е познато за просторната дистрибуција на овие таксони во оралните биофилмови.

Потпирајќи се на целокупно богато обработената литература несомнено е дека *F. nucleatum* има прилично важна улога во патогенезата на заболувањата во усната празнина. Каде неговата улога е доминантна, а каде помошна, е тема на други дополнителни истражувања, анализи и известувања.

Трета глава е поглавјето каде што се посочени главната и дополнителните работни хипотези. Кандидатот се потрудил да ја утврди застапеноста и да ја регистрира

евентуалната разлика на одредени периопатогени: *Bacteroides* и *Fusobacterium* кај група припадници од македонска и албанска националност, како и да ги евидентира и поврзе присутните периопатогени кај испитаниците од македонска и албанска популација со начинот на живот и навики кај двете групи.

Дел од поставените цели се следните: да се воочат евентуалните сличности и различности по однос на застапеност и состав на посочените периопатогените кај испитаници со хронична пародонтопатија чија длабочина на пародонталните џепови е од 3-5 mm и >5 mm, да се испита можната корелација помеѓу присуството на овие периопатогени и различната длабочина на пародонталните џепови и да произлезат насоки во менаџирање на двете форми: СНР и AgP.

Работни хипотези

Во **четвртата глава** се објаснети применетите научни методи и начин на работа.

Кандидатот, со цел да постигне што поразличен истражувачки примерок (различно поднебје и начин на живеење, различни навики, исхрана и др.), вклучил две групи испитаници, и тоа од: албанска и македонска припадност.

Кандидатот информира дека истражувањето е спроведено делумно на Клиниката за болести на устата и пародонтот (испитаниците од македонска националност), при УСКЦ „Св. Пантелејмон“ во Скопје, Р Македонија, и УСКЦ во Приштина, Р Косово, каде што се опфатени пациенти од албанска националност.

Земените примероци за испитување се проследени на Институтот за микробиологија при Медицинскиот факултет во Скопје. Вклучени се 180 пациенти на возраст од 35 до 65 години, поделени во две групи според етничка припадност: пациенти припадници на албанска и македонска националност. Кај сите испитаници, социо-економскиот, демографскиот, начинот на живот и животните навики се нотирани преку прашалник, објавен во трудот на Akarlan, превземен од базата на Pub Med. Групата испитаници од македонска и албанска припадност, се распределени во две подгрупи: пациенти со длабочина на пародонталните џепови од 3 до 5 mm и > 5 mm.

Клиничките испитувања опфатија евидентирање на пародонталниот преку: индекс на дентален плак (DP) според Silness-Loè, индекс на гингивална инфламација (GI) според Loè-Silness, индекс на клинички губиток на атачмен (CAL) и длабочина на пародонталните џепови – PPD International Workshop for Classification of Periodontal Diseases, 1999.

При клиничко-лабораториските истражувања земени се примероци од денталниот плак субгингивално кај пациенти со длабочина на пародонталните џепови од 3 до 5 и > 5 mm. Примероците од субгингивален дентален плак се земени со помош Absorbent paper points, Vericom, Eazi-Endo, Chuncheon-Sl. Korea, а потоа се пренесени во стерилни микробиолошки пластични епруветки – епендорфи сосуспендиран 1ml 1xPBS (phosphate buffered saline) раствор -буфер (pH=7.4). Земените примероци веднаш се поставен во тиогликолатен и во рок од 1 час пренесен на Институтот за микробиологија каде што беше анализиран. Сите добиени наоди се статистички обработени.

Петтата глава ги прикажува добиените резултати и нивното значење. Според спроведената анализа, просечната вредност на GI во подгрупата каде што PPD изнесувала од 3 до 5 mm СНР-al. Сигнификантно е повисока споредена со СНР-mk. (Mann-Whitney U Test: $Z=4,509$; $p=0,00001$). Во подгрупите каде што PPD изнесувала >5mm, просечните вредности на GI кај СНР-al. и СНР-mk. не се сигнификантно различни, т.е. Mann-Whitney U Test: $Z=1,427$; $p=0,1537$. Подгрупата AgP-al., наспроти AgP-mk. (>5mm), прикажува сигнификантно пониска вредност на гингивална инфламација (Mann-Whitney U Test: $Z=-2,757$; $p=0,0058$).

Просечната вредност на DP во подгрупите СНР-al. 3-5mm и >5mm е сигнификантно повисока споредено со СНР-mk. 3-5mm и >5mm т.е. (Mann-Whitney U Test: $Z=5,411$; $p=0,00001$) и (Mann-Whitney U Test: $Z=2,158$; $p=0,0309$). Подгрупата AgP-

al. (>5mm) прикажува сигнификантно пониски вредности споредени со подгрупата AgP-mk. Mann-Whitney U Test: $Z=-2,802$; $p=0,0051$.

Што се однесува до длабочината на PPD и CAL во подгрупата СНР-al. (од 3 до 5 mm) евидентирана е сигнификантно повисока вредност споредена со СНР-mk. Во двете подгрупи со СНР (>5mm). просечните вредности не се сигнификантно различни. Подгрупата со AgP-al. наспроти AgP-mk. (>5mm) прикажала сигнификантно пониска вредност на длабочината на PPD т.е. (Mann-Whitney U Test: $Z=-5,167$; $p=0,00001$), т.е. (Mann-Whitney U Test: $Z=-4,901$; $p=0,00001$).

Fusobacterium во подгрупата СНР-al. и СНР-mk. (3-5 mm) присутен е во еднаква пропорција по 2 (6,7%) пациенти ($p>0,05$). Кај СНР-al. и СНР-mk. (>5 mm) *Fusobacterium* е присутен кај 5 (16,7%) vs. 4 (13,3%) пациенти, без сигнификантна асоцираност со било која од подгрупите ($p>0,05$), а кај подгрупата со AgP-al. (>5 mm), периопатогенот *Fusobacterium* присутен е кај 14 (46,7%) пациенти, што за $p<0,05$, е сигнификантно повеќе застапен од AgP-mk. (>5 mm), каде што е присутен кај 6 (20%) пациенти (Pearson Chi-square test: $X^2=4,800$; $df=1$; $p=0,0285$).

Во подгрупата СНР-al. (3-5 mm) *Bacteroides* се присутни кај 7 (23,3%) пациенти, што за $p<0,05$, е сигнификантно помалку од СНР-mk. (3-5 mm) каде што се присутни кај 26 (86,7%) пациенти (Fisher exact test: $p=0,00001$). Во двете подгрупи СНР-al. и СНР-mk. (>5 mm) соодносот е ист како и кај подгрупите со PPD (>5 mm). Сојот *Bacteroides* е за 3 пати почест кај СНР-mk. >5 mm споредено со СНР-al. >5 mm [OR=3,0 (1,05–8,60) 95% CI]. Во подгрупата AgP-al. (>5 mm). *Bacteroides* беа за 8,63 пати почести кај AgP-mk. >5 mm, споредено со AgP-al. (3-5 mm) [OR=8,63 (2,56–29,07) 95% CI].

Во однос на нормалната флора, кандидатот потврдува дека во подгрупата СНР-al. (3-5 mm) и (>5 mm) присутна е кај 25 (83,3%) пациенти, т.е. 22 (73,3%), што за $p<0,05$ е сигнификантно повеќе од СНР-mk. (3-5 mm) и (>5 mm), каде што е присутна кај 14 (46,7%) и 14 (46,7%) пациенти (Pearson Chi-square test: $X^2=8,864$; $df=1$; $p=0,0029$). Во подгрупата AgP-al. (>5 mm), нормална флора имало кај 16 (53,4%) пациенти, што за $p>0,05$, не е со сигнификантна значајност во однос на AgP-mk. (3-5 mm), каде што била присутна кај 14 (46,7%) пациенти (Pearson Chi-square test: $X^2=0,266$; $df=1$; $p=0,6056$).

Испитуваните корелации прикажаа за $p>0,05$, во анализираниите подгрупи, не е утврдена сигнификантна корелација (Spearman Rank order correlations) за ни една од останатите комбинации помеѓу некој од четирите клинички параметри и присуството на *Fusobacterium*. Додека, пак, за $p<0,05$, постои сигнификантна линеарна умерена позитивна корелација помеѓу присуството на *Bacteroides* и DP ($R_{(30)}=0,367$; $p=0,046$). Со растењето на DP кај пациентите со СНР-mk. (3-5 mm) сигнификантно се зголемува и присуството на *Bacteroides*.

За влијанието на исхраната и застапеноста на овој бактериски сој за $p<0,05$, кај пациентите со СНР-mk. (3-5 mm), кандидатот го потврдува фактот дека постои сигнификантна линеарна негативна умерена корелација помеѓу присуството на *Bacteroides* и консумација на брза храна за ручек ($R_{(30)}=-0,427$; $p=0,019$).

Зеленчукот за вечера никогаш или ретко не го практикувале најголем дел од групите и подгрупите.

Во однос на хигиенските навики, дополнителните средства за орална хигиена сигнификантно повеќе се користени кај пациентите од подгрупата СНР-mk. (3-5 mm) за Fisher exact test: $p=0,0006$, потоа кај пациентите од подгрупата СНР-mk. >5 mm за Fisher exact test: $p=0,0001$, додека пак за $p>0,05$, примена на дополнителни средства за орална хигиена не е сигнификантно асоцирана со подгрупата на пациентите AgP-al. (>5 mm)/AgP-mk. >5 mm. До идентични наоди се дојде и при анализа на параметарот четкање на заби.

Дополнителната анализа со Spearman Rank order correlations укажа дека: за $p<0,05$, кај пациентите со СНР-al. (3-5 mm) постои сигнификантна линеарна негативна јака корелација помеѓу присуството на *Bacteroides* и четкањето на заби ($R_{(30)}=-0,515$; $p=0,004$) и за $p>0,05$, во сите останати анализираниите подгрупи не е утврдена сигнификантна корелација помеѓу испитуваните параметри за орално здравје и присуството на *Bacteroides*.

Преку добиените наоди согледано е дека за $p > 0,05$, во ни една од анализираните подгрупи не е утврдена сигнификантна корелација (Spearman Rank order correlations) помеѓу присуството на *Fusobacterium* и испитуваните параметри.

Шестата глава е формулирана како примена на резултатите од истражувањето и можни насоки за натамошни истражувања.

Во оваа студија, кандидатот регистрира одредени отстапувања во одделни параметри кои се важни клинички знаци на пародонтопатијата. Сосема е јасно дека клиничката експресија на болеста е директно поврзана со активноста на одредени периопатогени меѓу кои *Fusobacterium* и *Bacteroides*. Оттука, логичен е мотивот на главниот истражувач да ги поврзе овие два анаероби со пародонтолошкиот статус, со цел наодите да се применат во клиничката пракса, кои ќе бидат основа за идна надградба кога со нови сознанија ќе се раѓаат нови идеи.

Во испитуваните корелации за $p > 0,05$, во анализираните подгрупи, не е утврдена сигнификантна корелација (Spearman Rank order correlations) за ни една од останатите комбинации помеѓу некој од четирите клинички параметри и присуството на *Fusobacterium*. Додека, пак, за $p < 0,05$, постои сигнификантна линеарна умерена позитивна корелација помеѓу присуството на *Bacteroides* и DP ($R_{(30)} = 0,367$; $p = 0,046$). Со растењето на DP кај пациентите со СНР-мк. (3-5 mm), сигнификантно се зголемува и присуството на *Bacteroides*.

Нутритивните недостатоци од витамините (B12), калциум и витамин Д, цинк и многу други витамини и микроелементи го загрозуваат пародонталното здравје на индивидуите. Кандидатот потенцира дека испитувањата на овој план покажуваат дека во средина во која се користи храна богата со витамини и протеини регистриран е солиден и задоволителен орален статус, за разлика од оние чија потрошувачка на храна е богата со јагленихидрати. Кај нив оралниот и пародонталниот статус е далеку посериозен од аспект на кариес или гингивитис.

Во контекст на овие сознанија, како фактори кои влијаат врз пародонтопатијата се споменуваат начинот на исхрана, поднебјето на живеење, секојдневните оралнохигиенски навики и многу други. Овие можни етиолошки причинители се поврзуваат со застапеноста и улогата на *Fusobacterium* и *Bacteroides*.

Во оваа насока се истражувањата кои го покажуваат следното: за $p < 0,05$, кај пациентите со СНР-мк. (3-5 mm) постои сигнификантна линеарна негативна умерена корелација помеѓу присуството на *Bacteroides* и консумација на брза храна за ручек ($R_{(30)} = -0,427$; $p = 0,019$). Во однос на исхраната која се консумира за појадок, согледано е дека за $p > 0,05$, во ни една од анализираните подгрупи не е утврдена сигнификантна корелација (Spearman Rank) на присуството на *Fusobacterium* со фреквенцијата на консумирање за појадок на некој од 8-те пијалаци/храна.

Освен системските нарушувања кои се евидентни, во оваа глобална нутритивна промена на исхраната, нормално е да се очекуваат промени врз оралното и пародонталното здравје. Така, кандидатот тврди дека врз денталниот и пародонталниот статус кај одредени индивидуи влијаат одредени фактори. Овие две состојби во голема мера се поврзани со начинот на исхрана. Имено, анализата укажува дека, за $p > 0,05$, фреквенцијата за консумирање зеленчук несигнификантно ги намалува, а консумирањето брза храна несигнификантно ги зголемува вредностите на четирите клинички параметри (GI, PI и PPD).

За солиден орален статус потребна е секојдневна и правилна орална хигиена, која опфаќа четкање на забите, но и примена на дополнителни средства за орална хигиена.

Иако во студијата постојат одредени варијации и отстапувања во клиничките, клиничко-лабораториските и лабораториските наоди, генерално земено може да се посочи фактот дека бактерискиот сој *Bacteroides* е пофреквентно застапен кај пациенти со СНР мк., а *Fusobacterium* е почест кај пациентите со AgP од албанска припадност.

Спроведената корелација помеѓу *Fusobacterium* и *Bacteroides* во најголем дел од апострофираните параметри не е евидентирана, што значи начинот на исхрана,

поднебјето, животните секојдневни навики и навиките во одржување орална хигиена не влијаат врз застапеноста на овие периопатогени.

Студијата има епидемиолошки карактеристики, но воедно би можело да биде вброена во студии со научен и апликативен карактер. Нејзината применливост произлегува од веќе направената концепција која е преточена во цели на истражувањето.

Добиените наоди укажуваат дека присуството на периопатогените *Fusobacterium* и *Bacteroides* е регистрирано кај поедини групи и подгрупи на испитаниците, но неможе да бидат поврзани со начинот на исхрана, ниту пак со одржување орална хигиена.

Иструкции и препораки за начинот на одржување орална хигиена, примена на основните и дополнителните средствата и понатаму останува императив за секој терапевт.

Авторот преку ова истражување потврдува дека е солидна база на која во иднина ќе се надградат нови наоди и нови сознанија, но ќе биде импулс повеќе за нови идеи посовремени, попрецизни и посуптилни на некои идни генерации кај кои ова истражување ќе побуди интерес.

Во седмата глава, приложени се заклучните согледувања. *Fusobacterium* сигнификантно е повеќе застапен кај припадниците на албанската националност со дијагностицирана AgP, за разлика од сојот *Bacteroides* кој е пофреквентно застапен кај пациенти со СНР од македонска националност. Кај припадниците со албанска и македонска националност со СНР и длабочина на PPD од 3 до 5 mm и над >5 mm, застапеноста на *Fusobacterium* е скоро идентична, додека оваа бактерија е сигнификантно поприсутна кај припадниците од албанска националност. Сигнификантна корелација постои само помеѓу присуството на *Fusobacterium* и клиничките параметри PPD и CAL во подгрупата AgP al. >5 mm. Исхраната консумирана во главните оброци нема влијание врз застапеноста на сојот *Fusobacterium* и *Bacteroides*, а редовните посети кај стоматолог, примената на дополнителни средства за одржување орална хигиена и четкањето на забите сигнификантно повеќе асоцираат со пациентите од групата СНРmk. (3-5 mm).

Осмата глава ги посочува библиографските ресурси на кои се повикува кандидатот, користени во идејата и оформувањето на овој труд. Тие бројат 193 референци. Цитирани се голем број библиографски единици од понов датум, од кои најголем дел од странско потекло актуелни во оваа област.

Предмет на истражување

Во реализацијата земени се предвид повеќе критериуми во оваа студија: пациенти со хронична пародонтопатија во клинички манифестен и терминален стадиум и пациенти со агресивна пародонтопатија чија PPD>5. Детерминирани се двата бактериски соја *Fusobacterium* и *Bacteroides* кај различни клинички форми на пародонтопатија и различен клинички стадиум, начинот на исхрана и средствата за одржување орална хигиена.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Во отсуство на претходни искуства на оваа проблематика, оваа студија е досега единствена на ова опкружување од епидемиолошки аспект која го опфаќа статусот на припадниците од македонска и албанска припадност. Добиените резултати во овие простори и пошироко би можеле во иднина да се користат како база кои би се надградиле со нови искуства и сознанија. Влијанието на поднебјето, личните хигиенски навики, исхраната и, воопшто, начинот на живот на две најзастапени групи на национална припадност досега не биле предмет на истражување. Искуствата кои се темелат на ова истражување се првични и драгоцени за препознавање на моменталната состојба разгледувана од овој агол, но и корисни податоци за раѓање нови идеи.

Краток опис на применетите методи

Во реализацијата земени се предвид повеќе критериуми во оваа студија: пациенти со хронична пародонтопатија во клинички манифестен и терминален стадиум и пациенти со агресивна пародонтопатија чија PPD>5. Детерминирани се двата бактериски соја *Fusobacterium* и *Bacteroides* кај различни клинички форми на

пародонтопатија и различен клинички стадиум кои се поврзани со начинот на исхрана и средствата за одржување орална хигиена.

Краток опис на резултатите од истражувањето

Оваа студија претставува солидна база на која во иднина ќе се надоврзат нови наоди и нови идеи, но ќе биде импулс повеќе за нови истражувања посовремени, попрецизни и посуптилни на некои идни генерации кај кои оваа студија ќе побуди интерес.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатот д-р спец. Урим Тефику, со наслов: **ЗАСТАПЕНОСТ И УЛОГА НА BACTEROIDES И FUSOBACTERIUM КАЈ ПАЦИЕНТИ ОД МАКЕДОНСКА И АЛБАНСКА ПРИПАДНОСТ СО ПАРОДОНТОПАТИЈА**, претставува истражување во подрачјето медицински науки и здравство, поле: стоматологија, област: пародонтологија. Изработката на темата на оваа докторска дисертација потврдува дека клиничката експресија на пародонтопатијата е директно поврзана со активноста на одредени периопатогени, меѓу кои *Fusobacterium* и *Bacteroides*. Оттука, логичен бил и мотивот да се поврзат овие два анаероба со пародонтолошкиот статус, со цел наодите да бидат применливи во клиничката пракса.

Истражувањето има научен придонес бидејќи отвора нови хоризонти во истражувањата преку детектирање на овие два бактериски соја со различните клинички форми и стадиуми на пародонтопатијата. Истовремено, трудот има исклучително апликативен карактер бидејќи искуствата што произлегуваат од ова истражување може да бидат применети во секојдневната клиничка пракса, но и да се оформат препораки кај пациентите од различна национална припадност.

Докторската дисертација на кандидатот д-р спец. Урим Тефику, со наслов: **ЗАСТАПЕНОСТ И УЛОГА НА BACTEROIDES И FUSOBACTERIUM КАЈ ПАЦИЕНТИ ОД МАКЕДОНСКА И АЛБАНСКА ПРИПАДНОСТ СО ПАРОДОНТОПАТИЈА**, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатот, пред одбраната на докторскиот труд, ги објавил (како прв автор, во меѓународни научни списанија или еден труд во списание со импакт-фактор) следниве рецензирани истражувачки трудови:

1. **Tefiku U**, Popovska, M, Cana A, Zendeli-Bedxeti L, Recica B, Spasovska-Gjorgovska, A Spasovski, S (2020). Determination of the Role of *Fusobacterium Nucleatum* in the Pathogenesis in and Out the Mouth. *PRILOZI*. 2020; 41: 87-99. 10.2478/prilozi-2020-0026.
2. **Tefiku U**, Popovska M, Cana A, Zendeli Bedxeti, L, Bilbil, R, Spasovska-Gjorgovska, A, Spasovski, S. Influence of Certain Nutritional Products On Periodontal Status. *European Scientific Journal*, *ESJ*, 2022; 18(11): 90. <https://doi.org/10.19044/esj.2022.v18n11p90>

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Главни научни придонеси на кандидатот. Ова е прво истражување од овој тип спроведено на овие простори. Разликите во субгингивалниот наод кај различна етничка припадност е податок кој ја развива научната мисла и го поврзува овој факт со начинот на живот, поднебјето и исхраната. Секојдневните навики во живеење, исхрана или, пак, припадност се одразуваат врз оралниот медиум. Оттука произлегуваат насоки кои упатуваат во појава на типот на заболувањето кое се појавува во популацијата, за менување на навиките со цел појава на помала инцидентност на болеста и појава на долги ремисии и куси повторувачки атаки.

Подрачје на примена и ограничувања. Подрачјето на примена е медицински науки и здравство, поле: стоматологија и област: пародонтологија. Исто така, може да се применува во полето медицина и областа микробиологија. Ограничувања во ова подрачје за применливост нема.

Можните понатамошни истражувања, кои можат да се надоврзат на оваа тема, се продлабочување на истражувањето, во насока на одредување потсоеви на овие бактерии. Со овие наоди ќе се дефинираат попрецизно потсоевите на овие бактерии кои учествуваат во патогенезата на пародонтопатијата. Идентичниот или разноликиот наод кај различните форми и стадиуми на пародонтопатијата ќе одгатне уште една дилема долго присутна во етиопатогенезата на болеста.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатот **д-р Урим Тефику** со наслов: „Застапеност и улога на *Bacteroides* и *Fusobacterium* кај пациенти од македонска и албанска припадност со пародонтопатија.

КОМИСИЈА

Проф. д-р Стевица Ристоска, претседател, с.р.

Проф. д-р Мирјана Поповска, ментор, с.р.

Проф. д-р Маја Пандилова, член, с.р.

Проф. д-р Вера Радојкова-Николовска, член, с.р.

Проф. д-р Лидија Поповска, член, с.р.

Издвоени мислења (доколку има):

Прилог бр. 5

**ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ФАКУЛТЕТ ЗА ДРАМСКИ УМЕТНОСТИ СКОПЈЕ**

1. МАГИСТЕРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Батухан Ибрахим	„Присуството, значењето и отсуството на крупниот кадар во филмската нарација,,	“The presence, meanings and absence of close-ups in the film narrative”.	Проф. д-р Антонио Митриќески	0202-259/5 од 29.03.2022
2.	Гордана Малешевиќ	„Внатрешните конфликти на ликовите во психолошката драма Чуварот	"The internal conflicts of the characters in the psychological drama "The Guardian""	Проф. д-р Сашко Насев	0202-259/6 од 29.03.2022
3.	Горан Томиќ	„Режијата и процесот на снимање на среднометражен филм во еден кадар,,	"The directing and the process of shooting a medium lenght film in one shot."	Проф. д-р Антонио Митриќески	0202-259/7 од 29.03.2022

**ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И
ХРАНА**

2. МАГИСТЕРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Кирил Стојановски	Сулфур диоксид како фактор за квалитет на виното Ризлинг	Sulfur dioxide as a factor of quality of wine Riesling	Михаил Петков	Бр. 02-290/9 15.4.2022 година
2.	Влатко Анчев	Влијанието на пектолитички ензими врз хемискиот состав и квалитетот на вината од сорта мерло во Тиквешко Виногорје	The influence of the pectolitic enzymes on the chemical composition and quality on the wines of the Merlot variety in Tikvesh wine region	Михаил Петков	Бр. 02-290/10 15.4.2022 година

РЕФЕРАТ
**ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-
НАУЧНАТА ОБЛАСТ (ДИСЦИПЛИНА): ВИДОВИ ИНСТРУМЕНТИ (ПИЈАНО) (60910)**
НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА МУЗИЧКА УМЕТНОСТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Факултет за музичка уметност – Скопје, објавен во весникот „Вечер“ на 14.3.2022, за избор на наставник во сите наставно-научни звања по областа: видови инструменти (пијано) (60910) и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот и уметнички совет, бр. 02-296/2 донесена на 14.4.2022 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. м-р Катерина Костадиновска-Гелебешева, проф. д-р Ана Гацева и проф. д-р Марија Ѓошевска.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација, го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за наставник во сите наставно-научни звања по областа видови инструменти (пијано), во предвидениот рок се пријави кандидатката вонр. проф. д-р Кристина Светиева, во моментот вработена на Факултетот за музичка уметност во Скопје.

Кристина Светиева

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кристина Светиева е родена во Скопје, на 18.5.1985 год. Благодарение на својата извонредна музичка надареност, започнува да учи пијано на шестгодишна возраст и се запишува во МБУЦ „Илија Николовски-Луј“. Своето основно музичко образование го завршила во 1999 год. Завршувајќи ја осмолетката една година порано, се запишала во средниот оддел на МБУЦ и матурирала во рок од три години во 2002 год.

По запишувањето на ФМУ во Скопје, дипломирала на Одделот за клавишни инструменти во класата на проф. Тодор Светиев со посебна пофалба (оценка 10 *Cum laude*) во 2006 год. Магистрирала во 2008 год. под менторство на проф. Жени Захаријева, исто така, со посебна пофалба (оценка 10 *Cum laude*), а во април 2014 год. докторирала на Факултетот за музичка уметност во Скопје, под менторство на проф. Жени Захаријева и проф. д-р Димитрије Бужаровски.

Во 2010 година ја завршила својата двегодишна специјализација на реномираната музичка академија во Париз „Schola Cantorum“ под менторство на проф. Жени Захаријева и се стекнала со дипломите „Diplome Superieur de la Schola Cantorum“ и „Cycle de Virtuosite Certificat de 1ere annee“.

Од 2006 до 2010 год. работела како педагог по пијано во ДМБУЦ „Илија Николовски-Луј“ во Скопје. Од 2006 до 2008 год. ангажирана е како демонстратор на Одделот за клавишни инструменти на ФМУ – Скопје. Во мај 2008 година, К. Светиева е избрана како асистент по пијано на Факултетот за музичка уметност во Скопје, во дополнителен работен однос. Во февруари 2010 година, К. Светиева е избрана како асистент по пијано со заснован работен однос на неопределено време на ФМУ – Скопје. На 19.12.2012 година, К. Светиева е избрана за доцент по предметите Пијано и Камерна музика на ФМУ – Скопје, со заснован работен однос на неопределено време. Во октомври 2017 година, К. Светиева е избрана за вонреден професор по предметите Пијано и Камерна музика на ФМУ – Скопје, со заснован работен однос на неопределено време.

Вонр. проф. д-р Кристина Светиева има остварено повеќе тонски и видеозаписи за МРТВ, а во 2018 година го издаде својот прв носач на звук за пијано четири раце.

Вонр. проф. д-р Кристина Светиева е член на Сојузот на музички уметници на Македонија од 2007 година.

Вонр. проф. д-р Кристина Светиева активно се служи со англискиот јазик.

СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ

Професионалната биографија на К. Светиева започнува од нејзината најрани почетоци, дебитирајќи како солист со Македонската филхармонија на седумгодишна возраст.

Потоа следува учеството во телевизиското шоу за млади таленти „**Браво брависимо**“ на „Канал пет“ на италијанската телевизија како претставник од Македонија. На десетгодишна возраст, настапувала со Македонската филхармонија, изведувајќи го Хајдновиот концерт во G - dur во две последователни концертни вечери.

Првиот солистички рецитал го остварува на 12-годишна возраст.

Како извонреден талент, поканета е на престижниот музички фестивал во Анкара, Турција, каде што како најмлад учесник на единаесетгодишна возраст го изведува Баховиот концерт во f-moll пред двеилјадната публика. Настапувала на фестивалот во Северен Кипар со рецитал како најмлад учесник (15 години), а исто така учествувала и на балканскиот пијанистички форум во Разград, Р Бугарија, каде што настапувала како солист со Разградската филхармонија.

Кристина Светиева успешно настапува на подиумите низ Македонија („Охридско лето“, „Скопско лето“, „Денови на македонска музика“ „Златна лира“) и надвор од земјата (Турција, Италија, Франција, Бугарија, Шведска, Холандија, Хрватска, Чешка, САД). Настапите на К. Светиева секаде се проследени со топол прием и воодушевување од публиката и стручните кругови.

По повод изведбата на Хајдновиот концерт во „**Музичката витрина**“ на Радио Скопје ќе остане забележено дека „..... десетгодишната пијанистка Кристина Светиева, која е една од нашите талентирани и млади пијанисти, која и покрај младоста е добитник и на повеќе меѓународни признанија. Задоволство причинуваше да се слуша нејзиното свирење и затоа таа претставуваше вистинска атракција на овој пригоден концерт.“

Паралелно со нејзината концертна активност се одвива и нејзиниот едукативен процес, како и заложбите за професионално усовршување. Во текот на школувањето се истакнува како одличен ученик, а подоцна и студент со забележителни настапи на училишните и факултетските концерти каде што се истакнуваат изведбите на концертите од Равел во G-dur и Бетовеновиот концерт бр. 4.

Носител е на повеќе високи државни и меѓународни награди и признанија на натпреварите во Италија, Бугарија, Чешка, „Охридски бисер“, Сан Даниеле, Русалка.

Меѓу бројните нејзини настапи како позначајни се издвојуваат нејзиното деби со Македонската филхармонија на седумгодишна возраст, а потоа следуваат низа настапи со истиот оркестар, меѓу кои и праизведбата на Концертните етиди за пијано и оркестар од македонскиот композитор Борис Светиев, посветени на Кристина Светиева.

Забележителни се и настапите со оркестарот на Факултетот за музичка уметност, како и учеството на повеќе интернационални музички фестивали, меѓу кои: Интернационалниот музички фестивал во Анкара, Турција; Балканскиот пијанистички форум во Разград, Бугарија; Интернационалниот музички фестивал во Северен Кипар; Холандски музички сесии во Берген, Холандија; „Охридско лето“ во Охрид, Македонија; фестивалот „Златна лира“ во Скопје, Македонија.

Исто така, има остварено повеќе солистички рецитали во Скопје и низ Македонија, како и во странство, а посебно се истакнуваат нејзините солистички рецитали во Софија, Стокхолм и Париз, како и концертот во Њујорк со реномираната првенка на МОБ, сопранот Весна Ѓиновска-Илкова.

Во 2018 година, Кристина Светиева издава носач на звук со француска музика за пијано четирирачно.

Активен учесник е на бројни пијанистички семинари и мајсторски класи, каде што соработува со бројни еминентни педагози и пијанисти, како што се: **К. Сакаи, В. Крпан, М. Молова, Н. Штаркман, Ж. Захариева, А. Португез, П. Фолк, П. Донахју, Ц. О’Конор, М. Ф. Буке, Ф. Турисини, А. Лемони, М. Каишиге, Т. Каишиге** и сите го одбележуваат нејзиниот исклучителен талент и извонредните изведувачки способности.

Мислењето дадено од грчката пијанистка **Агате Лемони**, извонредно го отсликува уметничкиот лик на К. Светиева:

Писмо со препорака за Кристина Светиева

Почитувани,

Со ова писмо би сакала да ја препорачам младата пијанистка Кристина Светиева, со која имав шанса да се запознаам и да работам за време на Интернационалната пијанистичка средба во Сан Даниеле дел Фриули, каде што одржував мастер класи ова лето (2007).

Ми претставуваше големо задоволство да работам со еден таков талент.

Оваа млада пијанистка е навистина талентирана и харизматична во секој поглед. Поседува голема чувствителност и музикално разбирање. Има одлична комуникација со публиката и поседува уникатен шарм. Нејзиниот карактер е неприкосновен и се одликува со добрина и деликатност. Ова се одразува на нејзиниот тон, што е реткост за некој на нејзина возраст.

Таа е вреден работник и поседува голема страст за учење. Таа е интелигентна и остроумна.

Таа поседува одлична техника и мислам дека е исклучително надежен млад уметник.

Мое мислење е дека таа навистина ја заслужува најдобрата шанса и со цело срце ѝ посакувам брилијантна музичка кариера во блиска иднина.

Со почит,

Агате Лемони

За нејзиниот уметнички профил, индикативни се и рецензиите за нејзините рецитали одржани во Скопје во 2011 и 2013 година, како и за концертот одржан на 6.11.2017 година.

Рецензија за рециталот на пијанистката Кристина Светиева, одржан на 20.12.2011 во салата на ФМУ – Скопје во рамките на фестивалот „Златна лира“

Млада и извонредно зрела пијанистка, која длабоко навлегла во светот на светлиот пијанизам. Оној пијанизам кој знае да го однесе уметникот на патување низ несогледливите звучни пространства, низ звучните фрески на специфичната пијанистичка колоритност, низ филозофските или реалистичните имагинации кои само уметниците со развиена музичка интелигенција можат да ги осознаат, да ги согледаат и пренесат во етерот.

Ете некаде низ ваквите уметнички релации, се движеше интерпретацијата на Кристина Светиева, име кое значајно упатува на уметничка вредност која има корени овде во Македонија, а надградба од европскиот пијанизам на големата мајсторка на пијаното – Жени Захаријева, пијанистка со светско реноме. Солистичкиот концерт што оваа наша многу перспективна пијанистка Светиева го исполни, синоќа беше последниот концертен проект од годинешниот фестивал Златна лира, што го организира Сојузот на музичките уметници на Македонија.

Кристина Светиева направи една мошне чувствителна програма, избор на три маркантни звучни платна: дванаесетте прелудиуми од првата книга на големиот импресионист Клод Дебиси, брилијантната етида оп. 52, бр. 3 од Сергеј Прокофјев и грандиозната „Фантазија квази соната“ со наслов „По читањето на Данте“ од неповторливиот иноватор, виртуоз на сите времиња на пијаното, Франц Лист. Избор, кој од пијанистот го бара максимумот, уметнички, психофизички и, секако, сценски квалитет, бидејќи музиката е уметност која мора да звучи оригинално и амбиентално, задоволувајќи ги сите параметри на перфекционизмот. Токму, тој, перфекционизмот е вдлабочена компонента кај младата Светиева. Секој тон, творечка мисла, порака, виртуозност или говор со пијаното беа дел од уметничката емоционална природа на талентираната пијанистка. Дебиси звучеше со силно импресионистичка дескрипција, час елегичен, мирен, за потоа да прерасне во музички вулкан со експлозија на пијанистички валери.

Сите дванаесет прелудиуми беа звучни слики изработени до совршенство и на таков начин искажани.

По нив, етидата оп. 52, бр. 3 од Прокофјев прозвучи моќно, енергично и виртуозно со потребната доза за стил.

Кристина Светиева, очигледно на свој посебен, суштински, квалитетен начин ја восприема музиката на Лист. Таа уникатна пијанистичка и творечка димензија на големиот

виртуоз Лист, очигледно е добро анализирана од младата пијанистка, чиј силен, сугестивен, драматичен и енергичен удар на пијаното јасно укажува дека станува збор за исклучително надарен уметник, кој нема дилеми со техниката, ниту, пак, со сето она што го бара партитурата, бидејќи Светиева музицира по строгите, но индивидуални принципи што креативноста не ја запираат, туку напротив ја развиваат во уште поголема експресија.

Би завршиле со искреното чувство на вашиот известувач дека Кристина Светиева е име кое нуди издржана и реална, но, пред сè, музикална изведба која останува во увото. Се надеваме дека нејзината пијанистичка кариера ќе оди многу подалеку од Македонија, кон европските и светските музички сцени.

Како поткрепа на сето ова што го кажавме, почитувани слушатели, за пијанистката Кристина Светиева, во продолжение чујте фрагмент од концертот што се одржа синоќа во салата на Факултетот за музичка уметност во Скопје.

Рецензијата е објавена на 21.12.2011 во емисијата „Културна клучалка“ на првата програма на Радио Скопје.

**Скопје, Васка Наумова Томовска,
21.12.2011**

музички критичар и публицист

РЕЦЕНЗИЈА

(кон концертот на Кристина Светиева, пијано, Македонија,
одржан на 14 ноември 2013, Музеј на Град Скопје)

Како би ја нарекле концертната вечер на нашата еминентна пијанистка Кристина Светиева? Со еден збор – празник на пијанистичката уметност! Едночасовната звучна фреска на оваа наша надарена уметница на пијаното обилуваше со чудесен спектар на лирски и драмски, ерудитни емоции кои може да ги поседуваат само оние со исклучителен музички сензибилитет на својата природа.

Нејзиниот пијанистички свет се распространува на огромен креативен хоризонт во кој таа го создава својот убедлив уметнички квалификатив за акцентирана уметничка визија по која и се препознава. Светиева го поседува чувството во себе за осознавање на суштината на музичката материја и нејзина автентична експонација од сите аспекти на интерпретацијата – беспрекорност во читањето на нотниот текст, достигнување на имагинацијата на творецот и на неговата порака и на она што е најбитно интеракција на внатрешниот духовен свет со надворешноста на уметничкиот чин. Па, така, уште со самиот избор на програмата на вечерта на маркантната филозофска соната бр. 2 во g-moll од Р. Шуман, преку Шопеновата пијанистичка животворна музика, низ ноктурното бр. 2 во Es-dur и баладата бр. 4 во f-moll, до екстравагантниот и доминантен импресионистички свет на К. Дебиси со три слики од вториот Албум, а потоа и со прелудиумите – Потоната катедрала, Во сеќавање на Самуел Пиквик и Минстрели беше повеќе од очигледно дека Кристина Светиева ќе ја достигне високата духовна и уметничка точка, извлекувајќи го од себе екстрактот од музиката што таа ја создаваше во мигот. Беше искрено мотивирана – затоа што е вистински професионалец, беше беспрекорно прецизна во изведбата – затоа што успева да „понира“ длабоко во тонската архитектура на делата во кои секој тон беше јасно отсвилен и суштински донесен во неговата пијанистичка експликација со реалната звучна, стилска и филозофска поента. Музиката на тројцата великани на пијанизмот Шуман, Шопен и Дебиси беше оригинална звучна проекција во вистинска смисла на зборот, донесена со вдахновена изведувачка сила, која Светиева ја етаблира како пијанистка со индивидуален уметнички перформанс. Затоа, со искрено и чисто срце ќе кажеме дека е на вистинскиот пат кон она што денес во светот на уметноста се нарекува висока професионална интерпретација. И одбраната љубителска, но и, пред сè, професионалната публика ѝ се радуваше на оваа импресивна пијанистичка сеанса и затоа ја награди со бурни аплаузи и „браво“.

Васка Наумова Томовска,
музички критичар

(Кон концертот на пијанистичката вечер насловена „Француски импресии“
на Кристина Светиева и Ирина Наумовска Кверфурт, Музеј на град Скопје)

Кога се најавува концертен проект со мошне интригантен наслов, тогаш музичката, па и пошироката културна јавност, се крева на нозе, исполнувајќи го концертниот простор во голем и шаренолик состав од професионалци, до оние редовни или повремени проследувачи на музичките збиднувања. Задоволство за што вреди да се дојде и ужива во чиста, кристална пијанистичка уметност, во интерпретација облагородена со уметничка имагинација, изродена од музичката природа на две изразито надарени пијанистки кои имаат компактибилни сензибилитети, што ѝ овозможуваат таа имагинација да ја воспеваат со силно изразен уметнички јазик. Поднасловот концерт за пијано ансамбл, како иновативен изразен елемент, беше синтетизиран во комплетниот впечаток за сето она што го восприемавме како звучен амбиент, а со тоа и природно прифатен во подлабоката своја уметничка суштина. Француските импресии на младите пијанистки Ирина Наумовска Кверфурт и Кристина Светиева

импонираа со изведувачката енергија, со квалитетното и експлицитно експонирање на тонските структури на повеќеставните дела, особено на Сати, Дебиси и Равел, кои во комплетниот мозаик со музиката на Пуланк и Шабрие, оваа пијанистичка програмска вечер ја издигнаа на едно извонредно осмислено пресоздавање на еден филозофски замислен звучен модернизам, како тогашна авангарда во музичкиот свет. Од оваа, пак, денешна дистанца и Сонатата на Пуланк, Бурлескната поворка (премиерно изведена во Македонија) и Парадата на Сати (исто така премиерна изведба), како музика на француската модерна, прозвучија исто толку ново, со привлечна звучна колоритност, со еден свеж, би рекле силно воочлив звук, на кој не се останува индиферентен, напротив, тој звучен спектар од бои создава чудесна магија на уживање и занес. Наумовска Кверфурт и Светиева до најситни детали во аналитичкиот пристап на еден ваков специфичен програмски пијанизам, кој по многу нешта е уникатен и крајно оригинален, успеаја да нè вовлечат во тој француски музички имагинарен свет, обоен со страствени динамички градации, со технички одлично изработена партитура, со култивиран однос кон тој типичен француски пијанистички манир, што јасно упатува дека тие се суптилни познавачи на овие големи творци на францускиот пијанизам. Ете, импресивно и со звучна гама ги доживеавме и шесте антички епиграфи на Дебиси, комплексни музички цртежи кои го носат уметникот во екстатична димензија, зашто само така може да се отслика и доживее тој богат импресионистички свет на овој изразит композитор. Наспроти него, пијанистките супериорно и со возвишен интерпретациски сјај и енергија ја блеснаа познатата Шпанска рапсодија на Равел, од која блиску го почувствувавме нивниот пијанизам, прецизен, темпераментен, разигран во типичните шпански ритми и мелодии и изразито сугестивен во стилските компоненти на овој автор.

Концертот „Француски импресии“, концерт на пијано ансамбл, на македонската пијано генерација, докажана и на домашниот, но и на многу сцени од странскиот концертен подиум, Ирина Наумовска Кверфурт и Кристина Светиева, претставуваше одличен предизвик за публиката, а за македонската пијанистичка реалност беше гордост повеќе зошто да се изнесе една толку обемна, сложена и извонредно заложна програмска концепција на пијано музика која не е во голема мера застапена кај нас, значи храброст и уметничка доблест за сето она што најпрофесионално квалитетно го работи еден уметник на сцената. Посакувањето за реприза на еден ваков убав пијанистички проект скриено во душата го понесе секој од публиката која патем не ги штедеше дланките бурно да ги награди двете одлични пијанистки.

Васка Наумова Томовска,
музички критичар

ПРЕГЛЕД НА КОНЦЕРТНАТА ДЕЈНОСТ НА КРИСТИНА СВЕТИЕВА ВО ПЕРИОДОТ ОД 2017 ДО 2022 ГОДИНА

- 6.11.2017.** Рецитал за пијано четирирачно на Кристина Светиева и Ирина Наумовска Кверфурт во Музејот на Град Скопје
- 28.11.2017.** Рецитал со Весна Гиновска Илкова и Горан Муратовски во културниот центар Трајко Прокопиев во Куманово
- 20.12.2017.** Концерт со камерниот ансамбл за современа музика КонТемпора во Штип
- 24.12.2017.** Концерт со камерниот ансамбл КонТемпора во Концертната сала на ДМБУЦ – Скопје
- 2017** – Носач на звук со обоистот Томе Атанасов
- 2018** – Носач на звук на пијано дуо Светиева – Наумовска Кверфурт
- 31.3.2018** – Концерт со Ансамблот за современа музика „Кон Темпора“ на ДММ
- 26.10.2018** – Настап со Весна Гиновска и Славица Петровска Галиќ во Гевгелија
- 30.10.2018** – Рецитал со Весна Гиновска во рамките на „Pro Musica“ – камерна сала на Филхармонија
- 7.6.2019** – Рецитал на Фестивалот за класична музика во Лесковац со Весна Гиновска – сопран
- 28.9.2019** – Рецитал во Џеназано – Рим со Весна Гиновска - сопран
- 26.11.2019** – Рецитал на Кристина Светиева и Марија Вршкова за две пијана
- 13.10.2020** – Рецитал со Томе Атанасов – обоа во Куманово
- 3.8.2021** – Концерт со Весна Гиновска во Охрид по повод 30 години независност на РСМ

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Д-р Кристина Светиева изведувала наставно-образовна дејност на две образовни институции. Во периодот од септември 2006 до февруари 2010 година, д-р К. Светиева работи како професор по пијано во ДМБУЦ „Илија Николовски-Луј“ во Скопје, каде што успешно се занимава со педагошка дејност и со своите ученици освојува втора награда на државниот натпревар во април 2008 година.

Првите искуства во наставата на високообразовна институција ги стекнува во периодот од 2006 до 2008 година кога работи како демонстратор на Одделот за клавишни инструменти на ФМУ во Скопје. На 20.5.2008 година К. Светиева е избрана хонорарно како асистент по наставниот предмет Пијано, а на 17.2.2010 година, К. Светиева е избрана како асистент по пијано, а во редовен работен однос. На 19.2.2012 год. е избрана во звањето доцент на ФМУ во Скопје. Во октомври 2017 година е избрана во звањето вонреден професор на Факултетот за музичка уметност во Скопје. Во рамките на наставно-образовниот процес, таа изведувала консултативни активности за подобрување на индивидуалните резултати на студентите. Многу студенти од нејзината класа постигнуваат забележителни успеси на концертните подиуми, како и на натпреварите по пијано. Посебно се истекнува нејзината студентка Марија Николовска со нејзините концертни настапи и освоените награди во Јапонија и Македонија. Меѓу студентите кои дипломирале во нејзината класа се истакнуваат Сара Кесковска, Доминика Робе, Пеце Нешковски, Димитар Крстевски, Стефан Алексовски и Марија Николовска, која успешно концертира на подиумите низ Европа.

НАСТАПИ НА СТУДЕНТИ ВО ПЕРИОДОТ ОД 2017-2022 ГОД.

- 22.11.2017. Musica Viva** – Концерт на студентите од вокално-инструменталните оддели
Настап на: Софија Просковска (К. Дебиси: „Стапки во снегот“ и „Девојче со ленени коси“)
Стефан Алексовски (К. Дебиси: „Потонатата катедрала“)
- 22.6.2018.** Дипломски концерт на Сара Кесковска
- 21.6.2019.** Дипломски концерт на Пеце Нешковски
- 1.10.2019. Свеченост по повод почетокот на новата академска 2019/2020 година**
Настап на: Софија Просковска и Стефан Алексовски (Ф. Пуланк: Соната за пијано 4 раце)

11.12.2019. Musica Viva – Концерт на студентите од вокално-инструменталните оддели
Настап на: Софија Просковска (Ф. Шопен: Ноктурно оп.9 бр.2)
                  Стефан Алексовски (К. Дебиси: „ La puerta del Vino“)

17.12.2020. Во чест на 250 години од раѓањето на Лудвиг ван Бетовен, Факултетот за музичка уметност, на својот youtube-канал, објавува снимки на изведбите и други активности на студентите и професорите на ФМУ, посветени на овој значаен јубилеј.
Настапува: Софија Просковска (Л.В.Бетовен: Соната оп.57, I став)

7.1.2021. Musica Viva Божиќен Концерт со студентите од класите по пијано и хармоника на ФМУ (објавено на youtube-каналот на ФМУ)

Настапува: Христина Лажовска (Ј.С. Бах: Токата во e-moll, BWV 914)

22.6.2021. Рецитал на Софија Просковска во Музејот на македонска борба – Скопје

6.12.2021. Свечен концерт во чест на Денот на Факултетот за музичка уметност – Скопје и 55 години од неговото основање

Настапува: Христина Лажовска и Филип Наневски (Ф. Пуланк: Соната за пијано 4 раце)

„MusicaViva за деца“ (објавено на youtube-каналот на ФМУ во септември 2021 и февруари 2022 година)

Настапуваат: Нена Рафајловска (Б. Ивановски: „Детска свита“ – „Игра“)

                  Ангелина Спасовска (Б. Ивановски: „Детска свита“ – „Сонот на детето“)

                  Тијана Перик (Д. Ортаков: „Детска свита“ – „Мала приказна“ и „Овчарче“)

Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа

Кољос Цури – 2018 г.

Душко Дембоски – 2018 г.

Сара Кесковска – 2019 г.

Нита Груби – 2019 г.

Фросина Трајковска – 2019 г.

Симеон Иванов – 2019 г.

Њомза Џафери – 2019 г.

Димитар Крстевски – 2019 г.

Пеце Нешковски – 2020 г.

Амина Никочевик – 2021 г.

Анастасија Кочева – 2021 г.

Александар Ташев – 2021 г.

Викторија Митевска – 2021 г.

Елена Карапејовска – 2021 г.

Софија Просковска – 2021 г.

Стефан Алексовски – 2022 г.

Член на комисија за оцена или одбрана на магистерски труд

Иван Трајковски - 2019 г.

Горјана Стојановски – 2019 г.

Камерна музика (кандидатки на вонр. проф. К. Каровски) – 2019 г.

Сара Кесковска – 2020 г.

Нита Груби – 2021 г.

Нита Груби – камерна музика – 2021 г.

Кољос Цури – 2021 г.

Кољос Цури и Фросина Трајковска камерна музика – 2021 г.

Фросина Трајковска – 2021 г.

Анастасија Кочева – 2021 г.

Анастасија Кочева и Ива Дамјановски камерна музика – 2021 г.

Член на комисија за оцена или одбрана на докторски труд

Тоше Поп Симонов – 2020 г.

НАУЧНОИНСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Во рамките на научноистражувачката дејност, д-р Кристина Светиева зема учество во проектот „Musica Viva за деца“ NIP.UKIM.20-21.14 на ФМУ – Скопје, со три студентки од нејзината класа, Нена Рафајловска, Ангелина Спасовска и Тијана Перич, со изведба на композиции од македонските композитори Благоја Ивановски и Драгослав Ортаков.

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Член на комисија за избор во звање на вонр. проф. м-р Кристијан Каровски – 2021.

Член на факултетска комисија (комисији по пијано облигат) – 2017, 2018, 2019.

Член на факултетска комисија (комисији по пијано главен предмет и пијано облигат) – 2020, 2021.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Кристина Светиева. Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Кристина Светиева поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето **редовен професор** во научната област: видови инструменти (пијано) (60910). Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за музичка уметност во Скопје, д-р Кристина Светиева да биде избрана во звањето **редовен професор** во научната област: видови инструменти (пијано) (60910).

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. м-р Катерина Костадиновска-Гелебешева, с.р.

Проф. д-р Ана Гацева, с.р.

Проф. д-р Марија Гошевска, с.р.

**ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА – ДОЦЕНТ,
ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР И РЕДОВЕН ПРОФЕСОР НА СТРУЧНО-УМЕТНИЧКИ
ПРЕДМЕТИ**

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	За доцент, вонреден професор и редовен професор по стручно-уметничките предмети може да биде избрано и лице без научен степен – доктор на науки, кое има завршено соодветно високо образование од втор циклус	ДА
2	Признати уметнички и стручни дела, односно остварувања кои се од особено значење за афирмација на културата и уметноста во и надвор од земјата (да се наведат/опишат)	<p>ДА</p> <p>6.11.2017 – Рецитал за пијано, четирирачно, на Кристина Светиева и Ирина Наумовска Кверфурт во Музејот на град Скопје</p> <p>28.9.2019 – Рецитал во Ценазано – Рим со Весна Гиновска – сопран</p>
3	Има способност за наставна работа	ДА

ОБРАЗЕЦ 2

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Кристина Тодор
Светиева

(име, татково име и презиме)

Институција: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Факултет за музичка
уметност – Скопје

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: видови инструменти –
пијано

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Пијано, учебна 2017/2018 година, зимски семестар, 16 часа неделен фонд	9.6
2	Пијано, учебна 2017/2018 година, летен семестар, 14 часа неделен фонд	8.4
3	Пијано и Камерна музика, учебна 2018/2019 година, зимски семестар, 17 часа неделен фонд	10.2
4	Пијано и Камерна музика, учебна 2018/2019 година, летен семестар, 15 часа неделен фонд	9
5	Пијано и Камерна музика, учебна 2019/2020 година, зимски семестар, 14 часа неделен фонд	8.4
6	Пијано и Камерна музика, учебна 2019/2020 година, летен семестар, 14 часа неделен фонд	8.4
7	Пијано и Камерна музика, учебна 2020/2021 година, зимски семестар, 14 часа неделен фонд	8.4
8	Пијано и Камерна музика, учебна 2020/2021 година, летен семестар, 14 часа неделен фонд	8.4
9	Пијано и Камерна музика, учебна 2021/2022 година, зимски семестар, 12 часа неделен фонд	7.2
10	Пијано и Камерна музика, учебна 2021/2022 година, летен семестар, 12 часа неделен фонд	7.2
11	Пијано, втор циклус, учебна 2018/2019, летен семестар, 1 час неделно	0.75
12	Пијано, втор циклус, учебна 2019/2020, зимски семестар, 1 час неделно	0.75
13	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа	1.6
14	Член на комисија за оцена или одбрана на магистерски труд	3.3
15	Член на комисија за оцена или одбрана на докторски труд	0.7

Вкупно	92.3
---------------	-------------

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	„Musica Viva за деца“ NIP.UKIM.20-21.14 на ФМУ - Скопје	3
2	Ментор на магистерски труд за Сара Кесковска	2
	Вкупно	5

СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	6.11.2017. Рецитал за пијано четирирачно на Кристина Светиева и Ирина Наумовска Кверфурт во Музејот на Град Скопје	8
2	28.11.2017. Рецитал со Весна Гиновска Илкова и Горан Муратовски во културниот центар Трајко Прокопиев во Куманово	8
3	20.12.2017. Концерт со камерниот ансамбл за современа музика КонТемпора во Штип	2
4	24.12.2017. Концерт со камерниот ансамбл „КонТемпора“ во Концертната сала на ДМБУЦ – Скопје	2
5	2017 – Носач на звук со обоистот Томе Атанасов	8
6	2018 - Носач на звук на пијано дуо Светиева – Наумовска Кверфурт	8
7	26.10.2018 – Настап со Весна Гиновска и Славица Петровска Галиќ во Гевгелија	2
8	30.10.2018 – Рецитал со Весна Гиновска во рамките на „Pro Musica“ – камерна сала на Филхармонија	8
9	31.3.2018 - Концерт со Ансамблот за современа музика „Кон Темпора“ на ДММ	2
10	7.6.2019 – Рецитал на „Фестивалот за класична музика Ледамус“ во Лесковац со Весна Гиновска – сопран	8
11	28.9.2019 – Рецитал во Ценазано – Рим со Весна Гиновска – сопран	1.6
12	26.11.2019 – Рецитал на Кристина Светиева и Марија Вршкова за две пијана	8
13	13.10.2020 – Рецитал со Томе Атанасов – обоа во Куманово	8
14	3.8.2021 – Концерт со Весна Гиновска во Охрид – „Св. Софија“ по	8

Вкупно	2.7
---------------	------------

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	92,3
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	5
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	81,6
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	2,7
Вкупно	181,6

Членови на Комисијата

Проф. м-р Катерина Костадиновска-Гелебешева, член, с.р.

Проф. д-р Ана Гацева, член, с.р.

Проф. д-р Марија Ѓошевска, член, с.р.

Прилог бр. 5

**ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ ПРОГРАМИ И ТЕМИ НА ФАКУЛТЕТ ЗА МУЗИЧКА
УМЕТНОСТ – СКОПЈЕ**

3. МАГИСТЕРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата/програма		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Магдалена Кочоска	А. Брукнер – Симфонија бр.4 Es-dur, WAB 104		Проф. м-р Сашо Татарчевски	14.4.2022 арх.бр. 02-299/1
2.	Мариа Роса Бадиас Хербера	<i>L.v.Beethoven - Sonata Pastoral in D major, op. 28</i> - <i>Allegro</i> - <i>Andante</i> - <i>Scherzo</i> - <i>Rondo</i> <i>J. Brahms - 4 Balladen, op. 10</i> <i>C. Debussy: Estampes</i> - <i>Pagodes</i> - <i>La soirée dans Grenade</i> - <i>Jardins sous la pluie</i> L.v.Beethoven: Choral Fantasy		Проф. д-р Марија Ѓошевска	14.4.2022 арх.бр. 02-299/2
3.	Ива Дамјановски	I. Albéniz - La Vega H. Cowell - Three Irish Legends F. Liszt -Annees de Pelerinage III - Aux cyprès de la Villa d'Este – Thrénodie I - Aux cyprès de la Villa d'Este – Thrénodie II - Les jeux d'eaux à la Villa d'Este - Sunt lacrymae rerum – en mode hongrois - Sursum corda – Erhebet eure Herzen I. Damjanovski – Stalking Heads M. Ravel – Концерт за пијано во G		Проф. д-р Марија Ѓошевска	14.4.2022 арх.бр. 02-299/3
4.	Валентина Алити Љека	B. Mystery - Sonatas- The Presentation A. Dvorak - Sonatina in G Major op.100 - Allegro risoluto - Larghetto - Molto vivace - Allegro F. Schubert - Sonatina op.137 No.3 - Allegro giusto - Andante - Menuetto - Trio - Allegro moderato		Проф. м-р Љубиша Кировски	14.4.2022 арх.бр. 02-300/1

		F. Mendelssohn - Violin Concerto D minor - Allegro Andante Allegro			
5.	Даниела Мегленова	O. Taktakisvili - Sonata H. Beeftink - Fantasia for flute Solo F. Borne - Carmen Fantasy G. Schoocher - Regrest and resolution Г. Коларовски - Езгија E. Magalif - Concert for flute and piano	Проф. м-р Страшо Темков	14.4.2022 арх.бр. 02-300/2	
6.	Диана Мирчевска	H. I. F. Biber - Mystery Sonatas no.4 J. Brahms - Violin Sonata No.3 in d minor Op.108 T. Zografski - Rhapsody for violin and piano I. Frollov - Fantasy on Gershwin's Opera 'Porgy and Bess' D. Shostakovich - Violin Concerto No.1	Проф. м-р Љубиша Кировски	14.4.2022 арх. бр. 02-300/3	
7.	Андријана Богатиноска	Преобликување на класичната лексика на птицата лебед во модерната танцова естетика – компаративна анализа	Reshaping the classical vocabulary of the swan into a modern dance aesthetic – a comparative analysis	Проф. д-р Соња Здравкова Џепароска	14.4.2022 арх.бр. 02-301/1

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ (ДИСЦИПЛИНИ): КЛАСИЧНА ФИЛОЛОГИЈА (64007), ДРУГО (64029), ИСТОРИЈА НА СТАРОГРЧКАТА КНИЖЕВНОСТ (61222) И ИСТОРИЈА НА РИМСКАТА КНИЖЕВНОСТ (61223) НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Филозофскиот факултет во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во весниците „Слободен печат“ и „Коха“ од 4.3.2022 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области (дисциплини): класична филологија (шифра 64007), друго (64029), историја на старогрчката книжевност (61222) и историја на римската книжевност (61223), и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, бр. 04-782/7, донесена на 8.4.2022, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Весна Томовска, редовен професор на Филозофскиот факултет во Скопје, д-р Ратко Дуев, редовен професор на Филозофскиот факултет во Скопје и д-р Валериј Софрониевски, редовен професор на Филозофскиот факултет во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научните области (дисциплини): класична филологија (шифра 64007), друго (64029), историја на старогрчката книжевност (61222) и историја на римската книжевност (61223), во предвидениот рок се пријави само еден кандидат, д-р Даниела Тошева-Николовска.

1 БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката д-р Даниела Тошева-Николовска е родена на 21.11.1980, во Љубљана. Средно образование завршила во Свети Николе во 1999 во гимназијата „Кочо Рацин“. Со високо образование се стекнала на Филозофскиот факултет во Скопје, на Институтот за класични студии. Дипломирала во 2004 година, со просечен успех 9,33.

Кандидатката активно се служи со англискиот и со грчкиот јазик.

Во учебната 2004 се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Институтот за класични студии на Филозофскиот факултет во Скопје, насока: хеленска култура. Студиите ги завршила во 2007 година, со просечен успех 10,00. Во ноември 2007 година го одбрала магистерскиот труд на тема: *Разбивањето на сценската илузија во комедиите на Менандар*, изработен под менторство на проф. д-р Весна Томовска.

Докторска дисертација пријавила во 2008 на Институтот за класични студии на Филозофскиот факултет во Скопје. Дисертацијата на тема: *Комичкиот ефект во хеленската комедија* ја одбрала во 2013 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Весна Томовска, проф. д-р Ратко Дуев, проф. д-р Валериј Софрониевски, акад. проф. Витомир Митевски и проф. д-р Маргарита Бузалковска-Алексова. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област класична филологија.

Во учебната 2017 се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Факултетот за правни науки на Меѓународниот славјански универзитет „Гаврило Романович Державин“, на насоката граѓанско право. Студиите ги завршила во 2021 година, со просечен успех 10,00. Во мај 2021 година го одбрала магистерскиот труд на тема: *Промоција на семејните вредности во Законикот на Посебната сметка*, изработен под менторство на проф. д-р Иван Ефремовски.

Во декември 2013 е избрана за насловен доцент, наставник за научните области (дисциплини): историја на старогрчката книжевност и историја на римската книжевност на Филозофскиот факултет во Скопје, а во октомври 2017 е избрана за доцент во подрачјето хуманистички науки на Меѓународниот славјански универзитет „Гаврило Романович Державин“. Во 2018 г. е избрана за вонреден професор на Меѓународниот славјански универзитет „Гаврило Романович Державин“ во подрачјето хуманистички науки.

Во моментот е вонреден професор. Последниот реферат за избор во наставно-научно звање – вонреден професор е објавен во Билтен бр. 76, на 29.8.2018 година, со Одлука бр.12-325/1 од

29.8.2018 година од Наставно-научниот совет на Факултетот за економија и организација на претприемништво при МСУ „Г.Р. Державин“.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтен бр. 1068 на УКИМ, на 31 декември 2013 и Билтен бр. 76 на МСУ, на 29.8.2018 година, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2 НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Филозофски факултет и на МСУ „Г.Р. Державин“, кандидатката д-р Даниела Тошева-Николовска изведува настава и вежби на прв циклус студии на студиската програма Класична филологија и Родови студии (Филозофски факултет) и на студиската програма Правни студии на Факултетот за правни науки (МСУ „Г.Р. Державин“).

Кандидатката учествувала како член во комисија за оцена/или одбрана на 2 дипломски и 1 магистерски труд.

Други активности кои припаѓаат во наставно-образовната дејност, релевантни за изборот.

Конкретните активности се наведуваат во табелата во Анекс 2 (член 2) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

Научноистражувачка дејност/Стручно-уметничка дејност

Д-р Даниела Тошева-Николовска има објавено вкупно 22 научни труда од областите за кои е бираана, од кои 14 научни труда во меѓународни научни списанија, 8 научни/стручни трудови објавени во зборник на трудови со меѓународен одбор и учествувала со свои реферати на 10 научни собири.

Д-р Даниела Тошева-Николовска е автор на повеќе книги и преводи кои се дел од проектите на Министерството за култура или Владата на РМ, како што се монографиите *Хеленска комедија* и *Античка драма* (како коавтор со проф. д-р Весна Томовска) и 8 книги преводи од старогрчки и од латински јазик, кои имаат големо значење за изучување на хеленската и на римската книжевност и за проучување на класичната антика воопшто.

Други активности кои припаѓаат во научноистражувачката дејност, релевантни за изборот.

Називите на трудовите, проектите и сл. се наведуваат во табелата во Анекс 2 (член 3/член 4) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Стручно-апликативната дејност на д-р Даниела Тошева-Николовска во изминатиов период од нејзиниот избор во звањето насловен доцент ја сочинуваат разновидни активности. Таа е автор на две стручни книги од потесната област на семејното право и правната положба на жените во антиката.

Во 2020 г. беше издадена книгата *Положбата на жените во антиката: Правни папируси од Римски и Птолемајски Египет* (Институт за култура и уметност при МСУ „Гаврило Романович Державин“, Свети Николе-Битола), во која се разгледува положбата на жената од правен аспект; тие две теми — правото и положбата на жената — се заокружени во еден историски и географски контекст. Периодот на кој се однесува материјалот е владеењето на Птолемаидите во Египет: 323—31 г. пр. н.е. и Египет за време на Римското Царство: 30 пр. н. е. — 565 г. н. е. Она во што се разликува пристапот на Д. Тошева кон оваа тема, која е прилично популарна во светски рамки, е изборот на изворите, а тоа се правните папируси напишани на грчки и на латински јазик, кои се пронајдени во Египет. Намерата на оваа студија е да се покаже во превод на македонски јазик еден репрезентативен дел од правните папируси, кои се внимателно одбрани, заедно со текстот на оригиналниот јазик (старогрчки или латински), за да може читателот самостојно да стекне впечаток за положбата на жената во антиката. Имено, познавањето на антиката или,

поконкретно, на класичната антика е од големо значење за разбирање на европската култура и цивилизација на која припаѓаме и ние.

Во 2021 г. беше издадена книгата *Законикот на посебната сметка: политиката за брак и семејство во Римски Египет* (Меѓународен центар за славјанска просвета, Свети Николе, 2021.), која во основа е разработен и дополнет магистерски труд на кандидатката, одбранет истата година. Фокусот во оваа книга е еден законски прирачник пронајден на папирус во Египет, кој датира од вториот век н.е., чиј превод е интегрален дел од книгата. Прирачникот се нарекува Законик на „Посебната сметка“, служба чија главна задача е конфискување и управување со конфискуваниот имот на граѓаните од страна на државната ризница (фискот). Преку законскиот прирачник се открива во голема мера Августовата политика за промоција на брак и семејство и токму затоа книгата претставува автентичен текст врз основа на кој може да се толкува античкото семејство во општеството и да се видат односите и правата на членовите во рамките на семејството.

Освен овие активности, кандидатката во периодот 2014 – 2018 беше претседател на Здружението на класични филолози „Антика“, Скопје. Антика претставува здружение на професионалци и студенти кои се занимаваат со истражување, афирмација и популаризација на научните и стручните достигнувања од областа на класичните студии, унапредување и осовременување на наставата по класичните јазици (латински и старогрчки) и класичната култура на сите степени на образованието, преведување на дела од класични автори, поттикнување и поддршка на проекти иницирани од или наменети за младите истражувачи и преведувачи итн. Во рамките на својот мандат, Тошева учествувала во бројни активности на Здружението, како што е организација на државните натпревари по класични јазици, организирање на меѓународни конференции и др. Исто така, кандидатката е член на редакцискиот одбор на научното списание „Систасис“, кое претставува орган на здружението „Антика“, а учествувала и во уредување на неколку научни зборници од истата и блиски области.

Други активности од Анекс 1 кои припаѓаат во стручно-апликативната дејност и дејноста од поширок интерес, релевантни за изборот.

Конкретните активности се наведуваат во табелата во Анекс 2 (член 5) од Правилникот за избор, со датуми и други релевантни податоци.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Даниела Тошева-Николовска.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Даниела Тошева-Николовска поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето вонреден професор во научните области: класична филологија (шифра 64007), друго (64029), историја на старогрчката книжевност (61222) и историја на римската книжевност (61223).

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет во Скопје, д-р Даниела Тошева-Николовска да биде избрана во звањето вонреден професор во научните области: класична филологија (шифра 64007), друго (64029), историја на старогрчката книжевност (61222) и историја на римската книжевност (61223).

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Весна Томовска, претседател, с.р.

Проф. д-р Ратко Дуев, член, с.р.

Проф. д-р Валериј Софрониевски, член, с.р.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Даниела Љупчо Тошева-Николовска
(име, татково име и презиме)

Институција: Филозофски факултет / Институт за класични студии
(назив на факултетот/институтот)

Научна област: класична филологија (шифра 64007), друго (64029), историја на старогрчката книжевност (61222), историја на римската книжевност (61223).

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ВОНРЕДЕН
ПРОФЕСОР

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	<p>Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус *</p> <p>Просечниот успех на прв циклус изнесува: _____ Просечниот успех на втор циклус изнесува: _____ Просечниот успех изнесува _____ за интегрираните студии.</p>	/
2	<p>Научен степен – доктор по класични науки од научната област: класична филологија (шифра 64007), друго (64029), историја на старогрчката книжевност (61222), историја на римската книжевност (61223); подрачје: хуманистички науки.</p>	да
3	<p>Објавени најмалку шест рецензирани научни труда ** во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор</p>	да
3.1.	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирани во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>1. Назив на научното списание: <i>Philological Studies</i> 2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco, MLA, CEEOL, RINC, Hrčak, PRQUIST, GALE 3. Наслов на трудот: „Како adulterium станува прељуба во римското право“ 4. Година на објава: 2019</p>	да
3.1.	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирани во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of</p>	да

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	<p>Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>1. Назив на научното списание: <i>Colloquia Humanistica</i></p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: SCImago Journal Rank, CEEOL, DOAJ</p> <p>3. Наслов на трудот: “Some Observations on the Nomos Georgikos”</p> <p>4. Година на објава: 2018</p>	
3.1.	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>1. Назив на научното списание: <i>INTERNATIONAL DIALOGUE: EAST-WEST</i></p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco</p> <p>3. Наслов на трудот: “Brother-sister Marriage Agreement and Property Distribution in BGU I 183 (The Provincial Law Applied)”</p> <p>4. Година на објава: 2020</p>	да
3.1.	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование</p> <p>1. Назив на научното списание: <i>INTERNATIONAL DIALOGUE: EAST-WEST</i></p> <p>2. Назив на електронската база на списанија: Ebsco</p> <p>3. Наслов на трудот: „Убиството на Ератостен или За праведното убиство во Законот на Драконт“</p> <p>4. Година на објава: 2018</p>	да
3.2	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p> <p>1. Назив на научното списание: <i>Živa Antika</i></p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 10 членови (2 од Македонија и по еден од Словенија, Хрватска, Италија, Полска, Холандија, Русија, Србија, Бугарија)</p> <p>3. Наслов на трудот: “Testamenti Factio of Women in two Funerary Orations”</p>	да

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	4. Година на објава: 2021	
3.2	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p> <p>1. Назив на научното списание: <i>Živa Antika</i></p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 10 членови (2 од Македонија и по еден од Словенија, Хрватска, Италија, Полска, Холандија, Русија, Србија, Бугарија)</p> <p>3. Наслов на трудот: "The Melos of the Dithyramb"</p> <p>4. Година на објава: 2017</p>	да
3.2	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p> <p>1. Назив на научното списание: <i>Систасис</i></p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 11 членови (3 од Македонија и по еден од Хрватска, Србија, Русија, Бугарија, Шпанија, Португалија, Швајцарија, Германија)</p> <p>3. Наслов на трудот: „Јустинијан, Новела 14 ‘Против подведувањето и проституцијата’“</p> <p>4. Година на објава: 2021</p>	да
3.2	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p> <p>1. Назив на научното списание: <i>Систасис</i></p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 11 членови (3 од Македонија и по еден од Хрватска, Србија, Русија, Бугарија, Шпанија, Португалија, Швајцарија, Германија)</p> <p>3. Наслов на трудот: „Епископот како арбитер во некои случаи со насилство врз жените во доцната антика“</p> <p>4. Година на објава: 2021</p>	да
3.2	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p> <p>1. Назив на научното списание: <i>Систасис</i></p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 11 членови (3 од Македонија и по еден од Хрватска, Србија, Русија, Бугарија, Шпанија, Португалија, Швајцарија, Германија)</p> <p>3. Наслов на трудот: „Птолемајски брачни договори“</p>	да

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	4. Година на објава: 2020	
3.2.	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p> <p>1. Назив на научното списание: <i>Societas Classica</i></p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 6 членови (2 од Бугарија и по еден од Хрватска, Грција, Кина, САД)</p> <p>3. Наслов на трудот: “Close-kin Marriages in Menander”</p> <p>4. Година на објава: 2019</p>	да
3.2.	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p> <p>1. Назив на научното списание: <i>Систасис</i></p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 11 членови (3 од Македонија и по еден од Хрватска, Србија, Русија, Бугарија, Шпанија, Португалија, Швајцарија, Германија)</p> <p>3. Наслов на трудот: „Лисија 1: За убиството на Ератостен“</p> <p>4. Година на објава: 2019</p>	да
3.2.	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p> <p>1. Назив на научното списание: <i>Систасис</i>, Посебно издание 4 Скопје, 2018</p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 11 членови (3 од Македонија и по еден од Хрватска, Србија, Русија, Бугарија, Шпанија, Португалија, Швајцарија, Германија)</p> <p>3. Наслов на трудот: „Ибик: Ода за Поликрат“</p> <p>4. Година на објава: 2018</p>	да
3.2.	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p> <p>1. Назив на научното списание: <i>Систасис</i></p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 11 членови (3 од Македонија и по еден од Хрватска, Србија, Русија, Бугарија, Шпанија, Португалија, Швајцарија, Германија)</p> <p>3. Наслов на трудот: 2017 „Мешаните хорони кај Хомер: <i>Илијада XVIII: Штитот на Ахил</i>“</p>	да

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	4. Година на објава: 2017	
4	Објавен рецензиран учебник, монографија, практикум или збирка задачи од научната област за која се избира *** 1. Наслов на монографијата: <i>Положбата на жените во антиката: Правни папируси од Римски и Птолемајски Египет.</i> 2. Место и година на објава: Институт за култура и уметност при МСУ „Гаврило Романович Державин“, Свети Николе-Битола, 2020	Да
4	Објавен рецензиран учебник, монографија, практикум или збирка задачи од научната област за која се избира *** 1. Наслов на монографијата: <i>Античка драма.</i> (коавтор со Весна Томовска) 2. Место и година на објава: Три, Скопје, 2018	да
5	Претходен избор во наставно-научно звање – вонреден професор, датум и број на Билтен: бр. 76, на 29.8.2018 година, со одлука донесена од наставно-научниот совет бр.12-325/1, на Факултетот за економија и организација на претприемништво на Меѓународен славјански универзитет „Г.Р.Державин“, Свети Николе – Битола.	да
6	Има способност за изведување на високообразовна дејност	да

* На лицата кои имаат заснован работен однос на Универзитетот или на некој од универзитетите во Република Македонија во моментот на стапување во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр.82/2018), нема да се применуваат одредбите од Законот кои се однесуваат на просекот, односно дека лицата треба да имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус. Во овој случај, полето под реден број 1 не се пополнува.

** За кандидатот/ите кој има повеќе од 6 (шест) научни труда во референтна научна публикација, рецензентската комисија научните труда ќе ги наведе, ќе ги оцени и ќе ги вреднува во Образец 2.

*** Наведениот услов ќе се применува по истекот на три години од денот на стапувањето во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр. 82/2018).

ОБРАЗЕЦ 2

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Даниела Љупчо Тошева-Николовска
 Институција: Филозофски факултет / Институт за класични студии
 Научна област: класична филологија (шифра 64007), друго (64029), историја на старогрчката книжевност (61222), историја на римската книжевност (61223).

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активност:	Поени
	Одржување на настава на I циклус студии (ч*15*0,04)	51
1.	Античка лирика (4+2) (ИКС), летен семестар 2013/2014	2,40
2.	Античка драма (4+2) (ИКС), зимски семестар 2014/2015	2,40
3.	Античката култура и европската цивилизација (2+2) (ФЗФ/УКИМ), летен семестар 2014/2015	1,20
4.	Античка лирика (4+2) (ИКС), летен семестар 2014/2015	2,40
5.	Античка драма (4+2) (ИКС), зимски семестар 2015/2016	2,40
6.	Античката култура и европската цивилизација (2+2) (ФЗФ/УКИМ), летен семестар 2015/2016	1,20
7.	Античка лирика (4+2) (ИКС) летен семестар 2015/2016	2,40
8.	Античка и европска култура (2+2) (ФЗФ/УКИМ), зимски семестар 2016/2017	1,20
9.	Античка драма (4+2) (ИКС), зимски семестар 2016/2017	2,40
10.	Античка и европска култура (2+2) (ФЗФ/УКИМ), зимски семестар 2018/2019	1,20
11.	Византиска книжевност (4+2) (ИКС), летен семестар 2018/2019	2,40
12.	Историја на родот и полот во антиката (3+2) (ИРС), летен семестар 2018/2019	1,80
13.	Историја на родот и полот во антиката (3+2) (ИРС), летен семестар 2019/2020	1,80
14.	Историја на родот и полот во антиката (3+2) (ИРС), летен семестар 2020/2021	1,80
15.	Византиска книжевност (4+2) (ИКС), летен семестар 2020/2021	2,40
16.	Античка и европска култура (2+2) (ФЗФ/УКИМ), зимски семестар 2021/2022	1,20
17.	Филозофија (2+1) (МСУ „Гаврило Романович Державин“), зимски семестар 2017/2018	1,20
18.	Римско право (4+2) (МСУ „Гаврило Романович Державин“), зимски семестар 2017/2018	2,40
19.	Етика и естетика (2+1) (МСУ „Гаврило Романович Державин“), летен семестар 2017/2018	1,20
20.	Филозофија (2+1) (МСУ „Гаврило Романович Державин“), зимски семестар 2018/2019	1,20
21.	Римско право (4+2) (МСУ „Гаврило Романович Державин“), зимски семестар 2018/2019	2,40
22.	Етика и естетика (2+1) (МСУ „Гаврило Романович Державин“), летен семестар 2018/2019	1,20
23.	Филозофија (2+1) (МСУ „Гаврило Романович Державин“), зимски семестар 2019/2020	1,20
24.	Римско право (4+2) (МСУ „Гаврило Романович Державин“), зимски семестар 2019/2020	2,40

25.	Етика и естетика (2+1) (МСУ „Гаврило Романович Державин“), летен семестар 2019/2020	1,20
26.	Римско право (4+2) (МСУ „Гаврило Романович Державин“), зимски семестар 2020/2021	2,40
27.	Етика и естетика (2+1) (МСУ „Гаврило Романович Державин“), летен семестар 2020/2021	1,20
28.	Римско право (4+2) (МСУ „Гаврило Романович Державин“), зимски семестар 2021/2022	2,40
Одржување на вежби од I циклус студии (ч*15*0,03)		15,75
1.	Античката култура и европската цивилизација (2+2) (ФЗФ/УКИМ), летен семестар 2014/2015	0,90
2.	Античката култура и европската цивилизација (2+2) (ФЗФ/УКИМ), летен семестар 2015/2016	0,90
3.	Античка и европска култура (2+2) (ФЗФ/УКИМ), зимски семестар 2016/2017	0,90
4.	Античка и европска култура (2+2) (ФЗФ/УКИМ), зимски семестар 2018/2019	0,90
5.	Византиска книжевност (4+2) (ИКС), летен семестар 2018/2019	0,90
6.	Историја на родот и полот во антиката (3+2) (ИРС), летен семестар 2018/2019	
7.	Историја на родот и полот во антиката (3+2) (ИРС), летен семестар 2019/2020	0,90
8.	Историја на родот и полот во антиката (3+2) (ИРС), летен семестар 2020/2021	0,90
9.	Византиска книжевност (4+2) (ИКС), летен семестар 2020/2021	0,90
10.	Античка и европска култура (2+2) (ФЗФ/УКИМ), зимски семестар 2021/2022	0,90
11.	Филозофија (2+1) (МСУ „Гаврило Романович Державин“), зимски семестар 2017/2018	0,45
12.	Римско право (4+2) (МСУ „Гаврило Романович Державин“), зимски семестар 2017/2018	0,90
13.	Етика и естетика (2+1) (МСУ „Гаврило Романович Державин“), летен семестар 2017/2018	0,45
14.	Филозофија (2+1) (МСУ „Гаврило Романович Державин“), зимски семестар 2018/2019	0,45
15.	Римско право (4+2) (МСУ „Гаврило Романович Державин“), зимски семестар 2018/2019	0,90
16.	Етика и естетика (2+1) (МСУ „Гаврило Романович Державин“), летен семестар 2018/2019	0,45
17.	Филозофија (2+1) (МСУ „Гаврило Романович Державин“), зимски семестар 2019/2020	0,45
18.	Римско право (4+2) (МСУ „Гаврило Романович Державин“), зимски семестар 2019/2020	0,90
19.	Етика и естетика (2+1) (МСУ „Гаврило Романович Державин“), летен семестар 2019/2020	0,45
20.	Римско право (4+2) (МСУ „Гаврило Романович Державин“), зимски семестар 2020/2021	0,90
21.	Етика и естетика (2+1) (МСУ „Гаврило Романович Державин“), летен семестар 2020/2021	0,45
22.	Римско право (4+2) (МСУ „Гаврило Романович Державин“), зимски семестар 2021/2022	0,90
Консултации со студенти (172*0.002 студенти)		0,724
1. Консултации со студенти 2017/2018 (60 студенти)		
2. Консултации со студенти 2018/2019 (79 студенти)		

	3. Консултации со студенти 2019/2020 (87 студенти)	
	4. Консултации со студенти 2020/2021 (64 студенти)	
	5. Консултации со студенти 2021/2022 (72 студенти)	
	Настава во школи и работилници (раководител)	1,50
	Латински за правници на МСУ „Гаврило Романович Державин“, 2021 – 2022	1,50
	Член на комисија за оцена или одбрана на магистерски труд работа (1*0,3)	0,30
	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа (2*0,1)	0,20
	Вкупно	69.474

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активност:	Поени
1.	Монографија:	12,00
	2014 <i>Хеленска комедија</i> . Магор, Скопје, 2014.	8
	2018 <i>Античка драма</i> . Три, Скопје (коавтор Весна Томовска), Три, Скопје, 2018.	4
2.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание кое нема импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank, MathSciNet (Mathematical Reviews), Zentralblatt fur Mathematik и Реферативный журнал "Математика" или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование.	20
	1. „Како adulterium станува прелюба во римското право“, <i>Philological Studies, Vol 17 No 2 (2019)</i> , 2019, pp. 44-62.	5,00
	2. “Some Observations on the Nomos Georgikos” in <i>Colloquia Humanistica 7</i> . Institute of Slavic Studies, Polish Academy of Sciences.	5,00
	3. “Brother-sister Marriage Agreement and Property Distribution in BGU I 183 (The Provincial Law Applied)”, «МЕЃУНАРОДЕН ДИЈАЛОГ: ИСТОК - ЗАПАД» (ПРАВО И ПОЛИТИКОЛОГИЈА), 2020, стр. 103-108.	5,00
	4. „Убиството на Ератостен или За праведното убиство во Законот на Драконт“, Меѓународен дијалог: Исток-Запад“ (Право и политикологија). Списание на научни трудови, Деветта меѓународна научна конференција Меѓународен славјански универзитет, „Г.Р. Державин“, (2018), pp. 127-131.	5,00
3.	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови.	50
	1. “Testamenti Factio of Women in two Funerary Orations”, <i>Živa Antika / Antiquité Vivante 71.1-2 (2021)</i> , 2021.	5,00
	2. "The Melos of the Dithyramb", in <i>Živa antika, anée 66 (2016), fasc 1-2</i> , pp. 47-67.	5,00
	3. „Јустинијан, Новела 14 ‘Против подведувањето и проституцијата’“, <i>Systasis 39 (2021) 22-32</i> , 2021.	5,00
	4. „Епископот како арбитер во некои случаи со насилство врз жените во доцната антика“, <i>Systasis 38 (2021) 24-44</i> , 2021.	5,00

	5. „Птолемајски брачни договори“, Systasis, електронско списание на Здружението на класични филолози АНТИКА, бр. 36 (2020), стр. 27-49.	5,00
	6. Лисија 1: За убиството на Ератостен“, Systasis 34 (2019) 135-154.	5,00
	7. „Ибик: Ода за Поликрат“, Aula: Потрага по богатството на јазикот, мислата и културата. Посебен број на Систасис 2018: Зборник во чест на Маргарита Бузалковска-Алексова по повод пензионирањето.	5,00
	8. „Брачен договор од Римски Египет: P.Оху. X.1273“ Systasis 32 (2018), pp. 81-89.	5,00
	9. „Мешаните хорови кај Хомер: Илијада XVIII: Штитот на Ахил“. Systasis 30 (2017), pp. (18–31).	5,00
	10. „Бакхилид - Дитирамб 18: Тецеј“, во Systasis, бр. 27, 2015.	5,00
4.	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји	15,00
	„Хеленистичката еротика во мимијамбовите на Херода.“ <i>За љубовта</i> . Зборник на трудови од Меѓународната научна конференција „За љубовта“. Издавачи: Здружение на компаративна книжевност на Македонија, Здружение на класични филолози Антика. Скопје, 2016, pp. 291-307.	5,00
	"ΜΑΓΙΚΗ ΨΥΧΗ in PGM IV 154-285", За душата. Зборник на трудови од меѓународната научна конференција „За душата“, одржана 1-3 јуни, 2016 во Скопје.	5,00
	“Close-kin Marriages in Menander” in <i>Societas Classica</i> , X, vol. I, pp. 85-96.	5,00
5.	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир	4,00
	„Кој е καλὸς κάγαθός во атичката комедија?“ <i>Античкиот идеал на калокаγαθία</i> . Зборник на текстови од Симпозиумот одржан на 12 март 2014 година во организација на Здружението на класични филолози „Антика“ и Филозофското друштво на Македонија, Филозофски факултет, Скопје, pp. 89-102.	2,00
	„Καίρος во драмската практика на Софокле.“ CHRONOS и KAIROS – античките концепти на времето : зборник на текстови од Симпозиумот одржан на 25 февруари 2015 година во организација на Филозофското друштво на Македонија и Здружението на класични филолози „Антика“ / [уредници: Ана Димишковска, Даниела Тошева]. – Скопје : ФДМ, Антика, 2017.	2,00
6.	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир каде членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји	9,00
	“Unlawful Marriages in Justinian's Novels”, <i>Идентитету - Identities - Proceedings of the 7th International Symposium “Days of Justinian I”</i> , Skopje, 15-16 November, 2019	3,00
	“Imprisonment of Women in the Sixth Century Papyri”, <i>Религија – Religion - Proceedings of the 8th International Symposium on Byzantine and Medieval Studies “Days of Justinian I”</i> , Skopje, 13-14 November 2020, 2021.	3,00

	“The Ethnic Diversity in Timarion's Journey”, Proceedings of the International Scientific Conference, On the Crosspath of Cultural Ideas Heritage, Management, Resources. Faculty of Philosophy, Skopje. 2020	3,00
7.	Секциско предавање на научен/стручен собир	1,00
	1. GLAS, the 4 th Regional Conference for Students of Classics, (“Satyr-play”), at the Faculty of Philosophy, Skopje.	1,00
8.	Учество на научен/стручен собир со реферат:	14,00
	1. 2014 – Меѓународна конференција „За љубовта“, одржана во Скопје на 6.6. 2014, Институт за македонски јазик и Институт за македонска литература („Хеленистичката еротика во мимијамбовите на Херода“).	1,00
	2. 2015 – Научен симпозиум Античкиот идеал за калокатагија, одржан во Скопје, 12.3.2014, Филозофски факултет („Кој е ΚΑΛΟΣ ΚΑΓΑΘΟΣ во античката комедија?“).	1,00
	3. 2015 – Научен симпозиум: Хронос и Каирос – античките концепти за времето, одржан во Скопје, 25.2.2015, Филозофски факултет (“ΚΑΙΡΟΣ in Sophocles' Dramatic Practice”).	1,00
	4. 2016 - Second International Conference ON THE SOUL, held in Skopje June 1-3, 2016, MANU, Institute for Macedonian Language, and Faculty of Philosophy. (“ΜΑΓΙΚΗ ΨΥΧΗ in PGM IV 154-285”.)	1,00
	1. Studia Classica Aniversaria, 70 years of the Institute of Classical Studies. Faculty of Philosophy, Skopje November 22-23, 2016. (“Ibycus fr. 282a: Ode to Polycrates or the Imperishable Fame of Beauty.”)	1,00
	2. 2017 5th International Scientific Symposium: Days of Justinian I (Byzantium and the Slavs: Medieval and Modern Receptions), Skopje 17-18 November. (“The Moral Strictness of Justinian's Law of Marriage.”)	1,00
	3. 2018 9th International Dialogue: East-West, International Slavic university "G.R. Derzhavin" Sveti Nikole, Macedonia, 20.04.2018. (“The Murder of Erasthstenes or On justified murder in Drakon's Law-Code”.)	1,00
	4. 2018 Меѓународна конференција “Култури и религии на Балканите, в Средиземноморието и Истока”, които ще бъдат публикувани в сборник “Societas Classica X”. Veliko Tarnovo, Bulgaria, 2018. (“Close-kin Marriages in Menander”).	1,00
	5. 2019 – International conference “On the Cross-path of Cultural Ideas: Macedonia, The Balkans, Southeast Europe – heritage, management, resources”, Faculty of Philosophy – Skopje/National Gallery of Macedonia, Ohrid 24 – 26 (“The Ethnic Diversity in Timarion's Journey”)	1,00
	6. 2019 7th International Symposium Days of Justinian I, held in Skopje, 15-16 November, 2019. (“Unlawful Marriages in Justinian's Novels”.)	1,00
	7. 2020, Единаесеттата меѓународна научна конференција „Меѓународен дијалог: ИСТОК-ЗАПАД, одржана на 24.4.2020 во Свети Николе. (“Brother-sister Marriage Agreement and Property Distribution in BGU I 183 (The Provincial Law Applied)”)	1,00
	8. 2020, 8-мо издание на Меѓународниот научен симпозиум „Денови на Јустинијан I“ (Религија), одржан на 13 и 14 ноември 2020 во Скопје. (“Imprisonment of Women in the Sixth Century Papyri”.)	1,00
	9. 2020 Cultures and Religions in the Balkans, the Mediterranean and the East, International Conference organized by Department of Classical and Eastern Languages and Cultures at the Faculty of	1,00

	Modern Languages, University of Veliko Tarnovo, Bulgaria, 20-21 November, 2020. (“Promoting Marriage and Childbearing in Roman Egypt”)	
	10. 2021, IX МЕЃУНАРОДЕН СИМПОЗИУМ ЗА ВИЗАНТИСКИ И СРЕДНОВЕКОВНИ СТУДИИ „ДЕНОВИ НА ЈУСТИНИЈАН I“. Специјална тема: Идеологија Скопје, 12 – 14 ноември 2021. (“The Rising Visibility of Women in Byzantine Novel”)	1,00
9.	Преводи на капитални дела во области кои ги утврдува Националниот совет за високо образование и научноистражувачка дејност	40
	2015 <i>Порфириј. Увод и коментари за Категориите на Аристотел.</i> Превод и белешки од старогрчки јазик, Даниела Тошева-Николовска. АРС СТУДИО Скопје, 2015.	5,00
	2015 <i>Аристофан Богатство.</i> Препев од старогрчки јазик, белешки и предговор, Даниела Тошева-Николовска. Скопје: Три, 2015.	5,00
	2016 <i>Хеленски мимови: Софрон, Херода, Теокрыт и мимови од анонимни автори.</i> Препев од старогрчки, белешки и предговор, Даниела Тошева-Николовска. Магор, Скопје, 2016.	5,00
	2018 <i>Законот на дванаесет таблици.</i> Превод од латински, преговор, белешки и коментари, Даниела Тошева. Меѓународен славјански универзитет „Гаврило Романович Державин“, Свети Николе.	5,00
	2019 <i>Грчки магиски папируси.</i> Книга прва. Превод од старогрчки, предговор и белешки, Даниела Тошева. Магор, Скопје, 2019.	5,00
	2019 <i>Јустинијан. Дигести.</i> Превод од латински, преговор, белешки и коментари, Даниела Тошева. Издавач: Даниела Тошева-Николовска, 2019.	5,00
	2020 <i>Грчки магиски папируси.</i> Книга втора. Превод од старогрчки, предговор и белешки, Даниела Тошева. Магор, Скопје, 2020.	5,00
	2021 <i>Византиска сатира: Тимарион, Мазарис.</i> Превод од старогрчки, предговор и белешки, Д. Тошева. Панили, Скопје, 2021.	5,00
	Вкупно	165

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ

Ред. бр.	Назив на активноста:	Поени
1.	Книга од стручна област	16,00
	2020, Положбата на жените во антиката: Правни папируси од Римски и Птолемајски Египет. Институт за култура и уметност при МСУ „Гаврило Романович Державин“, Свети Николе-Битола, 2020.	8,00
	2021, Законикот на посебната сметка: политиката за брак и семејство во Римски Египет, Меѓународен центар за славјанска просвета, Свети Николе, 2021.	8,00
2.	Поглавје во книга	3,00
	Поговор кон Сенека, Медеја. Препев од латински, Светлана Кочовска-Стевовиќ, Или-или, Скопје, 2021.	3,00
3.	Учество во работата на комисији за државни натпревари	5,00
	1. Државни натпревари по класични јазици одржани во Скопје, 2014	1,00
	2. Државни натпревари по класични јазици одржани во Скопје, 2015	1,00
	3. Државни натпревари по класични јазици одржани во Скопје, 2016	1,00
	4. Државни натпревари по класични јазици одржани во Скопје, 2017	1,00
	5. Државни натпревари по класични јазици одржани во Скопје, 2018	1,00

4.	Авторство на одредница во речник или енциклопедија	0,3
	Поимник на книжевната теорија, уредник: Катица Кулавкова (сатирска драма, мим, менипска сатира, античка сатира, хеленистичка поезија, хеленистички период,	0,3
5.	Учество во промотивни активности на факултетот/институтот	3,5
	2014-2021	3,5
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС		
1.	Член на уредувачки одбор на меѓународно научно/стручно списание	1,00
	Член на уредувачки одбор на меѓународното научно списание „Систасис“	1,00
2.	Уредник на зборник на трудови од научен/стручен собир	2,00
	Chronos и Kairos – античките концепти за времето: Зборник текстови. Уред.: Ана Димишкова и Даниела Тошева. Скопје: Филозофско друштво на Македонија и Здружение на класични филолози „Антика“, 2017, 101-114.	1,00
	Aula: Потрага по богатството на јазикот, мислата и културата. Посебен број на Систасис 2018: Зборник во чест на Марграта Бузалковска-Алексова по повод пензионирањето. Уредници: Весна Димовска, Даниела Тошева	1,00
3.	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир	2,00
	Symposium: CHRONOS AND KAIROS – ANCIENT CONCEPTS OF TIME, held in Skopje 25.02.2015, Faculty of Philosophy	1,00
	Second International Conference ON THE SOUL, held in Skopje June 1-3, MANU, Institute for Macedonian Language, and Faculty of Philosophy.	1,00
4.	Претседател на здружение поврзано со структурата	1,00
	Претседател на Здружението на класични филолози „Антика“, Скопје, во периодот 2014 – 2018.	1,00
5.	Член на управен одбор на здружение поврзано со структурата	0,3
	Член на управниот одбор на Здружението на класични филолози „Антика“, Скопје, во периодот 2018 -	0,3
Вкупно		37,6

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	69,474
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	165
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА ДЕЈНОСТ	37,6
Вкупно	272,074

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Весна Томовска, претседател, с.р.

Проф. д-р Ратко Дуев, член, с.р.

Проф. д-р Валериј Софрониевски, член, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА МОНОГРАФИЈАТА „СОМАТСКАТА ФРАЗЕОЛОГИЈА ВО ПРЕВОДОТ
(МАКЕДОНСКО-ЧЕШКИ ПРЕПЛЕТУВАЊА)“
ОД ПРОФ. Д-Р ЈАСМИНКА ДЕЛОВА-СИЛЈАНОВА

Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата 69. редовна седница одржана на 11.2.2022 година, ме избра за рецензентка за оцена на стручната монографија **СОМАТСКАТА ФРАЗЕОЛОГИЈА ВО ПРЕВОДОТ (МАКЕДОНСКО-ЧЕШКИ ПРЕПЛЕТУВАЊА)** од проф. д-р Јасминка Делова-Силјанова.

Прифаќајќи ја со задоволство доверената задача, чест ми е да го поднесам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Трудот „Соматската фразеологија во преводот (македонско-чешки преплетувања)“ е компјутерски текст поделен на: Вовед, Прв дел, Втор дел, Трет дел, Индекс и Користена литература.

Во воведот, Делова-Силјанова ги изложува основните причини и мотиви за избор на оваа тема, кои се должат на повеќе фактори. Таа смета дека областа на соматските фраземи е посебно значајна бидејќи иако секој народ има исти делови на телото, од аспектот на фразеологијата ги гледа на различен начин – одредени делови од телото ги сфаќа како мошне важни и ги употребува во голем број фраземи, додека друг во сопствените фразеолошки единици воопшто не ги опфаќа или само во мал број. Ваквото истражување е посебно значајно и за студентите што го изучуваат чешкиот јазик и што се занимаваат со превод на двата јазика.

ПРВИОТ ДЕЛ од трудот ја сочинува теоретската основа каде што се поместени и основните поделби и класификации со кои се служи авторката понатаму во трудот. Претставени се проучувањата на фразеологијата во чешката и во македонската лингвистика. Почнува од самите почетоци на публикациите и на проучувачите на фраземиите, па сè до развојот на фразеологијата во 20 и во 21 век. Посебен акцент дава на соматската фразеологија која ја разгледува од аспект на когнитивистичката теорија. Посебен дел е посветен на истражувањата од областа на теоријата на преводот, а посебно на преводот на фраземиите. Едно поглавје е посветено и на фразеографијата во македонската и чешката лингвистика.

Во ВТОРИОТ ДЕЛ е поместена семантичката анализа на соматските фраземи што се извлечени од делата на чешки јазик што се преведени на македонски јазик и обратно, од делата на македонски јазик преведени на чешки јазик. Авторката, според семантиката, фраземиите ги дели во десет шеми, и тоа:

Телото како единство на своите делови, односно телото на човекот во неговата целина кое функционира врз база на соработката на сите негови делови.

Телото како средство за броење, односно за одредување на некоја мерка, имено може да се мери со прстите, лактите и педите, но и со коските.

Ориентација на телото во просторот, односно телото на човекот работи со просторот во кој се движи, ја восприема својата положба и просторна ориентација.

Изгледот на телото, односно визуелната сличност.

Деловите на телото и нивната специфика, односно отсликување на она што за нас одредени клучни зборови најинтензивно и најприродно го отелотворуваат.

Телото како жртва или како гаранција, односно деловите од човечкото тело може да бидат дадени во корист на друго лице или општо, на нешто што даденото лице го смета за важно.

Човечкото тело се поистоветува со човекот или животот, односно деловите на човечкото тело се јавуваат како претставник што го симболизира или целото тело или човекот како личност.

Телото претставува карактер, односно со посредство на деловите на телото се изразуваат и се вреднуваат човечките особини:

човечкото тело и изразувањето емоции и човечки односи и врски;

телото како средство за комуникација, односно сигнал за договор, согласување или несогласување.

Делова-Силјанова, покрај семантичката анализа, фраземите ги анализира и од аспект на начинот на превод и од аспект на нивната структура.

Во ТРЕТИОТ ДЕЛ е поместен чешко-македонски, односно македонско-чешки фразеолошки речник, каде што деловите на телото авторката ги дели на: *телото однадвор*, кое го дели на *глава-врат*, *труп*, *раката како екстремитет* и *ногата како екстремитет*, и *телото внатре*. Покрај секоја фразама е наведено нејзиното значење, со преводен еквивалент проследен со пример.

На крајот на трудот е даден и *Индекс* на деловите на телото на чешки и на македонски јазик.

Трудот на проф. д-р Јасминка Делова-Силјанова претставува исцрпна компаративна студија во областа на фразеологијата и фразеографијата на чешкиот и на македонскиот јазик, која се одликува со практична и теоретска вредност. Во целина земено, трудот има особено значење за македонската славистика и македонистиката, и имајќи го сето тоа предвид, со големо задоволство го препорачувам трудот за печатење и објавување.

Скопје, 12.4.2022 г.

РЕЦЕНЗЕНТ
Проф. д-р Донка Роус, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА МОНОГРАФИЈАТА „СОМАТСКАТА ФРАЗЕОЛОГИЈА ВО ПРЕВОДОТ
(МАКЕДОНСКО-ЧЕШКИ ПРЕПЛЕТУВАЊА)“
ОД ПРОФ. Д-Р ЈАСМИНКА ДЕЛОВА-СИЛЈАНОВА

Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата 69. редовна седница одржана на 11.2.2022 година, ме избра за рецензентка за оцена на стручната монографија **СОМАТСКАТА ФРАЗЕОЛОГИЈА ВО ПРЕВОДОТ (МАКЕДОНСКО-ЧЕШКИ ПРЕПЛЕТУВАЊА)** од проф. д-р Јасминка Делова-Силјанова.

Прифаќајќи ја со задоволство доверената задача, чест ми е да го поднесам следниов

ИЗВЕШТАЈ

Трудот „Соматската фразеологија во преводот (македонско-чешки преплетувања)“ е компјутерски текст поделен на: Вовед, Прв дел, Втор дел, Трет дел, Индекс и Користена литература. Во воведот, Делова-Силјанова наведува дека за целта на овој труд се употребени теоретските постулати на когнитивната лингвистика кои се однесуваат на човечката мисла и способноста за размислување со метафори.

Првиот дел е теоретскиот дел, во кој се поместени проучувањата од областа на фразеологијата како во чешкиот, така и во македонскиот јазик. Авторката се задржува и на проучувачите на фразеологијата во двата јазика, чија литература ја користи во пишувањето на овој труд како: Сихра, Шах, Шебек, Чермак, Паноска, Јашар-Настева, Пеев, Велјановска, Велковска, Мирчевска-Бошева и др. Посебен акцент е даден на теоретските согледувања околу начините на превод на фраземите.

Вториот дел се состои од семантичка анализа на соматските фраземи во преводите од чешки на македонски јазик и обратно, од македонски на чешки јазик. Одделните делови од телото се претставени по редослед според бројноста на извлечени фраземи. Најпрвин оди анализата од чешки на македонски, а во продолжение оди обратната анализа од македонски на чешки јазик. Авторката ги дели во десет групи: телото како единство на своите делови; како средство за броење и како мерка; ориентација на телото во просторот; изгледот на телото – споредба врз основа на визуелна сличност; деловите на телото и нивната специфика; телото како жртва/гаранција; човечкото тело – човек и човечкото тело – живот; телото претставува карактер, особина; човечкото тело и изразувањето емоции, односи и врски, и телото како средство за комуникации.

На крајот на секое поглавје, во кое е поместена анализата на секој дел од човечкото тело, следува заклучок со табеларен приказ на бројот на извлечени примери на една фразема и на начинот како е преведена. Фраземите од секое поглавје се поделени според структурата (именски, глаголски, споредбени и цела реченица) и од аспект на начинот како се преведени на македонски, односно на чешки јазик (целосен еквивалент, делумен еквивалент, релативен еквивалент, аналог, без еквивалент и буквален или неточен превод).

Третиот дел е фразеографски и се состои од два речника: Чешко-македонски фразеолошки речник и Македонско-чешки фразеолошки речник, составен според поделбата на телото, со преводен еквивалент и илустриран со материјал.

На крајот на овој труд е даден Индекс според поделбата на авторката на соматските фраземи на телото еднадвор, кое потоа го дели на: глава-врат, труп, раката како екстремитет, ногата како екстремитет и телото внатре.

Јасминка Делова-Силјанова успешно ги користи резултатите од проучувањата на познати стручњаци од областа на соматската фразеологија. Пред нас е труд кој според

обемот и според начинот на изработка е прв од оваа потесна област и претставува значаен придонес во проучувањето на чешко-македонските односи од областа на фразеологијата и фразеографијата. Исто така, ова е труд што ќе биде корисен и за студентите што студираат, го проучуваат чешкиот јазик и се занимаваат со превод на двата јазика.

Токму поради сето горенаведено, и поаѓајќи од фактот дека ова е прв труд од ваков вид во македонскиот јазик, во кој се обработени соматските фраземи во преводната литература од македонски и чешки автори, топло препорачувам монографијата **Соматската фразеологија во преводот (македонско-чешки преплетувања)** од Јасминка Делова-Силјанова да биде одобрена за печатење и нејзино објавување.

11.4.2022

Со почит,

Рецензент
Проф. д-р Катерина Велјановска, с.р.

ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ ЗА ИЗРАБОТКА НА МАГИСТЕРСКИ ТРУД ВО
ЕКОНОМСКИОТ ИНСТИТУТ

Ред. бр.	Име на кандидатот	Наслов на темата	Ментор	Одлука од Научен совет
1.	Надица Даниловска	„Процес на буџетирање во единиците на локалната самоуправа“ „Budgeting process in local government units,,	Д-р Биљана Ангелова	Одлука бр. 02 – 336/2 од 27.04.2022 година

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЛИЦЕ ВО СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ – АСИСТЕНТ ИСТРАЖУВАЧ ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ЕКОНОМИКА НА ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО И РАЗВОЈ (ШИФРА 40103) НА ЗЕМЈОДЕЛСКИОТ ИНСТИТУТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Земјоделски институт – Скопје, објавен во весниците „Слободен печат“ и „Lajm“ од 23.3.2022 година, за избор на едно лице во соработничко звање – асистент истражувач во наставно-научната област економика на земјоделството и развој, (шифра 40103), и врз основа на Одлуката на Научниот совет, бр. 0202-101/5, донесена на 141. седница на Научниот совет на Земјоделскиот институт во Скопје, на 1.4.2022 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Александра Мартиновска-Стојческа, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, д-р Ивана Јанеска-Стаменковска, вонреден професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје и д-р Марија Ѓошева-Ковачевиќ, научен соработник на Земјоделскиот институт во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на едно (1) лице во соработничко звање – асистент истражувач во научната област економика на земјоделството и развој, (шифра 40103), во предвидениот рок се пријави еден (1) кандидат, и тоа: м-р Деспина Поповска Стојанов.

М-Р ДЕСПИНА ПОПОВСКА СТОЈАНОВ

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката м-р Деспина Поповска Стојанов е родена на 9.5.1991 година, во Скопје. Средно образование завршила во Скопје во гимназијата „Георги Димитров“ со континуиран одличен успех. Со високо образование се стекнала на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје (насока: агроекономија). Се запишала во учебната 2010/2011 година, а дипломирала во 2014 година, со просечен успех 9,97.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик.

Во учебната 2017/2018 се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Земјоделскиот факултет при Универзитетот во Белград, Р Србија. Студиите ги завршила во 2020 година, со просечен успех 9,43. На 28.9.2020 година го одбранила магистерскиот труд на тема: *Политика на руралниот развој кон младите земјоделци – пример на Северна Македонија.*

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА **Наставно-образовна дејност**

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, кандидатката м-р Деспина Поповска Стојанов од 2014 до 2016 година била ангажирана како демонстратор на прв циклус студии на студиската програма Агроекономика, на предметите: Економика на земјоделството и Рурален развој на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.

Научноистражувачка дејност

М-р Деспина Поповска Стојанов има објавено вкупно 7 научни трудови, од кои 1 научен труд во научно списание со импакт-фактор 2,072 (фактор на влијание), 1 труд во меѓународно научно списание и 5 труда во зборници од научни собири. Дополнително, кандидатката има објавено 8 апстракти во зборници од научни собири.

Трудови:

1. **Popovska D.,** Janeska Stamenkovska I., Dimitrievski D. (2014) Impact of the crisis in the wine sector on the performances and financial status of wineries in the Republic of Macedonia. Scientific Conference “Challenges in modern agricultural production” organized by the

Institute of Agriculture – Skopje, Book of Proceedings, 248-257, UDC: 663.28:658.15(497.7); 663.28:338.124.4(497.7).

2. Azderski J., **Popovska D.** (2015) Condition and production characteristics of sheep and goat breeding in the area at the confluence of the river Bregalnica. 2nd International Symposium of Agriculture and Food ISAF 2017, Ohrid, Macedonia, Book of Proceedings 211-219, Vol.1, ISBN 978-9989-845-63-5.

3. Azderski J., **Popovska D.** (2015) Causes and consequences of migration and deagrarization in rural areas in the Republic of Macedonia. Agrosym in Jahorina, Bosnia and Herzegovina and then published in the Journal of Agriculture & Forestry, Vol. 61, Issue 4: 263-269, 2015, Podgorica.

4. Azderski J., Tuna E., **Popovska D.**, Pejkovski Z., Bosev D. (2016) Development and implementation of a sustainable system of management adjusted to the rural economy. 10th International Conference of the Association of Agricultural Economists of the Republic of Macedonia “Policy and economics for sustainable agricultural and rural development”, 12-14 May, Ohrid, Macedonia. Proceedings of papers, 7-14, ISBN 978-9989-2358-7-0.

5. Dimitrov L., **Popovska D.**, Uzunov A., Brodschneider R., Danihlik J., Andonov S., Golubovski M. (2018). Economic impact assessment of honey bee winter colony losses in Austria, Czech Republic and the Republic of Macedonia. 3rd Scientific Symposium on Bees and Beekeeping “Poklukar’s Days 2018”, 2018, Ljubljana, Slovenia. Book of papers, p. 62-63.

6. Popovski Z., **Popovska Stojanov D.** (2021). Pandemic Reshaping of the Academic Agricultural Education. EC Agriculture 7.2.2021.

7. **Popovska Stojanov D.**, Dimitrov L., Danihlik J., Uzunov A., Golubovski M., Andonov S., Brodschneider R. (2021). Direct economic impact assessment of winter honeybee colony losses in three European countries. Agriculture 2021, 11(5), 398 <https://doi.org/10.3390/agriculture11050398>

Апстракт:

1. **Popovska D.**, Azderski J. (2017) Structural characteristics of farms in the Republic of Macedonia. 3rd International Symposium of Agriculture and Food - ISAF 2017, 18-20 October 2017, Ohrid, Republic of Macedonia. Book of abstracts, p. 12, ISBN 978-9989-845-68-0.

2. **Popovska D.**, Drvoshanova B., Ibushoska A., Dimitrov L., Azderski J. (2018) The agriculture in the Republic of Macedonia in the period of transition with a focus on the vegetable production. VII International Balkan and Near Eastern Social Sciences Congresses Series in Tekirdag, Turkey, Book of Proceedings - Volume 2, p. 897.

3. **Popovska D.**, Dimitrov L., Golubovski M., Uzunov A., Brodschneider R., Andonov S. (2018). Pioneer efforts for estimation of the economic impact of honey bee colony losses in the Republic of Macedonia. Conference paper, COLOSS Monitoring Workshop, 7-8 February, 2018, Nitra, Slovakia.

4. **Popovska D.**, Drvoshanova B., Ibushoska A., Dimitrov L., Azderski J.. Transition processes in agriculture in the Republic of Macedonia with accent on the vegetable production. 1st international meeting Agriscience & practice (ASP 2018) Stip. Book of Abstracts p. 12.

5. Golubovski M., Uzunov A., Andonov S., Dimitrov L., **Popovska D.** (2018) Monitoring of honey bee colony losses for the winter season 2016/2017 in the Republic of Macedonia. Conference paper, COLOSS Monitoring Workshop, 7-8 February, 2018, Nitra, Slovakia.

6. **Popovska D.**, Dimitrov L., Uzunov A., Brodschneider R., Danihlik J., Andonov S., Golubovski M. (2018). Direct economic impact of honey bee winter colony losses in Austria, Czech Republic and the Republic of Macedonia. 14th COLOSS Conference, 16-17 September, Ghent, Belgium. Book of proceedings p. 17.

7. **Popovska Stojanov D.**, Dimitrov L., Nedelkovski D., Popovska M. (2019) Determining the production price of brandy made from goji berry. National scientific conference with international participation “Science and Agriculture: Global and regional challenges”, organized by the Institute of Agriculture – Kyustendil, Bulgaria, September, 2019. Book of proceedings, p.26.

8. Azderski J., Fidanska, B., **Popovska Stojanov D.**, Sofijanov E., Azderska E. (2021). Social-demographic characteristics of the hilly-mountainous areas in the Republic of North

Macedonia. XII International Scientific Agriculture Symposium “AGROSYM 2021” 7-10 October 2021. Book of Abstracts, ISBN 978-99976-787-8-2, p.707.

М-р Деспина Поповска Стојанов била раководител на 2 меѓународни научни проекта:

- EIT Food Start-Up Awareness Event (2021) – координатор на проектот, финансиран од EIT Food – единица на Европскиот институт за иновации и технологии, поддржан од Европската Унија;

- Подобрување на квалитетот на јаките алкохолни пијалаци преку воведување на напредна технологија на дестилација (2021) – учесник, финансиран од Општина Гази Баба.

Кандидатката, исто така, учествувала и како член во 12 научни проекти, и тоа:

- Determination of the cost of production of ten strategically important agricultural products (gross margin level) (2021) – национален помлад консултат за агроэкономија, финансиран од Организацијата за храна и земјоделство на Обединетите нации (FAO);

- Испитување на ‘ртливост кај примероци од различни видови и генотипови од националните колекции од ген-банката по одреден период на долгорочна (long term) конзервација (2020) – истражувач, финансиран од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје;

- Паметна пчелна кошница (2020 – во тек) – експерт, финансиран од Фондот за иновации и технолошки развој, имплементиран од БИО ИЦТ ДООЕЛ;

- Скрининг и предлог-мерки за локален земјоделски и рурален развој на општините Босилово и Ново Село (2019-2021) – асистент на проектот/главен експерт, финансиран од Chapter 4 DOOEL;

- Изготвување на Национална програмска стратегија за оперативна фаза 7 2018-2020 за GEF SGP (2019) – координатор на проектот, финансиран од Глобалниот еколошки фонд – Програма за мали грантови;

- Принос и квалитет на нови сорти ориз (*Oryza sativa* L.) регистрирани во Република Македонија (2017 – 2018) – помлад истражувач, финансиран од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје;

- Граѓаните како активен партнер во реформите на политиките за вода (2018) – учесник, финансиран од Европската Унија, имплементиран од Флорозон и Организација на потрошувачи на Македонија;

- Honey bee colony losses in Austria and Macedonia: risk analysis and economic impact (2016-2018) – млад истражувач, финансиран од Министерството за образование и наука на Република Македонија, во рамки на австриската билатерална програма за соработка;

- Изработка на програма и систем за поддршка на развојот на земјоделството, агротуризмот и руралните подрачја во Општина Карпош (2016-2018) – главен експерт, финансиран од Општина Карпош;

- Карактеризација на автохтони видови калинка во Република Македонија (2016 – 2017) – млад истражувач, финансиран од Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје;

- Физибилити-студија за можностите за подигање на насад од ореви во Велес (15,8 ха) (2016) – асистент на проектот, финансиран од Друштво за производство, трговија и услуги РИСО-КОМПАНИ ДООЕЛ увоз – извоз, Скопје;

- Изработка на Национална програмска стратегија за оперативна фаза 6 2014-2018 за GEF SGP (2015 – 2016) – асистент на проектот, финансиран од Глобалниот еколошки фонд – Програма за мали грантови.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

М-р Деспина Поповска Стојанов активно била вклучена во стручно-апликативната работа на Одделението за агробизнис, економија и рурален развој.

Со цел подобрување на вештините, има учествувало на повеќе обуки и семинари, меѓу кои како најважни се издвојуваат:

- Работилница за бизнис-планирање, комерцијализација и интернационализација во рамки на менторската програма под Фондот за иновации и технолошки развој, online webinar, 1 – 5 март 2021;

- серија работилници на тема: Развој на родово сензитивни политики, вклучувајќи родово сензитивно буџетирање, Едукација – линк со претприемништво и Придонес во развојот и

следењето на спроведувањето на јавната политика, во рамки на проектот „Јакнење на придонесот и ефикасноста на граѓанските организации од женското претприемништво кон ЕУ интегративните реформи во областа на економската политика“, финансиран од Европската Унија, имплементиран од Фондацијата за менаџмент и индустриско истражување и Асоцијацијата на бизнис-жени, Скопје, Македонија, 1 – 30 октомври 2018;

- COLOSS Monitoring Workshop, организирана од Honey bee research association COLOSS, Нитра, Словачка, февруари 2018;

- How to write successful project proposal and get EU funds, работилница организирана од Европската тренинг-академија и Инфосистем, Белград, Р Србија, октомври 2017;

- серија работилници во рамки на проектот „Поддршка во спроведувањето на регионална иницијатива за зајакнување на малите сопственици и семејните фарми“, финансиран од Организацијата за земјоделство и храна на Обединетите нации (ФАО), Скопје, март – мај 2017;

- Влијание на климатските промени врз земјоделството, работилница организирана од Центарот за еколошка демократија „Флорозон“ – Скопје и Амбасадата на Сојузна Република Германија во Скопје, во рамки на проектот „Локална акција за глобална климатска адаптација“, Охрид, јуни – јули 2016;

- серија работилници за воспоставување на Националната рурална мрежа (National Rural Network), организирани од страна на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, Скопје, мај 2015;

- консултативна работилница „Проект за изработка на стратешкиот документ во областа на земјоделието и руралниот развој (Sector Planning Document 2015-2017 for the Agriculture and Rural Development Sector) и акцискиот документ за 2015 година што се спроведува по нарачка на Европската Унија (2015 Action Document)“, организирана од страна на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, Скопје, мај 2015.

Особена активност кандидатката покажала во дејностите од поширок интерес. Активно е вклучена во работата на стручни комисии и работни групи:

- член на Националната платформа за женско претприемништво, Работна група за земјоделство и рурален развој;
- член на COLOSS - Honey bee research association;
- член на националната организација Slow Food Macedonia;
- овластено лице за управување со информации од јавен карактер при УКИМ – Земјоделски институт;
- овластено лице за раководење со матични книги за запишани и дипломирани студенти при УКИМ – Земјоделски институт;
- Комисија за попис при УКИМ – Земјоделски институт.

Кандидатката учествувала во уредувачкиот одбор за издавање на Монографија на Земјоделскиот институт по повод 75-годишнината од основањето во 2019 година и во организацискиот одбор за Научна конференција под наслов „Станушина – неоткриена македонска винска приказна“, во 2022 година.

**ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ –
АСИСТЕНТ/АСИСТЕНТ ИСТРАЖУВАЧ**

Кандидат:

Деспина Зоран Поповска Стојанов

Институција:

Земјоделски институт – Скопје

Научна област:

економика на земјоделството и развој (шифра 40103)

**ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ –
АСИСТЕНТ/АСИСТЕНТ ИСТРАЖУВАЧ**

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Има завршено прв и втор циклус академски студии со најмалку 300 ЕКТС-кредити	Да
2	Стегнат назив – магистер од соодветната област Назив на научната област: <u>агроекономија</u>	Да
3	Остварен просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на првиот и на вториот циклус академски студии посебно Просечниот успех на прв циклус изнесува: <u>9,97</u> . Просечниот успех на втор циклус изнесува: <u>9,43</u> .	Да
4	Има познавање на најмалку еден странски јазик 1. Странски јазик: <u>англиски</u> 2. Назив на документот: <u>Уверение бр. 03-2052/2</u> 3. Издавач на документот: <u>Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Филолошки факултет „Блаже Конески“ – Скопје</u> 4. Датум на издавање на документот: <u>17.12.2021 год.</u>	Да

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на м-р Деспина Поповска Стојанов.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката, Комисијата заклучи дека м-р Деспина Поповска Стојанов поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето асистент истражувач во научната област економика на земјоделството и развој (шифра 40103).

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Научниот совет на Земјоделскиот институт во Скопје, м-р Деспина Поповска Стојанов да биде избрана во звањето асистент истражувач во научната област економика на земјоделството и развој (шифра 40103).

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Александра Мартиновска-Стојческа, с.р.

Проф. д-р Ивана Јанеска-Стаменковска, с.р.

Д-р Марија Гошева-Ковачевиќ, с.р.

И С П Р А В К А

НА ТЕХНИЧКА ГРЕШКА ВО БИЛТЕН БР. 1258 ОД 1.4.2022 ГОДИНА

Во Рефератот за избор на 1 (едно) лице во сите научни звања во наставно-научната област 5.3 економија и бизнис (агропретприемаштво) на Институтот за сточарство, објавен во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, бр. 1258 од 1.4.2022 година, се врши исправка, така што во целиот текст пред називот на наставно-научната област, бројот „5.3“ се заменува со бројот „5.2“.

Рецензентска комисија

**Проф. д-р Васил Поповски,
Економски институт – Скопје, претседател, с.р.**

**Проф. д-р Зоран Јаневски,
Економски институт – Скопје, член, с.р.**

**Проф. д-р Родне Настова,
Институт за сточарство – Скопје, член, с.р.**

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО НАСЛОВНО ЗВАЊЕ – ВИШ НАУЧЕН СОРАБОТНИК/ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР ОД НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ АНТИЧКА ИСТОРИЈА (60120) НА ВТОР ЦИКЛУС СТУДИИ НА ЈНУ ИНСТИТУТ ЗА НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА, ПО ПРЕДМЕТИТЕ: ИЗВОРИ ЗА ИСТОРИЈАТА НА АНТИЧКА МАКЕДОНИЈА И МАКЕДОНИЈА ВО РИМСКИОТ ПЕРИОД

Врз основа на конкурсот на ЈНУ Институт за национална историја – Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ на 23.12.2021 година, за избор на наставник во насловно звање виш научен соработник/вонреден професор од наставно-научната област античка историја (60120) на втор циклус студии на ЈНУ Институт за национална историја, по предметите: Извори за историјата на Античка Македонија и Македонија во римскиот период и врз основа на Одлуката бр. 02-27/1 на Советот на ЈНУ Институт за национална историја – Скопје од 24.1.2022 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Анета Шукарова, научен советник/редовен професор во ЈНУ Институт за национална историја – Скопје, д-р Катерина Младеновска-Ристовска, научен советник/редовен професор во ЈНУ Институт за национална историја – Скопје и д-р Митко Б. Панов, научен советник/редовен професор во ЈНУ Институт за национална историја – Скопје.

По разгледувањето на приложената документација, а врз основа на член 173 од Законот за високото образование, како и членовите 33, 34, 35 и 36 од Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 411 од 5 ноември 2018 година), Рецензентската комисија, до Советот на ЈНУ Институт за национална историја – Скопје, го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 23.12.2021 година за избор на наставник во насловно звање – виш научен соработник/вонреден професор од наставно-научната област античка историја (60120) на втор циклус студии на ЈНУ Институт за национална историја – Скопје, по предметите Извори за историјата на Античка Македонија и Македонија во римскиот период, во предвидениот рок се пријави само еден кандидат, д-р Славица Бабамова.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката д-р Славица Бабамова е родена на 17.9.1971 година во Скопје. Средно образование завршила во гимназијата „Јосип Броз-Тито“ во Скопје, во 1990 година. Образованието го продолжила на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Филозофски факултет – Институт за класични студии (1990 – 1996), каде што дипломирала со просек 9,65.

Во учебната 1997/8 се запишала на магистерски студии на Катедрата за историја на стариот век на Филозофскиот факултет во Белград, а во учебната 2002/2003, магистерските студии ги продолжила на Институтот за национална историја во Скопје. Студиите ги завршила во 2003 година, со просечен успех 9,33. На 5.5.2004 година го одбрала магистерскиот труд на тема: „Македонија во римско време и датирањето на епиграфските споменици според македонската провинциска ера“, пред Комисија во состав: проф. д-р Елеонора Петрова (ментор), проф. д-р Анета Шукарова и проф. д-р Митко Б. Панов.

Докторска дисертација пријавила во 2008 година во Институтот за национална историја во Скопје. Дисертацијата на тема: „Средното Повардарие и источниот дел од Р. Македонија во римско време според епиграфските извори“ ја одбрала на 16.6.2014 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Анета Шукарова (ментор), акад. Вера Битракова Грозданова, проф. д-р Маргарита Бузалковска Алексова, проф. д-р Митко Б. Панов и проф. д-р Катерина Младеновска-Ристовска. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор по историски науки.

Во периодот 2003 – 2010 година, кандидатката работела како кустос за епиграфика и камена пластика во НУ Музеј на Македонија – Скопје, а потоа како виш кустос (2010 – 2014). Во периодот 2014 – 2016 година работела како овластен раководител на Одделот за античка

археологија во НУ Археолошки музеј на Македонија – Скопје, а во моментов е кустос советник за епиграфика и камена пластика (2014–), овластен раководител на Одделот за интердисциплинарни истражувања (2016–), овластен раководител на Секторот за стручни работи (2019–) и вршител на должноста в.д. директор (2019–). Во 2016 година била избрана во звањето научен соработник во ЈНУ Институт за национална историја – Скопје (Билтен бр. 1131).

Нејзини полиња на научен интерес се грчка и латинска епиграфика, античка историја на Македонија, римски провинции, просопографија на Античка Македонија и ономастика. Таа е автор на две монографски изданија (*Епиграфски споменици од Република Македонија датирани според македонската провинциска ера*, 2005; *Inscriptiones Stoborum*, 2012) и коавтор на една монографија (*Епиграфски споменици од Плаошник-Охрид*, 2021, со Калина Кузман-Додевска). Има објавено и петнаесетина научни трудови во домашни и меѓународни списанија. Во своите трудови, таа го развива научноистражувачкиот интерес за античката историја преку интердисциплинарните проучувања, посветувајќи централно место на социо-политичката и културната историја на Македонија во римскиот период. Резултатите од своите истражувања на новиот и необјавен епиграфски материјал од Македонија ги презентирала со свои реферати на дваесетина домашни и меѓународни конференции и симпозиуми.

Од учебната 2017/2018 година, кандидатката е ангажирана како надворешен соработник во Институтот за национална историја – Скопје, каде што држи настава по предметите: Извори за историјата на Античка Македонија и Македонија во римскиот период, на студиската програма од втор циклус – Историја на Македонија. Исто така, почнувајќи од учебната 2014/2015 година, таа одржува настава и на прв циклус студии на Институтот за историја на уметноста и археологија, Филозофски факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје, по предметите: Епиграфските споменици и археологијата и Антички епиграфски споменици во Македонија.

Д-р Славица Бабамова била раководител на 3 национални научноистражувачки проекти и раководител на епиграфскиот тим на еден меѓународен проект, чија цел била евидентирање и истражување на античките натписи кои се наоѓаат на теренот во Охридско, Повардарието и во источна Македонија. Била и стручен раководител на археолошките ископувања на лок. Големо Градиште, Коњух, Кратово. Учествовала како соработник во два научноистражувачки проекта на МАНУ („Епиграфски извори за историјата на Античка Македонија“ и „Корпус на споменици. Верувањата преку сликата во камен во античко време во Македонија“), а од 2016 година работи на уредувањето на *Inscriptiones Graecae* X 2, 2, 2 при Берлинската бранденбуршка академија на науки. Кандидатката е редовен стручен соработник на археолошките истражувања кои се одвиваат на целата територија на Р Северна Македонија, давајќи го својот придонес во областа на епиграфиката.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик и со јужнословенските јазици.

Последниот реферат за избор е објавен во Билтенот на УКИМ бр. 1131 од 30.9.2016 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот на УКИМ при претходниот избор во звање, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од изборот во звањето научен соработник до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

1. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, како стручњак од практиката, во периодот од учебната 2017/2018 до учебната 2020/2021 година, кандидатката д-р Славица Бабамова одржувала настава на студиите од прв циклус на Институтот за историја на уметноста и археологија при Филозофскиот факултет, по предметот Антички епиграфски споменици во Македонија, а од учебната 2016/2017 до учебната 2021/2022 година по предметот Епиграфските споменици и археологијата, на студиските програми Археологија и Историја на уметноста.

Од учебната 2017/2018 година, кандидатката е ангажирана како надворешен соработник во Институтот за национална историја во Скопје, каде што држи настава по предметите: Извори за историјата на Античка Македонија и Македонија во римскиот период, на студиската програма од втор циклус – Историја на Македонија.

Во рамките на наставно-образовната дејност, Комисијата заклучи дека кандидатката посветено и совесно ја извршувала наставно-образовната дејност, за што сведочат и оценките од самоевалуацијата на ЈНУ Институт за национална историја. Откако ги разгледа, ги наведе и ги вреднуваше сите активности остварени во рамките на наставно-образовната дејност во периодот од септември 2016 до март 2022 година, врз основа на приложената документација, Комисијата заклучи дека кандидатката има остварено 20,07 поени според Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Научноистражувачка дејност

Од изборот во звањето научен соработник, кандидатката д-р Славица Бабамова, како автор или коавтор, има објавено 10 научни трудови, од кои 1 монографија, 1 дел од монографија, 6 научни труда во списанија со меѓународна редакција и 2 научни труда во зборници од научни собири. Таа учествувала со реферат на 10 меѓународни и национални научни собири и конференции. Била раководител на 2 меѓународни научни проекта и учесник во 1 национален проект.

Во рамките на научноистражувачката дејност, Комисијата ги зеде предвид сите активности остварени од кандидатката во периодот од последниот избор во научно звање до денот на објавување на конкурсот, ги разгледа и ги вреднуваше со вкупно 75,2 поени. Комисијата констатираше дека и во научноистражувачката дејност, кандидатката го остварува, но и го надминува пропишаниот минимален број поени со Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Стручно-применувачка дејност и дејност од поширок интерес

Како дел од стручно-применувачката дејност и дејноста од поширок интерес, кандидатката д-р Славица Бабамова одржала 1 предавање во институција од јавен интерес, била член на 2 национални и 2 меѓународни уредувачки одбори на научни списанија, член на 1 организационен одбор на меѓународен научен собир, како и в.д. директор на Археолошкиот музеј на Република Северна Македонија.

Земајќи ги предвид сите активности од изборот во звањето научен соработник до објавувањето на конкурсот, Комисијата констатираше дека кандидатката била вклучена во реализација на стручно-применувачките дејности и дејностите од поширок интерес, со што остварила вкупно 10,5 поени согласно со Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, надминувајќи ги предвидените поени.

Оцена од самоевалуација

За периодот од 2016 до 2021 година, на анонимно спроведената анкета од студентите на ЈНУ Институт за национална историја – Скопје, кандидатката доби позитивна оценка.

Заклучок и предлог

Разгледувајќи ја севкупната доставена документација, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува научноистражувачката, наставно-образовната и стручно-применувачката дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Славица Бабамова. Врз основа на изнесените податоци за активноста на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека таа поседува научни и стручни квалитети пропишани со Законот за високото образование и со Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Комисијата утврди дека д-р Славица Бабамова, за време на извршувањето на работните задачи од последниот избор во звање, остварила вкупно 105,77

поени, со што го исполнува минималниот број потребни поени (80) за избор во насловното звање виш научен соработник/вонреден професор од наставно-научната област античка историја на втор циклус студии на ЈНУ Институт за национална историја, по предметите: Извори за историјата на Античка Македонија и Македонија во римскиот период.

Во согласност со изнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на ЈНУ Институт за национална историја – Скопје, д-р Славица Бабамова да биде избрана во насловното звање виш научен соработник/вонреден професор од наставно-научната област античка историја на втор циклус студии на ЈНУ Институт за национална историја, по предметите: Извори за историјата на Античка Македонија и Македонија во римскиот период.

Рецензентска комисија

Проф. д-р Анета Шукарова, с.р.

Проф. д-р Катерина Младеновска-Ристовска, с.р.

Проф. д-р Митко Б. Панов, с.р.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Славица Кирил Бабамова
 Институција: ЈНУ Институт за национална историја – Скопје
 Наставно-научна област: античка историја (60120)

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ВОПРЕДЕН
ПРОФЕСОР/НАУЧНО ЗВАЊЕ – ВИШ НАУЧЕН СОРАБОТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1.	<p>Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус *</p> <p>Просечниот успех на прв циклус изнесува: 9,65. Просечниот успех на втор циклус изнесува: 9,33. Просечниот успех изнесува 9,49 за интегрираните студии.</p>	да
2.	<p>Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира</p> <p>Назив на научната област: античка историја (60120), втор циклус студии на ЈНУ Институт за национална историја – Скопје, по предметите: Извори за историјата на Античка Македонија и Македонија во римскиот период.</p>	да
3.	<p>Објавени најмалку пет рецензирани научни труда во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор</p>	да
3.2	<p>Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови</p> <p>1. Назив на научното списание: Monumenta 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): вкупно 7 (по 1 од Србија, Бугарија, Словенија, Хрватска и САД и 2 од Македонија) 3. Наслов на трудот: „Social Diversity represented on funerary monuments in the Northern part od Provincia Macedonia“ 4. Година на објава: 2020</p> <p>1. Назив на научното списание: Жива антика 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): вкупно 10 (по 1 од Словенија, Хрватска, Италија, Полска, Холандија, Франција, Србија, Бугарија и 2 од Македонија) 3. Наслов на трудот: „Нови согледувања за Тиквешката група надгробни споменици“ (во коавторство со А. Николоска)</p>	да

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	<p>4. Година на објава: 2020</p> <p>1. Назив на научното списание: <i>Monumenta</i></p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): вкупно 7 (по 1 од Србија, Бугарија, Словенија и Хрватска и 3 од Македонија)</p> <p>3. Наслов на трудот: „New observation on the Tikves group funeral stelaе“ (во коавторство со А. Николоска)</p> <p>4. Година на објава: 2019</p> <p>1. Назив на научното списание: <i>Студии за старините на Стоби</i></p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): вкупно 6 (по 1 од Велика Британија, Бугарија, Словенија и Србија и 2 од САД)</p> <p>3. Наслов на трудот: „Белешки за просопографијата на Стоби“</p> <p>4. Година на објава: 2018</p> <p>1. Назив на научното списание: <i>Жива антика</i></p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): вкупно 10 (по 1 од Словенија, Хрватска, Италија, Полска, Холандија, Франција, Србија, Бугарија и 2 од Македонија)</p> <p>3. Наслов на трудот: „New Inscriptions from Eastern Macedonia“</p> <p>4. Година на објава: 2017</p> <p>1. Назив на научното списание: <i>Acta Musei Tiberiopolitani</i></p> <p>2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): вкупно 7 (по 1 од Бугарија, Хрватска, Србија, Словенија и 3 од Македонија)</p> <p>3. Наслов на трудот: „Πρωσ χαϊρε: New grave monuments from Macedonia“</p> <p>4. Година на објава: 2016</p>	
3.4	<p>Книга или дел од книга рецензирана и објавена во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД</p> <p>1. Наслов на книгата: „Stobi in Late Antiquity: Epigraphic testimonia“, <i>Ancient Judaisam and Early Christianity, vol. 103</i></p> <p>2. Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД: Холандија</p> <p>3. Издавач, година и место на издавање/објавување: Brill, 2018, Leiden</p>	да
4.	Претходен избор во наставно-научно звање – доцент: 30.9.2016 (Билтен бр. 1131).	да
5.	Има способност за изведување на високообразовна дејност	да

Рецензентска комисија

Проф. д-р Анета Шукарова, с.р.

Проф. д-р Катерина Младеновска-Ристовска, с.р.

Проф. д-р Митко Б. Панов, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Славица Кирил Бабамова

Институција: ЈНУ Институт за национална историја – Скопје

Наставно-научна област: античка историја (60120)

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Одржување на настава (од прв циклус студии)	
1.1	Епиграфските споменици и археологијата, Историја на уметност и археологија, Филозофски факултет – Скопје, учебни 2016/2017 – 2021/2022 г., стручњак од практиката, 2 часа во текот на 8 недели за 6 семестри (2 x 8 x 0,04 = 0,64 x 6 = 3,84)	3,84
1.2	Антички епиграфски споменици во Р Македонија, Историја на уметност и археологија, Филозофски факултет – Скопје, учебни 2017/2018 – 2020/2021 г., стручњак од практиката, 2 часа во текот на 8 недели за 5 семестри (2 x 8 x 0,04 = 0,64 x 5 = 3,2)	3,2
2.	Одржување на вежби (лабораториски, клинички, аудиториски или изработка на семинарски труд)	
2.1	Епиграфските споменици и археологијата, Историја на уметност и археологија, Филозофски факултет – Скопје, учебни 2016/2017 – 2021/2012 г., стручњак од практиката, 2 часа во текот на 8 недели за 6 семестри (2 x 8 x 0,03 = 0,48 x 6 = 2,88)	2,88
2.2	Антички епиграфски споменици во Р Македонија, Историја на уметност и археологија, Филозофски факултет – Скопје, учебни 2017/2018 – 2020/2021 г., стручњак од практиката, 2 часа во текот на 8 недели за 5 семестри (2 x 8 x 0,03 = 0,48 x 5 = 2,4)	2,4
3.	Подготовка на нов предмет	
3.1	Извори за историјата на Античка Македонија, втор циклус студии, студиска програма: Историја на Македонија, ЈНУ Институт за национална историја – Скопје, со проф. д-р Анета Шукарова и проф. д-р Катерина Младеновска-Ристовска (предавања+вежби)	1,2
3.2	Македонија во римскиот период, втор циклус студии, студиска програма: Историја на Македонија, ЈНУ Институт за национална историја – Скопје, со проф. д-р Анета Шукарова (предавања+вежби)	1,35
3.3	Историја на митовите, култовите и религијата на Античка Македонија, втор циклус студии, студиска програма: Историја на Македонија, ЈНУ Институт за национална историја – Скопје, со проф. д-р Анета Шукарова и проф. д-р Катерина Младеновска-Ристовска (предавања+вежби)	1,2
4.	Научно-популарна книга	

4.1	Водич низ постојната археолошка поставка, НУ Археолошки музеј на Македонија – Скопје, Скопје 2016 (коавтор).	4
Вкупно		20,07

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Раководител на меѓународни научни проекти	
1.1	Раководител на епиграфскиот тим во рамки на проектот „Погранични студии“, НУ Археолошки музеј на Република Северна Македонија и Карлов универзитет – Прага, Р Чешка (2019).	9
1.2	Стручен раководител на археолошките ископувања на лок. Големо Градиште, Коњух, Кратово (со Гетисбург колеџ, САД) (2018 – 2019).	9
2.	Учесник во национален научен проект	
2.1	Член на уредувачкиот одбор во научниот проект „Корпус на споменици. Верувањата преку сликата во камен во античко време во Македонија“, МАНУ, 2014 – во тек.	3
3.	Монографија	
3.1	„Епиграфски споменици од Плаошник-Охрид“, НУ Завод и Музеј – Охрид, 2021 (коавторство со Калина Кузман-Додевска).	7,2
4.	Дел од монографија	
4.1	“Stobi in Late Antiquity: Epigraphic testimonia”, во: С. Breytenbach – J. Ogereau (eds.), <i>Authority and Identity in Emerging Christianities in Asia inor and Greece, Ancient Judaisam and Early Christianity</i> , vol. 103, Brill, 2018, 267–280.	4
5.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови	
5.1	“Social Diversity represented on funerary monuments in the Northern part of Provincija Macedonia”, <i>Monumenta</i> 5, 2020, 497–510.	5
5.2	„Нови согледувања за Тиквешката група надгробни споменици“, <i>Жива антика</i> 70, 2020, 165–180 (во коавторство со А. Николоска).	4,5
5.3	“New observation on the Tikves group funeral stelaе”, <i>Monumenta</i> 4, 2019, 435–454 (во коавторство со А. Николоска).	4,5
5.4	„Белешки за просопографијата на Стоби“, <i>Студии за старините на Стоби IV</i> , Стоби, 2018, 110–131.	5
5.5	“New Inscriptions from Eastern Macedonia”, <i>Жива антика</i> 67, 2017, 89–96.	5
5.6	“Προς χαίρε: New grave monuments from Macedonia”, <i>Acta Musei Tiberiopolitani</i> , vol. I, Струмица, 2016, 44–53.	5
6.	Трудови со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на трудови од научен/стручен собир	

6.1	“A Group of funeral stelae from the region of Veles, Macedonia”, во: B. Porod-P. Scherrer (Hrsg.), <i>Akten des 15. Internationalen Kolloquiums zum Provinzialrömischen Kunstschaffen, Der Stifter und sein Monument, Gesellschaft-Ikonographie-Chronologie, 14. bis 20. Juni 2017, Graz/Austria, Graz, 2019, 298–305</i> (во коавторство со А. Николоска).	2
6.2	“New Evidence for the Location of ancient Gortynia, Idomene and Doberos”, во: Љ. Максимовиќ-М. Рицл (ур.), <i>Ученици и колеги за професора Фанулу Папазоглу</i> , Меѓународна научна конференција, Београд, 17.-18. октобар, 2017, Београд, 2018, 11–22.	2
7.	Учество на научен/стручен собир со реферат (усна презентација)	
7.1	The Greco-Roman Theater as Inscribed Place, The Center for the Study of Manuscript Cultures, Universität Hamburg, 09-10.12.2021: “The Theater at Stobi, Macedonia”	1
7.2	Охрид и Балканот, археолошки погледи , Научен собир по повод 80-тиот роденден на акад. Вера Битракова Грозданова, Охрид, 4 – 5.10.2020: „Social Diversity on the Funeral Monuments in the Northern part of Provincia Macedonia“.	1
7.3	XXIV симпозиум на МАНД, Струга, 8 – 10.5.2019: „Нови видувања за Лихнид во римско време“ (коавторство со К. Кузман).	1
7.4	Меѓународна конференција <i>Меѓу Истокот и Западот: Стоби и градовите од римските провинции на Балканот</i> , Стоби, 27 – 30 септември 2018: „Социјалната структура на Стоби и околниот регион според епиграфските извори“.	1
7.5	<i>15th Colloquium on Roman Provincial Art</i> , 14-20 June 2017, Graz, Austria: “A Group of funeral stelae from the region of Veles, Macedonia” (во коавторство со А. Николоска)	1
7.6	<i>The Rise of Early Christianity in Greece and the Southern Balkans</i> , Workshop, June 26-27, 2017, Humboldt Universität zu Berlin: “Early Christian Episcopacies in Northern Macedonia: Epigraphy and Archaeology”	1
7.7	<i>XV Internationaler Kongress für griechische und lateinische Epigraphik</i> , Wien, Austria, 27.08.-01.09.2017: “New inscriptions from <i>municipium Stobensium</i> and its <i>ager</i> ”	1
7.8	<i>International Conference Professor Fanula Papazoglu Centenary Symposium</i> , October 17-18, 2017, Belgrade, Serbia: “New evidence for the Location of ancient Gortynia, Idomene and Doberos”	1
7.9	<i>Studia Classica Anniversaria</i> , 70 години на Институтот за класични студии, Филозофски факултет, Скопје, 22 – 23 ноември 2016: “Macedonia between the East and the West: Considerations according to epigraphic monuments”	1
7.10	<i>IV Меѓународен симпозиум за археологија „Vita est vita“</i> , Банско, Струмица, 3 – 6 ноември 2016: “Personal Names in Macedonia as historical evidence”	1
Вкупно		75,2

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ И ДЕЈНОСТ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Предавање на институции од јавен интерес, културно-информативни центри	
1.1	Европски денови на културното наследство: предавање „Римските споменици во Археолошкиот музеј на Македонија“, Археолошки музеј на Македонија, 24.9.2016.	0,5
2.	Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание	
2.1	Член на издавачки совет на Археолошки музеј на Република Северна Македонија (2018 – 2019)	0,5
	Член на редакциски одбор на Археолошки музеј на Македонија (2014 – 2018)	0,5
3.	Член на уредувачки одбор на меѓународно научно/стручно списание	
3.1	Член на редакцијата на списанието <i>Macedoniae acta archaeologica</i> (2020 – 2021)	1
3.2	Член на редакцискиот одбор на <i>Acta Musei Tiberiopolitani</i> (2015 – 2016)	1
4.	Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир	
4.1	„Меѓу Истокот и Западот: Стоби и градовите во римските провинции на Балканот“, Меѓународна археолошка конференција, Стоби, 28 – 30 септември 2018 година	1
5.	Декан/директор	
5.1	В.д. директор на Археолошкиот музеј на Република Северна Македонија	6
Вкупно		10,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	20,07
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	75,2
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	10,5
Вкупно	105,77

Рецензентска комисија

Проф. д-р Анета Шукарова, с.р.
Проф. д-р Катерина Младеновска-Ристовска, с.р.
Проф. д-р Митко Б. Панов, с.р.